

Střední umělecká škola v Liberci

***STŘEDNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA V LIBERCÍ s.r.o.
SLADOVNICKÁ 309, 463 11 LIBEREC 30***

Zřizovatel: Zdeněk Švácha

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM GRAFICKÝ DESIGN

Kód a název oboru vzdělávání:	82-41-M/05 Grafický design
Stupeň poskytovaného vzdělání:	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka a forma studia:	4 roky, denní studium
Jméno ředitele:	Zdeněk Švácha
Kontakty pro komunikaci se školou:	tel.: 485 163 649, 724 027 720 e-mail: sus@suslbc.cz www.suslbc.cz
Platnost ŠVP:	od 01. 09. 2011 počínaje I. ročníkem

OBSAH

Obsah	2
Profil absolventa	3
Charakteristika školního vzdělávacího programu	11
Spolupráce se sociálními partnery	15
Materiální a technické vybavení školy	15
Personální podmínky	17
Bezpečnost a ochrana zdraví	18
Učební plán	19
Učební plán - tabulka	20
Přehled rozpracování obsahu vzdělávání RVP do ŠVP	21
Přehled využití týdnů ve školním roce	22
Kolektiv tvůrců ŠVP	23
Učební osnovy:	26
Český jazyk	27
Anglický jazyk	53
Seminář anglického jazyka	88
Společensko-vědní seminář	94
Občanská nauka	105
Matematika	113
Fyzika	119
Chemie	124
Základy ekologie a biologie	130
Tělesná výchova	135
Dějiny výtvarné kultury	149
Technické kreslení	166
Výtvarná příprava	169
Písmo	188
Figurální kreslení	195
Počítačová grafika	227
Ekonomika	236
Technologie	242
Výtvarné navrhování	252
Grafické techniky	259
Litografie	265
Sítotisk	267
Ateliér sítotisku	271
Ateliér kresby a malby	276
Základy fotografování	290
Hlasová výchova	296

PROFIL ABSOLVENTA

Název instituce:

**Střední umělecká škola v Liberci s.r.o.
Sladovnická 309, Liberec 30, 463 11**

Zřizovatel: **Zdeněk Švácha**

Název ŠVP: **Grafický design**

Kód a název oboru vzdělávání: **82-41-M/05 Grafický design**

Dosažený stupeň vzdělání:

Střední vzdělání s maturitní zkouškou

Délka a forma studia:

4 roky, denní studium

Platnost ŠVP:

od 01. 09. 2011 počínaje I. ročníkem

Pracovní uplatnění absolventa:

Absolvent ŠVP Grafický design je připraven uplatnit se v různých oblastech širokého spektra činností v rámci propagace a reklamy i knižní kultury. Odborná příprava tohoto ŠVP je zaměřena na: užitou grafiku, práce související s předtiskovou přípravou, webdesign, výstavnictví, různé redakční práce a reklamní aktivity, signmaking a kreativní koncepty pro propagaci a PR. Příslušné činnosti může absolvent vykonávat buď samostatně, nebo v grafických studiích, reklamních agenturách, architektonických ateliérech, nakladatelstvích, redakcích novin a časopisů, PR odděleních firem a institucí, televizních a filmových studií a v polygrafických firmách apod.

Přínos k rozvoji klíčových kompetencí, odborné kompetence a aplikace průřezových témat jsou zpracovány také u osnov jednotlivých předmětů.

Kompetence absolventa

Vzdělávání v oboru směřuje v souladu s cíli středního odborného vzdělávání k tomu, aby si žáci vytvořili, v návaznosti na základní vzdělávání a na úrovni odpovídající jejich schopnostem a studijním předpokladům, následující klíčové a odborné kompetence.

Klíčové kompetence

a) Kompetence k učení

*Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání,*⁴ tzn. že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;

- využívat ke svému učení různé informační zdroje včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

b) Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

c) Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn. že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění dle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

d) Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn. že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí,

přijímat radu i kritiku;

- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislosti;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaújatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

e) Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn. že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn. že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;

– rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

g) Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn. že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymežit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi pracovali s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími prostředky ICT a využívali adekvátní zdroje informací a efektivně pracovali s informacemi, tzn. absolventi by měli:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií;
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením;
- učit se používat nové aplikace;
- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a offline komunikace;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Odborné kompetence

a) Ovládat základy výtvarné užitě tvorby, tzn. aby absolventi:

- využívali při své práci znalosti o historickém vývoji a současných trendech výtvarné kultury a výtvarné tvorby v rámci svého oboru;
- uplatňovali vlastní výtvarný názor, výtvarně vnímali, mysleli a samostatně se vyjadřovali, hledali a využívali inspirační zdroje;
- jasně formulovali výtvarnou myšlenku a obsahovou náplň výtvarného záměru;
- volili možnosti výtvarného řešení na základě analýzy zadaného úkolu, dokázali je zhodnotit a obhájit;
- samostatně experimentovali při řešení úkolu, uplatňovali netradiční myšlenky a metody práce;
- využívali výtvarné a výrazové možnosti jednotlivých médií, technologických postupů, technik a materiálů;
- uplatňovali při tvorbě výtvarného návrhu technická, výrobní a ekonomická hlediska jeho realizace;
- vhodně prezentovali svou práci v závislosti na konkrétní situaci;

- orientovali se v marketingových nástrojích a byli schopni vykonávat základní marketingové činnosti ve vztahu k oboru;
- ovládali zásady profesionálního vystupování, komunikace, týmové spolupráce a psychologické základy jednání s klienty, obchodními a pracovními partnery;
- aktivně vyhledávali a využívali všechny dostupné zdroje informací o nových tendencích designu ve svém oboru.

b) Realizovat v požadované kvalitě finální produkt v daném zaměření oboru podle výtvarných návrhů, tzn. aby absolventi:

- ovládali tradiční a nové technologické postupy a techniky, dokázali zvolit a obhájit nejvhodnější postup realizace výtvarného návrhu, průběžně hodnotili kvalitu výsledků dílčích pracovních operací;
- měli komplexní přehled o druzích používaných materiálů, hospodárně a ekologicky s nimi zacházeli, uměli posuzovat jejich vlastnosti a rozhodovat o jejich volbě z hlediska jejich výrazových možností a výsledného výtvarného vyznění realizovaného produktu;
- používali správně a podle příslušných pracovních postupů odpovídající zařízení, pomůcky, nástroje apod., znali způsoby jejich ošetřování a běžné údržby;
- efektivně organizovali svou práci vzhledem ke stanovenému termínu, prováděli ji dokonale a v souladu s výtvarným záměrem a vysokými nároky na kvalitu zpracování finálního produktu;
- sledovali vývoj nových technologií, materiálů, technického zařízení apod. a zaváděli je do praxe;
- ovládali základní ekonomické činnosti ve vztahu k předpokládanému profesnímu uplatnění.

c) Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn. aby absolventi:

- chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. klientů, zákazníků, návštěvníků)
- znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeje apod.), rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik;
- znali systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, uměli uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce);
- byli vybaveni vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázali první pomoc sami poskytnout.

d) Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb, tzn. aby absolventi:

- chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku;
- dodržovali stanovené normy (standarty) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti;
- dbali na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků nebo služeb, zohledňovali požadavky klienta (zákazníka, občana).

e) Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn. aby absolventi:

- znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady;
- efektivně hospodařili s finančními prostředky;
- nakládali s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na

životní prostředí.

Průřezová témata

1. Občan v demokratické společnosti

Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie. Nejde však pouze o postoje, hodnoty a jejich preference, ale také o budování občanské gramotnosti žáků, tj. osvojení si faktické, věcné a normativní stránky jednání odpovědného aktivního občana. Výchova k demokratickému občanství se netýká jen společenskovědní oblasti vzdělávání, v níž se nejvíce realizuje, ale prostupuje celým vzděláváním a nezbytnou podmínkou její realizace je také demokratické klima školy, otevřené k rodičům a k širší občanské komunitě v místě školy.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku;
- byli připraveni si klást základní existenční otázky a hledat na ně odpovědi a řešení;
- hledali kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností a byli kriticky tolerantní;
- byli schopni odolávat myšlenkové manipulaci;
- dovedli se orientovat v mediálních obsazích, kriticky je hodnotit a optimálně využívat masová média pro své různé potřeby;
- dovedli jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení;
- byli ochotni se angažovat nejen pro vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy a ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech;
- vážili si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

2. Člověk a životní prostředí

Udržitelný rozvoj patří mezi priority EU včetně naší republiky. Nezbytným předpokladem jeho realizace je příprava budoucí generace k myšlení a jednání v souladu s principy udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.

Průřezové téma Člověk a životní prostředí se podílí na zvyšování gramotnosti pro udržitelnost rozvoje a přispívá k realizaci jednoho z pěti základních směrů rozvoje lidských zdrojů. Environmentální vzdělávání a výchova poskytuje žákům znalosti a dovednosti potřebné pro pochopení principu udržitelnosti, podněcuje aktivní integrovaný přístup k realitě a ovlivňuje etické vztahy k prostředí. V souvislosti s jejich odborným vzděláváním poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a využívání moderní techniky a technologie v zájmu udržitelnosti rozvoje.

Žáci jsou vedeni k tomu aby:

- pochopili souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami, mezi lokálními, regionálními a globálními environmentálními problémy;
- chápali postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život;
- porozuměli souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji;
- respektovali principy udržitelného rozvoje;
- získali přehled o způsobech ochrany přírody, o používání technologických, ekonomických a právních nástrojů pro zajištění udržitelného rozvoje;
- samostatně a aktivně poznávali okolní prostředí, získávali informace v přímých kontaktech s prostředím a z různých informačních zdrojů;

- pochopili vlastní odpovědnost za své jednání a snažili se aktivně podílet na řešení environmentálních problémů;
- osvojili si základní principy šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání;
- dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí;
- osvojili si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví.

3. Člověk a svět práce

Jedním ze základních cílů vymezených tímto školním vzdělávacím programem je příprava takového absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale který se díky němu dokáže také úspěšně prosadit na trhu práce i v životě.

Průřezové téma Člověk a svět práce doplňuje znalosti a dovednosti žáka získané v odborné složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv.

Téma Člověk a svět práce přispívá k naplňování cílů vzdělávání zejména v rozvoji následujících obecných kompetencí:

- identifikace a formulování vlastních priorit;
- práce s informacemi, vyhledávání, vyhodnocování a využívání informací;
- odpovědné rozhodování na základě vyhodnocení získaných informací;
- verbální komunikace při důležitých jednáních;
- písemné vyjadřování při úřední korespondenci.

Hlavním cílem průřezového tématu je vybavit žáka znalostmi a kompetencemi, které mu pomohou optimálně využít svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění na trhu práce a pro budování profesní kariéry. Uskutečňování tohoto cíle předpokládá:

- vést žáky k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělání a celoživotního učení pro život, aby byli motivováni k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře;
- zorientovat žáky ve světě práce jako celku i v hospodářské struktuře regionu, naučit je hodnotit jednotlivé faktory charakterizující obsah práce a srovnávat tyto faktory se svými předpoklady, seznámit je s alternativami profesního uplatnění po absolvování studovaného oboru vzdělání;
- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, orientovat se v nich a vytvářet si o nich základní představu;
- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o vzdělávací nabídce, orientovat se v ní a posuzovat ji z hlediska svých předpokladů a profesních cílů;
- naučit žáky písemně i verbálně se prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a své priority;
- vysvětlit žákům základní aspekty pracovního poměru, práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů i základní aspekty soukromého podnikání, naučit je pracovat s příslušnými právními předpisy;
- zorientovat žáky ve službách zaměstnanosti, přivést je k účelnému využívání jejich informačního zázemí.

4. Informační a komunikační technologie

Jedním z nejvýznamnějších procesů, probíhajících v současnosti v ekonomicky vyspělých zemích, je budování tzv. informační společnosti. Informační společnost je charakterizována podstatným využíváním digitálního zpracovávání, přenosu a uchovávání informací. Technologickou základnou této proměny je využívání prvků moderních informačních a komunikačních technologií.

V době budování informační a znalostní společnosti je vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích nejen nezbytnou podmínkou úspěchu jednotlivce, ale i celého hospodářství. Ze zpracování informací prostředky informačních a komunikačních technologií se stává také významná ekonomická aktivita.

Informační a komunikační technologie již v současnosti pronikají nejenom do všech oborů, ale také do většiny činností, a to bez ohledu na intelektuální úroveň, na které jsou vykonávány; je tedy zcela nezbytné promítnout požadavky na práci s prostředky informačních a komunikačních technologiích do všech stupňů a oborů vzdělání.

Práce s prostředky informačních a komunikačních technologií má dnes nejen průpravnou funkci pro odbornou složku vzdělání, ale také patří ke všeobecnému vzdělání moderního člověka. Žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

Cílem je naučit žáky používat základní a aplikační programové vybavení počítače, a to nejen pro účely uplatnění se v praxi, ale i pro potřeby dalšího vzdělávání. Rovněž je důležité naučit žáky pracovat s informacemi a s komunikačními prostředky.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Název instituce:

Střední umělecká škola v Liberci s.r.o.

Sladovnická 309, Liberec 30, 463 11

Zřizovatel: **Zdeněk Švácha**

Název ŠVP: **Grafický design**

Kód a název oboru vzdělávání: **82-41-M/05 Grafický design**

Dosažený stupeň vzdělání:

Střední vzdělání s maturitní zkouškou

Délka a forma studia:

4 roky, denní studium

Platnost ŠVP:

od 01. 09. 2011 počínaje I. ročníkem

Podmínky pro přijetí ke studiu:

Přijímací řízení probíhá každý rok vždy v měsíci lednu. Pro přijímání žáků na naši školu probíhají pouze talentové zkoušky a to v kresbě, výtvarném navrhování a modelování. Dále každý uchazeč přinese své domácí práce na formátu minimálně A3 v počtu nejméně 10 kusů. Nad těmito pracemi absolvuje přijímací pohovor před komisí výtvarníků.

Hodnocení přijímacího řízení:

1. Kresba	30 bodů
2. Výtvarné navrhování	30 bodů
3. Modelování	30 bodů
4. Domácí práce	20 bodů
Celkem	110 bodů

Pro přijetí na školu není vyžadováno potvrzení o zdravotní způsobilosti.

Způsob ukončování vzdělávání:

Vzdělávání je ukončeno maturitní zkouškou, která se skládá ze společné a profilové části. Žák získá střední vzdělání s maturitní zkouškou, jestliže úspěšně vykoná obě části.

Společná část maturitní zkoušky:

Skládá se ze tří zkoušek. Aby žák vykonal společnou část, musí úspěšně složit všechny tři zkoušky. Všechny zkoušky společné části zadává Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve stejném termínu a za stejných podmínek. Ministerstvo určuje v rozsahu daném zákonem obsah a formu zkoušek, stanoví také kritéria hodnocení. Všichni maturanti vykonají ve společné části tyto zkoušky:

- a) český jazyk
- b) cizí jazyk
- c) volitelnou zkoušku z občansko-společenského základu nebo z informačně technologického základu

Profilová část maturitní zkoušky:

Rovněž profilová část obsahuje tři povinné zkoušky, které žák musí úspěšně absolvovat, aby profilovou část vykonal. Maturanti vykonají v profilové části tyto zkoušky:

- a) dějiny výtvarné kultury
- b) technologii
- c) praktickou maturitní zkoušku

Dokladem o ukončení vzdělání je vysvědčení o maturitní zkoušce.

Organizace výuky:

Studium je organizováno jako čtyřleté denní. Žák si po druhém ročníku zvolí specializaci na tisk a nebo multimédia. Na počátku prvního ročníku škola pořádá harmonizační dny k poznání nových spolužáků a učitelů. Ve druhém ročníku studenti absolvují lyžařský kurz. Každý rok na přelomu května a června (v době přípravy na maturitu čtvrtých ročníků – tzv. svatý týden) odjíždí studenti prvního, druhého a třetího ročníku na týdenní kurz kresby a malby v plenéru. Dále škola pořádá každoročně výukový a poznávací zájezd do ciziny. Součástí výuky jsou návštěvy výstav, exkurzí a účast na nejrůznějších soutěžích, mnohdy s vynikajícími výsledky (například 1.místo v soutěži „Plakát proti diskriminaci“, které získal náš student Filip Menšíl v rámci celé EU).

Výuka teoretických předmětů probíhá společně pro celou třídu. Anglický jazyk je vyučován ve dvou skupinách – začátečníci a pokročilí. Výtvarné předměty jsou též vyučovány podle potřeby a kapacity odborných učeben (např. výuka Základů fotografování probíhá na tři skupiny). Od třetího ročníku jsou studenti rozděleni do skupin orientovaných na tisk a multimédia.

Praxi zabezpečuje škola ve vlastních odborných učebnách při praktických cvičeních, v reklamní agentuře Hnízdo, dále formou soutěží, individuální praxe, individuální realizace zakázek a workshopů po dobu celých 4 let.

Délka vyučování ve školním roce je rozdělena do 34 týdnů. Zbytek týdnů do 40 tvoří prázdniny a rezerva. Od toho se odvíjí počet hodin vyučovaných v jednotlivých předmětech za rok. Toto je však ovlivněno také tím, jak v určitém školním roce zasáhnou do výuky státní svátky. Výuka v jednotlivých předmětech v určitém roce je tedy v intervalu 33 – 35 týdnů. Vyučující vypracují vždy na každý rok aktuální časové rozdělení učiva.

Hodnocení a klasifikace:

Z důvodu objektivního hodnocení a klasifikace žáků jsou stanoveny tyto podmínky:

- žák má právo být seznámen před zahájením řádné výuky s podmínkami klasifikace, hodnocení a jinými kritérii ve všech předmětech
- učitel je proto povinen žáka s těmito kritérii seznámit, uvést literaturu, ze které bude čerpáno během výuky
- žák je hodnocen bodovým systémem podle jasně stanovených kritérií v jednotlivých předmětech, výsledný počet bodů je převeden na klasickou klasifikační stupnici
- součástí ŠŘ je úplný přehled hodnocení a klasifikace pro školní rok

Přehled pro všeobecné předměty

e)	100	-	90 %	10 %	výborný
	089	-	75 %	15 %	chvalitebný
	074	-	60 %	15 %	dobrý
	059	-	40 %	20 %	dostatečný
	039	-	méně	40 %	nedostatečný

Přehled pro odborné předměty

Kritéria hodnocení

f)	15, 14, 13	bodů	výborný	3 body	originalita
	12, 11, 10		chvalitebný	3	čistota provedení
	09, 08, 07		dobrý	3	technika a kvalita
	06, 05, 04		dostatečný	3	úroveň dokončení
	03 a méně		nedostatečný	3	celkový dojem

- g) podmínkou pro uznání klasifikace všeobecného, odborného předmětu a klauzurní práce

(KP) za pololetí je 70 % docházka a vykonání KP. Méně než 70 % - předmět není klasifikován, pokud vyučující nestanoví jinak. Znalosti či dovednosti budou

prověřeny ně dodatečnými zkouškami (DZ) ve vypsaném termínu nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí za I. pololetí a do konce září následujícího školního roku za II. pololetí.

Termíny určuje vyučující a jsou závazné. Pokud se žák nedostaví k dodatečné zkoušce je hodnocen stupněm prospěchu – nedostatečný.

- h) KP jsou povinné a v závěrečném hodnocení předmětu představují 1/3 hodnoty výsledné známky za pololetí, ve II. pololetí pak další 1/3 absolvováním krajinářského kurzu (KK) nebo jeho náhrady
- KP je vykonána teprve po odevzdání písemné obhajoby a účasti žáka na ústní obhajobě, jinak nebude uznána
 - účast je podmíněna řádně odevzdanými pracemi a docházkou (platí bod g)
 - v případě zdravotních důvodů bude vypsán náhradní termín
 - vykonání KP a KK - pouze II. pololetí je podmínkou klasifikace předmětu
 - **v případě dlouhodobé absence, která není omluvena ze závažných důvodů, a nevykonání** KP a KK není předmět v pololetí klasifikován (platí bod g). V tomto případě si však může žák dohodnout náhradní termín KP s ŘSUŠ, avšak je povinen finančně kompenzovat čas, který mu věnuje příslušný pedagog nad rámec svých povinností **(200,- Kč/hod.)**. V případě takovéto absence bude placená také dodatečná zkouška. Pokud žák DZ nebo KP nevykoná ani za těchto podmínek, je hodnocen stupněm prospěchu - nedostatečný .

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků na vysvědčení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 - výborný,
- 2 - chvalitebný,
- 3 - dobrý,
- 4 - dostatečný,
- 5 – nedostatečný.

Není-li možné žáka hodnotit z některého předmětu, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „nehodnocen(a)“.

Pokud je žák z vyučování některého předmětu zcela uvolněn, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „uvolněn(a)“.

V denní formě vzdělávání se chování žáka hodnotí stupni hodnocení:

- 1 - velmi dobré,
- 2 - uspokojivé,
- 3 – neuspokojivé.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl(a) s vyznamenáním,
- prospěl(a),
- neprospěl(a),
- nehodnocen(a).

Žák prospěl s vyznamenáním, není-li klasifikace v žádném povinném předmětu horší než stupeň 2 -

chvalitebný a průměrný prospěch z povinných předmětů není horší než 1,50 a chování je hodnoceno jako velmi dobré. Dále je vyžadován prospěch v odborných předmětech, které stanoví RVP prospěch 1 – výborný. (1. a 2. ročník – Výtvarná příprava, 3. a 4. ročník Navrhování)

Žák prospěl, není-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 - nedostatečný.

Žák neprospěl, je-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 - nedostatečný nebo není-li žák hodnocen z některého předmětu na konci druhého pololetí.

Žák je nehodnocen, pokud ho není možné hodnotit z některého předmětu na konci prvního pololetí ani v náhradním termínu.

Na základě posudku školského poradenského zařízení je žáka možno hodnotit slovně.

Pojetí vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program připravuje odborné pracovníky pro výkon výtvarných a technologických činností v souladu s profilem absolventa. Pojetí výuky směřuje k tomu, aby bylo dosaženo rovnováhy mezi vědomostmi, znalostmi, dovednostmi a sociálními, duchovními, morálními a estetickými hodnotami tak, aby se absolvent co nejlépe uplatnil na trhu práce. Záměrem tohoto vzdělání je příprava žáka na smysluplný osobní i pracovní život.

Strategie výuky

Metody, postupy výuky odpovídají potřebám a zkušenostem jednotlivých pedagogů, zařazení jednotlivých metod je blíže konkretizováno až na úrovni jednotlivých předmětů. Žák je veden k samostatnosti a zodpovědnosti. Ve výtvarných disciplínách je kladen důraz na individuální schopnosti a invenci žáků při citlivém vedení profesionálních výtvarníků pedagogů. Ve výuce se využívá nejrůznějších názorných pomůcek – modely, obrazy, výukové filmy apod.

Vzdělávání žáků se speciálními potřebami

a) Žáci se zdravotním postižením: Pokud školu navštěvují žáci se zdravotním postižením, jsou integrováni do běžné třídy. Již zde studovali žáci se sluchovým postižením i s lehčí tělesnou vadou. V současné době škola nedisponuje zařízením pro umožnění studia žákům s těžkým tělesným postižením. Pokud by však na školu byl takovýto žák přijat, škola toto zázemí vybuduje. Škola však nemůže přijímat žáky s alergiemi na barvy a chemikálie.

b) Žáci se zdravotním znevýhodněním: Pokud se ve škole vzdělávají žáci se specifickými vývojovými poruchami učení, jsou integrováni do běžné třídy. Práce spočívá především ve volbě vhodných výukových a výchovných prostředků. V případě zdravotního oslabení, dlouhodobé nemoci nebo lehčí zdravotní poruchy škola uplatňuje individuální přístup k žákům. Všichni vyučující jsou v potřebném rozsahu informováni o žácích se SVP, které učí.

c) Žáci se sociálním znevýhodněním: Pro žáky se sociálním znevýhodněním nabízí škola po dohodě například možnost rozložení splátek školeného a systém stipendií.

Škola zpracovává minimální preventivní program prevence sociálně patologických jevů, do jehož aktivit patří například harmonizační dny v 1.ročníku a dále besedy s pracovníky sdružení prevence negativních jevů Čáp. Škola využívá služeb Pedagogicko – psychologické poradny Liberec. Škola se věnuje i práci s nadanými žáky, kteří jsou vytipováni učiteli jednotlivých předmětů. V hodinách je jim věnována zvýšená pozornost a jsou jim přidělovány práce nad rámec učiva ostatních žáků. Často se tito žáci účastní například výtvarných soutěží, leckdy s vynikajícími výsledky.

SPOLUPRÁCE SE SPECIÁLNÍMI PARTNERY

Škola spolupracuje s řadou sociálních partnerů. Jedná se o Městský úřad ve Vratislavicích, Úřad práce v Liberci, Kalendář Liberecka, Krajský úřad, Zoologickou zahradu v Liberci, Tipsport arenu Liberec, Technickou univerzitu v Liberci apod. Žáci navštěvují mnohá grafická studia v Liberci (Geoprint, Irbis, Procentrum, Freeline...atd.), kde si osvojí praktické znalosti formou exkurzí. Určité procento absolventů zde nachází i své uplatnění. Škola zve také odborníky z praxe, kteří formou přednášek a workshopů předávají žákům své zkušenosti.

PROSTOROVÉ A MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ

Název instituce:	Střední umělecká škola v Liberci s.r.o.
	Sladovnická 309, 463 11 Liberec 30
Zřizovatel:	Zdeněk Švácha
Název ŠVP:	Grafický design
Kód a název oboru vzdělávání:	82-41-M/05 Grafický design
Dosažený stupeň vzdělání:	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka a forma studia:	4 roky, denní studium
Platnost ŠVP:	od 01. 09. 2011 počínaje I. ročníkem

K zajištění výuky všeobecné a odborné jsou k dispozici uvedené prostory a zařízení:

1. Učebny všeobecných předmětů

4 kmenové učebny jednotlivých ročníků, 1x sklad výtvarných prací, 1x sklad materiálu
kmenové učebny slouží současně i pro výuku odborných předmětů (výtvarné navrhování, figurální kresbu)

1 jazyková učebna

umístění: 2 NP

1 tělocvična

umístění: 1 NP

2. Učebny odborných předmětů

1 učebna sítotisku a litografie

umístění: suterén

1 učebna grafických technik

umístění: 1 NP

1 učebna výpočetní techniky

umístění: 3 NP

2 učebny fotoateliér (místnost pro mokré procesy a místnost pro nafocení)

umístění: 3 NP

1 učebna výtvarného navrhování pro dělenou výuku

umístění: 3 NP

3. Provozní zařízení – školní jídelna – výdejna (ŠJV)

Rekapitulace:

Všeobecná a částečně odborná výuka celkem 6

Odborná výuka celkem 6

Provozní zařízení ŠJV celkem 1

Celkový počet výukových prostor celkem 13

Materiálně technické zařízení a prostředky

Výpočetní technika 24 ks: 14 ks žákovských PC
2 ks sborovna
2 ks odborné pedagogické
6 ks (ŘSUŠ, ZŘŠ, kancelář, ekonom, jídelna)

Softwarové vybavení: Corel XV, Adobe CS2

Periferní vybavení: Plotter HP (A0), scanery 3x, tiskárna k PC 4x, tiskárna s kopírkou Aficio laser barva A3 zasíťovaná, wifi, server, připojení k internetu přes pevnou linku O2 cca 6,4 Mb.

Další vybavení: Sítotisk, litografie, grafická dílna, fotoateliér, TV, DVD, kamera, 3x digi fotoaparát apod.

Provozní vybavení: ŠJV s kapacitou 90 dovážených obědů

Popis budovy, prostorové podmínky, dostupnost

Secesní budova školy se nachází v pěkném a inspirativním prostředí Vratislavic nad Nisou. Je obklopena velkou zahradou, která je využívána i k výuce výtvarných předmětů a tělesné výchovy. Ze středu města se lze do školy dopravit tramvají (směr Jablonec nad Nisou – zastávka Nová Ruda), nebo autobusem č. 22 na sídliště Kunratická. Následuje přesun 5 minut pěšky.

Budova sloužila vždy jako škola, je tedy vybavena učebnami a zázemím pro žáky (viz výše). V nedávné době byla provedena rekonstrukce sociálních zařízení, na toaletách v prvním patře vestavěny sprchy pro zlepšení hygienického zázemí. Dále bylo provedeno vymalování a vyměněna okna.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Výuku podle ŠVP zajišťuje pedagogický sbor složený z učitelů většinou s dlouholetou pedagogickou praxí. Výtvarné předměty vyučují pedagogové s akademickým uměleckým vzděláním. Vyučující se dále vzdělávají samostudiem a zúčastňují se školení v rámci DVPP. Problémy související s výukou řeší výchovný poradce, na škole působí i školní metodik prevence, zabývající se problematikou drog a dalších sociálně patologických jevů.

BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ

Název instituce:	Střední umělecká škola v Liberci s.r.o.
	Sladovnická 309, 463 11 Liberec 30
Zřizovatel:	Zdeněk Švácha
Název ŠVP:	Grafický design
Kód a název oboru vzdělávání:	82-41-M/05 Grafický design
Dosažený stupeň vzdělání:	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka a forma studia:	4 roky, denní studium
Platnost ŠVP:	od 01.09.2011 počínaje I. ročníkem

1. ÚVODNÍ USTANOVENÍ

V souladu s ustanoveními ZP a směrnicí pro organizaci, řízení a kontrolu bezpečnosti ochrany zdraví při práci (dále jen BP) práce v SUŠ je v rámci ŠVP vydána samostatná směrnice, která se vztahuje na všechny zaměstnance SUŠ a na všechny prostory sloužící k výuce a jiným činnostem nebo akcím organizovaným SUŠ. Směrnice se rovněž vztahuje i na osoby, které jsou externími zaměstnanci nebo pracují na základě jiné dohody a přiměřeně na osoby, které se zdržují v prostorách SUŠ, včetně případných dodavatelů nebo odběratelů.

Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence

Škola průběžně dbá o dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví (BOZP) osob při vzdělávání a činnostech, které se vzdělávacím procesem souvisejí. Tato činnost vychází z platných právních předpisů (Zákoník práce, vyhlášky MZ, zákon o požární ochraně (PO) a dalších souvisejících předpisů BOZP či metodických pokynů MŠMT ČR).

Škola má zpracován systém vnitřních předpisů, které řeší zejména školení a výchovu zaměstnanců a žáků, hodnocení rizik při školních aktivitách, zdravotní péči, používání osobních ochranných pracovních prostředků, postupy při úrazech zaměstnanců a žáků a při mimořádných situacích. Nedílnou součástí těchto předpisů jsou místní provozní bezpečnostní předpisy pro pracovní a sportovní činnosti.

Se zásadami BOZP zdraví při práci a PO podle stanovených osnov jsou žáci seznámeni při vstupním školení a v úvodních hodinách praktických cvičení na začátku každého školního roku. Dále jsou periodicky seznamováni se školním řádem a zásadami bezpečného chování. Při výuce odborných předmětů jsou důsledně vedeni k používání pracovních oděvů a ochranných pomůcek. Podobné poučení se provádí před odjezdem na sportovní výcvikové kurzy, vícedenní exkurze nebo výměnné praxe. Náplň všech školení se řídí platnými právními předpisy. Současně se školením jsou žákům podávány informace o rizicích vyhodnocených při jednotlivých činnostech.

Škola dále provádí pravidelné kontroly a revize elektrických zařízení, strojů a přístrojů, plynových instalací a spotřebičů, hasicích přístrojů, hydrantů, hromosvodů, koteln a rozvodů tepelných médií a tělocvičného vybavení. Dbá o nezávadný stav objektu, technických zařízení, sportovních ploch.

Škola eviduje a registruje případné školní úrazy včetně úrazů způsobených mimo školu a jejich odškodňování. Značný důraz je kladen také na celkové vědomí žáků ohledně uvědomělého dodržování bezpečnostních zásad, smyslu pro pořádek, hygienických návyků včetně odmítání asociálních projevů chování, jako je násilí, šikana, xenofobie a podobné společensky negativní jevy. Škola má zpracován dlouhodobý plán prevence sociálně patologických jevů, který je samostatným školním dokumentem.

UČEBNÍ PLÁN

Název instituce:

**Střední umělecká škola v Liberci s.r.o.
Sladovnická 309, Liberec 30, 463 11**

Zřizovatel: **Zdeněk Švácha**

Název ŠVP: **Grafický design**

Kód a název oboru vzdělávání: **82-41-M/05 Grafický design**

Dosažený stupeň vzdělání:

Střední vzdělání s maturitní zkouškou

Délka a forma studia:

4 roky, denní studium

Platnost ŠVP:

od 01.09.2011 počínaje I. ročníkem

Poznámky:

1. Vyučovací předmět Ateliér je rozdělen do tří bloků: Ateliér sítotisku, Ateliér grafických technik a Ateliér kresby a malby. Studenti si zvolí jeden z bloků, mohou však, po dohodě s vyučujícími, pracovat i v ostatních skupinách.

2. Vyučovací předmět Výtvarná příprava je vyučován ve dvou předmětech – Přípravná kresba a Plošná a prostorová tvorba.

3. Vyučovací předmět Navrhování je vyučován ve dvou předmětech – Navrhování na PC a Výtvarné navrhování.

4. Maturitní předměty:

Společná část:

Český jazyk a literatura

Cizí (anglický) jazyk

Volitelná zkouška:

z občansko-společenského základu:

okruh předmětů: občanská nauka
ekonomika

z informačně technologického základu:

počítačová grafika

Profilová část:

Dějiny výtvarné kultury

Technologie

Navrhování

V prvním, druhém a třetím ročníku je nabízen předmět Hlasová výchova, především pro žáky, kteří si budou chtít zvolit ve třetím ročníku odvětví Multimedia

Praxe probíhá po dobu celých 4 let praktických cvičení, v reklamní agentuře Hnízdo, dále formou soutěží, individuální praxe, individuální realizace zakázek a workshopů.

Harmonizační kurz probíhá v prvním ročníku na začátku školního roku.

Kurz kresby a malby v plénu probíhá v prvním, druhém a třetím ročníku na konci školního roku.

Lyžařský kurz probíhá ve druhém ročníku na počátku druhého pololetí.

UČEBNÍ PLÁN

Studijní obor 81-41-M/05 Grafický design

POVINNÉ VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY	Zkratka	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem
Český jazyk a literatura (G+L)	CJL	3 (2+1)	3(1+2)	3(1+2)	3(1+2)	12
Cizí jazyk (anglický)	ANJ	5	5	5	5	20
Seminář z anglického jazyka	SANJ	-	-	2	-	2
Společensko - vědní seminář	SVS	-	-	-	2	2
Občanská nauka	OBN	1	1	1	1	4
Matematika	MAT	2	2	-	-	4
Fyzika	FYZ	1	-	-	-	1
Chemie	CHE	2	-	-	-	2
Základy ekologie a biologie	ZEB	-	1	-	-	1
Tělesná výchova	TEV	2	2	2	2	8
Dějiny výtvarné kultury	DVK	3	3	3	3	12
Technické kreslení	TEK	-	2	-	-	2
Výtvarná příprava (PRK+PPT)	VYP	6(3+3)	6(3+3)	-	--	12
Písmo	PIS	2	2	2		6
Figurální kreslení	FIK	-	-	3	3	6
Počítačová grafika	POG	5	3	2	-	10
Ekonomika	EKO	-	-	1	2	3
Technologie	TEC	2	2	2	2	8
Navrhování (NPC+VYN)	NAV	-	-	8(6+2)	8(6+2)	16
Grafické techniky	GRT	-	3	-	-	3
Litografie PCV	LIT	-	-	-	3	3
Sítotisk PCV	SIT	-	--	3	-	3
Ateliér PCV	ATL	-	-	-	3	3
Základy fotografování PCV	ZAF	2	2	-	-	4
Teorie a vývoj fotografie	TVF	1	-	-	-	1
Počet hodin týdně		37	37	37	37	148
NEPOVINNÉ VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY						
Hlasová výchova HLV		1	1	1	-	3
Počet hodin týdně		1	1	1	-	3
Praxe		V průběhu celých 4 let				
Harmonizační kurz		1 týden				
Lyžařský kurz			1 týden			
Kurz malby a kresby v plenéru		1 týden	1 týden	1 týden		
Přípravný maturitní týden					1 týden	

Ateliér:	„A“SIT	Ateliér sítotisku
	„A“GRT	Ateliér grafických technik
	„A“KM	Ateliér kresby a malby
Zkratky:	G	Gramatika
	L	Literatura
	PRK	Přípravné kreslení
	PPT	Plošná a prostorová tvorba
	NPC	Navrhování na počítači
	VYN	Výtvarné navrhování
	PCV	Praktická cvičení

Přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP do ŠVP

		Disponibilní hodiny	
<u>Jazykové vzdělávání:</u>	Český jazyk a literatura(gramatika)	5	
	Anglický jazyk	20	
	Seminář z anglického jazyka	2	12
<u>Společenskovední vzdělávání:</u>	Občanská nauka	4	
	Společensko-vědní seminář	2	1
<u>Přírodovědné vzdělávání:</u>	Fyzika	1	
	Chemie	2	
	Základy ekologie	1	
<u>Matematické vzdělávání:</u>	Matematika	4	
<u>Estetické vzdělávání:</u>	Literatura	7	2
<u>Vzdělávání pro zdraví:</u>	Tělesná výchova	8	
<u>Vzdělávání v IKT:</u>	Počítačová grafika (1.ročník)	5	1
<u>Ekonomické vzdělávání:</u>	Ekonomika	3	
<u>Umělecko – historická a výtvarná příprava:</u>			
	Dějiny výtvarné kultury	12	
	Výtvarná příprava:	12	6
	(Přípravné kreslení	6)	
	(Plošná a prostorová tvorba	6)	
<u>Technická příprava:</u>	Technické kreslení	2	
	Technologie	8	
	Počítačová grafika	5	5
	Grafické techniky	3	3
<u>Návrhová a realizační tvorba:</u>			
	Sítotisk	3	15
	Litografie	3	
	Figurální kreslení	6	
	Navrhování	16	
	Písmo	6	
	Základy fotografování	5	
	Ateliér	3	
Celkem		148	45

Přehled využití týdnů v období září – červen školního roku

Činnost/ročník	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
Vyučování podle rozpisu učiva	34	34	34	30
Kurz kresby a malby v plenéru	1	1	1	0
Lyžařský výcvikový kurz	0	1	0	0
Harmonizační sportovní kurz	1	0	0	0
Maturitní zkouška	0	0	0	4
Časová rezerva, opakování učiva, exkurze, výstavy	4	4	5	3
Celkem týdnů	40	40	40	37

PRACOVNÍ TÝM PRO TVORBU ŠVP

Vedoucí pracovník týmu

Zdeněk Švácha

Koordinátor

Ing. Petra Kotěšovcová

Závěry z provedené sebereflexe vyvodil celý kolektiv učitelů.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků zajišťuje Ing. Petra Kotěšovcová

Pedagogičtí pracovníci, kteří zpracují příslušné části ŠVP a vytvoří písemné výstupy:

Jazykové vzdělávání a komunikace: Český jazyk:

Mgr. Šárka Hofreiterová

Mgr. Jana Staňková

Anglický jazyk:

Mgr. Šárka Hofreiterová

Bc. Zuzana Jelínková

Hana Hadrabová

Společenskovědní vzdělávání:		Zdeněk Švácha
		Mgr. Monika Chládková
		Eva Wagnerová
Přírodovědné vzdělávání:	I	Ing. Petra Kotěšovcová
		Ing. Petr Mikeš
Matematické vzdělávání:		Ing. Petr Mikeš
Estetické vzdělávání:		Mgr. Šárka Hofreiterová
		Mgr. Jana Staňková
Vzdělávání pro zdraví:		Ing. Petra Kotěšovcová
		Mgr. Jana Staňková
		Bc. Zuzana Jelínková
Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích:		Mgr. Jakub Jelínek
		Mgr. Jiří Zenkl
		BcA. Sam Mikolášek
Ekonomické vzdělávání:		Ing. Petra Kotěšovcová

Odborné vzdělávání členěné podle obsahových okruhů:

a) Umělecko – historická a výtvarná příprava: Mgr. Monika Chládková

Mgr. Blanka Petruželová

MgA. Pavel Šůstek

Eva Wagnerová

b) Technická příprava: Mgr. Jiří Zenkl

Mgr. Jakub Jelínek

BcA. Sam Mikolášek

Mgr. Monika Chládková

Eva Wagnerová

c) Návrhová a realizační tvorba: Mgr. Blanka Petruželová

MgA. Petra Gadasová

MgA. Pavel Šůstek

Mgr. Jiří Zenkl

Mgr. Jakub Jelínek

UČEBNÍ OSNOVY

Název instituce:

**Střední umělecká škola v Liberci s.r.o.
Sladovnická 309, Liberec 30, 463 11**

Zřizovatel: **Zdeněk Švácha**

Název ŠVP: **Grafický design**

Kód a název oboru vzdělávání: **82-41-M/05 Grafický design**

Dosažený stupeň vzdělání:

Střední vzdělání s maturitní zkouškou

Délka a forma studia:

4 roky, denní studium

Platnost ŠVP:

od 01. 09. 2011 počínaje I. ročníkem

Povinné vyučovací předměty

Český jazyk a literatura

Cizí (anglický) jazyk

Seminář z anglického jazyka

Společensko-vědní seminář

Občanská nauka

Matematika

Fyzika

Chemie

Základy ekologie a biologie

Tělesná výchova

Dějiny výtvarné kultury

Technické kreslení

Výtvarná příprava

Písmo

Figurální kreslení

Počítačová grafika

Ekonomika

Technologie

Navrhování

Grafické techniky

Litografie

Sítotisk

Ateliér

Základy fotografování

Nepovinné vyučovací předměty

Hlasová výchova

Učební osnova vyučovacího předmětu

Český jazyk a literatura

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 3

Počet hodin celkem za 4 roky: 387

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Jazykové vzdělávání v českém jazyce vychovává žáky především ke sdělnému, kultivovanému jazykovému projevu a k rozvoji čtenářské gramotnosti, která je předpokladem nejen k úspěšnému studiu, ale zejména k úspěchům v pracovním a osobním životě. Jeho obecným cílem je rozvoj komunikačních dovedností žáka, naučit jej porozumět jazyku a užívat ho jako prostředku k dorozumívání a myšlení, k přijímání, sdělování a výměně informací na základě jazykových a slohových znalostí. Jazykové vzdělávání napomáhá rozvoji kognitivních schopností žáků a jejich logického myšlení, na druhé straně přispívá i ke třibení jazykového a estetického citění a k celkové kultivaci osobností žáka.

Obecným cílem vyučovacího předmětu literatura je estetické vzdělávání, které se významně podílí na celkové kultivaci žáků, neboť rozvíjí jejich estetické a emocionální citění a formuje jejich vztah ke kulturním hodnotám společnosti, vede žáky k uvědomělému vztahu k umění, kulturnímu dědictví a vlastenectví. Vytváří systém kulturních hodnot, kterými přispívá k formování postojů žáka a je obranou proti snadné manipulaci a intoleranci.

Cílů vyučovacího předmětu český jazyk a literatura lze dosáhnout těsným propojením jeho jazykové a literární složky, odpovídá tomu i následující obsah učebních osnov.

Charakteristika učiva

V oblasti jazykového vzdělávání se studenti naučí odlišovat spisovnou a nespisovnou rovinu jazyka, zvláště pak jejího vhodného využití v praxi. Získají schopnost porozumět různým typům textů vztahujících se k různým situacím ve škole i mimo školu, přemýšlet o jejich smyslu a interpretovat je. Seznámí se se základní problematikou jazykovědy, jejími disciplínami a historií. Důraz je kladen především na zvládnutí českého pravopisu, dále pak na tvarosloví, skladbu a stylistiku. Rozbor a základní orientace v textu tvoří též důležitou náplň předmětu. Další součástí

učiva je seznámení se s místem češtiny v jazykovém systému, základními pojmy fonetiky a fonologie a jejím uplatněním v praxi. V rámci stylistiky se student naučí prakticky užívat slohové styly a postupy psané i mluvené, zvládnout práci s textem a informacemi.

Literární výchova povede žáky zejména ke vztahu ke čtenářství. Na základě rozboru a interpretace uměleckých děl student získá základní přehled o literárním dění světové i české tvorby.

Prostřednictvím rozborů textů literárních ukázek si student osvojuje nejen komunikační dovednosti, ale zároveň si kultivuje vlastní jazykový projev. Studenti jsou též v rámci literární výchovy vedeni k esteticky tvořivým aktivitám.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka českého jazyka a literatury směřuje k tomu, aby žák:

- chápal umění jako specifickou výpověď o skutečnosti
- chápal význam umění pro člověka
- získal přehled o současném kulturním dění
- získal vztah k umění jako k „poselství“ minulosti, z něhož se současná společnost může poučit
- byl tolerantní k estetickému cítění, vkusu a zájmu druhých lidí
- byl schopný na základě vlastních zkušeností a přesvědčení podat souvislý, srozumitelný projev jak mluvený, tak písemný
- porozuměl různým typům textů, interpretoval je a aktivně pracoval s informacemi, které z textu získá
- prezentoval své vlastní názory, dokázal argumentovat na základě získaných znalostí a dovedností
- rozvíjel schopnost diskutovat a vést dialog
- uvědomoval si vliv prostředků masové komunikace na utváření kultury
- orientoval se v současné „záplavě“ informačních zdrojů, dokázal získat, porovnávat a správně používat informace
- získal potřebu samostatného sebevzdělávání a přitom dokázal používat normativní jazykové i jiné příručky a studijní materiály

Pojetí výuky, formy a metody práce

Výuka je vedena tak, aby si žáci uvědomili propojenost jazykové, komunikační i literární výchovy, proto jsou hranice mezi mluvnicí, slohovým výcvikem a literaturou minimální. Základní formou vyučování je frontální výuka, která je postavena na výkladu učitele, řízeném rozhovoru a diskusi.

Dále je výuka tvořena skupinovou prací, v níž je kladen důraz na kooperaci žáků, využití teoretických i praktických znalostí a dovedností. Samostatná práce tvoří též nedílnou součást vyučovacího procesu ČJL. Žáci navíc mají možnost mimo vyučování navštívit klasická divadelní představení.

V jednotlivých hodinách je kladen důraz na práci s textem, v nichž se žák učí orientovat a interpretovat základní informace, zároveň i s informacemi pracovat. Současně s tím žák užívá dostupnou odbornou literaturu (jazykové příručky, slovníky, dějiny literatury,...atd.) a získává informace prostřednictvím médií a internetu. V každé hodině je kladen důraz nejen na znalosti žáka, ale i na zdokonalení jazykové kultury, a to nejen v písemném projevu, ale i v ústním.

Základem literární výchovy jsou texty vybraných děl české a světové literární tvorby, z nichž si žák prostřednictvím rozboru osvojí vybrané literárněvědní poznatky, pojmy a fakta. Smyslem osvojování literárněvědních poznatků je vybavit žáky takovými znalostmi a dovednostmi, které jim umožní literární text nejen analyzovat a hodnotit, ale i svá stanoviska opírat o objektivně platná fakta a poznatky.

Nedílnou součástí vyučování tvoří čtenářská zkušenost žáků, proto je v každém ročníku doporučen seznam literárních děl, který je tvořen nejen tituly jednotlivých historických epoch, ale zároveň respektuje zájmy žáků.

Hodnocení výsledků žáků

Při hodnocení výsledků žáka jsou zohledněny nejen získané znalosti a dovednosti, ale i celkový přístup k předmětu. Základem hodnocení je zkoušení v písemné i ústní podobě. Žák je čtvrtletně testován písemně z literárně-vědního a jazykového přehledu, píše jednu slohovou práci za pololetí a může být kdykoliv ústně i písemně prověřen ze svých znalostí a dovedností. Hodnocení písemného zkoušení je vázáno na kritéria ve školním řádu. Současně s tím je evaluace žáka ovlivněna domácí přípravou, samostudiem a schopností spolupráce s ostatními žáky v rámci skupinového vyučování.

Celkové hodnocení žáků je postaveno na následujících kritériích:

Stupeň 1(výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně chápe vztahy mezi nimi. Samostatně a tvořivě uplatňuje osвоенé dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu, hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Výsledky jeho činnosti jsou na výborné úrovni. Je schopen samostatně studovat vhodné texty a spolupracovat v rámci skupinových prací se svými spolužáky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty a spolupracovat v rámci skupinových prací se svými spolužáky.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v logice se vyskytují chyby. Je schopen studovat dle návodu učitele. V rámci skupinové práce je schopen kooperace.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Závažné nedostatky a chyby dovede s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Při skupinové práci je do značné míry závislý na znalosti a dovednosti svých spolužáků.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich značné mezery. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat. Při skupinové práci je zcela závislý na znalosti a dovednosti svých spolužáků.

Při celkové klasifikaci jsou zohledněny případné specifické poruchy učení v návaznosti na vyšetření PPP a též jisté momentální indispozice žáka (dlouhodobá nemoc, změny v rodinných poměrech a další.).

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Kompetence:

a) Kompetence k učení:

- žák je veden k tomu, aby se učil efektivně, dokázal vyhodnocovat dosažené výsledky
- pro ucelené pochopení poznatků a dovedností je žák motivován k průběžné přípravě na hodiny a částečnému samostudiu
- v rámci projektového vyučování je žák nasměrován tak, aby pochopil hlubší souvislosti týkající se literárně-jazykového přehledu
- v hodinách je kladen důraz na mezipředmětové vztahy, žák je nucen získávat částečně informace samostudiem

b) Kompetence k řešení problémů

- žák získává dovednost řešit problémy a problémové situace literárně-jazykovědného charakteru – identifikovat a analyzovat problémy, zvažovat možnosti jejich řešení, vybírat a navrhnout optimální řešení v daném kontextu, při nichž žáci uplatňují různé metody myšlení a zdůvodnit je. Vyhodnotit a ověřit si správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků
- při samotném řešení je třeba zapojit jak teoretické znalosti, tak i praktické
- úkoly jsou řešeny buď individuálně nebo ve skupině

c) Kompetence komunikativní

žák je veden k tomu, aby byl schopný:

- se přiměřeně vyjadřovat ústně i písemně ke komunikační situaci
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně
- aktivně se zapojovat do diskuzí, formulovat a obhajovat vlastní názory a postoje, respektovat názory druhých
- získávat informace četbou a umět jich efektivně využít
- zpracovat písemný materiál na běžná i odborná témata
- zhodnotit svůj vlastní projev i projev jiných
- vyjádřit hlavní body diskuze vlastními slovy, popř. mít schopnost zaznamenat podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednáška, diskuze, ...)

d) Kompetence personální, sociální a občanské

žák je veden k tomu, aby byl schopný:

- stanovovat si cíle a priority dle svých osobních schopností a zájmů
- přijímat hodnocení vlastních výsledků i ze strany jiných, umět na ně adekvátně reagovat ,

umět přijímat radu i kritiku

- pracovat s druhými lidmi, aktivně se podílet na práci ve skupině
- přijímat a odpovědně plnit zadané úkoly
- aktivně přispívat k práci ve skupině vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě přistupovat k názorům druhých
- přijímat odpovědnost za práci vlastní i za práci ostatních
- nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k jiným lidem, snažit se předcházet osobním konfliktům, přispívat k vytváření příznivých mezilidských vztahů

e) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

absolvent je schopný:

- vytvořit text bez formálních chyb a využívat jej v rámci pracovní náplně
- kooperace v týmu
- sebehodnocení, hodnocení dosažených pracovních výsledků

g) Kompetence matematické

- žák při řešení jednotlivých úkolů je nucen užívat logické myšlení a analyzovat jednotlivé problémy

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií

- v rámci literární výchovy žák umí pracovat s osobním počítačem tak, aby zvládl napsat text s formální, pravopisnou a stylistickou správností.
- využívat internet jako jeden z informačních zdrojů, dále by měl umět pracovat s dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- žák si vybírat informace z kvalitních mediálních zdrojů a získané informace zpracovává dle vlastní potřeby
- žák získává a kriticky hodnotí informace z různých zdrojů a předává je vhodným způsobem s ohledem na uživatele

Průřezová témata:

a) Občan v demokratické společnosti

V rámci historického přehledu, který je podkladem pro literárně-vědní poznatky, je žák seznamován nejen s vývojem demokracie u nás a ve světě, ale současně s tím se učí prakticky principy demokracie užívat. Ve výuce je kladen důraz na schopnost vést dialog, argumentovat, efektivně se rozhodovat v souladu s vlastními zájmy i se zájmy druhých, nést odpovědnost za

jednotlivá rozhodnutí,...atd. Zároveň v rámci výuky žák poznává principy i jiných společenských systémů, často nedemokratické povahy. Na základě získaných informací má možnost volby, která je nesporně jedním z pilířů demokratické společnosti.

b) Člověk a svět práce

Žák je během studia veden k tomu, aby pracovní náplň zvládal efektivně a byl odpovědný za svá rozhodnutí. Dokázal se po absolvování studia uplatnit v uspokojivém zaměstnání, získávat nové zkušenosti a přistupovat k pracovním výzvám svědomitě a s jistou dávkou kreativity.

c) Člověk a životní prostředí

Řada témat výuky ČJL „zabrousí“ i do problematiky životního prostředí. Samotné téma životního prostředí dává velký prostor pro diskusi, která tvoří nemalou součást vyučovacího procesu ČJL. Současně je to téma aktuální, často diskutované v médiích, spojované s kontroverzními názory, proto je ze strany žáků přijímáno velmi pozitivně. Žáci se s touto tematikou setkávají v rámci analýzy textů, kde jsou uvedeni do základní problematiky, následně vedeni k třídění informací a vytváření si vlastních postojů k problematice.

d) Informační a komunikační technologie

K výuce ČJL nesporně patří práce s informační a komunikační technologií. Žák jí využívá zejména v rámci skupinové práce a domácí přípravy. Významná část výuky je postavena na práci s informacemi. Důraz je kladen na informační zdroje, které mnohdy nemusí být věrohodné, proto žák informace pro výuku získává z vícero zdrojů, třídí je a ověřuje. Výuka též zohledňuje práci s médii.

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník:

celkem hodin za rok – 102

Český jazyk – 2 hodiny týdně, tj. 68 hodin za rok

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
Žák získá základní přehled o odborných jazykovědných publikacích, orientuje se v nich, dokáže je prakticky užít. Dále má žák povědomí o základních informačních zdrojích vhodných ke studiu ČJL (knihovna, internet,..atd., umí tyto zdroje využít k získávání informací, zároveň informace porovnávat a zhodnotit jejich věrohodnost a využít dle vlastní potřeby. Součástí výuky je exkurze do knihovny, kde proběhne praktický výcvik.	Úvod do metod studia jazyka a základy informatiky Způsoby výběru odborné literatury, citace, bibliografické údaje, knihovny – vyhledávání titulů, orientace v katalogu. Způsoby získávání a zpracování informací - informační střediska, práce s internetem, výpisek, osnova, výtah, obsah, rejstřík, resume.	5
Žák vysvětlí pojem jazyk a řeč, objasní vztah myšlení a jazyka, zná jazykové skupiny, charakterizuje základní etapy vývoje literárního jazyka, objasní vztah češtiny a slovanských jazyků.	Obecné poučení o jazyce a řeči Řeč a jazyk, myšlení a jazyk, jazykové skupiny a jejich příbuznost, klasifikace slovanských jazyků, vývoj spisovné češtiny ve vztahu k vývoji společnosti.	5
Žák rozpozná rozdíl mezi spisovnou a nespisovnou češtinou, dokáže jednotlivé roviny jazyka klasifikovat a formálně správně užít; vysvětlí pojmy norma a kodifikace, prakticky pracuje se základními kodifikačními příručkami.	Národní jazyk a jeho podoby Útvary národního jazyka, vývojové tendence současné spisovné češtiny, norma a kodifikace, péče o jazykovou kulturu.	4

Žák má základní přehled o jednotlivých lingvistických disciplínách, kterými se bude zabývat podrobněji během dalšího studia; vysvětlí pojmy fonetika, fonologie, morfematika, morfologie, syntax, lexikologie, sémantika, slovotvorba, stylistika, dialektologie.	Jazykověda a její hlavní disciplíny	3
Žák objasní základní pojmy z fonetiky a fonologie a vysvětlí jejich praktické využití. Na samostatných projevech prokáže praktickou znalost zásad správné výslovnosti, vhodně využívá zvukové prostředky řeči.	Nauka o zvukové stránce jazyka Soustava českých hlásek, zásady správné výslovnosti, prostředky větné intonace, slovní přízvuk.	4
Žák prokáže na samostatném písemném projevu znalost zásad českého pravopisu.	Nauka o grafické stránce jazyka Písmo, jeho vznik, vývoj a druhy, základní principy českého pravopisu – vyjmenovaná slova, velká písmena, shoda podmětu s přísudkem, pravopis přídavných jmen.	6
Žák vysvětlí vztah stylistiky k ostatním lingvistickým vědám, objasní základní pojmy stylistiky, vhodně využívá jazykové prostředky v závislosti na komunikační situaci (připravenost/nepřipravenost, psanost/mluvenost), používá základní útvary stylu prostě-sdělovacího v písemném i psaném projevu.	Nauka o slohu Úvod do stylistiky - styl, slohotvorní činitelé – objektivní, subjektivní, prostředí a účastníci komunikace, jejich role, funkce komunikátů, komunikační strategie, monolog a dialog, vztah otázka a odpověď. Styl prostě-sdělovací a jeho útvary mluvené i psané (konverzace, dopisy, telefonické rozhovory, SMS, e-mailová komunikace,...atd.)	6

Žák v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, funkce, vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu; ve svém projevu uplatňuje znalost zásad českého pravopisu, tvarosloví a slootovorných principů českého jazyka; ovládá rozvrstvení slovní zásoby, používá vhodně jazykové prostředky spisovné a nespisovné; vysvětlí změny ve slovní zásobě, význam frazeologických spojení, vztahy mezi slovy, je schopný najít ponaučení ve vhodných příručkách.	Nauka o slovní zásobě Slovo a jeho význam, slovní zásoba z hlediska stylistiky, typy slovníků a práce s nimi, způsoby tvoření slov a sousloví, přejímání slov mezinárodních a z cizích jazyků.	9
Žák užívá českou normu skloňování jmen i časování sloves včetně hlavních výjimek, umí najít ponaučení ve vhodných příručkách, odliší spisovné a nespisovné tvary, orientuje se v celém tvaroslovném systému, zvládá třídění slov na slovní druhy podle tří hlavních kritérií, objasní mluvnické kategorie a chápe možnosti využití této znalosti při výuce cizích jazyků.	Morfologie Sémantická morfologie: slovní druhy, mluvnické kategorie Formální morfologie: specifické jevy českého tvarosloví	6
Žák prokáže na samostatném písemném projevu znalost zásad českého pravopisu vycházející z morfologie a lexikologie.	Grafická stránka jazyka Pravopis vyplývající ze stavby slova, pravopis vyplývající z tvarosloví, velká písmena, interpunkce.	5
Žák vysvětlí vztahy mezi psanou a mluvenou publicistikou, zvláštnosti publicistických žánrů, vyhledá hlavní informace v textech psané publicistiky,	Stylistika – styl publicistický Funkce, typické jazykové prostředky a charakteristické rysy publicistického stylu, útvary publicistického stylu	6

rozezná společenskou a estetickou hodnotu publicistických textů, vyhodnotí kvalitu informací z různých zdrojů, zhodnotí vliv médií na vlastní jednání, efektivně a samostatně používá různé informační zdroje. Skupinová práce – tvorba jednoho čísla školního časopisu	(zpravodajské, analytické, beletristické, propagační) Reklama – vliv médií na člověka Komunikační strategie, funkce komunikátů (apel, přesvědčování, argumentace, kontakt...)	
Žák o textu uvažuje jako o celku, vystihuje hlavní myšlenku textu, vysvětlí jeho účel. Vyhledává v textu požadovanou informaci. Zobecňuje své prvotní dojmy a zpracovává informace logickým způsobem. Porovnává informace nacházející se v textu s informacemi z jiných zdrojů a umí obhájit vlastní názor. Hodnotí kvalitu napsaného textu, posuzuje stavbu textu, žánr či jazyk autora.	Rozvoj čtenářské gramotnosti praktická cvičení - obecné porozumění textu, získávání informací, interpretace textu, posouzení obsahu a formy textu	5
Žák si v rámci čtvrtletní písemné práce ověří kvalitu a úroveň dosažených znalostí a dovedností. Žák píše během studia 1. ročníku dvě slohové práce, v nichž si ověří své znalosti ze stylistiky (styl prostě- sdělovací - dopis, styl publicistický – výběrově - novinová zprávu, fejeton, analytický článek, reportáž, kritika, recenze.	Testování dosažených znalostí a dovedností Kontrolní pololetní písemné práce (2) Kontrolní slohové práce (2)	4

Literatura – 1 hodina týdně, tj. 34 hodin za rok

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
Žák rozliší umělecký text od neuměleckého, na konkrétních	Úvod do studia literatury Podstata a funkce literatury, základy	4

případech popíše specifické prostředky básnického jazyka, rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy), zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře, rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci v konkrétním textu. Získané dovednosti a vědomosti dokáže uplatnit při rozboru přečtených děl autorů ze světové i české literatury (každému ročníku je doporučen seznam literatury týkající se jednotlivých tématických okruhů)	literární vědy, literární druhy, struktura literárního díla z hlediska jazyka, tématu a kompozice, základní literárně-vědné pojmy.	
Žák má základní přehled o významných osobnostech a literárních památkách jednotlivých starověkých oblastí, má povědomí o jejich kultuře (písmo, jazyk, geografie,...), rozezná základní žánry a uvede jejich příklady; na základě vlastní četby dokládá typické rysy starověké literatury.	Starověká literatura Orientální literatura (Mezopotámie, Egypt, Indie, Persie, Čína, Palestina) antická literatura (Řecko, Řím), Bible (Starý zákon) a její vliv na evropské myšlení a literaturu.	12
Žák rozezná základní rysy středověkých literárních památek, zná typické literární žánry, má základní přehled o významných osobnostech a literárních památkách, zná historicko-společenský kontext jednotlivých období. Je si vědom významu českých literárních památek (př. Kosmova, Dalimilova kronika, ...atd.) na utváření národní identity. Na základě vlastní četby je schopen samostatně dokládat jednotlivé rysy středověké literatury.	Středověká literatura Světová literatura evropská s náboženským zaměřením (Nový zákon a jeho vliv na evropskou kulturu) světová literatura světská, orientální literatura (Indie, Persie, Arábie, Čína). Česká středověká literatura – od počátků našeho písemnictví (9.století) po dobu husitskou (15.století).	14
Žák si v rámci čtvrtletní písemné práce ověří kvalitu a úroveň dosažených znalostí a dovedností.	Testování dosažených znalostí a dovedností Kontrolní čtvrtletní písemná práce (4)	4

2. ročník:

celkem hodin za rok – 102

Český jazyk – 1 hodina týdně, tj. 34 hodin za rok

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
Žák využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědi a k odlišení záměru mluvčího, dále používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu.	Syntax Základní syntaktické pojmy, základní principy větné stavby (větné členy základní, rozvíjející a jejich vztahy); výpověď jako jednotka komunikace (druhy výpovědi podle záměru mluvčího, aktuální členění výpovědi); odchylky od pravidelné větné stavby; řeč přímá nepřímá, nevlastní přímá, polopřímá; věty s polovětnými konstrukcemi.	13
Žák ve svém projevu uplatňuje znalost zásad českého pravopisu se zaměřením na syntaktické principy českého jazyka.	Grafická stránka jazyka Pravopis vyplývající ze skladby - interpunkce v celém rozsahu i s výjimkami a obtížnějšími případy.	6
Žák vhodně využívá a kombinuje jednotlivé funkční styly, slohové postupy a útvary; volí adekvátní komunikační strategie; posuzuje a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří všestrannou analýzou textu; pořizuje z odborného textu výpisky, zpracovává osnovy, výtahy, anotace, shrnutí; efektivně a samostatně používá různé informační zdroje – slovníky, encyklopedie, internet.	Stylistika – odborný styl Funkce, typické jazykové prostředky a charakteristické rysy; slohové postupy a útvary. Základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby koherence textu (navazování, odkazování, tematické posloupnosti); členění textu a jeho signály; odstavec a další jednotky, vzájemné vztahy textů.	6

Žák o textu uvažuje jako o celku, vystihuje hlavní myšlenku textu, vysvětlí jeho účel. Vyhledává v textu požadovanou informaci. Zobecňuje své prvotní dojmy a zpracovává informace logickým způsobem. Porovnává informace nacházející se v textu s informacemi z jiných zdrojů a umí obhájit vlastní názor. Hodnotí kvalitu napsaného textu, posuzuje stavbu textu, žánr či jazyk autora.	Rozvoj čtenářské gramotnosti praktická cvičení - obecné porozumění textu, získávání informací, interpretace textu, posouzení obsahu a formy textu	5
Žák si v rámci čtvrtletní písemné práce ověří kvalitu a úroveň dosažených znalostí a dovedností. Žák píše během studia 2. ročníku dvě slohové práce, v nichž si ověří své znalosti ze stylistiky.	Testování dosažených znalostí a dovedností Kontrolní pololetní písemné práce (2) Kontrolní slohové práce (2)	4

Literatura – 2 hodiny týdně, tj. 68 hodin za rok

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
Žák má povědomí o evropském společenském dění doby renesance, na jednotlivých ukázkách (nejen literárních, ale i výtvarných) je schopný rozpoznat základní rysy, dle vlastní čtenářské zkušenosti představí min. jedno literární dílo nejen po stránce obsahové, ale i interpretační. Dále má žák možnost shlédnout renesanční představení v divadle, které je zajištěno vyučujícím.	Renesance a humanismus v evropské literatuře Společenská situace v Evropě, charakteristické rysy, umělecké projevy nejen literární; významní představitelé literatury období předrenesančního a renesančního: D. Alighieri, F. Petrarca, G. Boccaccio; F. Villon, F. Rabelais; M. de Cervantes; G. Chaucer, W. Shakespeare.	6
Žák na základě již získaných znalostí je schopen zdůvodnit, proč se u nás	Renesance a humanismus v Čechách Specifika české renesance; významné	3

renesance neprosadila stejně jako v jiných zemích Evropy, zná typické rysy české renesance, které dokazuje na ukázkách literární tvorby; představí základní představitele. Je si vědom hodnoty Bible kralické nejen jako vzoru literárního jazyka v době národního obrození.	osobnosti – Daniel Adam z Veleslavína, Jan Blahoslav a další; význam Bible kralické.	
Žák zná společensko-politickou situaci v Evropě a u nás a její vliv na barokní literaturu, představí barokní autory a jejich díla, zhodnotí význam Jana Ámose Komenského a jeho tvorbu, dle vlastní čtenářské zkušenosti vyjádří vlastní prožitek z daných literárních děl, dokládá na konkrétních příkladech charakteristické znaky tohoto období, při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie a poetiky.	Baroko v evropské literatuře Myšlenková východiska, charakteristické rysy literárního baroka; projevy v dalších uměleckých oblastech; Baroko v Itálii, Španělsku, Anglii, Německu a u nás.	4
Žák představí společenskou situaci v Evropě období klasicismu a osvícenství (zapojuje znalosti z filozofie (Voltaire,...atd), zná typické rysy, dokládá je na konkrétních textech, má přehled o představitelích a jejich tvorbě, vysvětlí pojem commedia dell'arte, při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie a poetiky. Dále má žák možnost shlédnout klasicistní představení v divadle, které je zajištěno vyučujícím.	Klasicismus a osvícenství v Evropě Myšlenková východiska osvícenství a racionalismu; charakteristické rysy klasicismu, projevy v jiných druzích umění; klasicistní drama (Moliere, Racine, Corneille, Goldoni), francouzští encyklopedisté; racionalismus a satira v díle J. Swifta, první rysy realismu u D. Defoa.	3
Žák zhodnotí tvorbu nevýznamnější autorů, dokládá na konkrétních ukázkách z děl základní rysy preromantismu, při rozboru textu	Preromantismus Myšlenková východiska preromantismu; charakteristické rysy, vztah preromantismu ke klasicismu;	4

uplatňuje znalosti z literární teorie a poetiky, vyjádří vlastní prožitky z přečtených děl, diskutuje o nich v rámci skupinové práce.	J.J.Rousseau, A. Prévost; hnutí Sturm und Drang (J.W. Goethe, F. Schiller); projevy preromantismu v Čechách.	
Žák si je vědom významu tohoto období pro utváření národní identity, představí společensko-politickou situaci u nás, zhodnotí díla významných představitelů této doby (Dobrovský, Jungmann, Palacký, Kollár, Čelakovský, Tyl, Erben, a další) a jejich vliv na budoucí generace, vysvětlí význam rukopisných padělků, diskutuje o dílech dle vlastní čtenářské zkušenosti, znalosti z literární teorie a poetiky dokládá při rozborech literárních ukázek.	Národní obrození v české literatuře Východiska, cíle, periodizace, specifika, charakteristiky a představitelé jednotlivých vývojových etap; význam divadla a ústní lidové slovesnosti při utváření národního vědomí; prolínání uměleckých koncepcí v poslední fázi národního obrození.	10
Žák zná typické znaky romantismu a společenskou situaci v Evropě, dokáže představit typického romantického hrdinu a romantické ideály, dokládá znalosti na konkrétních dílech, zhodnotí význam autorů a jejich děl na další literární vývoj, vysvětlí pojmy byronismus, titanismus, poema; na základě vlastní četby interpretuje některé z romantických děl.	Romantismus ve světové a české literatuře Myšlenková východiska preromantismu; charakteristické rysy, projevy romantismu v jiných druzích umění; život a tvorba významných osobností evropských (Byron, Scott, Novalis, Heine, Hugo, Poe, Puškin, Lermontov, Mickiewicz) a českých (Mácha, Erben, Tyl).	10
Žák představí základní rysy realismu, na základě vlastní čtenářské zkušenosti a rozboru ukázek charakterizuje typického realistického hrdinu, prostředí realistických děl, srovnává s romantismem; představí autory a tvorbu v jednotlivých zemích Evropy, vysvětlí pojmy naturalismus, lyrické	Světová realistická tvorba Myšlenková východiska realismu; charakteristické rysy, projevy realismu v jiných druzích umění; hlavní žánry realismu, život a tvorba významných evropských osobností (Balzac, Flaubert, Zola, Dickens, Gogol, Turgěněv, Tolstoj, Dostojevskij,	9

drama, psychologický román, využívá znalostí filozofických směrů 19.století, jaký měly vliv na literární tvorbu.	Čechov, Sienkiewicz, Ibsen, Twain).	
Žák vysvětlí společensko-politický kontext, který je základem pro cíle jednotlivých skupin, zná umělecké požadavky májovců, ruchovců a lumírovců, zařadí autory a jejich díla k jednotlivým skupinám, interpretuje ukázky z děl, diskutuje o dílech na základě vlastní čtenářské zkušenosti, vysvětlí pojmy romaneto, libreto, alegorie, satira, sociální balada, fejeton.	Literární tvorba generace májovců, ruchovců a lumírovců Společenská situace 50. a 60. let 19.století; časové zařazení a cíle jednotlivých literárních skupin a jejich představitelé (J. Neruda, V. Hálek, K. Světlá, J. Arbes, S. Čech, E Krásnohorská, J.V. Sládek, J. Vrchlický, J. Zeyer).	8
Žák porovná realismus evropský s českým, zná typické rysy, dokládá je na rozborech textů, při nichž zároveň využívá znalosti z literární teorie a poetiky, na základě vlastní čtenářské zkušenosti interpretuje libovolné literární dílo českého realismu. Vysvětlí pojmy a uvede příklad literárního díla - historický román, venkovský román, monografický román, naturalismus; užívá znalostí dialektismů, které se často v tvorbě autorů vyskytují.	Realistické tendence v české literatuře Počátky realistické tvorby v díle K.H. Borovského, B. Němcové; historický realismus A. Jiráska; významní autoři venkovské realistické prózy (K.V. Rais, T. Nováková, A. Stašek); realismus v českém dramatu (L. Stroupežnický, bratři Mrštíkové).	7
Žák si v rámci čtvrtletní písemné práce ověří kvalitu a úroveň dosažených znalostí a dovedností.	Testování dosažených znalostí a dovedností Kontrolní čtvrtletní písemná práce (4)	4

3. ročník :

celkem hodin za rok – 102

Český jazyk – 1 hodina týdně, tj. 34 hodin za rok

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
Žák odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá v souladu s komunikační strategií; v mluveném projevu využívá základní principy rétoriky; volí adekvátní komunikační strategie, respektuje partnera a přizpůsobuje se mu nebo s ním polemizuje; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit; vhodně využívá jazykové prostředky i nonverbální prostředky a interpretuje je v řeči.	Základy rétoriky Typické jazykové prostředky a charakteristické rysy řečnických projevů; prostředí a účastníci komunikace, jejich role, funkce komunikátů (sebevyjádření, apel, přesvědčování, argumentace, kontakt atd.); míra připravenosti, oficiálnosti komunikace; komunikační strategie – adresnost, ohled na partnera (volba jazykového útvaru, prostředků verbálních a neverbálních; vyjadřování přímé a nepřímé, jazyková etiketa) ; monolog a dialog - využití v textu, druhy literárního dialogu; vztah otázka a odpověď; útvary řečnických projevů, diskuse, proslov, přednáška	8
Žák teoretické poznatky aplikuje do praxe, napíše souvislý text, využívá v něm vhodné prostředky koherence, je aktivním účastníkem komunikačního procesu, zná druhy komunikátů, využívá vhodné prostředky a zásady pro úspěšný dialog a monolog (referát, přednáška, ... atd.); je schopen rozebírat text uměleckého i neuměleckého charakteru z hlediska vertikálního a horizontálního členění textu; vysvětlí pojmy valence, valenční pole; představí typy základových větných struktur a je	Hypersyntax – nauka o textu a textová syntax – prohlubování a upevňování poznatků ze syntaxe. Komunikační proces; text a jeho jazyková výstavba – prostředky koherence textu; horizontální a vertikální členění textu; základy valenční syntaxe.	7

si vědom jejich významu pro český jazykový systém a jejich využití při výuce cizích jazyků.		
Žák v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi.	Stylistika – umělecký styl Funkce, typické jazykové prostředky a charakteristické rysy; slohové postupy a útvary; vyprávěcí a popisný postup; individuální styl – vypravování, esej; Jazykové, kompoziční a tematické prostředky literárního díla typy kompozice, motiv, téma.	6
Žák ve svém projevu uplatňuje znalost zásad českého pravopisu se zaměřením na syntaktické a morfologické principy českého jazyka.	Grafická stránka jazyka Prohlubování a upevňování poznatků z pravopisu.	5
Žák o textu uvažuje jako o celku, vystihuje hlavní myšlenku textu, vysvětlí jeho účel. Vyhledává v textu požadovanou informaci. Zobecňuje své prvotní dojmy a zpracovává informace logickým způsobem. Porovnává informace nacházející se v textu s informacemi z jiných zdrojů a umí obhájit vlastní názor. Hodnotí kvalitu napsaného textu, posuzuje stavbu textu, žánr či jazyk autora.	Rozvoj čtenářské gramotnosti praktická cvičení - obecné porozumění textu, získávání informací, interpretace textu, posouzení obsahu a formy textu	4
Žák si v rámci čtvrtletní písemné práce ověří kvalitu a úroveň dosažených znalostí a dovedností. Žák píše během studia 3. ročníku dvě slohové práce, v nichž si ověří své znalosti ze stylistiky.	Testování dosažených znalostí a dovedností Kontrolní pololetní písemné práce (2) Kontrolní slohové práce (2)	4

Literatura – 2 hodiny týdně, tj. 68 hodin za rok

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
Žák si je vědom vlivu rychlého vývoje společnosti na umění, zapojuje znalosti filozofických směrů konce 19. století, vysvětlí pojmy impresionismus, symbolismus, dekadence, dokáže rozpoznat jejich projevy jak v literárním, tak i ve výtvarném umění, představí autory a díla jednotlivých směrů, při rozboru ukázek z literárních děl zapojuje své dosavadní znalosti z literární teorie a poetiky, diskutuje o dílech na základě vlastní čtenářské zkušenosti, vyjadřuje své dojmy z tvorby, pokusí se sám vytvořit krátký impresionistický a symbolistní text.	Diferenciace umění na přelomu 19. a 20. století v Evropě Proměny vnímání světa na konci 19. století; charakteristické rysy nových uměleckých směrů - impresionismus, symbolismus, dekadence a jejich projevy v literární tvorbě tzv. “ prokletých básníků“ (Ch. Baudelaire, J.A. Rimbaud, P. Verlaine), symbolismus a civilismus u E. Verhaerena, dekadence u O. Wilda, objev volného verše u W. Whitmana.	7
Žák popíše okolnosti vzniku manifestu české moderny (dobové zařazení, iniciátoři, charakteristika skupiny), zhodnotí význam děl symbolistické, impresionistické a dekadentní tvorby u nás, dokáže najít typické znaky těchto směrů v tvorbě jednotlivých autorů; vystihne umělecké tendence skupiny „anarchistických buřičů“, do hodin přispívá vlastními čtenářskými prožitky, je schopný se zapojit do diskuze o ukázkách z tvorby tohoto období; vysvětlí pojmy anarchismus, antimilitarismus, civilismus a vitalismus; chápe vznik literární kritiky jako samostatné vědy za významný mezník v oblasti literární	Česká literatura od přelomu 19. a 20. století do konce 1. světové války Manifest české moderny, český symbolismus, impresionismus a dekadence (A. Sova, O. Březina, K. Hlaváček); satirická poezie J. S. Machara; tvorba tzv. „anarchistických buřičů“ (F. Gellner, V. Dyk, F. Šrámek, K. Toman, S. K. Neumann); tvorba P. Bezruče; moderní česká literární kritika F. X. Šaldy.	10

vědy.		
Žák vysvětlí pojmy futurismus, kubismus, expresionismus, dadaismus, surrealismus, pozná jejich charakteristické rysy v tvorbě, představí významné osobnosti těchto směrů a jejich díla, dle vlastní čtenářské zkušenosti interpretuje ukázky z tvorby na základě svých znalostí z literární teorie, vysvětlí literárně-vědné pojmy kaligram, pásmo; pokusí se vytvořit krátký kubistický text v rámci skupinové práce.	Poezie ve světové literatuře v předválečném, válečném a meziválečném období Další tzv. moderní básnické směry ve světové literatuře: futurismus, kubismus, expresionismus, dadaismus, surrealismus; tvorba T. Tzary, F. T. Marinettiho, V. Majakovského, S. A. Jesenina; G. Apollinaire a metoda volných asociací a pásma.	7
Žák představí společensko-politický kontext, orientuje se v tematické různorodosti tohoto období, zařadí autory a jejich tvorbu k jednotlivým zemím, má osobní čtenářskou zkušenost na základě vlastního výběru, interpretuje texty, využívá znalosti z literární teorie a poetiky, popisuje, jakým způsobem se odrazila 1. světová válka v literární tvorbě.	Próza a drama ve světové literatuře v předválečném, válečném a meziválečném období Obraz 1. světové války v tvorbě E. M. Remarquea, R. Rollanda, H. Barbusse, E. Hemingwaye, M. Šolochova; žánrová a tematická různorodost meziválečné literatury; výrazné osobnosti národních literatur: J. Joyce, G.B. Shaw, J. Galsworthy; M. Proust, A. de Saint-Exupery; E. Hemingway, W. Faulkner; bratři Mannové, L. Feuchtwanger, B. Brecht; M. Gorkij, M. Bulgakov; „pražský kruh“ - F. Kafka, F. Werfel, E.E. Kisch.	15
Žák vysvětlí jednotlivé proudy poezie tohoto období, uvede příklady autorů a popíše jejich tvůrčí cestu, zvládá rozbory básní, využívá znalostí z literární teorie, diskutuje o poezii na základě vlastní čtenářské zkušenosti.	Česká poezie od konce 1. světové války do konce 2. světové války Proletářská poezie (J. Wolker, J. Hora); poetismus a surrealismus (V. Nezval, J. Seifert, K. Biebl); meditativní a reflexivní lyrika (F. Halas, V. Holan, V. Závada); spirituální poezie	10

	(F. Hrubín, B. Reynek)	
Žák má povědomí o společensko-politických událostech mající vliv na literární tvorbu, je si vědom žánrové pestrosti literárního umění, představí jednotlivé proudy a osobnosti, zhodnotí význam jejich díla, vyjádří vlastní čtenářské zážitky, diskutuje o dílech, jejich významu pro současnou společnost. Dále má žák možnost shlédnout drama v divadle, které je zajištěno vyučujícím, či filmové zpracování díla z 1. poloviny 20. století.	Česká próza, drama a kritika od konce 1. světové války do konce 2. světové války Žánrová a tematická pestrost literatury – odraz 1. světové války v díle J. Haška a českých legionářů; avantgardní próza V. Vančury; demokratický proud – K. Čapek, J. Čapek, K. Poláček, E. Bass; socialistický realismus I. Olbrachta, M. Majerové a M. Pujmanové; psychologická próza J. Havlíčka, J. Glazarové, B. Benešové, A.M.Tilschové, V. Řezáče; ruralisté (J. Knap, F. Křelina); katolicky orientovaná literatura J. Durycha, J. Demla, meziválečné divadlo a drama; česká literární kritika; skupina 42.	15
Žák si v rámci čtvrtletní písemné práce ověří kvalitu a úroveň dosažených znalostí a dovedností.	Testování dosažených znalostí a dovedností Kontrolní čtvrtletní písemná práce (4)	4

4. ročník :

celkem hodin za rok – 81

Český jazyk – 1 hodina týdně, tj. 27 hodin za rok

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
Žák v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich funkce a vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi; má zkušenost s vyplňováním úředních písemností, vytvoří si vlastní strukturovaný životopis.	Stylistika – administrativní styl Funkce, typické jazykové prostředky a charakteristické rysy; slohové postupy a útvary; úřední písemnosti, doklady, formuláře; jednání s institucemi, životopis.	6
Žák ve svém projevu uplatňuje znalost zásad českého pravopisu se zaměřením na syntaktické a morfologické principy českého jazyka.	Grafická stránka jazyka Prohlubování a upevňování poznatků z pravopisu.	4
Žák využívá znalostí rétoriky, je schopen veřejně vystoupit před kolektivem a na dané téma vytvořit souvislý, srozumitelný projev, při němž volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich funkce a vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi.	Řečnický styl Mluvnická cvičení - připravená a nepřipravená řečnická vystoupení	6
Žák na zadaná témata vytvoří gramaticky bezchybný, srozumitelný text, v němž využívá poznatky ze stylistiky, volí vhodné jazykové prostředky, dodržuje zásady koherence textu.	Opakování stylistiky – příprava na maturitní slovou práci	7
Žák o textu uvažuje jako o celku, vystihuje hlavní myšlenku textu, vysvětlí jeho účel. Vyhledává v textu požadovanou informaci. Zobecňuje své	Rozvoj čtenářské gramotnosti praktická cvičení - obecné porozumění textu, získávání informací, interpretace textu, posouzení	4

prvotní dojmy a zpracovává informace logickým způsobem. Porovnává informace nacházející se v textu s informacemi z jiných zdrojů a umí obhájit vlastní názor. Hodnotí kvalitu napsaného textu, posuzuje stavbu textu, žánr či jazyk autora.	obsahu a formy textu	
---	----------------------	--

Literatura – 2 hodiny týdně, tj. 54 hodin za rok

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
Žák se orientuje v různorodosti tematiky a žánrů literatury 2. poloviny 20. století, přiřadí autory a jejich díla k jednotlivým proudům, zná specifika skupin, nachází charakteristiky při rozborech textů, interpretuje díla na základě vlastní čtenářské zkušenosti, při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech; rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní; je si vědom závažnosti témat obsažených v tvorbě tohoto období, přemýšlí o nich a diskutuje v rámci skupinových prací, zapojuje své znalosti i z jiných předmětů, zejména ZSV; tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje, získané schopnosti, tvořivě využívá	Světová literatura druhé poloviny 20. století. Reflexe 2. světové války v literatuře – J. Heller, A. Sehrgesová, W. Saroyan, W. Styron; žánrová a tematická pestrost světové literatury – existencialismus J. P. Sartre, A. Camus; neorealismus – A. Moravia, beatnici – A. Ginsberg, J. Kerouac, L. Ferlinghetti, Ch. Bukowski; rozhněvaní mladí muži – K. Amis, J. Braine; nový román – A. Robbe-Grillet; Absurdní drama – S. Beckett, E. Ionesco; magický realismus – G. García Márquez, Č. Ajmatov; literatura s prvky sci-fi – R. Bradbury, A. C. Clark, J.R.R.Tolkien, G. Orwel; postmodernismus – U. Eco, V. Nabokov a další významní současní autoři	20

v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl; vysvětlí pojmy – neorealismus, nový román, magický realismus, existencialismus, rozhněvaní mladí muži, absurdní drama, beatnická literatura, antiutopie, postmoderna, triviální a braková literatura.		
Žák na základě společensko-politického přehledu popíše vývojový proces české poezie, orientuje se mezi básníky, je schopný je zařadit k jednotlivým literárním skupinám a směrům, na základě vlastní čtenářské zkušenosti interpretuje básnické texty, při nichž uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech, diskutuje o tvorbě konkrétních autorů na základě samostatně získaných informací a vlastním čtenářským prožitku.	Česká poezie druhé poloviny 20. století Vývojový proces od roku 1948 po současnost: ideologizace umění a literatury v období „reálného socialismu“ umlčení nekomunistické kritiky, proměny poezie v 60. a 70. letech v souvislosti s dobovým vývojem; vznik exilové a samizdatové poezie; poezie současnosti. Významné osobnosti: J. Kolář, J. Kainar, I. Blatný, J. Zahradníček, J. Šotola, K. Šiktanc, V. Effenberger, O. Mikulášek, J. Skácel, J. Žáček, I. Wernisch, I. Diviš, E. Bondy, I. Jirous, J. Topol, V. Hrabě a další.	10
Žák se orientuje v různorodosti tematiky, žánrů a skupin literatury 2. poloviny 20. století v souvislosti s dobovým vývojem, přiřadí autory a jejich díla k jednotlivým proudům, zná specifika skupin, nakladatelství, časopisy, nachází charakteristické rysy při rozborech textů, interpretuje díla na základě vlastní čtenářské zkušenosti, při interpretaci literárního textu ve všech	Česká próza, drama a kritika druhé poloviny 20. století. Vývojový proces od roku 1948 po současnost: ideologizace umění a literatury v období „reálného socialismu“ umlčení nekomunistické kritiky, proměny prózy v 60. a 70. letech v souvislosti s dobovým vývojem; vznik exilové a samizdatové prózy; prozaická tvorba	20

jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech; rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní; zapojuje své znalosti i z jiných předmětů, zejména ZSV, a využívá vlastního všeobecného přehledu; tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje, získané schopnosti, tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl.	současnosti. Významné osobnosti: <u>Próza v letech 1945 – 1968</u>: válečná a židovská próza: J. Drda, J. Fučík, J. Weil, A. Lustig, N. Frýd, L. Fuks, J. Otčenášek, B. Hrabal, O. Pavel; budovatelská próza: J. Otčenášek, J. Marek; historický román: V. Kaplický, M. V. Kratochvíl, V. Neff, J. Šotola, J. Loukotová; dramatická tvorba P. Kohouta, J. Topola, V. Havla <u>Próza v 70. a 80. letech</u> Oficiální proud: B. Hrabal, V. Páral, O. Pavel, R. John Samizdatová a exilová literatura: M. Kundera, J. Škvorecký, P. Kohout, L. Vaculík, E. Kantůrková, V. Škutina, ..a další. Drama – O. Daněk, nová divadla malých forem,... A další současní autoři	
Žák si v rámci čtvrtletní písemné práce ověří kvalitu a úroveň dosažených znalostí a dovedností.	Testování dosažených znalostí a dovedností Kontrolní čtvrtletní písemná práce (4)	4

Učební osnova vyučovacího předmětu

ANGLICKÝ JAZYK

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 20

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem vyučovacího předmětu je komunikovat v cizím jazyce v různých životních situacích, v mluvených a psaných projevech, na všeobecná i odborná témata, volit adekvátní strategie a jazykové prostředky a to na úrovni B1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Žák si vytváří komplexní komunikační kompetence. Možnost praktického využití jazyka mají žáci při pravidelně pořádaných výukových a poznávacích zájezdech do Velké Británie.

Charakteristika učiva

Vyučovací předmět anglický jazyk zprostředkuje žákům jazykové a všeobecné kompetence tak, aby rozvíjeli komunikativní kompetenci jako prostředek k dorozumění a myšlení, k podávání a výměně informací.

Obsahem výuky anglického jazyka jako cizího jazyka je systematické formování, rozvíjení k soustavnému prohlubování dovedností, vědomostí a návyků zaměřených na tyto oblasti:

- řečové dovednosti
- jazykové funkce – dorozumívací, komunikativní, mentální, agitační, expresivní
- tematické okruhy
- a jazykové prostředky.

Pojetí výuky, formy a metody práce

Základním prostředkem k výuce anglického jazyka je učebnice Headway a pracovní sešit.

Učitel při výuce používá frontální výklad, který kombinuje s alternativními metodami výuky. Během výkladu jsou žáci seznamováni s lingvistickými výrazy i v anglickém jazyce.

Učitel k žákům přistupuje individuálně s ohledem na studijní potřeby jednotlivce.

Hodnocení výsledků žáků

Žáci jsou v předmětu anglický jazyk hodnoceni formou písemného i ústního zkoušení.

Písemně je žák zkoušen vždy po probrání určité látky. Mimo kratších písemných prací pak žáci každé čtvrtletí píší souhrnnou písemnou práci.

Znalosti z reálií v anglicky mluvících zemích jsou pak hodnoceny formou ústního zkoušení, které sleduje rovněž schopnost pohotově reagovat na kladené dotazy.

Učitel hodnotí rovněž práci v jednotlivých hodinách.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Kompetence:

a) Kompetence k učení:

Žák

- účastní se krátkých aktivit na začátku hodin a tím porozumí nové látce;
- rozpozná novou gramatiku a naváže na již probíranou;
- prokáže zpětnou vazbu k učiteli, že danou látku pochopil;
- plní zadané otázky a úkoly k dané látce k rozšíření svých znalostí;

b) Kompetence k řešení problémů

Žák

- pracuje ve dvojici či skupině, plní polovinu informací a posléze řeší společně problémovou situaci ;
- plní úkoly s CD-ROM, při kterých procvičuje látku interaktivním způsobem;
- porozumí modelovým ukázkám různých forem písemného projevu a vytvoří vlastní, kreativní písemnou formu na zadané téma;
- vypracovává domácí úkoly na problémové úlohy a na následující hodině diskutuje se spolužáky učitelem jejich způsoby řešení daného úkolu;

c) Kompetence komunikativní

Žák

- v hodinách simuluje komunikativní situace, ve kterých si rozvíjí aktuální slovní zásobu;
- správnou výslovnost se učí ve speciálních cvičeních;
- porozumí poslechu hovorového jazyka;

d) Kompetence personální, sociální

Žák

- přednese připravenou prezentaci na témata z každodenního života, která jsou blízká mladým lidem;
- aktivně se účastní jazykových her a písni;
- domlouvá se spolužáky na společné odpovědi na problémovou otázku;
- hodnotí svou vlastní výslovnost a kontrolu porozumění slyšeného textu nabízením jeho následné transkripce;
- vypracovává kontrolní cvičení a aktivity - sebereflexe;

e) Kompetence občanské a kulturní povědomí

Žák

- seznamuje se s různými aspekty každodenního života lidí z různých zemí v Evropě;
- využívá kulturních rozdílů anglicky mluvících zemí k porozumění lexikálních a gramatických zvláštností anglického jazyka;
- uplatňuje osobní názor a zaujetí vlastního stanoviska k problémovému tématu;
- porozumí pomocí témat mezinárodnímu multikulturnímu prostředí;
- prokazuje faktické znalosti o geografických, demografických, hospodářských, politických a kulturních faktorech anglicky mluvících zemí;
- zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z nejen ze slyšeného textu, zformuluje vlastní myšlenky a stanovisko k danému textu;

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žák

- zvládá běžné životní situace s dostatečnou slovní zásobou a gramatickými strukturami;
- připravuje se systematicky na hodiny a vypracovává domácí úkoly;
- zvládá samostatně životní situace, ve kterých musí použít anglický jazyk;
- zapojuje se individuálně při aktivitách v hodině;
- porozumí hlavní myšlence krátkých nahrávek na DVD nebo videu, a tím si zdokonaluje svou výslovnost, plynulost projevu a adekvátní využívání slovní zásoby a osvojení jazykových frází;
- zapojuje se do hovoru bez přípravy;

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií

- ukotví se a prohloubí probírané látky cvičeními na DVD či videu;
- přeloží texty s použitím nejen elektronického slovníku;
- používá powerpoint k prezentaci svých úkolů či svého portfolia

Průřezová témata:

- a) Občan v demokratické společnosti
- b) Člověk a svět práce
- c) Člověk a životní prostředí
- d) Informační a komunikační technologie

Anglický jazyk – New Headway – the third edition

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

New Headway Elementary – the third edition

Určeno pro 1. – 2. ročník začátečníci

1. ročník: 1. -7. lekce

2. ročník: 8. – 14. lekce

Výstupní úroveň na konci této učebnice je v souladu s úrovní deskriptoru **A2** Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
1. lekce Výstupy: Žák - jednoduchým způsobem, písemně i ústně představí sebe a své přátele - rozumí hlavním bodům přečteného textu, ve kterém se autor stručně popíše a charakterizuje - pojmenuje jednoduchým způsobem předměty kolem sebe - používá číslovky v běžných, každodenních situacích v slyšeném textu rozliší jednotlivá čísla ----- 2. lekce Výstupy: Žák - zeptá se na základní osobní údaje třetí osoby - rozumí hlavním bodům krátkého čteného textu popisující běžnou britskou rodinu	Gramatika - časování a použití slovesa „být“ - přivlastňovací zájmena - množné číslo podstatných jmen - číslovky Slovní zásoba - názvy zemí - každodenní předměty Komunikační situace - uvítání a rozloučení - představování - stručná, písemná charakteristika sebe sama krátký telefonní rozhovor ----- Gramatika - otázka a zápor slovesa „být“ - přivlastňovací pád Slovní zásoba - rodina - běžná přídavná jména - běžné jídlo a pití	

- ústně i písemně popíše sebe a svou rodinu - charakterizuje předměty zvířata podle vzhledu - rozumí hlavním bodům e-mailového dopisu, ve kterých autor popisuje svou rodinu - napíše e-mailový dopis, ve kterém popíše a charakterizuje svou třídu - rozumí jídelníčku v běžném zařízení rychlého občerstvení - objedná si velmi jednoduchým způsobem běžné jídlo 3. lekce Výstupy: Žák - rozumí krátkému čtenému textu popisující zaměstnání jiných lidí - s pomocí poznámek napíše krátký text o svém kamarádovi či příbuzném - zeptá se na povolání třetí osoby - postihne hlavní informace v krátkém slyšeném textu charakterizující jiné lidi - postihne hlavní body v čteném textu o pracovním dnu třetí osoby - s vizuální oporou popíše běžná povolání - zeptá se na čas a na podobnou otázku odpoví - napíše neformální popis něčí osoby Průřezové téma: Občan v demokratické společnosti - osobnost a její rozvoj Námět: Přirozené psaní - diskuse o stylistice písemného projevu a jaké výrazové prostředky využíváme	Komunikační situace - ceny, dotazy na ceny - žádost o jídlo v bufetu - vyprávění o rodině - osobní e-mailový dopis Gramatika - přítomný čas prostý – časování, otázka a zápor Slovní zásoba - povolání - vybraná slovesa Komunikační situace - otázka na čas - vyptávání se na přátele a rodinu - přirozený styl v písemném projevu	
---	---	--

k vyjádření svého „já“ - tvorba písemného textu – popis a charakteristika sebe sama přirozeným způsobem 4. lekce Výstupy: Žák - postihne hlavní informace čteném i slyšeném textu o běžné náplni dne mladé sportovkyně - simuluje rozhovor o běžné náplni dne - popíše svůj každodenní život - v slyšeném textu rozliší slova s podobnou výslovností - pojmenuje běžné druhy aktivit volného času - diskutuje ve skupině s kamarády o svém volném čase - rozumí hlavním bodům čteného a slyšeného textu o ročních obdobích - řekne, které roční období má rád a proč - vypráví, co dělává v jednotlivých ročních obdobích - vyplní dotazník o zdravém životním stylu - jednoduchým způsobem se omluví, zeptá na význam slova nebo výrazu, kterému nerozumí - rozliší stavbu neformálního dopisu - napíše osobní dopis kamarádovi Průřezové téma: Občan v demokratické společnosti - osobnost a její rozvoj Námět: Neformální dopis - diskuse o stylistice písemného projevu a jaké výrazové prostředky využíváme k vyjádření svého „já“	Gramatika - přítomný čas prostý Slovní zásoba - vybraná slovesa - volný čas - roční období Komunikační situace - omluva - vyplňování dotazníku - neformální dopis	
--	--	--

- tvorba neformálního dopisu kamarádovi, ve kterém se žák charakterizuje 5. lekce Výstupy: Žák - pojmenuje běžné vybavení bytu a popíše jeho umístění - pojmenuje základní druhy potravin a zeptá se na jejich umístění v kuchyni - pojmenuje běžné předměty, které si sebou nosí podnikatel v aktovce či student ve své tašce - rozumí hlavním bodům čteného textu o domě neobvyklého tvaru - popíše, jak si představuje ideální bydlení - porovná různé formy a způsoby bydlení v různých zemích - pojmenuje obchod a instituce, kde si může zakoupit nebo vyřídit běžné, pro sebe potřebné věci - popíše místo, kde bydlí a běžné obchody, služby a potřebné instituce v okolí Průřezové téma: Občan v demokratické společnosti - společnost – jednotlivci a společenské skupiny, kultura, náboženství Námět: Můj domov - diskuse o tom, co tvoří náš domov - písemný popis a charakteristika domova 6. lekce	Gramatika - vazba “there is, there are“ - otázky na množství - předložky místa - nějaký, žádný - ukazovací zájmena Slovní zásoba - místnosti v bytě - vybavení bytu, nábytek - běžné, osobní věci - místa a významné budovy ve městě Komunikační situace - otázky a odpovědi na lokalizaci místa či budovy - popis místa - neformální dopis Gramatika	
--	--	--

- a na podobné otázky odpoví - zeptá se kamaráda, kde strávil prázdniny a na podobné otázky odpoví - popíše svoje prázdniny v krátkém písemném projevu - charakterizuje významné lidi minulosti - rozumí hlavní informaci novinového článku a významných lidech a jejich prvenstvích - tvoří smysluplná slovní spojení aktuálně podle běžné situace - zeptá se na datum, sdělí datum - zeptá se na významné dni a na stejnou otázku odpoví	- číslovky a data Komunikační situace - rozhovory kolem dat a časových údajů - popis prázdnin - písemný popis zážitků	
8. lekce Výstupy: Žák - pojmenuje významné technické památky - gramaticky správně vyjádří přesný časový údaj - rozumí hlavním bodům krátkého, populárně naučného textu popisující technický vynález - ve slyšeném textu postihne dokončení dříve čteného životního příběhu - vytvoří písemný popis svého přítele podle dané struktury - pojmenuje významné dny v roce a hlavní způsob jejich oslav - vyjádří přání k významnému nebo svátečnímu dni	----- Gramatika - minulý čas prostý - vyjádření „před nějakou dobou“ - časové údaje Slovní zásoba - vztahy mezi lidmi - svátky slavnostní dny - výslovnost pacifických hlásek - vynálezy Komunikační situace - oslavy významných dnů a svátků - popis přítele -----	
9. lekce Výstupy: Žák - pojmenuje běžné potraviny a nápoje - sdělí, jaké jídlo má rád, jaké ne	Gramatika - počitatelná a nepočitatelná podstatná jména - vyjádření „mám rád“ a „chtěl bych“ - způsoby vyjádření „nějaký“ - vyjádření množství	

a zeptá se na totéž kamaráda - nakoupí základní potraviny na trhovišti – simuluje situaci nakupování - rozumí populárně naučnému textu typických kuchyních v různých státech světa - napíše krátký informativní o typických jídlech naší země - v slyšeném textu rozliší jednotlivé mluvčí podle typického jídla jejich země - používá vhodné zdvořilostní fráze při stolování - objedná si písemně, e-mailem, ubytování v hotelu - vyplní běžný formulář k ubytování, například v hotelu Průřezové téma: Informační a komunikační technologie - práce s informací a komunikačními prostředky Námět: Elektronická rezervace - diskuse o vývoji médií a komunikačních prostředků - úkoly ke třídění informací, které potřebujeme a které chceme sdělit při hledání a rezervaci ubytování - rezervace hotelu pro daný počet osob – vyplnění formuláře/tvorba písemného sdělení 10. lekce Výstupy: Žák - porovná život na venkově se životem ve městě - vyjádří svůj vztah k životu na venkově a ve městě - porovná vzhled a hlavní rysy svých kamarádů, různých lidí,	Slovní zásoba - jídlo, národní jídla - nakupování Komunikační situace - zdvořilé nabídky a žádosti - fráze při nakupování - vyplňování formuláře - elektronická rezervace hotelu Gramatika - stupňování přídavných jmen - sloveso „mít“ Slovní zásoba - popis města a země - lokalizace místa Komunikační situace	
---	--	--

- známých osobností a podobně - pochopí hlavní myšlenku krátkého, populárně naučného textu o vzniku tanečních žánrů a vyhledá v něm konkrétní informace - pojmenuje hlavní typy míst a budov ve městě - popíše svoje město a porovná ho s jinými městy	- udání směru - popis a vyprávění o městě	
11. lekce Výstupy: Žák - rozliší jednotlivé osoby podle popisu jejich oblečení - zeptá se na majitele nějaké věci a přivlastní různé věci jejich majitelům - porozumí hlavní myšlence písni a vyhledá v ní konkrétní slova a výrazy - sdělí, co má rád a co rád nemá - přiřadí k sobě slova, která se rýmují - při nákupu oblečení používá vhodné, zdvořilostní fráze - popíše podrobně blízkou osobu nebo kamaráda	Gramatika - přítomný čas průběhový - samostatná přivlastňovací zájmena Slovní zásoba - oblečení - lidské tělo - rýmující se slova, jazykolamy Komunikační situace - situace v obchodě - popis osob - běžné společenské dotazy	
12. lekce Výstupy: Žák - sdělí, co se chystá v dohledné době udělat a zeptá se na totéž kamaráda - sdělí, za jakým účelem se chystá něco udělat a na totéž se zeptá kamaráda - odhadne téma populárně naučného článku podle obrázku - vyhledá v populárně naučném textu konkrétní informace - simuluje interview se	Gramatika - vyjádření „chystat se něco udělat“ - účelové věty Slovní zásoba - počasí - vybraná sloves - nebezpečné sporty - plány do budoucnosti Komunikační situace - žádost o radu, udělení rady - rozhovory	

sportovcem - pojmenuje hlavní typy počasí - popíše počasí v různých místech podle značek v tabulce nebo na mapě - vyjmenuje činnosti, které lze dělat při různém počasí - zeptá se kamaráda, co bude dělat ve volném čase a na totéž odpoví - napíše pohlednici z prázdnin Průřezové téma: Občan v demokratické společnosti - komunikace Námět: Psaní pohledu - diskuse o situacích, kdy posíláme nebo dostáváme pohledy - diskuse o stylistice textu pohledu - tvorba textu na pohled psaný kamarádovi z prázdnin ----- 13. lekce Výstupy: Žák - identifikuje a pojmenuje známé příběhy a pohádky podle obrázků - klade kamarádovi otázky na místo, čas, způsob a průběh nějaké činnosti - uspořádá slova do složitějších vět v logickém sledu - vypráví krátký příběh a spojuje jednotlivé události do logického sledu - popíše pocity lidí podle jejich výrazu - uvede příčiny svého dobrého či špatného pocitu - vyhledá hlavní body	- psaní pohledu ----- Gramatika - tázací zájmena - odvozování příslovčí od přídavných jmen Slovní zásoba - pocity - v drogerii - Vánoce Komunikační situace - nakupování v drogerie - povídky, psaní povídky	
--	--	--

v čteném romantickém příběhu - pojmenuje a koupí si v drogerii základní hygienické potřeby - napíše krátký příběh nebo pohádku		
14. lekce Výstupy: Žák - sdělí, ve kterých městech a státech byl a zeptá se na totéž kamaráda - gramaticky správně formuluje, co právě udělal nebo co ještě neudělal - pochopí hlavní myšlenku novinového článku o cestování zajímavých lidí po světě a vyhledá v textu základní informace - postihne hlavní body textu slyšené písni - porozumí základním nápisům na letišti - rozumí běžným nápisům a pokynům na letišti - napíše e-mailem zprávu o svém jazykovém pobytu ve Velké Británii Průřezové téma: Občan v demokratické společnosti - komunikace Námět: Poděkování v osobním e-mailu - diskuse o stylistice písemného projevu neformálního dopisu, o rozdílech mezi psaním dopisu a e-mailu - tvorba textu osobního e-mailu se zahrnutím daných bodů/témat	Gramatika - předpřítomný čas - rozlišení předpřítomného a minulého času Slovní zásoba - prostory na letišti a jejich vybavení - výjimečné zájmové situace Komunikační situace - situační rozhovory na letišti - psaní e-mailu	

New Headway Pre-Intermediate – the third edition

Určeno pro 1. – 2. ročník Pokročilí
pro 3. – 4. ročník Začátečníci
1P. a 3Z.ročník: 1. – 6. lekce
2P. a 4Z. ročník: 8. – 12. lekce

Výstupní úroveň této učebnice je v souladu s úrovní deskriptoru B1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
1. lekce Výstupy: Žák - sdělí základní údaje o sobě, svých zájmech a práci a na podobné informace se zeptá kamaráda - rozumí slyšenému vyprávění lidí o svých přátelích a vyhledá v textu konkrétní informace - popíše svého přítele - rozumí čtenému popisu třetí osoby a jejich zájmu v časopise za účelem seznámení se - formuluje svůj názor na schůzku naslepo - simuluje společenské situace a užívá společenské fráze ve správné intonaci	Gramatika - známé časy: přítomný, minulý, budoucí - tvorba otázky - přízvuk a intonace slov Slovní zásoba - větné členy - antonyma Komunikační situace - hledání v dvojazyčném slovníku - běžné společenské výrazy při setkání a loučení - písemný popis přítele	
2. lekce Výstupy: Žák - vyhledá hlavní body v čteném popisu běžného režimu pracovního dne konkrétní osoby - zeptá se druhé osoby na její běžný způsob života a na podobné otázky odpoví - popíše svůj běžný průběh dne	Gramatika - přítomný čas prostý a průběhový - sloveso „mít“ - intonace vět Slovní zásoba - běžná slovní spojení v každodenním životě - spojky a spojovací výrazy	

- vyhledá hlavní body čteného textu – popisu domova v různých zemích - rozumí hlavním informacím slyšeného rozhlasového vysílání o lidech, kteří pracují v noci - zaujme postoj k nočním povoláním a pohovoří o něm s kamarádem - popíše svůj oblíbený pokoj či místnost - projednává s kamarády život v zahraničí - napíše osobní e-mail s využitím vět spojených vhodnými odporovacími a účelovými spojkami Průřezové téma: Občan v demokratické společnosti - komunikace Námět: E- mail dávnému kamarádovi - diskuse o tom, jak komunikujeme s lidmi, především s lidmi blízkými a známými, jak písemně vyjádřit svůj vztah k němu a zda chceme komunikovat dál nebo ne - vytvoření e-mailového dopisu kamarádovi z dětství nebo dřívějších let 3. lekce Výstupy: Žák - rozumí hlavním bodům novinového článku informující o neobvyklé události - vysvětlí kamarádovi, proč něco dělal - popíše sled událostí v minulosti - odhadne, co se přihodilo podle	Komunikační situace - vedení konverzace – doplňující otázky, projevení zájmu - psaní e-mailu	
	Gramatika - minulý čas prostý a průběhový Slovní zásoba - slovesa opačného významu - příslovce - časové údaje Komunikační situace - vázání slov ve větě	

obrázku a titulku článku - zjistí od kamaráda chybějící informace k příběhu související s obrázkem - odhadne děj kriminálního příběhu podle komiksových obrázků - přiřadí obrázky k textu příběhu a vytvoří jeho dokončení - převypráví přečtenou povídku - přeformuluje dané věty tak, aby jim dodal dramatickosti - vytvoří a vypráví vlastní povídku - přiblíží děj pomocí správně formulovaných časových údajů - v slyšeném textu rozpozná časové určení děje či události ----- 4. lekce Výstupy: Žák - zeptá se na množství potravin a na podobné otázky odpoví - detailně popíše obrázek - rozumí hlavním bodům textu a pochopí hlavní myšlenku informace v něm obsažené - popíše podle obrázku různé typy obchodních trhů - porozumí specifickým informacím v čteném popisu různých obchodních trhů ve světě - napíše kamarádovi pohlednici z prázdnin, ve které popíše své zážitky - koupí si v malém obchodě věci každodenní potřeby - rozumí zápisu a pronesení cen v měnách GB, USA a Eurozóny Průřezové téma: Občan v demokratické společnosti - komunikace	- vyprávění příběhu ----- Gramatika - vyjádření množství, dotaz na množství - nějaký, žádný - neurčitá zájmena - určitý a neurčitý člen Slovní zásoba - jídlo - předměty v koupelně - běžné obchody a zboží, ceny Komunikační situace - zdvořilostní obraty - nakupování - napsání pohledu z výletu/pobytu	
--	---	--

Námět: E- mail dávnému kamarádovi - diskuse o tom, proč a komu posíláme pozdrav z dovolené, podle čeho pohled vybíráme, co chceme obrázkem říct, co na pohled napsat, apod. - vytvoření textu na pohled, který fiktivně posíláme blízké osobě z prázdnin ----- 5. lekce Výstupy: Žák - formuluje jednoduchým způsobem své naděje a cíle - zeptá se kamaráda, co by rád dělal a na podobné otázky odpoví - vyjádří, co se rozhodl nebo co zamýšlí udělat na základě svých plánů - uvede osobní údaje do formuláře přihlášky do školy - vyjmenuje typické problémy mladých lidí a svůj názor konfrontuje s kamarády - rozumí hlavním bodům úryvku písně a pokusí se dokončit její obsah na základě slovní nápovědy - sdělí, v jakých situacích potřebuje radu a v jakých se rozhoduje sám - pomocí slovní nápovědy vyjádří svůj názor na chování teenagerů k dospělým, ke škole a k svému okolí - rozumí obsahu novinového článku o táboře na převýchovu mladistvých a zaujme k hlavní myšlence textu své stanovisko - využívá vhodných emotivních výrazů a slov k popisu situace nebo zážitku - popíše svůj citový stav	----- Gramatika - spojení s infinitivem - spojení s gerundiem - vyjádření budoucnosti - intonace při zvolání Slovní zásoba - přídavná jména s koncovku ”-ed” a “-ing” - pocity Komunikační situace - diskuse o problému a návrhu řešení - vyplňování formuláře	
---	---	--

v různých situacích - simuluje různé, běžné situace a zeptá se kamaráda, jak se v danou chvíli cítí Průřezové téma: Informační a komunikační technologie - práce s komunikačními prostředky Námět: Vyplnění formuláře - diskuse o tom, kdy vyplňujeme formuláře a jakého typu, jaké hlavní údaje jsou po nás obvykle vyžadovány, jak se vyplňuje elektronický formulář apod. - vyplnění formuláře – přihlášky na školu ----- 6. lekce Výstupy: Žák - popíše předměty, kterými se rád obklopuje a využije vhodných přívlastků k vyjádření svého vztahu k těmto předmětům - zeptá se na vzhled nějakého města a na podobnou otázku odpoví - porovná kvalitu a vlastnosti dvou daných položek - uvede oblíbené věci či činnosti, které nám zdarma udělají radost a svůj výběr porovná s kamarádem - zdůvodní svůj výběr věcí, které nic nestojí a které nás potěší - popíše hlavní město států, z kterého pochází - podle informací z novinového článku porovná tři velkoměsta - vyhledá konkrétní informace v novinových člancích		
	----- Gramatika - dotaz na vzhled a kvalitu - stupňování přídavných jmen - srovnávání Slovní zásoba - město a život ve městě - popisná přídavná jména Komunikační situace - zjemňování vyjádření - rezervace online - prohlídka pamětihodností a zajímavých míst či budov písemný popis místa	

o imigrantech v Londýně a zaujme k problematice své stanovisko - ústně popíše svoje rodné město, zajímavé místo, situaci či děj s využíváním vhodných synonym, aby se vyhnul opakování slov - vyplní on-line formulář k rezervaci ubytování - naplánuje několik dnů zábavy, shlednutí zajímavostí a nakupování pro návštěvníky svého města - napíše esej o svém rodném městě		
7. lekce Výstupy: Žák - rozumí čtenému, stručnému životopisu známé osobnosti - formuluje svůj odhad na příbuzenský vztah mezi dvěma osobami - zeptá se kamaráda, zda zažil někdy něco výjimečného - gramaticky správně vyjádří, jak dlouho se zabývá nějakou činností nebo má nějakou věc či schopnost - zeptá se druhé osoby na základní životní údaje - simuluje s kamarády rozhovor žurnalistu s hudební skupinou - vyhledá v tisku informace o celebritách a sdělí kamarádům, hlavní údaje, které se dověděl - podle fotografie a titulku popíše charakter filmové hvězdy - vyhledá v bulvárním novinovém článku specifické údaje ze života filmové hvězdy - zaujme stanovisko k obsahu sdělení v bulvárním novinovém článku	Gramatika - předpřítomný čas a minulý čas - vyjádření trvání děje - přehled časů - přízvuk slova Slovní zásoba - povolání - koncovky podstatných jmen - zdvořilé vyjadřování Komunikační situace - rozhovor s osobností - psaní biografie	

- napíše biografii známé osobnosti - v běžné společenské konverzaci používá vhodné, krátké odpovědi na otázky 8. lekce Výstupy: Žák - ústně popíše svůj školní či pracovní den - ze slyšených údajů a popisu pracovního dne odhadne něčí zaměstnání - ústně popíše svoje povinnosti doma - rozpozná v čteném, populárně naučném článku problém a radu k jeho řešení - poradí druhé osobě, co dělat v problémových situacích - vyměňuje si s kamarády názory na důvody a vhodného období, kdy dospělé děti opouštějí své rodiče a staví se na vlastní nohy - v slyšeném textu rozliší důvody osamostatnění se vypravěče - zaujme stanovisko k přečteným nebo slyšeným postojům rodičů a jejich dospělých dětí k otázce osamostatnění se - pohovoří si s kamarády o vhodných povolání pro muže a pro ženy - vyhledá specifické informace v novinovém článku o neobvyklém povolání pro muže a pro ženu - zaujme stanovisko k předsudkům k volbě povolání - v slyšeném pohovu u výběrového řízení rozliší specifické údaje - používá vhodné frazeologické výrazy u lékaře k popisu svých obtíží - vhodnými výrazy rozliší svůj	Gramatika - vyjádření povinnosti: „mám“, „měl bych“, „musím“ - slovní přízvuk Slovní zásoba - složená slova - slovní spojení k tématu - generační problémy - symptomy a nemoci Komunikační situace - u lékaře - formální a neformální výrazy v dopise a v e-mailu	
--	---	--

neformální a formální projev Průřezové téma: Občan v demokratické společnosti - komunikace Námět: Formální a neformální výrazy v písemné komunikaci - diskuse o tom, jaký je rozdíl mezi formální a neformální komunikací, kdy kterou používáme - vytvoření textu dvou dopisů, ve kterých žák uvede důvody, proč chce studovat na dané škole. Jeden dopis adresuje letní škole angličtiny a druhý kamarádovi 9. lekce Výstupy: Žák - v slyšeném vyprávění rozpozná plány a záměry vypravěče pro nejbližší období - upozorní kamaráda na možné problémy při cestování a zeptá se ho, co bude v konkrétních problémových situacích dělat - užívá vhodné fráze pro popis každodenních situací - gramaticky správně formuluje svůj názor na důvody, proč lidi rádi či neradi cestují a projedná ho s kamarády - zdůvodní, proč by chtěl navštívit vybraná místa - rozumí obsahu novinového článku - vyprávění cestovatele a zaujme k jeho názorům a postojům stanovisko - v slyšeném rozhlasovém programu rozliší jednotlivé mluvčí podle jejich vztahu	Gramatika - časové spojky a spojovací výrazy - „první kondicionál“ Slovní zásoba - ustálené výrazy se slovesy „dělat“, „udělat“, „vzít“ a „dostat“ - příslovce místa - výrazy k popisu cesty - turistické zajímavosti v rodném městě Komunikační situace - dotaz na cestu, nasměrování - diskuse o „pro“ a „proti“	
---	---	--

k cestování - písemně uvede důvody pro a proti cestování vlakem - uvede, kde se ve městě nacházejí významné budovy a místa a popíše cestu k nim Průřezové téma: Člověk a životní prostředí - souvislosti mezi různými jevy v prostředí a lidskými aktivitami Námět: „pro“ a „proti“ - diskuse o výhodách a nevýhodách cestování vlakem - diskuse o nejšetrnějším způsobu cestování co se ohrožení životního prostředí týče - esej na téma Výhody a nevýhody cestování vybranými dopravními prostředky		
10. lekce Výstupy: Žák - rozumí hlavním bodům populárně-naučného článku ze světa vědy a objevů a vyhledá v něm specifické údaje - porovná slyšený a čtený text v hlavních bodech - diskutuje s kamarády o významu objevů a vynálezů - referuje o přečtené knížce či o shlédnutém filmu a doporučí ji kamarádům - rozumí v rozhovoru dvou lidí, na co si stěžují - uvede, co ho dokáže rozezlít a co asi obvykle rozezlí jiné - simuluje konverzaci dvou lidí, kteří si na něco stěžují - používá vhodné výrazy a fráze	Gramatika - trpný rod - intonace číselných výrazů Slovní zásoba - běžná slovní spojení k tématu - telefonní čísla - vynálezy a objevy Komunikační situace - telefonování - hodnocení knihy nebo filmu	

při běžném telefonním hovoru - v písemném projevu vhodnými výrazy odkáže na již zmíněná fakta 11. lekce Výstupy: Žák - gramaticky správně formuluje své představy, co by dělal, kdyby byl vůdcem světa - rozumí statistickým údajům týkající se lidské populace - gramaticky správně formuluje doporučení kamarádovi, co by sám dělal na jeho místě - rozumí slyšenému vyprávění mladého člověka o svých ambicích - gramaticky správně formuluje svůj názor na možnost nebo pravděpodobnost uskutečnění nějakého děje či události - v slyšeném textu rozliší jednotlivé mluvčí podle jejich životních osudů - napíše esej o svých životních plánech - rozumí hlavním bodům populárně-naučného textu o vulkánech a zaujme k jeho obsahu a hlavní myšlence stanovisko - využívá vhodná synonyma při vyjadřování se v běžných společenských situacích - vhodnými výrazy vyjádří protest, překvapení, údiv apod. napíše esej o svých plánech do budoucnosti Průřezové téma: Člověk a svět práce - písemná a verbální	Gramatika - „Druhý kondicionál“ - „snad“ – vyjádření domněnky - větný přízvuk - vyjádření „kdybych byl na Tvém místě“ Slovní zásoba - doslovná frázová slovesa - idiomatická frázová slovesa - supervulkán Komunikační situace - důrazná prohlášení a zvolání - udílení rady, doporučení - čtení vlastní eseje	
--	---	--

sebeprezentace Námět: Esej o své budoucnosti - diskuse o svých plánech do budoucnosti a na čem jsou postavené - napsání a prezentace eseje o sobě a svých plánech do budoucnosti 12. lekce Výstupy: Žák - rozumí hlavním informacím krátkého novinového článku o způsobech obživy bezdomovců - gramaticky správně vyjádří, jak dlouho nějakou činnost dělá - získá doplňující informace z populárně naučného textu o životních úspěchu podnikatele - rozumí hlavním bodům populárně naučného novinového článku o cestě polárnice k jejímu sportovnímu úspěchu - sdělí svůj názor na neobvyklé či extrémní sportovní činnosti jiných lidí - napíše svoji autobiografii a vypíchne nejdůležitější okamžiky svého života - rozumí hlavní myšlence obsahu lyrické písně a zaujme k ní stanovisko - využívá vhodné konverzační fráze a obraty v běžných společenských situacích Průřezové téma: Člověk a svět práce - písemná a verbální sebeprezentace	Gramatika - předpřítomný čas průběhový - srovnání předpřítomného času prostého a průběhového Slovní zásoba - ustálené výrazy se slovesy „přinést“, „vzít“, „přijít“ a „jít“ - životní osudy - výrazy spojující myšlenky - společenské výrazy Komunikační situace - běžné každodenní společenské situace	
---	--	--

Námět: Autobiografie		
- diskuse o svých úspěších a splněných snech či plánech - napsání autobiografie		

New Headway Intermediate

Určeno pro 3. – 4. ročník pokročilí

3. ročník: 1. – 6 lekce

4. ročník: 7. – 12. lekce

Výstupní úroveň této učebnice je v souladu s úrovní deskriptoru B1+/B2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
1. lekce Výstupy: Žák - zeptá se jiných na osobní údaje a na podobné otázky odpoví - v slyšeném informativním textu rozpozná vybrané informace - sdělí o sobě základní informace - rozliší specifické informace v běžném ranním rozhovoru členů typické anglické rodiny - vede s kamarádem krátký rozhovor o třetí osobě a vymění si vzájemně informace o ní - postihne hlavní myšlenku čteného, krátkého populárně naučného článku a vyhledá v něm specifické údaje - diskutuje s kamarády o populárních tématech běžného života - v slyšeném vyprávění postihne názory mluvčích na výdobytky moderní doby - v rozhovorech na běžná témata používá jednoduché hovorové výrazy	Gramatika - pomocná slovesa - pojmenování jednotlivých časů - tvorba otázky a záporu - krátké odpovědi Slovní zásoba - divy moderního světa - uspořádání slov ve větě - skupiny slov a jejich význam Komunikační situace - sociální výrazy v běžných situacích - diskuse: Který vynález je nejdůležitější?	

- napíše kamarádovi dopis, ve kterém popíše svůj pobyt na jiném místě 2. lekce Výstupy: Žák - gramaticky správně popíše přítomné děje a činnosti - postihne hlavní body čteného popisu běžného způsobu života zaměstnaného člověka - v slyšeném popisu způsobu života zaměstnaného člověka rozliší specifické informace - v čteném článku o činnosti lidí s neobvyklým povoláním postihne hlavní body a vyhledá specifické informace - diskutuje s kamarády o štěstí v souvislosti s volbou povolání a s běžnými situacemi každodenního života - popíše běžné i méně běžné sporty včetně potřebného vybavení k jejich provozování - v slyšeném vyprávění postihne, jaký sport jednotliví mluvčí provozují - zeptá se kamaráda, který sport aktivně dělá a jaké vybavení k němu potřebuje - užívá čísla v běžných komunikačních situacích každodenního života - zeptá se kamaráda na významná čísla v jeho životě, na důvod významnosti těchto čísel a na podobné otázky odpoví užívá různé způsoby úvodu a ukončení neformálních dopisů a e-mailů	Gramatika - přítomný čas prostý a průběhový - trpný rod přítomný Slovní zásoba - sport ve volném čase - výrazy s čísly a datem (peníze, zlomky, procenta, schůzky, telefonní čísla) Komunikační situace - čísla, která jsou důležitá v našem životě - diskuse: Co dělá lidi šťastnými?	
--	--	--

3. lekce Výstupy: Žák - gramaticky správně popíše různé minulé děje a činnosti - v čteném lidovém vyprávění postihne hlavní myšlenku s obrazovou nápovědou - zeptá se kamaráda, co v určité dobu nebo určité okamžiky dělal a na podobné otázky odpoví - rozliší v čteném textu posloupnost jednotlivých minulých dějů nebo činností - povídá si s kamarádem o neobvyklém zážitku - popíše běžné kulturní aktivity a věci s nimi spojené - rozumí hlavním bodům čtené biografie známé osobnosti - sdělí důvod, proč má nějakou knihu či film v oblibě - v slyšeném rozhovoru rozliší názory jednotlivých mluvčích - charakterizuje svoji oblíbenou knihu nebo film - v slyšené charakteristice uměleckých děl rozpozná dílčí informace - zapíše, co, kdy, kde a s kým dělal - zeptá se kamaráda, co dělal v uplynulých dnech a na stejné otázky odpoví - napíše lidovou pověst nebo pohádku s morálním ponaučením -----	Gramatika - minulý čas prostý a průběhový - minulý čas prostý a předminulý čas prostý - trpný rod minulý Slovní zásoba - umění a literatura - ustálená spojení slov Komunikační situace - formulování svého názoru na umělecká díla - líčení obsahu knihy nebo filmu -----	
4. lekce Výstupy: Žák - gramaticky správně formuluje svoje povinnosti, možnosti a co	Gramatika - modální slovesa ve vyjádření povinnosti a povolení Slovní zásoba	

smí dělat v každodenním životě - vysvětlí význam dopravních značek a veřejných nápisů - postihne hlavní body slyšeného rozhovoru při plánování neobvyklého výletu - navrhne, co v jistých, méně běžných situacích dělat - reaguje na varování jiné osoby v rozhovoru o svém neobvyklém výletě - rozliší typ povolání ze slyšeného popisu - rozumí hlavním bodům čteného novinového článku o sociálním chování a společenských způsobech lidí v jiných zemích a vyhledá v něm specifické informace - diskutuje s kamarády o způsobech chování a o běžných aktivitách lidí v různých zemích - v slyšené konverzaci rozliší formální a neformální pozvání - v slyšeném dialogu rozpozná žádost a nabídku - popíše svoji návštěvu domova lidí v cizí zemi - formuluje rady cizincům, jak se přizpůsobit životu v české společnosti - používá hovorové výrazy při žádostech a nabídce služby v běžných životních situacích - písemně uvede výhody a nevýhody dospívání, výhody a nevýhody vysokoškolského vzdělání, výhody nevýhody založení rodiny v mladém věku ----- 5. lekce Výstupy: Žák - gramaticky správně formuluje svoje plány a záměry do	- státy a národnosti - veřejné nápisy a dopravní značky - dobré mravy Komunikační situace - žádosti a nabídky - nástup do nového zaměstnání - rady pro cizince ----- Gramatika - vyjádření budoucnosti třemi způsoby a jejich vzájemné rozlišení	
---	---	--

budoucná - ze slyšené konverzace rozpozná, co se stane - ústně formuluje svůj názor na možné události v jistých běžných situacích - v slyšeném rozhovoru postihne záměr mluvčích a detaily k jejich plánovanému setkání - napíše si poznámky do diáře o svých plánech na týden - domluví se s kamarádem na setkání o víkendu, zdůvodní a upřesní detaily schůzky - charakterizuje hotely neobvyklého vzhledu a umístění a popíše pobyt v nich - rozumí hlavním bodům čteného popisu ideální dovolené a vyhledá v něm specifické informace - popíše svoje ideální prázdniny a neobvyklé místo k trávení volných dnů - více způsoby popíše aktuální počasí - vymění si s druhou osobou informace o klimatu a geografii vybrané země - v slyšené informaci postihne předpověď počasí - zeptá se telefonicky osoby, která se nachází v jiné zemi na aktuální počasí a na stejnou otázku odpoví - rozumí hovorovým výrazům v běžných situacích při cestování různými dopravními prostředky - pro sebe a svou rodinu si písemně rezervuje ubytování o prázdninách - písemně reaguje na potvrzení rezervace ubytování domluví se a získá informace na recepci v hotelu -----	Slovní zásoba - počasí - dovolená, cestovní kanceláře Komunikační situace - cestování veřejnou dopravou - žádosti v hotelu, rezervace domluvení si schůzky -----	
--	--	--

6. lekce Výstupy: Žák - gramaticky správně formuluje, co má rád a co rád dělá - v slyšeném rozhovoru dvou mluvčích přesně rozumí jejich vzájemně položeným otázkám a odpovím - rozumí obsahu čteného děkovného dopisu - diskutuje s kamarády o typických jídlech v různých zemích - rozumí názvům méně běžných jídel a potravin - rozumí hlavní myšlence čteného novinového článku o historii známého jídla a vyhledá v něm specifické informace - sdělí svůj názor na obsah článku - popíše svoje oblíbené jídlo - výstižně charakterizuje lidi, místa a jídlo s využitím široké škály přívlastků - zeptá se kamaráda na místo, lidi a na jídlo, které si společně dali a na podobné otázky odpoví - vymění si s kamarádem informace o známých městech, reaguje na dotazy k návštěvě v některém z nich - rozumí psaným nápisům a slyšeným hlášením na veřejných místech - podrobně popíše svoji oblíbenou místnost -----	Gramatika - otázky se slovem “like” - spojení slovesa s infinitivem nebo gerundiem Slovní zásoba - jídla v restauracích - města, lidi - ustálená slovní spojení Komunikační situace - značky, označení a nápisy na veřejných místech a jejich význam - povídání si o oblíbeném jídle a oblíbené restauraci - popis -----	
7. lekce Výstupy: Žák - gramaticky správně formuluje hlavní body svého profesního života - rozumí obsahu inzerátu na	Gramatika - předpřítomný čas prostý - předpřítomný čas a minulý čas - trpný rod předpřítomný Slovní zásoba - frázová slovesa	

pracovní pozici - rozumí hlavním údajům slyšeného pracovního pohovoru - postihne hlavní události slyšeného životopisu - sepíše důležité okamžiky svého života - ústně sdělí důležité nebo jinak zajímavé okamžiky ze svého života - zeptá s kamaráda, zda již někdy dělal nějaké méně běžné nebo neobvyklé činnosti a na podobnou otázku odpoví - rozumí významu novinových titulků a stručným TV zprávám - s pomocí novinových titulků vytvoří krátkou TV upoutávací zprávu - popíše ústně i písemně svoje vysněné povolání - postihne detailní informace z novinového článku – rozhovoru s člověkem s méně běžným povoláním - simuluje rozhovor novináře s představitelem neobvyklého povolání - rozumí různému užití běžných frázových sloves - diskutuje s kamarády problematiku důchodového věku - užívá hovorové obraty v telefonních rozhovorech při nezastižení volaného - napíše žádost o práci -----	- doslovní a idiomatická frázová slovesa - oddělitelná a neoddělitelná frázová slovesa Komunikační situace - telefonní rozhovory - popis vysněného povolání - diskuse o zprávách - žádost o práci -----	
8. lekce Výstupy: Žák - gramaticky správně formuluje myšlenky, co by dělal, kdyby ... - postihne hledané informace v slyšeném rozhovoru o stěhování na zcela odlišné místo	Gramatika - tzv. 1. kondicionál - tzv. 2. kondicionál - časové věty Slovní zásoba - přídavná jména a jejich modifikace - slovesa a jejich modifikace	

- v slyšeném sdělení rozliší jednotlivé mluvčí a rozumí, co by dělali ve výjimečné situaci sdělí, co by dělal v jistých, méně obvyklých situacích, a za jistých okolností - rozumí hlavní myšlenke slyšené písně - rozumí hlavním bodům novinového článku o lidech, kteří vyhráli v loterii a vyhledá v textu specifické výrazy - sdělí svůj názor a postoj k loterii a výhru v ní - diskutuje s kamarády o významu a roli charitativních organizací - v slyšeném popisu postihne charakter zmíněných charitativních organizací - zeptá se kamaráda, které charitativní organizace by finančně podpořil, kdyby mohl a na podobné otázky odpoví - navrhne kamarádům co dělat, když nejsou fyzicky nebo psychicky v pořádku a na podobné rady reaguje - napíše esej – vyprávění o nevydařené dovolené	Komunikační situace - nakupování - výhra v loterii – diskuse	
9. lekce Výstupy: Žák - gramaticky správně formuluje pravděpodobnost uskutečnění přítomné nebo minulé události - rozumí obsahu sdělení novinového článku na stránce zabývající se řešením osobních problémů - vyvodí závěr nebo konstatování stavu věcí na základě popisu situace - diskutuje nad totožností osob podle jejich foto-portrétů - postihne hlavní téma	Gramatika - modální slovesa vyjadřující pravděpodobnost Slovní zásoba - přídavná jména popisující charakter Komunikační situace - vztahy v rodině – diskuse - přitakání a nesouhlas	

telefonního rozhovoru na běžné téma a odhadne vztah mezi volajícími - diskutuje s kamarády o podrobnostech vzhledu a charakteru dětí a jejich rodičů - rozumí hlavním bodům čteného novinového článku o vzájemných vztazích mezi rodinnými příslušníky - popíše podrobně svůj charakter - odpovídá na otázky v kvizu o typu osobnosti - reaguje na názory kamaráda na jeho povahu - postihne v slyšeném popisu hlavní informace o rodině zúčastněných mluvčích - reaguje hovorovými výrazy na vlastnosti nebo skutečnosti v životě jiné osoby - písemně popíše a podrobně charakterizuje svého příbuzného nebo známého ----- 10. lekce		
Výstupy: <u>Žák</u> - gramaticky správně formuluje průběh děje v různém časovém období - rozumí hlavním bodům obsahu novinového článku o neobvykle vysokém telefonním účtu - zeptá se kamaráda, jak dlouho něco dělá, zná, někde je a na podobné otázky odpoví - rozumí čteným informacím ze života slavné osobnosti - vytvoří strukturovaný životopis známé osobnosti - zeptá se kamaráda na důležité okamžiky ze života známé osobnosti a na podobné otázky odpoví - postihne hlavní body čteného novinového článku o známé	Gramatika - předpřítomný čas průběhový - otázky a odpovědi Slovní zásoba - složená slova - nechtěná sláva Komunikační situace - vyjádření množství - výměna informací - porovnání informací	

osobě s neobvyklým vystupováním a vyhledá v něm specifické informace a výrazy - rozumí obsahu složených slov - diskutuje s kamarády o sběratelských koníčcích různých lidí - postihne podrobné informace slyšeného sdělení o vášnivých sběratelích - používá hovorové výrazy na vyjádření množství, jeho dostatku či nedostatku - zeptá se kamaráda, v jakém množství něco konzumuje nebo dělá a na podobné otázky odpoví - napíše životopisný profil známé osobnosti -----		
11. lekce Výstupy: Žák - gramaticky a intonačně správně formuluje otázky na ověření skutečnosti či domněnky - gramaticky a intonačně správně formuluje zdvořilé otázky - zeptá se na chybějící informace v čteném textu a odpoví na otázky k obsahu téhož textu - postihne smysl „ověřovací“ otázky - diskutuje s kamarády o svých názorech na známé skutečnosti týkající se našeho života - porozumí informacím populárně-naučného textu o všeobecně známé skutečnosti, jejího původu a podstaty - vytvoří prezentaci informující o zákulisí či původu známé skutečnosti nebo jevu - rozumí hlavním tématu slyšeného rozhlasového programu o způsobu života naší	----- Gramatika - nepřímé otázky - větné dodatky Slovní zásoba - spojení slovesa s podstatným jménem - idiomy - zapomnětlivost - životopis Komunikační situace - neformální angličtina v běžných situacích	

společnosti a postihne v textu hlavní informace - popíše části těla a jejich funkčnost - v rozhovoru s kamarády používá neformální výrazy - v písemném projevu spojuje myšlenky vhodnými výrazy ----- 12. lekce Výstupy: Žák - gramaticky správně formuluje, co jiní řekli nebo na co se ptali - postihne původní informaci ze slyšené reprodukce - tlumočí příkazy a žádosti - rozumí obsahu čteného sdělení a rozliší, kdo o kom mluví - předá informace ze slyšeného rozhovoru - napíše zprávu pro potřeby policie - na základě základních biografických údajů napíše životní příběh nějaké osoby - popíše zvyky a obyčeje v ČR při významných životních událostech - rozumí obsahu básně a tlumočí ho jiným - užívá různé výrazy na vyjádření omluvy - používá zdvořilé žádosti, prosby a omluvy v běžných situacích - napíše formální konverzační dopis známým lidem	----- Gramatika - nepřímá řeč - nepřímá otázka - nepřímá žádost a nepřímý příkaz Slovní zásoba - významné rodinné události - básně Komunikační situace - omluva v neformálních situacích - zvyky a obyčeje v rodině – diskuse - výpověď na policii při stížnosti	
--	---	--

SEMINÁŘ Z ANGLICKÉHO JAZYKA

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání
82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 2

Pojetí vyučovacího předmětu:

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem vyučovacího předmětu je komunikovat v cizím jazyce v různých životních situacích, v mluvených a psaných projevech, na všeobecná i odborná témata, volit adekvátní strategie a jazykové prostředky a to na úrovni B1/B2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Žák si vytváří komplexní komunikační kompetence. Možnost praktického využití jazyka mají žáci při pravidelně pořádaných výukových a poznávacích zájezdech do Velké Británie.

Charakteristika učiva

Vyučovací předmět seminář z anglického jazyka zprostředkuje žákům jazykové a všeobecné kompetence tak, aby rozvíjeli komunikativní kompetenci jako prostředek na dorozumění a myšlení, na podávání a výměnu informací a úspěšné zvládnutí státní maturitní zkoušky.

Obsahem výuky anglického jazyka jako cizího jazyka je systematické formování, rozvíjení k soustavnému prohlubování dovedností, vědomostí a návyků zaměřených na tyto oblasti:

- řečové dovednosti
- jazykové funkce - kontaktní, regulační, hodnotící, informativní
- tematické okruhy
- a jazykové prostředky.

Pojetí výuky, formy a metody práce

Základním prostředkem k výuce anglického jazyka je učebnice Maturita Activator, která splňuje veškeré požadavky k přípravě ke státní maturitní zkoušce z anglického jazyka.

Učitel při výuce používá frontální výklad, který kombinuje s alternativními metodami výuky. Během výkladu jsou žáci seznamováni s lingvistickými výrazy i v anglickém jazyce.

Učitel k žákům přistupuje individuálně s ohledem na studijní potřeby jednotlivce.

Hodnocení výsledků žáků

Žáci jsou v předmětu anglický jazyk hodnoceni formou písemného i ústního zkoušení.

Písemně je žák zkoušen vždy po probrání určité látky. Mimo kratších písemných prací pak žáci každé čtvrtletí píšou souhrnnou písemnou práci.

Znalosti z reálií v anglicky mluvících zemích jsou pak hodnoceny formou ústního zkoušení, které sleduje rovněž schopnost pohotově reagovat na kladené dotazy. Žáci jsou taktéž hodnoceni z didaktických testů, které simulují státní maturitní zkoušku.

Učitel hodnotí rovněž práci v jednotlivých hodinách.

Prínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Kompetence:

a) Kompetence k učení:

Učitel

- zařazuje na začátek hodiny krátké aktivity, kterými uvádí a přibližuje novou látku;

- uvádí novou gramatiku s poukázáním na souvislost s gramatikou již probranou;
- zadává otázky a úkoly k nové látce, aby měl zpětnou vazbu, zda žák vše pochopil;
- pochvalami povzbuzuje žáky v rozšiřování svých znalostí a motivuje je pro další učení střídáním různých výukových metod;

b) Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zařazuje do výuky párovou práci, při které má každý žák polovinu informací a společně mají řešit problémovou situaci;
- zadává žákům úkoly z CD-ROM, při kterých žáci procvičují látku interaktivním způsobem;
- poskytuje žákům modelové ukázky různých forem písemného projevu a vyžaduje od nich vlastní, kreativní písemnou formu na zadané téma;
- zadává za domácí úkol problémové úkoly a na následující hodině diskutuje se žáky jejich způsoby řešení daného úkolu;

c) Kompetence komunikativní

Učitel

- zařazuje do hodin simulaci komunikativních situací, ve kterých si žák rozvíjí aktuální slovní zásobu;
- učí žáky správnou výslovnost ve speciálních cvičeních;
- zařazuje do hodin poslech hovorové gramatiky;

d) Kompetence personální, sociální

Učitel

- vybírá témata z každodenního života, která jsou blízká mladým lidem;
- zařazuje do hodin hry a interaktivní cvičení na dané téma;
- nechává žáky domluvit se mezi sebou na společné odpovědi na problémovou otázku;
- vede žáky k sebehodnocení vlastní výslovnosti a kontroly porozumění slyšeného nabízením následné transkripce slyšeného textu;
- pravidelně zařazuje do výuky kontrolní cvičení a aktivity, a popisuje tak sebereflexi žáků;

e) Kompetence občanské a kulturní povědomí

Učitel

- seznamuje žáky s různými aspekty každodenního života lidí z různých zemí v Evropě;
- využívá kulturních rozdílů anglicky mluvících zemí k uchopení lexikálních gramatických zvláštností anglického jazyka;
- vyžaduje od žáků vyjádření osobního názoru a zaujetí vlastního stanoviska k problémovému tématu;
- pomocí témat vtahuje žáka do mezinárodního multikulturního prostředí;
- vhodnými otázkami a sdělení svého názoru vyžaduje od žáků zaujetí stanoviska k hlavní myšlence slyšeného nebo čteného textu;

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Učitel

- poskytuje všem žákům dostatek slovní zásoby a gramatických struktur k úspěšnému zvládnutí běžných životních situací;
- dbá na systematickou práci žáků jak na hodinách, tak při vypracování domácích úkolů;
- vhodným výběrem témat pomáhá žákům zvládnout s jistotou a samostatně životní situace, ve kterých musí použít anglický jazyk;
- zařazuje do hodin aktivit, při kterých se mohou žáci individuálně projevit;
- zařazuje do hodin krátké epizody na DVD nebo videu, kterými žáky motivuje k zdokonalování výslovnosti, plynulosti projevu a adekvátnímu využívání slovní zásoby a osvojených jazykových frází;

- h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií ukotví se a prohloubí probírané látky cvičeními na DVD či videu;
- přeloží texty s použitím nejen elektronického slovníku;
- **používá powerpoint k prezentaci svých úkolů či svého portfolia**
- **používá program Smart Notebook v hodinách na interaktivní tabuli a doma si připravuje vlastní prezentace na zadané téma**

Průřezová témata:

- a) Občan v demokratické společnosti
- b) Člověk a svět práce
- c) Člověk a životní prostředí
- d) Informační a komunikační technologie

Určeno pro 3. – 4. ročník
3. ročník: 1. – 6 lekce

Výstupní úroveň této učebnice je v souladu s úrovní deskriptoru B1+/B2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Učebnice se skládá ze třech částí, které všechny připravují studenty ke státní maturitě.

1) Referenční část:

Úvod slouží jako průvodce knihou – přináší informace o zkouškových strategiích i o zkoušce samotné. Kromě toho dává žákům možnost prakticky si procvičit úkoly, které budou obsahem maturitní zkoušky. Také obsahuje vzorové příklady různých typů písemných úloh, jejichž zvládnutí je při základním stupni maturity z anglického jazyka vyžadováno a také rozsáhlý výčet slovní zásoby a frází, který je nezbytný pro zvládnutí ústní části zkoušky. Hlavním posláním této části knihy je propojit a také ihned umožnit žákům vyzkoušet si různé typy cvičení, se kterými se u maturity setkají. Jednotlivé oddíly této části lze použít v jakémkoliv pořadí jednak při práci v hodině, jednak jako materiál pro samostatnou přípravu. Referenční a tematická část jsou úzce provázány, což učitelům umožňuje, že se při probírání jednotlivých témat může odvolávat na postupy popsané v referenční části.

2) Tematická část

Tematická část je tvořena 12-ti oddíly a pomáhá zopakovat a upevnit slovní zásobu spojenou s jednotlivými tématy. Zároveň nabízí procvičení všech typů maturitních úloh se zaměřením na praktické užití jazyka. Tato část je unikátní tím, že má formu ucelených vyučovacích lekcí. Vedle zkušebních úloh přináší motivační cvičení na úvod hodiny, výroky, citáty známých osobností, témata k diskuzi a různá ústní cvičení. Cvičení typu: Maturitaworkout pomáhá žákům naučit se správné postupy při řešení maturitních úloh, Maturitaexam je typickým příkladem maturitních úloh. – k těmto cvičením nepředchází žádná přípravná cvičení, která by se vázala ke stejnému textu nebo nahrávce, což navozuje tytéž podmínky jako při maturitní zkoušce. Oddíl language and culture obsahuje rozšiřující informace o jazyku a kultuře.

3) Mluvnice

Tato část knihy obsahuje velké množství opakovacích cvičení zaměřených na mluvnici, která žákům umožní nacvičit konkrétní mluvnické struktury. Poslední cvičení v každém oddíle shrnuje probranou mluvnickou oblast a ukazuje, v jaké formě se daný mluvnický jev může v maturitním testu objevit, jak s ním pracovat při řešení konkrétního zadání.

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
1. lekce \People, family and social life Tématická část Výstupy: Žák - vyplní formulář s osobními - doplní konverzaci z daného tématu - popíše svůj vzhled a části lidského těla - vybere správnou definici daného slova - v oddíle reading pracuje s textem se zpětnou vazbou - dle slyšeného textu zodpoví otázky - Procvičí si všechny typy úloh k maturitní zkoušce na dané téma - procvičí si konverzaci na téma people, family and social life ----- --- 2. lekce Home Výstupy: Žák - spojí obrázky se správnými slovíčky - využívá správných předložek při popisu věcí a míst. - Správně zařadí výrazy do diagramu - Odpoví na otázky dle zadaného textu - Procvičí si všechny typy úloh k maturitní zkoušce na dané téma	Gramatika - fráze se slovesy go, have, také, get, play - přítomné časy - přídavná jména Slovní zásoba - personal details - body and face - appearance - clothes and accessories - personality - leisure activities Komunikační situace - sociální výrazy v běžných situacích - popis obrázku k danému tématu - psaní dopisu o délce 120 – 150slov ----- ----- Gramatika: -vazba There is/are - předložky Slovní zásoba: - parts of a house - type of houses and flats - condition and size - location - renting a flat - housework Komunikační situace - sociální výrazy v běžných situacích - konverzace k danému tématu ----- ----- Gramatika: - minulé časy - verb patterns Slovní zásoba:	

----- 3. lekce School Výstupy: Žák - seřadí obrázky pomocí nápodobných - využije slovní zásoby k převyprávění vlastní zkušenosti - procvičí si všechny typy úloh k maturitní zkoušce na dané téma (speaking, fading, listening, writing) -----	- type of schools - places in a school - people in a school - school objects - going to/ leaving school - exams - being at school/ studying Komunikační situace: - žák spolu s kamarádem naplánuje školní výlet ----- --- Gramatika: - časy vyjadřující budoucnost - členy Slovní zásoba: - jobs - looking for a job - work and money - employment - not working - people at work komunikační situace: - dokáže napsat žádost o zaměstnání a vysvětlí, proč se o tuto profesi zajímá - se spolužákem konverzuje na téma work ----- -----	
----- 4. lekce work Výstupy: Žák - správně používá přípony k podstatným jménům - popíše profesí - doplní žádost o zaměstnání správnými výrazy - procvičí si všechny typy úloh k maturitní zkoušce na dané téma	----- ----- Gramatika: - podst.jm počitatelná a nepočitatelná a jejich výrazy množství - způsobová slovesa Slovní zásoba: - types of food - adjectives describing food - food packing and quantities - preparing food, meals, - restaurants and bars Komunikační situace: - žák si objedná v restauraci - popis obrázků - simulovaná situace	

----- 5. lekce food Výstupy: Žák - doplní potravinovou pyramidu a přidá další své vlastní věci - k nepočitatelným podst.jm přidá výrazy množství - rozlišuje základní slovesa užívaná v tomto tématu - dle slyšeného textu doplní konverzaci - procvičí si všechny typy úloh k maturitní zkoušce na dané téma ----- 6. lekce Shopping and services Výstupy: Žák - správně opraví výroky vhodným slovem - doplní vysvětlení správným slovem - přečte si zadání ukázkové úlohy a napíše dopis dle požadavků - procvičí si všechny typy úloh k maturitní zkoušce na dané téma (writing, listening, speaking, reading)	----- Gramatika - trpný rod přítomný Slovní zásoba - type of shops - in a shop - complaining - shopping for clothes - services - advertising - trade Komunikační situace - simulovaná situace - konverzace na téma shopping and services ----- --- -----	
--	--	--

Společenskovědní seminář

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně : 2

Počet hodin celkem : 60 – 68 (variabilně dle státních svátků, prázdnin a volna)

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu
Společenskovědní seminář (dále jen SVS) je zaměřen především na opakování, rozšíření a prohloubení znalostí a dovedností získaných z předmětu občanskospolečenský základ (dále jen OSZ). Vzhledem k propojenosti SVS s OSZ je obecný cíl předmětu totožný s obecným cílem předmětu OSZ (viz. obecný cíl vyučovacího předmětu OSZ). Mimo jiné klade důraz na mezipředmětové vztahy, žáci jsou vedeni k propojování vědomostí a dovedností i z mnoha dalších předmětů (např. ekonomika, management, základy ekologie, český jazyk a literatura, aj.). SVS doplňuje přípravu žáků na státní maturitu z občanského a společenského základu a připravuje zájemce o vysokoškolské studium s humanitním zaměřením na přijímací zkoušky a následné studium.
Charakteristika učiva
Obsah předmětu SVS je určen základním předpokladem, a to jsou znalosti a dovednosti žáků z předmětu OSZ. SVS je veden tak, aby žák dosavadní znalosti a dovednosti nejen „ukotvil“, ale i prohloubil, a zároveň ověřil, jak se orientuje ve společenské, hospodářské, politické a kulturní problematice, především jak zvládá získané znalosti a dovednosti využít v praktickém životě. SVS rozvrhuje učivo do následujících tematických okruhů, ve kterých se žáci učí posuzovat na základě svých teoretických znalostí rozmanité přístupy k řešení problémů každodenní praxe a kriticky je reflektovat: • člověk ve společnosti – zaměřuje se na poznatky ze sociologie, psychologie, filozofie a etiky. Orientuje se na sociální vztahy v moderní multikulturní společnosti. • člověk a právo - rozebírá právní problematiku občanského, rodinného, pracovního a trestního práva s důrazem na aplikovatelnost v praxi • člověk a stát – ověřuje a prohlubuje znalosti zejména z oblasti politologie, se zaměřením na principy demokracie versus totalitní společnost, zároveň podporuje žáka k participaci na

chodu demokratické a občanské společnosti.

- člověk v reflexi filozofie– zaměřuje se na oblast filozofie, směřuje k porozumění smysluplnosti filozofického tázání pro život jedince i lidské společnosti, k formulaci hlavních filozofických problémů z hlediska aktuálních potřeb společnosti.
- člověk v mezinárodním prostředí – přináší základní orientaci v mezinárodních organizacích, kterých je ČR členem, dále se zabývá pochopením změn současného globalizujícího se světa.

Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka SVS směřuje k tomu, aby žák:

- kultivoval své politické, sociální, právní, filozofické, etické, morální a ekologické vědomí
- se aktivně podílel na utváření občanské společnosti založené na demokratických principech
- dokázal kriticky reflektovat dění kolem sebe
- pozitivně ovlivňoval vlastní hodnotovou orientaci
- rozvíjel schopnost diskutovat, vést dialog, prezentovat své vlastní názory v mluveném i psaném projevu, dokázal argumentovat na základě získaných znalostí a dovedností
- porozuměl různým typům textů, interpretoval je a aktivně pracoval s informacemi, které z textu získá
- byl tolerantní
- uvědomoval si vliv prostředků masové komunikace na utváření kultury
- orientoval se v současné „záplavě“ informačních zdrojů, dokázal získat, porovnávat a správně používat informace
- získal potřebu samostatného sebevzdělávání a přitom dokázal používat kompetentní informační zdroje a studijní materiály

Pojetí výuky, formy a metody práce

Výuka SVS je založena především na skupinové práci, v níž si žáci opakují, prohlubují a ověřují své dosavadní znalosti a dovednosti při řešení jednotlivých úkolů. Ke každé hodině jsou na webových stránkách školy zveřejňovány studijní materiály pro dané téma, na nichž je hodina postavena. Výuka částečně probíhá formou frontálního vyučování, která v rámci výkladu doplňuje a prohlubuje dosavadní vědomosti žáků a částečně skupinovou práci, kde je velký prostor věnován aktivitě žáků a otázkám, které je zajímají. Velký důraz je kladen jednak na samostatnost žáka (referáty, schopnost samostudia, orientace v informačních zdrojích,..), jednak na schopnost kooperace (práce ve skupinách, problémové vyučování,..).

Hodnocení výsledků žáků
Při hodnocení výsledků žáka jsou zohledněny nejen získané znalosti a dovednosti, ale především celkový přístup k předmětu. Základem hodnocení je zkoušení v písemné podobě formou testů které jsou tvořeny uzavřenými (s jednou správnou odpovědí) a otevřenými úlohami se stručnou odpovědí. Testem je vždy uzavřen jeden z tematických okruhů. Hodnocení písemného zkoušení je vázáno na kritéria školního řádu. Dále žák může být kdykoliv ústně i písemně prověřen ze svých znalostí a dovedností. Současně s tím je evaluace žáka ovlivněna domácí přípravou, samostudiem a schopností spolupráce s ostatními žáky v rámci skupinového a problémového vyučování.
Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat
Kompetence: a) Kompetence k učení: - žák je veden k tomu, aby se učil efektivně, dokázal vyhodnocovat dosažené výsledky - pro ucelené pochopení poznatků a dovedností je žák motivován k průběžné přípravě na hodiny a částečnému samostudiu - v rámci problémového a skupinového vyučování je žák nasměrován tak, aby pochopil hlubší souvislosti týkající se společenskovedního přehledu - v hodinách je kladen důraz na mezipředmětové vztahy, žák je nucen získávat částečně informace samostudiem b) Kompetence k řešení problémů - žák získává dovednost řešit problémy a problémové situace společenskovedního charakteru – identifikovat a analyzovat problémy, zvažovat možnosti jejich řešení, vybírat a navrhopvat optimální řešení v daném kontextu, při nichž žáci uplatňují různé metody myšlení a zdůvodnit je. Vyhodnotit a ověřit si správnost zvoleného postupu a dosažených výsledků - při samotném řešení je třeba zapojit jak teoretické znalosti, tak i praktické - úkoly jsou řešeny buď individuálně nebo ve skupině c) Kompetence komunikativní žák je veden k tomu, aby byl schopný: - formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v ústní i písemné podobě - aktivně se zapojovat do diskuzí, formulovat, obhajovat vlastní názory a postoje, respektovat názory druhých - získávat, porovnávat informace a umět jich efektivně využít - zpracovat písemný materiál na běžná i odborná témata s respektováním jazykové kodifikace - zhodnotit svůj vlastní projev i projev jiných - vyjádřit hlavní body diskuze vlastními slovy, popř. mít schopnost zaznamenat podstatné

myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednáška, diskuze, ..)

d) Kompetence personální, sociální a občanské

žák je veden k tomu, aby byl schopný:

- stanovovat si cíle a priority dle svých osobních schopností a zájmů
- přijímat hodnocení vlastních výsledků i ze strany jiných, umět na ně adekvátně reagovat, umět přijímat radu i kritiku
- pracovat s druhými lidmi, aktivně se podílet na práci ve skupině
- přijímat a odpovědně plnit zadané úkoly
- aktivně přispívat k práci ve skupině vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě přistupovat k názorům druhých
- přijímat odpovědnost za práci vlastní i za práci ostatních
- nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k jiným lidem, snažit se předcházet osobním konfliktům, přispívat k vytváření příznivých mezilidských vztahů

e) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, sebevzdělávání
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a zaměstnanců
- rozumět podstatě a principům podnikání, včetně finanční gramotnosti
- kooperace v týmu
- sebehodnocení, hodnocení dosažených pracovních výsledků

g) Kompetence matematické

- žák při řešení jednotlivých úkolů je nucen užívat principů logiky a analyzovat jednotlivé problémy

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií

v rámci společenskovedního vzdělávání žák

- pracuje s osobním počítačem tak, aby zvládl napsat text s formální, pravopisnou a stylistickou správností
- využívá internet jako jeden z informačních zdrojů, pracuje s dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- vybírá informace z kvalitních mediálních zdrojů a zpracovává je dle vlastní potřeby
- získává a kriticky hodnotí informace z různých zdrojů a předává je vhodným způsobem s ohledem na uživatele

Průřezová témata:

a) Občan v demokratické společnosti

Téma tvoří hlavní náplň předmětu. Cílem předmětu je připravit žáka na začlenění se do demokratické společnosti a odpovědný život v ní, zároveň principy demokratické společnosti respektovat, dodržovat a spolupodílet se na nich. Ve výuce je kladen důraz na schopnost vést dialog, argumentovat, efektivně se rozhodovat v souladu s vlastními zájmy i se zájmy druhých, nést odpovědnost za jednotlivá rozhodnutí atd. Zároveň v rámci výuky žák poznává principy i jiných společenských systémů, často nedemokratické povahy. Na základě získaných informací má možnost volby, která je nesporně jedním z pilířů demokratické společnosti.

b) Člověk a svět práce

Žák je během studia veden k tomu, aby pracovní náplň zvládal efektivně a byl odpovědný za svá rozhodnutí. Dokázal se po absolvování studia uplatnit v uspokojivém zaměstnání, získávat nové zkušenosti a přistupovat k pracovním výzvám svědomitě a s jistou dávkou kreativity.

c) Člověk a životní prostředí

Téma životního prostředí tvoří nedílnou součást výuky. Dává velký prostor pro diskusi, která tvoří nemalou součást vyučovacího procesu SVS. Současně je to téma aktuální, často diskutované v médiích, spojované s kontroverzními názory, proto je ze strany žáků přijímáno velmi pozitivně. Žáci se s touto tematikou setkávají v rámci analýzy textů, kde jsou uvedeni do základní problematiky, následně vedeni k třídění informací a vytváření si vlastních postojů k problematice.

d) Informační a komunikační technologie

K výuce SVS nesporně patří práce s informační a komunikační technologií. Žák jí využívá zejména v rámci skupinové práce a domácí přípravy. Významná část výuky je postavena na práci s informacemi. Důraz je kladen na informační zdroje, které mnohdy nemusí být věrohodné, proto žák informace pro výuku získává z vícero zdrojů, třídí je a ověřuje. Výuka též zohledňuje práci s médii.

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

4. ročník:

2 hod týdně

celkem hodin za rok – 60 - 68

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
Žák charakterizuje jednotlivé etapy lidského života; projevy temperamentu jedince v různých životních situacích, charakterizuje proces socializace, porozumí pojmu soc. role a její nezastupitelnost ve společnosti, rozliší na příkladech druhy sociální komunikace, manipulace, asertivního chování, empatii. Žák chápe důležitost rodiny pro jedince a společnost; charakterizuje jednotlivé typy rodin, orientuje se v nich, identifikuje problémy současné rodiny. Žák porozumí pojmu sociální struktura a orientuje se v sociální struktuře české společnosti; rozliší na konkrétních příkladech hlavní světová náboženství, má náhled do problematiky sekularizovaného světa versus svět náboženského fanatismu; identifikuje diskriminaci a netoleranci k jiným skupinám (náboženským, kulturním, ...)v praxi, je schopný konflikty řešit v souladu se svým	<u>Člověk ve společnosti</u> Jedinec ve společnosti etapy lidského života, proces socializace a její instituce, soc. role, druhy sociální komunikace mezi jedinci a ve společnosti Vztahy, partnerství, rodina funkce rodiny pro jedince a společnost, druhy rodiny (nukleární, úplná, neúplná, vícegenerační, pěstounská, adoptivní) Život v současné společnosti soc. struktura společnosti s orientací na českou společnost, hlavní světová náboženství a jejich role v současném světě, druhy diskriminace a netolerance vůči jiným skupinám – řešení kontroverzních společenských témat, efektivní zvládnutí stresu a zátěžových životních situací	13

morálním kodexem;identifikuje projevy násilí a agresivity, zároveň zná způsoby, jak tyto situace řešit nekonfliktním jednáním; uvede příklady, jak efektivně odolávat stresu a deprivaci. Žák charakterizuje masová média, orientuje se v nich, zná principy jejich fungování a vlivu na společnost; v praxi rozpozná kvalitní zdroje informací a dokáže jich efektivně využít ve vlastním zájmu. Žák charakterizuje etiku z obecného hlediska a orientuje se v základních pojetí etiky; rozliší na příkladech heteronomní a autonomní morálku, v praxi charakterizuje svědomí, vinu, morálku, mravnost v lidském životě.	Život v medializovaném světě druhy médií ve společnosti, jejich fungování a vliv. Etika v životě člověka etika – obecně, základní přístupy Testování dosažených znalostí a dovedostí	
Žák vymezí pojmy právo a moc, porozumí významu práva ve společnosti, zná základní fáze legislativního procesu v ČR; v systému práva klasifikuje hmotné, procesní, soukromé a veřejné právo, charakterizuje hierarchický systém právních norem ČR a jejich působnost (územní, časová a osobní); orientuje se v právnických profesích (soudce, ombudsman, státní zástupce, advokát, notář, exekutor), v případě potřeby ví,	<u>Člověk a právo</u> Pojem práva a jeho systém právo a moc ve společnosti, fáze legislativního procesu v ČR, systém práva, hierarchie právních předpisů ČR a jejich působnost, hlavní principy právní ochrany	13

kde vlastní problém řešit; vysvětlí význam ústavního soudu, zná systém obecných soudů. Žák se orientuje v základní problematice občanského, rodinného, pracovního a trestního práva z hlediska praxe (rozliší příklady smluv občanského, obchodního a pracovního práva, rozliší občanské a trestní řízení,...); charakterizuje podstatu fyzické a právnické osoby, chápe podstatu právní odpovědnosti.	Právo v praxi základy občanského, rodinného, pracovního a trestního práva; fyzická a právnická osoba; způsobilost k právům a povinnostem občana; občanské a trestní řízení; právní odpovědnost Testování dosažených znalostí a dovedostí	
Žák rozliší demokratickou a totalitní společnost, charakterizuje jejich základní principy a uvede příklady z historie či současnosti; identifikuje příklady integrace a dezintegrace států v kontextu světových dějin 20. století. Žák vymezí pojem stát dle jeho znaků a funkcí, rozliší různá uspořádání států a forem vlády, uvede příklady; určí základní principy právního státu, zná české státní symboly; určí podmínky pro získání českého státního občanství.	<u>Člověk a stát</u> Demokracie versus totalitarismus znaky demokratického a totalitního státu, nástroje totalitních režimů; principy moderního demokratického státu; dezintegrace a integrace států ve 20.století Stát definice státu, základní formy státního uspořádání a vlády; principy právního státu; české státní symboly; české státní občanství	14

Žák se orientuje v Ústavě ČR a Listině základních práv a svobod; popíše dělbu moci v demokratických státech, určí hlavní subjekty zákonodárné a výkonné moci ČR, rozliší jejich pravomoci a náplň činnosti; na příkladech rozpozná porušování lidských práv a svobod, identifikuje organizace zabývající se ochranou lidských práv a svobod, dokáže jich využít v případě potřeby ve vlastním zájmu či zájmu ostatních. Žák obecně charakterizuje pojem politická strana, rozpozná na příkladech konkrétních českých politických stran základní ideologické charakteristiky, zařadí stranu do politického spektra; orientuje se v současném politickém dění; uvede formy politické participace v demokratickém státě. Žák se orientuje v jednotlivých volebních systémech ČR, prakticky je schopný jich využít. Je podporován v aktivním přístupu k participaci na demokratické společnosti. Žák identifikuje jednotlivé orgány státní správy a územní samosprávy ČR a orientuje se v jejich struktuře, na	Ústava ČR a Listina základních práv a svobod význam a funkce Ústavy ČR, horizontální a vertikální dělba moci v demokratických státech; zákonodárná a výkonná moc ČR – pravomoci a činnosti; význam a funkce Listiny základních práv a svobod, organizace a hnutí v ČR zabývající se ochranou lidských práv Současná politická scéna v ČR politologická ideologie, český politický systém, formy politické participace v demokratické společnosti Volby a volební systémy demokratické volby – znaky; pasivní a aktivní volební právo; poměrný a většinový volební systém, volby do Poslanecké sněmovny ČR, do Senátu ČR, do územní samosprávy, volba prezidenta ČR Státní správa a samospráva orgány státní správy a územní samosprávy ČR a jejich pravomoci	
--	--	--

příkladech je schopný uvést, jak a kde konkrétně mohou občané řešit své situace , či jak se mohou podílet na samosprávě obce.	Testování dosažených znalostí a dovedostí	
Žák zhodnotí význam filozofie pro společnost i jedince, identifikuje zrod filozofického tázání, rozliší předmět jednotlivých filozofických disciplín, rozpozná odlišnosti základních historických podob nahlížení světa člověkem; vysvětlí pojmy racionalizace, mýtus, logos, logizace mýtu,monoteismus, polyteismus, monismus; charakterizuje společné kořeny filozofie a vědy, klasifikuje vědy, vysvětlí vztah filozofie a vědy v různých historických epochách. Žák se orientuje v základních filozofických paradigmatech starověku, středověku i novověku a uvede základní představitele, charakterizuje postmoderní myšlení a identifikuje hlavní problémy 21. století. Žák vysvětlí pojem ontologie a objasní, jak byla chápána podstata skutečnosti ve významných epochách dějin filozofie; identifikuje jednotlivé přístupy k problematice poznání a	<u>Člověk v reflexi filozofie</u> Vznik filozofie a její význam pro člověka vznik a význam filozofie,filozofické disciplíny, filozofie a mýtus, filozofie a náboženství, filozofie a věda Základní filozofická paradigmata přehled základních paradigmat, současné postmoderní myšlení Vybrané kapitoly z filozofie Povaha skutečnosti. Filozofické problémy poznání.. Člověk jako přírodní a kulturní bytost. Virtuální realita jako filozofický problém.	13

pravdy, rozpozná na příkladech jednotlivé typy poznání; doloží na příkladech, jak se proměňovalo chápání pojmu „příroda“ („přirozenost“) v dějinách filozofie; definuje virtuální realitu a zhodnotí její vliv na současnou společnost.	Testování dosažených znalostí a dovedostí	
Žák rozpozná jednotlivé mezinárodní organizace, kterých je ČR členem – OSN, NATO, EU, Rada Evropy)-orientuje se v jejich činnosti a fungování, chápe význam mezinárodní pomoci. Žák charakterizuje vývojové etapy evropské integrace, rozpozná členské země, identifikuje základní podmínky pro vstup do EU a základní svobody EU, posoudí klady a zápory vstupu ČR do EU. Žák definuje pojem globalizace a orientuje se v hlavních globálních problémech, uvede konkrétní příklady, posoudí jejich příčiny a důsledky. Identifikuje zásady trvale udržitelného rozvoje, uvede příklady, jak lze zásady realizovat v běžném životě, zamyslí se nad konkrétními příklady dopadů jednotlivých projevů globalizace na život české společnosti.	<u>Člověk v mezinárodním prostředí</u> Mezinárodní organizace formy mezinárodní spolupráce, hlavní mezinárodní organizace – jejich cíle a struktura Evropská unie historie EU, členství, jednotlivé instituce, EU a ČR, budoucnost EU Globalizace definice pojmu, globalizace - hlavní problémy současného světa; zápory a klady globalizace, dopad globalizace na život v ČR Testování dosažených znalostí a dovedostí	7

Učební osnova vyučovacího předmětu

Občanská nauka (OBN)

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 1

Počet hodin celkem za 4 roky: 4

Počet hodin za rok cca 34 – 38 (variabilně dle možných státních svátků, prázdnin a volna)

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Obecným cílem občanské nauky (dále jen OBN) ve Střední umělecké škole v Liberci s.r.o. (dále jen SUŠ) je, připravit žáky na aktivní a odpovědný život v demokratické společnosti. Směřuje k pozitivnímu ovlivňování hodnotové orientace žáků, aby byli slušnými lidmi, odpovědnými občany demokratického státu, potažmo EU, aby jednali uvážlivě nejen pro vlastní prospěch, ale též pro veřejný zájem. Plní nezastupitelnou integrující roli při začleňování mladých lidí do společnosti a má významnou úlohu pro rozvoj občanských postojů a samostatného kritického myšlení žáků, kultivuje jejich historické vědomí, a tím je učí hlouběji rozumět jejich současnosti, učí je uvědomovat si vlastní identitu, nenechat se manipulovat a co nejvíce porozumět světu, v němž žijí. Ve OBN oblasti vzdělávání je kladen důraz, vedle teoretických poznatků, na přípravu pro praktický život a celoživotní vzdělávání. K této přípravě je použito vybraných vědomostí a dovedností, které jsou prostředkem ke kultivaci historického vědomí a orientace (v dějinách 20. a 21. století), dále také ke kultivaci politického, sociálního, právního, filozofického, etického, morálního a ekonomického vědomí žáků a posilování jejich mediální a finanční gramotnosti.

Charakteristika učiva

Základním charakterem učiva OBN je příprava absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale přispívá i k naplňování cílů vzdělávání v rozvoji obecných kompetencí:

- identifikace a formulování vlastních priorit
- práce s informacemi, vyhledávání, vyhodnocování a využívání informací
- odpovědné rozhodování na základě vyhodnocení získaných zkušeností
- verbální i nonverbální komunikace s přípravou pro důležitá jednání
- publicistický výstup při úřední korespondenci, při písemném vyjadřování vlastních myšlenek, postupů, rozborů, návrhů, osobní prezentace formou přednesu, debaty, polemiky apod.

Pojetí výuky, formy a metody práce
1. Informační přednáška, výklad, film 2. Samostudium literatura, internet, alternativní zdroje (např. materiály vyučujícího) 3. Úkoly publicistické výstupy 4. Řešení individuální a skupinové řízené i spontánní 5. Komunikace beseda, debata, polemika
Hodnocení výsledků žáků
1) písemný referát – dle kritérií hodnocení (10 x ročně, 40 x za studium) 2) osobní referát – dle kritérií hodnocení (1 x ročně, 4 x za studium) Všechny referáty korespondují s probíranou problematikou a náplní předmětu
Rozvoj klíčových kompetencí
Kompetence: a) Kompetence k učení: - čtenářská gramotnost a publicistický výstup - efektivní vyhledávání a zpracování informačních zdrojů - naslouchat mluveným projevům - efektivní, systematické a účelné pořizování poznámek - hodnocení pokroku při dosahování cílů svého učení b) Kompetence k řešení problémů - porozumění, řešení a vyhodnocení zadaného úkolu - uplatnění různých metod myšlení při řešení problematiky - zvolení prostředků a způsobů vhodných pro splnění zadané problematiky - alternativa individuálního a týmového řešení problematiky c) Kompetence komunikativní - schopnost verbální i nonverbální komunikace - rozvoj rétorických schopností z hlediska správnosti hlasových dovedností - schopnost souvislé a srozumitelné formulace myšlenek - přehledný a jazykově správný publicistický výstup - schopnost aktivní diskuze - schopnost zpracovat administrativní písemnosti (tzv. štábní kultura) - schopnost jazykové a stylistické normy a odborné terminologie - schopnost vyjádření se a vystupování v souladu se zásadami kultury projevu a chování d) Kompetence personální, sociální a občanské - schopnost adekvátní reakce na hodnocení svého vystupování ze strany ostatních

- schopnost ověření si získaných poznatků, kritické zvažování názorů a postojů jednání ostatních
- schopnost pracovat v týmu
- schopnost přijímat a odpovědně plnit zadané úkoly
- schopnost nezájatě zvažovat návrhy a názory druhých
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů

e) Kompetence občanského a kulturního povědomí

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně ve vlastním, ale i veřejném zájmu
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých
- jednat v souladu s morálními principy a přispívat k uplatňování hodnot demokracie
- uvědomovat si multikulturní soužití, aktivně přistupovat k toleranci a identitě druhých
- zajímat se politické a společenské dění u nás, v EU i světě
- uznávat hodnotu života
- uznávat tradice a hodnoty svého národa
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, dalšího vzdělávání a sebevzdělávání
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru
- vhodně komunikovat s potencionálními zaměstnavateli
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků
- rozumět podstatě a principům podnikání včetně finanční gramotnosti

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Oblasti vzdělávání	Prostředky vzdělávání Provázanost OSZ s následujícími předměty: - Dějiny výtvarné kultury - Ekonomika - Český jazyk a literatura
---------------------------	---

1. Historie (domácí a světová)	V souvislostech oblastí vzdělávání 1 – 8
2. Současnost (domácí a světová)	V souvislostech oblastí vzdělávání 1 – 8
3. Sociologie	Sociologické souvislosti naše a světové
4. Politologie	Politologické souvislosti naše a světové
5. Psychologie	Obecné základy psychologie osobnosti
6. Etika	Obecné základy etiky a etické normy
7. Právo	Základní právní orientace
8. Filozofie	Filozofické souvislosti od antiky po dnešek

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo
1. Historie (domácí a světová) Žák: - objasní smysl poznávání dějin a variabilitu jejich výkladů	- politologie, filozofie, etika

- uveďte příklady kulturního přínosu starověkých civilizací - popíše základní revoluční změny od středověku po dnešek - popíše evropskou koloniální expanzi, rozdělení světa - popíše I. světovou válku a objasní změny po skončení - popíše II. světovou válku a objasní změny po skončení - charakterizuje období Československa 1918-1939 - charakterizuje období Protektorátu 1939-1945 - charakterizuje období Československa 1945-1948 - charakterizuje období Československa 1948-1989	- sociologie - politologie
2. Současnost (domácí a světová) - charakterizuje období 1989 do dnešní doby - charakterizuje rozdělení světa po II. světové válce - objasní rozpad koloniálního světa ve 20. století - charakterizuje studenou válku a problematiku třetího světa - uveďte novodobé válečné konflikty a jejich důsledky - charakterizuje svět v období konce 20. století - pokusí se objasnit problematika terorismu - objasní smysl Evropská unie - uveďte příklady globalizace světa - uveďte světové organizace, jejich činnost a struktury	- politologie - sociologie, filozofie - filozofie - politologie, právo - etika, právo - politologie, právo
3. Sociologie - charakterizuje společnost, rasy, etnika, národy - charakterizuje proces modernizace společnosti - charakterizuje sociální struktura společnosti u nás a ve světě - charakterizuje člověka v procesu sociálních vztahů - charakterizuje proces a důsledky společenské změny - charakterizuje rodinu a generační vztahy - popíše proces socializace jedince ve společnosti - popíše rozmanitost soudobého světa, civilizační sféry a kultury - vysvětlí pojem integrace a dezintegrace - vysvětlí význam péče o kulturní hodnoty - orientuje se v termínech kulturologického charakteru	- sociologie - filozofie, kulturologie - politologie, právo, etika

4. Politologie

- popíše historická politická zřízení a systémy
- popíše typy a formy státu
- charakterizuje autokracii, diktaturu, totalitu a demokracii
- vysvětlí pojem dělby státní moci
- popíše strukturu státní moci
- vysvětlí pojem exekutiva
- vysvětlí pojem státní správa a samospráva
- vysvětlí pojem politického pluralismu
- uvede důsledky vlivu politiky na náš život
- objasní význam práv a svobod v českých zákonech
- dovede kriticky přistupovat k mediálním obsahům
- charakterizuje současný český politický systém
- orientuje se v ústavě ČR
- vysvětlí pojem politického radikalismu a extremismu
- orientuje se v politickém prostředí v ČR

- psychologie, sociologie

5. Psychologie

- vysvětlí pojem psychika
- rozezná základní psychologické jevy
- charakterizuje psychologii osobnosti
- charakterizuje typologii osobnosti
- orientuje se v termínech sociální psychologie
- vysvětlí pojem periodizace osobnosti
- popíše problematiku vývoje lidské osobnosti
- dokáže aplikovat poznatky k rozvoji osobnosti

- etika, filozofie, sociologie, -
politologie

6. Etika

- popíše základní etické normy a kategorie
- vysvětlí pojem antická etika
- vysvětlí pojem náboženská etika
- vysvětlí pojem mravní zákon
- orientuje se v etických normách jednotlivých náboženství
- orientuje se v praktické etice každodenního života

- právo, politologie

- vysvětlí pojem profesní etika - popíše jaké jsou mravní a etické povinnosti člověka - vysvětlí smysl etiky mezilidských vztahů v dnešní době - orientuje se v oblasti politické etiky 7. Právo - vysvětlí pojem právo a spravedlnost, právní stát - vysvětlí pojem právní řád, právní ochrana, právní vztahy - popíše soustavu a činnost soudů, advokacie a notářství - vysvětlí způsobilost k právním úkonům a trestní odpovědnosti - popíše závazky vyplývající ze smluv - dovede hájit své spotřebitelské zájmy - vysvětlí problematiku v oblasti duševního vlastnictví - ví, co obsahuje rodinné, trestní a občanské právo - ví, co je správní řízení 8. Filozofie - vysvětlí, jaké otázky řeší filozofie - orientuje se ve filozofii jednotlivých náboženství - orientuje se v: antické filozofii středověké filozofii renesanční filozofii britském empirismu francouzské filozofii německé filozofii marxismu filozofii 20. století	- filozofie, sociologie - politologie
--	--

3. Rozpis učiva do jednotlivých ročníků

I. ročník	Filozofie	Starověké Řecko - Thalés, Pythagorás, Eleaté, Herakleitos, Empedoklés, Anaxagorás, Atomisté, Sofisté, Sokratés, Aristotelés
------------------	------------------	---

	Politologie	Politické systémy Typy a formy států Mezníky vývoje našeho státu Autokracie, totalita, diktatura, demokracie Politický pluralismus Politické ideologie Politické strany Politický extrémismus Svobodné volby Zákonodárná moc Exekutiva Soudní moc Státní správa samospráva
	Etika	Antická a náboženská etika Mravní zákon a etické kategorie jednotlivých náboženství Profesní etika, mravní a etické povinnosti člověka
	Média	Média a jejich funkce Masová média – historie Masová média – současnost Moc a vliv médií Mediální obraz světa Etika v médiích

II. ročník	Filozofie	Starověké Řecko - Stoicismus, skepticismus Křesťanství a dogmatismus v křesťanství Scholastika a rozvoj vzdělanosti
	Psychologie Sociologie	Vývoj jedince Dědičnost a prostředí Psychická deprivace Učení a vývoj Psychologie osobnosti Typologie osobnosti Periodizace vývoje lidské osobnosti Emoce Motivace a postoje Schopnosti, nadání a talent Duševní hygiena a zdraví Stres Sociální psychologie Rodina a vztah generací Sociální vztahy Sociální struktura společnosti Sociální interakce a jednání Rasy, etnika, národy Sociální instituce a kontrola Prostředky sociální kontroly Sociální percepce, stereotypy a předsudky Člověk v sociálních vztazích Sociální komunikace a její průběh

		Efektivní komunikace a manipulace s ní
--	--	--

III. ročník	Filozofie	Renesanční myslitelé Humanismus J.A. Komenský Francouzští a angličtí filozofové Klasická německá filozofie Marxismus – leninismus Moderní filozofie
	Etika	Praktická etika Svoboda jednání, rozhodování, transcendentální svoboda Smysl svobodné vůle a autonomie svědomí Libovůle a heteronomie svědomí Mravní a etické povinnosti člověka Sociálně etické a mravní vztahy, tolerance Profesní etika Etika v průběhu dějin Základní etické problémy současného světa, globalizace Eticko teoretické řešení globálních problémů
	Politologie	Politologie jako věda v dějinném průřezu Důsledky politických rozhodnutí v historických souvislostech Význam politických práv a svobod Ústava ČR a EU Současný politický systém v ČR Politická participace a pluralita Politická ideologie
	Média	Média a politický život Veřejnost a veřejné mínění
IV. ročník	Filozofie	Vliv filozofie a filozofických přístupů a život člověka Historické koncepce společnosti z hlediska filozofie Historická ovlivnění společnosti filozofií Moderní společnost a politická filozofie států
	Politologie	Český stát a státnost, právní základy českého státu Zákonodárná, exekutivní a soudní moc v ČR Struktura státní správa a samosprávy Současná politická situace
	Kulturologie	Kulturologie jako věda Práce s Kulturologickým slovníkem
	Média	Prostředky mediální a globální komunikace Ovlivnění společnosti mediálními prostředky

Učební osnova vyučovacího předmětu

Matematika

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 4

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Matematické vzdělávání slouží k tomu, aby žáci dovedli využívat matematické postupy a metody při řešení praktických úloh, aby uměli problém pojmenovat, analyzovat a navrhnout efektivní způsob řešení. Vede žáky k tomu, aby dovedli pracovat s geometrickými informacemi, uměli matematizovat reálné situace a diskutovat o vstupních parametrech. Žáci jsou směřováni k tomu, aby uměli číst s porozuměním matematický text a přesně se vyjadřovali, byli schopni získávat informace z tabulek, grafů a diagramů a využívali tyto nástroje pro prezentování svých záměrů. Mezi obecné cíle patří také schopnost používat při práci pomůcky – kalkulátor, výpočetní techniku, rýsovací potřeby a odbornou literaturu a využití získaných znalostí a dovedností i mimo matematiku.

Charakteristika učiva

Matematika je významnou složkou přírodovědného vzdělávání. Učivo je tematicky rozděleno do logických celků, které ale nelze vnímat izolovaně, neboť charakter předmětu vyžaduje velkou míru provázanosti mezi jednotlivými kapitolami. První část je věnována prohloubení učiva základní školy, na které navazuje práce s mocninami, odmocninami a výrazy. Dále pokračují lineární a kvadratické rovnice, nerovnice a funkce. Závěr prvního ročníku patří planimetrii, kapitole zaměřené na početní i grafické řešení jednoduchých geometrických problémů a v rovině.

Na začátku druhého ročníku žáci studují základní typy funkcí, popisují jejich vlastnosti a učí se používat je při řešení různých typů úloh. Více prostoru je poskytnuto goniometrii a trigonometrii. Dále se pracuje s geometrickými informacemi v prostoru, což obohacuje žáky o prostorovou představivost, určování objemů a povrchů těles či jejich částí. Význam této kapitoly podtrhuje. Závěr druhého ročníku patří kombinatorice, pravděpodobnosti a statistice, což jsou témata užitečná při řešení problémů z praxe; metody pravděpodobnosti a statistiky lze využít například v ekonomii.

Pojetí výuky, formy a metody práce

Při výuce matematiky je kladen větší důraz na logické porozumění probíraného tématu s významným podílem procvičování příkladů. Velký podíl výuky zaujímá samostatná práce žáků pod odborným vedením vyučujícího, která může být i týmová. Významným prvkem efektivní práce při matematickém vzdělávání je samostatné řešení domácích prací a procvičování, kde si žáci ověřují správné pochopení probírané látky a upevňují získané dovednosti a znalosti. Při výuce je rovněž užíváno vhodných pomůcek – kalkulátorů, rýsovacích potřeb, literatury, případně počítačů. Při vzdělávání slabších žáků či žáků se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním je přihlíženo k jejich schopnostem.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků je nastaveno v souladu s klasifikačním řádem školy a probíhá v několika formách. Nejčastější jsou práce písemné, při kterých je ověřováno, zda žáci zvládli dané téma, naučili se správným logickým postupům, které je vedou k přesným, úplným a formálně správným závěrům. Další složku testování žáků tvoří zkoušení ústní, které navíc prověří korekční a přesné vyjadřování a zhodnotí výstup před žáky. Největší váhu při hodnocení mají čtvrtletní písemné práce, které jsou rozsáhlejší (na celou vyučovací hodinu), jsou vhodně zařazeny a uzavírají jednotlivá probraná témata v aktuálním Doplnujícím prvkem je hodnocení samostatné práce žáků – jejich domácích prací a aktivního přístupu k výuce.

Prínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Kompetence:

a) Kompetence k učení:

- užívání inovativních metod práce jako např. práce ve skupinách, rozhovor, samostatná činnost, řízená diskuse o problému.
- řešení problémových úloh, vést žáky k řešení různými metodami, při řešení vyžadovat slovní doprovod

b) Kompetence k řešení problémů

- při probírání nového učiva postupovat induktivně – od jednoduchého k složitějšímu, od jednotlivých případů k obecnému principu
- nabádat žáky k samostatným formulacím poznatků
- zadávat vhodné, přiměřeně obtížné úlohy

c) Kompetence komunikativní

- při zadávání a řešení příkladů je nutno vždy přesně formulovat problém
- porozumět slovním úlohám
- správně interpretovat výsledky úloh

d)e) Kompetence personální, sociální a občanské

- zvýšený důraz klást na týmovou práci
- tolerance k jiným názorům a postupům řešení úloh

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- učitel si každou vyučovací hodinu promyslí s ohledem na rozvoj občanských kompetencí, předem si připraví vyučovací metody, výuku doplní motivačními nástroji
- aktivitu žáků podporuje objektivním a spravedlivým hodnocením
- učitel dbá na přiměřenou frekvenci zkoušení a písemných prací, aby měl za každé čtvrtletí dostatečný počet známek

g) Kompetence matematické

- přesné a správné vyjadřování, logické myšlení a odvozování, práce s informacemi

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií

- porozumění tabulkám a grafům a jejich realizace v tabulkových programech.

Průřezová témata:

a) Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou stimulováni k aktivitě, angažovanosti a k diskusím nad konkrétními úlohami z praxe. Matematické vzdělávání vede k výchově žáků ke komunikaci a zásadám slušného chování ve společnosti.

b) Člověk a svět práce

Vzhledem k budoucí volbě povolání jsou žáci motivováni k důslednosti, pečlivosti, zodpovědnosti a vytrvalosti překonávat překážky. Dále pak se jeví jako významná práce v týmu a spolupráce s ostatními lidmi.

c) Člověk a životní prostředí

Žáci jsou vedeni k odpovědnosti, důležité nejen pro vztah k životnímu prostředí. Toto průřezové téma je podporováno při výuce vhodnou volbou tematicky zaměřených příkladů.

d) Informační a komunikační technologie

Matematické vzdělávání podporuje takové kompetence, jako je jednoznačné a přesné vyjadřování. Důležitá je dovednost získávat a efektivně využívat informace z různých zdrojů a naopak schopnost používat výpočetní techniku pro prezentaci svých závěrů.

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
- provádí aritmetické operace v množině reálných čísel - chápe význam absolutní hodnoty reálného čísla - graficky znázorní a provádí operace s množinami a intervaly - používá výrokovou logiku.	Opakování učiva základní školy	
- provádí operace s mocninami s přirozeným, celým i racionální exponentem - popíše zápis výrazu s odmocninou, je schopen je upravovat - ovládá částečné odmocňování a usměrňování zlomků - provádí operace s mnohočleny, lomenými výrazy, výrazy obsahující mocniny a odmocniny - provádí výpočty jednoduchých finančních záležitostí a orientuje se v základních pojmech finanční matematiky;	Mocniny a odmocniny Základy finanční matematiky	
- vysvětlí význam definičního oboru daného výrazu - používá základní algebraické vzorce, ovládá vytýkání - ovládá rozklad mnohočlenu	Algebraické výrazy	
- řeší lineární rovnice a nerovnice a jejich soustavy - řeší jednoduché rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou - řeší rovnice s parametrem, rozumí významu parametru - vysvětlí pojem funkce, definiční obor a obor hodnot - popíše vlastnosti lineární funkce, načrtne její graf - má představu o vlastnostech funkce s absolutní hodnotou	Lineární funkce, rovnice a nerovnice	
- řeší kvadratické rovnice a nerovnice, určí diskriminant - popíše vztah mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice - popíše vlastnosti kvadratické funkce,	Kvadratické funkce, rovnice a nerovnice	

nalezne její vrchol, načrtne její graf		
- používá základní geometrické pojmy - rozlišuje typy trojúhelníka, popíše jeho vlastnosti - charakterizuje další pravidelné i nepravidelné n-úhelníky, umí s nimi pracovat - popíše kruh, kružnici a jejich části - ovládá výpočty obsahů a obvodů rovinných obrazců, řeší praktické úlohy - používá Pythagorovu a Euklidovy věty v početních i geometrických úlohách určí v prostoru: - vzájemnou polohu dvou přímek, přímkou a rovinu, dvou rovin; - odchylku dvou přímek, přímkou a rovinu, dvou rovin; - vzdálenost bodu od roviny; - rozliší jednotlivá tělesa a určí jejich povrch a objem;	Planimetrie Stereometrie - základní polohové a metrické vlastnosti v prostoru	

2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
- popíše vlastnosti lomených, mocninných, exponenciálních a logaritmických funkcí, načrtne jejich graf - definuje logaritmus, používá pravidla pro počítání s logaritmy	Funkce	
- pracuje s úhly ve stupňové a obloukové míře - definuje goniometrické funkce na jednotkové kružnici, popíše význam těchto funkcí - popíše vlastnosti gon. funkcí, vysvětlí periodu funkce, zná funkční hodnoty základních úhlů - používá vzorce pro práci s goniometrickými funkcemi, řeší výrazy	Goniometrie a trigonometrie	

- znázorní grafy gon. funkcí v elementárních a neelementárních tvarech - řeší úlohy v pravoúhlém trojúhelníku - používá sinovou a kosinovou větu, řeší obecný trojúhelník		
- Základní pojmy pro posloupnosti, rozdělení posloupností - Umí řešit jednoduché aritmetické posloupnosti - Umí řešit jednoduché geometrické posloupnosti	Posloupnosti	
- Dokáže se orientovat v kartézském systému souřadnic. - Vypočítá délku úsečky - Zná pojem vektoru a umí s ním pracovat - používá skalární součin pro výpočet úhlu v prostoru - Vektorový součin, základní pojmy - Základní útvary v prostoru	Vektory	
- používá kombinatorické pravidlo součinu v praktických úlohách - užívá vztahy pro variace, permutace a kombinace bez opakování a s opakováním - pracuje s faktoriálem a kombinačním číslem - používá binomickou větu, vysvětlí její užití při práci s výrazy	Kombinatorika	
- vysvětlí pojem náhodný jev, určí pravděpodobnost náhodného jevu, sjednocení a průniku dvou jevů - vysvětlí nezávislé pokusy - čte, vyhodnotí a sestaví tabulky, diagramy a grafy se statistickými údaji.	Pravděpodobnost a statistika Práce s daty	

Učební osnova vyučovacího předmětu

Fyzika

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 1

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Žák využívá fyzikálních poznatků v praktickém životě a vysvětlí jejich význam v praxi. Provádí pokusy a měření, zpracovává získané údaje a porovnává je s teorií. Vysvětlí fyzikální poznatek (data, zákony, pojmy, teorie, metody). dále je žák schopen popsat matematické vztahy mezi fyzikálními veličinami, vysvětlit význam fyzikálních konstant ve vztazích. Řeší fyzikální úlohy a problémy. Dokáže vysvětlit fyzikální princip činnosti vybraných technických zařízení. Vytvoří fyzikální model reálné situace (zjednodušení, popis daných faktů fyzikálními veličinami, rozlišení proměnných a stálých parametrů, výběr fyzikálního zákona).

Charakteristika učiva

Předmět fyzika je koncipován jako všeobecně vzdělávací předmět s vazbou k odborné složce vzdělávání. Učivo navazuje na poznatky a dovednosti, které žáci získali na základní škole. Fyzikální vzdělávání směřuje k tomu, aby žák správně používal pojmy, dokázal vysvětlit fyzikální jevy, rozlišoval fyzikální realitu a model, řešil fyzikální problém, prováděl měření a zpracovával výsledky měření a dokázal uplatnit fyzikální poznatky v odborném vzdělávání a praktickém životě. Učivo je členěno do celků, které v dané posloupnosti představují obsahově a logicky uspořádaný systém.

Úvodním tématem je Člověk a životní prostředí. Žáci získají přehled o historii vzájemného ovlivňování člověka a přírody, dopadech lidských činností na životní prostředí a globálních problémech životního prostředí.

Další část tvoří tematický celek mechanika. Žáci poznají druhy pohybů těles a základní zákony mechaniky. Dalším tématem je molekulová fyzika a termika, které prohloubí poznatky o stavu těles z hlediska jejich mikrostruktury. Žáci pracují s pojmy vnitřní energie, stavové změny, tepelné děje v plynech, deformace pevných látek, přeměny skupenství látek. Druhá polovina ročníku patří celku elektřina a magnetismus. Zde jsou stěžejními tématy elektrický proud v kapalinách a plynech, elektromagnetické kmitání a vlnění.

Další část patří optice, kdy žáci zkoumají šíření světla prostředím, jevy polarizace, interference a ohyb světla. V geometrické optice zjišťují vlastnosti obrazů vznikajících na optických zobrazovacích soustavách (zrcadla, čočky, optické přístroje).

Dále se žáci seznámí se základními principy Einsteinovy speciální teorie relativity, poznatky kvantové, atomové a jaderné fyziky, které jsou základem moderní fyziky. Závěr patří atraktivní astrofyzice, v ní zejména Sluneční soustavě, vzniku a vývoji hvězd.

Pojetí výuky, formy a metody práce

Při výuce fyziky je kladen důraz na pochopení podstaty přírodních jevů a jejich souvislostí. Žáci využívají informací z literatury, odborných časopisů, internetu a e-learningu.

Hodnocení výsledků žáků
Kriteria hodnocení a klasifikace žáků jsou stanovena podle školního klasifikačního řádu. Hodnocení je prováděno formou testování nebo písemných prací, které následují vždy po ukončení daného tematického celku. Dále je hodnocena samostatná práce. Dále jsou žáci individuálně zkoušeni minimálně 1 x za pololetí.
Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat Kompetence: <u>a) Kompetence k učení:</u> Ve vyučovacím předmětu fyzika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují - využít zkušenosti z praktického života ve výuce - aplikovat poznatky z fyziky do běžného života - rozvíjet schopnost samostatně pozorovat a popisovat fyzikální jevy a experimenty - řešit fyzikální příklady se správným a přehledným zápisem a vhodným použitím znaků a symbolů - čerpat informace z různých zdrojů (učebnice, časopisy, internet), tyto informace kriticky zhodnotit - chápat souvislosti fyziky a dalších přírodních věd <u>b) Kompetence k řešení problémů</u> - problém rozpoznat a formulovat - navrhnout hypotézy řešení problému a tyto hypotézy ověřovat - odhadnout výsledky a hodnotit jejich reálnost - rozlišit fyzikální model od reality a posoudit, kdy je použití modelu vhodné - rozpoznat chybu při řešení úlohy a svůj postup korigovat <u>c) Kompetence komunikativní</u> - jasně a srozumitelně formulovat jejich myšlenky formou ústní i písemnou - porozumět různým typům textů a záznamů - porozumět grafickému znázornění různých závislostí, srozumitelně je interpretovat - nebát se vyslovit dotaz, pochybnost, vlastní názor - akceptovat vlastní omyl <u>d)e) Kompetence personální, sociální a občanské</u> - pracovat v malých skupinách - respektovat názory druhých, diskutovat a argumentovat se spolužáky při řešení problémů - nést spoluodpovědnost za výsledek skupiny <u>f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám</u> - rozvíjet zručnost při provádění experimentů - vytvářet vlastní pomůcky a modely <u>g) Kompetence matematické</u> - matematické vztahy mezi fyzikálními veličinami, práce s grafy, tabulkami, diagramy, převody jednotek. <u>h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií</u> – internet (informační a vzdělávací servery), využití aplikací při samostatné práci (prezentační programy, textové a tabulkové editory) Průřezová témata: a) Občan v demokratické společnosti Přínos fyziky spočívá ve volbě metod práce (týmová práce, diskuse, problémové učení).

b) Člověk a svět práce

Možnosti využití fyziky v dalším vzdělávání, fyzika je důležitou součástí strojírenství, stavebnictví, elektrotechniky, energetiky, výzkumu. Účast na akcích pořádaných vysokými školami, exkurzích v podnicích zaměřených na technické obory.

c) Člověk a životní prostředí

Zdroje energie, vliv člověka na ovzduší (skleníkový efekt), bezpečnosti práce v laboratoři, jaderná energetika, vliv spalovacích motorů na životní prostředí, globální problémy životního prostředí.

d) Informační a komunikační technologie

Matematické vzdělávání podporuje takové kompetence, jako je jednoznačné a přesné vyjadřování. Důležitá je dovednost získávat a efektivně využívat informace z různých zdrojů a naopak schopnost používat výpočetní techniku pro prezentaci svých závěrů.

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
- má přehled o historii vzájemného ovlivňování člověka a přírody - hodnotí vliv činnosti člověka na životní prostředí - uvede příklady globálních problémů životního prostředí a možnosti jejich řešení	Člověk a životní prostředí	
- přiřadí k vybraným veličinám jejich jednotky a naopak - rozhodne, která veličina je vektorová, skalární, znázorní ji - převádí jednotky - vysvětlí význam konstant ve vztazích a odvodí jejich jednotky - rozliší pohyby podle trajektorie a rychlosti - řeší úlohy o pohybech s využitím vztahů mezi veličinami a grafických závislostí - použije Newtonovy zákony v úlohách o pohybech - určí síly, působící na tělesa - určí hybnost tělesa a řeší problémy s užitím zákona zachování hybnosti - popíše změny polohové a pohybové energie - popíše základní druhy pohybu v gravitačním poli - určí výslednici sil působících na těleso a jejich momenty - určí kinetickou energii otáčivého Pohybu tělesa - aplikuje Pascalův a Archimédův zákon - řeší problémy spojené s prouděním tekutin	Mechanika Fyzikální veličiny a jednotky Kinematika Dynamika Energie Gravitační pole Mechanika tuhé tělesa Mechanika kapalin a plynů	
- popíše vlastnosti látek z hlediska jejich částicové stavby - změří teplotu v Celsiově stupnici a vyjádří ji jako termodynamickou - určí teplo, které přijme (odevzdá) těleso při změně teploty - vysvětlí mechanické vlastnosti těles z hlediska struktury pevných látek	Molekulová fyziky a termika Základní pojmy molekulové fyziky Struktura a vlastnosti pevných látek	
- Zná základní pojmy elektrostatiky a	Elektřina a magnetismus	

Učební osnova vyučovacího předmětu

CHEMIE

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 2

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obsahový cíl vyučovacího předmětu

Cílem vyučovacího předmětu je pochopení základních přírodních jevů a zákonitostí. Především pak využívání přírodovědných poznatků v běžném i profesním životě, porozumění základním přírodovědným problémům a souvislostem. Pochopení základních chemických informací a jejich aplikace v praktickém životě.

Charakteristika učiva

Vyučovací předmět seznamuje žáky s vybranými pojmy, chemickými názvy, chemickými rovnicemi a základními chemickými zákonitostmi. Tyto žáci uplatňují při výuce technologie, základů fotografování a litografie. Seznamuje žáky s nutností udržitelného rozvoje, vzdělání, osvěty a environmentální výchovy. Učivo obecné chemie klade důraz na chemické názvosloví, stavbu atomu, směsi, roztoky a chemické reakce. V anorganické chemii je věnována pozornost anorganickým sloučeninám, halogenidům, oxidům a kyselinám, zvláště těm, se kterými žáci pracují v předmětech základy fotografování a litografie. Organická chemie je zaměřena na nejdůležitější uhlovodíky a deriváty uhlovodíků. Biochemie objasňuje funkci chemických sloučenin pro procesy probíhající v lidském těle, posuzuje též rizika spojená s užíváním návykových látek a jejich účinky na organismus.

Pojetí výuky, formy a metody práce

Vyučovací předmět je zaměřen na osvojování základů chemického vzdělávání, směřuje k tomu, aby žáci logicky uvažovali, zkoumali přírodu, prováděli experimenty a zpracovávali získané údaje, vyhledávali informace a zaujímal k nim stanovisko, posoudili chemické látky a jejich vliv na organismus a životní prostředí. Žáci se učí pracovat s chemickými látkami, dodržovat bezpečnost práce a poskytnout první pomoc při zasažení nebezpečnými chemickými látkami.

Formy – teoretická výuka doplněná o frontální pokusy, dále o prezentace na videokazetách a DVD. Určitá témata jsou doplněna o vypracování laboratorních prací, žáci vyhledávají informace na internetu a vypracovávají jednoduché referáty

Metody expoziční - motivační vypravování, rozhovor, skupinová diskuze.

Metody osvojovací – metody slovního projevu: výklad, vysvětlení, rozhovor, skupinová diskuze
- metody práce s odborným textem: vyhledávání informací, studium odborné literatury, práce s Internetem

- metody nácviku dovedností: didaktická hra, laboratorní práce

Metody upevňovací – ústní opakování učiva, procvičování, praktické uplatňování dovedností

Metody prověřování a hodnocení žákovských výkonů – klasické diagnostické metody: ústní zkoušení, písemné zkoušení dílčí, písemné zkoušení souhrnné
metody získávání diagnostických údajů: pozorování

Hodnocení výsledků žáků
Hodnocení výsledků žáků vychází za školního klasifikačního řádu a bodového systému určeného pro teoretické předměty. Výsledný počet bodů je převeden na klasickou klasifikační stupnici. Učitel na počátku školního roku vymezí jasná kritéria a seznámí s nimi žáky. Učitel hodnotí žáka komplexně, respektuje osobnost jednotlivých žáků, hodnotí snahu, aktivitu a spolupráci se spolužáky i s vyučujícím.
Prínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat
Kompetence: a) Kompetence k učení: žák přesně srozumitelně formuluje své myšlenky, efektivně se učí, má pozitivní vztah k vzdělávání, uplatňuje různé techniky a způsoby práce b) Kompetence k řešení problémů: žák myslí kriticky, zkoumá věrohodnost informací a tvoří si vlastní úsudek, řeší praktické úkoly v běžném životě i profesní praxi c) Kompetence komunikativní: žák se vyjadřuje přiměřeně v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje, formuje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně, formuje své názory, srozumitelně je předkládá v diskusích, obhazuje je v souladu se zásadami slušného chování d)e) Kompetence personální, sociální a občanské: žák posuzuje reálně své schopnosti duševní a fyzické, podle nich si stanovuje své cíle a priority, odhaduje dopad svého jednání, adaptuje se na měnící se životní podmínky, aktivně pracuje v týmu, dodržuje zákony a společenské normy, jedná v souladu s morálními principy f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám: žák reálně zvažuje své možnosti, uplatňuje teoreticky získané vědomosti v praktickém životě, především v hledání uplatnění v zaměstnání, eventuálně podnikatelských aktivitách g) Kompetence matematické: žák uplatňuje získané vědomosti při počítání chemických rovnic a výpočtů h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií: žák pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením, získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak ze sítě Internet Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata: a) Občan v demokratické společnosti: žáci jsou vedeni k tomu, aby měli vhodnou míru sebevědomí, měli schopnosti účastnit se diskuse, formovat a obhajovat své názory, hledat kompromisní řešení b) Člověk a svět práce: žáci jsou vedeni k tomu, aby si uvědomovali význam vzdělávání pro život a zodpovědnost za vlastní životy, byli motivováni k úspěšné kariéře a pracovnímu životu c) Člověk a životní prostředí: žáci jsou vedeni k tomu, aby cítili odpovědnost občanskou i profesní za stav životního prostředí, respektovali zásady trvale udržitelného rozvoje, chápali vlivy prostředí na zdraví a život člověka a jeho postavení v přírodě, chápali vliv některých chemických látek na životní prostředí d) Informační a komunikační technologie: žáci jsou vedeni k tomu, aby uměli zpracovat jednoduché texty na odborné téma, zaznamenali podstatné výtažky z textů, vyhledávali zadané

úkoly na internetu, zpracovali je a předali

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
- seznámí s pojetím výuky, se způsobem organizace výuky a s kritérii hodnocení. - seznámí se s odbornou literaturou, bezpečností a hygienou práce. - popíše stručně historii předmětu, rozpozná kladné a záporné vlivy chemie na životní prostředí a lidský život - vysvětlí, proč je chemie experimentální věda, akceptuje pokus a pozorování jako hlavní zdroje poznání v chemii -roztřídí chemické látky podle určitých hledisek: skupenství, původ, složení, vlastnosti -vysvětlí rozdíl mezi chemicky čistou látkou a směsí -rozliší směsi stejnorodé a různorodé, popíše druhy a složení různorodých směsí, vysvětlí základní způsoby oddělování složek směsí a praktické využití -rozpozná využití vody v různých odvětvích lidské činnosti -vysvětlí základní postup úpravy vody ve vodárnách a čištění vody v čistírnách odpadních vod - popíše složení vzduchu, objasní význam vzduchu pro život člověka a živých organismů, akceptuje vzduch jako významnou průmyslovou surovinu -popíše stavbu a složení atomu -definuje prvek, jako chemickou látku složenou z atomů o stejném protonovém čísle -zná názvy a značky vybraných chemických prvků	<u>Úvodní hodina</u> <u>Obecná chemie</u> Úvod do předmětu chemie, zařazení chemie v systému přírodních věd. Historie chemie a vliv chemie na životní prostředí a život lidí, chemická věda a chemická výroba. <u>Pozorování a pokus v chemii</u> <u>Rozlišování chemických látek podle vlastností</u> <u>Směsi</u> <u>Voda, vzduch</u> <u>Částicové složení látek</u> -atom -chemické prvky , jejich názvy a značky	

-zná historii periodické soustavy (D.I.Mendělejev, B.Brauner) -dokáže určit, jak a podle čeho jsou prvky zařazeny do jednotlivých skupin a period -definuje periodický zákon -definuje slučivost, popíše vznik chemické vazby jako vytvoření společného elektronového páru mezi atomy -popíše vznik molekuly, rozlišuje molekuly dvou-, tří-, a více atomové -definuje chemickou sloučeninu, určuje kolika prvkové sloučeniny jsou, ze vzorce určí o jakou molekulu a sloučeninu se jedná (počet atomů a prvků) -popíše chemickou sloučeninu chemickým vzorcem -rozlišuje vazbu nepolární, polární a iontovou podle rozdílu hodnot elektronegativity -vysvětlí vznik aniontu jako částice se záporným nábojem a kationtu jako částice s kladným nábojem -vysvětlí podstatu chemických reakcí, zapisuje jednoduché chemické reakce chemickými rovnicemi, vyčísľuje je tak, aby odpovídaly zákonu o zachování hmotnosti při chemických reakcích -dovede definovat zákon o zachování hmotnosti při chemických reakcích -určí skupinu ve které se alkalické kovy nacházejí, rozeznává nejdůležitější vlastnosti alkalických kovů a jejich praktické využití -určí skupinu ve které se halogeny nacházejí, rozeznává nejdůležitější halogeny, jejich vlastnosti a využití v praxi -pracuje s oxidačním číslem, chápe jeho souvislost s tvorbou názvů a vzorců sloučenin	<u>Periodická soustava chemických prvků, periodický zákon</u> <u>Vznik chemické vazby</u> <u>Molekuly a chemické sloučeniny, chemické vzorce</u> <u>Nepolární a polární vazba</u> <u>Ionty – anionty a kationty</u> <u>Chemické reakce</u> -chemické rovnice, chemické slučování a chemický rozklad -zákon zachování hmotnosti při chemických reakcích <u>Anorganická chemie</u> <u>Alkalické kovy</u> <u>Halogeny</u> <u>Oxidační číslo</u>	
--	---	--

-vytváří chemické vzorce a názvy halogenidů, charakterizuje vybrané halogenidy, jejich vlastnosti a využití v praxi, zejména stříbrné halogenidy a jeho využití ve výrobě fotografií -vytváří chemické vzorce a názvy oxidů, charakterizuje nejdůležitější oxidy a rozpoznává jejich vlastnosti, zhodnotí jejich využití v odborné praxi -popíše charakteristické vlastnosti nekovů, polokovů a kovů, jejich umístění v periodické soustavě chemických prvků, vyjmenuje polokovy -vyjádří složení roztoku pomocí hmotnostního zlomku -rozezná nasycený a nenasycený roztok -spočítá jednoduché příklady na složení roztoků -rozeznává bezkyslíkaté a kyslíkaté kyseliny, tvoří chemické vzorce a názvy vybraných kyselin, charakterizuje vybrané kyseliny, jejich složení, vlastnosti a použití, věnuje pozornost bezpečnosti při práci s kyselinami -rozezná vzorce hydroxidů s důrazem na rozpoznání hydroxidové skupiny, tvoří chemické vzorce a názvy vybraných hydroxidů, charakterizuje vybrané hydroxidy, jejich složení, vlastnosti a použití -vysvětlí vznik zásaditosti (anionty OH^-) a kyselosti (kationty H^+) -určuje hodnotu kyselosti a zásaditosti pomocí stupnice pH a indikátorů -vysvětlí a rovnici vyjádří reakci neutralizace -vysvětlí složení solí, definuje pět možností vzniku solí, popíše základní vlastnosti solí, tvoří chemické vzorce a názvy vybraných solí, popíše použití solí	<u>Halogenidy</u> <u>Oxidy</u> <u>Kovové a nekovové prvky</u> <u>Roztoky</u> <u>Kyseliny</u> <u>Hydroxidy</u> <u>Kyslost a zásaditost vodných roztoků, pH</u> <u>Neutralizace</u> <u>Solí</u>	
---	--	--

-vysvětlí schopnost atomů uhlíku vázat se čtyřmi vazbami a vytvářet dlouhé řetězce -charakterizuje základní skupiny uhlovodíků a jejich vybrané deriváty a tvoří jednoduché chemické vzorce a názvy -chápe problematiku energetické otázky současnosti, rozlišuje paliva, orientuje se v chemickém zpracování a technologiích výroby -má představu o principu výroby plastických hmot, získá přehled o vybraných plastech, rozumí významu recyklace a hygienické nezávadnosti plastů -biogenní prvky a jejich sloučeniny, charakterizuje nejdůležitější přírodní látky -zná zásady hygieny a životosprávy, má představu o chemických látkách užívaných k hygieně těla, čištění, úklidu, pracích prostředků --chápe negativní důsledky kouření, alkoholu, drog a zneužívání léčiv -orientuje se v zásadách ochrany životního prostředí před negativním účinkem chemizace	<u>Organická chemie</u> -vlastnosti atomu uhlíku v uhlovodících -základ názvosloví organických sloučenin -energetické zdroje <u>-plasty</u> <u>Biochemie</u> -chemické složení živých organismů -přírodní látky , bílkoviny , sacharidy, lipidy, nukleové kyseliny, biokatalyzátory <u>Chemie a lidské zdraví</u>	
---	---	--

ZÁKLADY EKOLOGIE A BIOLOGIE

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 1

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem výuky je zvýšit znalosti o přírodě, člověku a životním prostředí. Zasadit se o výchovu a vzdělávání, které bude vést k jednání a myšlení, jež je v souladu s principem udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí.

Charakteristika učiva

Vyučovací předmět má za úkol seznámit žáky se základy biologie, a to jak s vlastnostmi živých soustav, tak s biologií člověka. Ta je zaměřena především na anatomii člověka, kterou žáci využijí v předmětu Figurální kreslení. Dále předmět seznamuje žáky se základními vztahy mezi organismy, a to jak v optimálním stavu, tak ve stavu negativních změn, vyvolaných působením člověka na přírodu. Všímá si těchto negativních změn, odhaluje jejich příčiny a hledá a navrhuje řešení. Seznamuje žáky s možnostmi péče o životní prostředí a mezinárodní spolupráci v péči o životní prostředí

Pojetí výuky, formy a metody práce

Vyučovací předmět je zaměřen na osvojení základů biologického a ekologického vzdělávání. K dosažení cílů vzdělávání využívá výklad rozšířený o problémovou výuku, promítání anatomických listů a následná práce s nimi. Dále je výklad rozšířen o prezentaci na videokazetách a DVD. Žáci vyhledávají informace v tisku, v televizi a na internetu a vypracovávají referáty. Výuka je doplněna o exkurzi do Botanické zahrady v Liberci – téma: ekosystémy. Metody expoziční - motivační vypravování, rozhovor, skupinová diskuse. Metody osvojovací – metody slovního projevu: výklad, vysvětlení, rozhovor, skupinová diskuse - metody práce s odborným textem: vyhledávání informací, studium odborné literatury, práce s Internetem - metody nácviku dovedností: didaktická hra, vypracování referátu Metody upevňovací – ústní opakování učiva, procvičování, praktické uplatňování dovedností Metody prověřování a hodnocení žákovských výkonů – klasické diagnostické metody: ústní zkoušení, písemné zkoušení dílčí, písemné zkoušení souhrnné metody získávání diagnostických údajů: pozorování

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení výsledků žáků vychází za školního klasifikačního řádu a bodového systému určeného pro teoretické předměty. Výsledný počet bodů je převeden na klasickou klasifikační stupnici. Učitel na počátku školního roku vymezí jasná kritéria a seznámí s nimi žáky. Učitel hodnotí žáka komplexně, respektuje osobnost jednotlivých žáků, hodnotí snahu, aktivitu a spolupráci se spolužáky i s vyučujícím. Klasifikace je doplněna o hodnocení vypracovaných referátů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Kompetence

a) Kompetence k učení. Žák přesně, srozumitelně formuluje svá myšlenky, efektivně se učí, má pozitivní vztah ke vzdělávání, uplatňuje různé techniky a způsoby práce

b) Kompetence k řešení problémů: žák myslí kriticky, zkoumá věrohodnost informací a tvoří si vlastní úsudek, řeší praktické úlohy v běžném životě i profesní praxi

c) Kompetence komunikativní: žák se vyjadřuje přiměřeně v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje, formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně, formuje své názory, srozumitelně je předkládá v diskusích, obhazuje je v souladu se zásadami slušného chování

d)e) Kompetence personální, sociální a občanské: žák posuzuje reálně své schopnosti duševní a fyzické, podle nich si stanovuje své cíle a priority, odhaduje dopad svého jednání, adaptuje se na měnící se životní podmínky, aktivně pracuje v týmu, dodržuje zákony a společenské normy, jedná v souladu s morálními principy

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám: žák reálně zvažuje své možnosti, uplatňuje teoreticky získané vědomosti v praktickém životě, především v hledání uplatnění v zaměstnání, eventuálně podnikatelských aktivitách

g) Kompetence matematické: žák správně používá a převádí běžné jednotky, využívá reálný odhad, zejména v oblasti demografie, čte a vytváří grafy např. v tématech: snášenlivost, adaptace, koloběh vody a potravní řetězce

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií: žák pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením, získává informace z otevřených zdrojů, zejména ze sítě Internet

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata:

a) Občan v demokratické společnosti: žáci jsou vedeni k tomu, aby si vážili materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí, chránili jej a zachovali je pro budoucí generace, aby měli vhodnou míru sebevědomí, měli schopnosti účastnit se diskuse, formovat a obhajovat své názory, hledat kompromisní řešení

b) Člověk a svět práce: žáci jsou vedeni k tomu, aby si uvědomovali význam vzdělávání pro život a zodpovědnosti za vlastní životy, byli motivováni k úspěšné kariéře a pracovnímu životu

c) Člověk a životní prostředí: žáci jsou vedeni k tomu, aby měli úctu k živé i neživé přírodě, aby cítili odpovědnost občanskou i profesní za stav životního prostředí, respektovali zásady trvale udržitelného rozvoje, chápali vlivy prostředí na zdraví a život člověka a jeho postavení v přírodě, chápali vliv některých látek na životní prostředí

d) Informační a komunikační technologie: žáci jsou vedeni k tomu, aby uměli zpracovat jednoduché texty na odborné téma, zaznamenali podstatné výtažky z textů, vyhledávali zadané úkoly na internetu, zpracovali je a předali

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
-žák se seznámí s pojetím výuky, se způsobem organizace výuky a s kritérii hodnocení - seznámí se s odbornou literaturou -zařadí ekologii a biologii do systému přírodních věd -definuje co je obsahem biologie, ekologie a nauky o životním prostředí -objasní rozdíl mezi ontogenezí jako vývojem jedince a fylogenezí jako historickým vývojem živých bytostí od jednodušších k složitějším -vyjádří vlastními slovy základní vlastnosti živých soustav -vymezí obsah těchto jednotlivých kategorií: atom, molekula, organela, buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava jedinec, populace, druh, společenstvo, ekosystém, biosféra Země -vysvětlí tyto základní ekologické pojmy: adaptace, přírodní výběr, domestikace, tolerance, konvergence, divergence -charakterizuje abiotické a biotické faktory prostředí , posoudí vliv času na organismy -vysvětlí průběh fotosyntézy a uvede faktory, které se procesu účastní, vyzvedne důležitost fotosyntézy jako procesu, při kterém vzniká živá hmota -popíše podstatu potravního řetězce jako přesunu látek a energií , popíše důležitost fotosyntézy pro potravní řetězec, vysvětlí proč mají potravní řetězce podobu potravní pyramidy - vysvětlí jak a v jaké míře narůstá	<u>Úvodní hodina, úvod do předmětu,</u> základy biologie a ekologie, vztah biologie a ekologie <u>Základy biologie</u> -ontogeneze a fylogeneze -vlastnosti života -úrovně organizace života na Zemi <u>Ekologie</u> -základní ekologické pojmy - podmínky života v přírodě: abiotické vlivy(chemické, fyzikální), biotické vlivy (přímé, nepřímé), vliv času (biologické hodiny, biologické cykly) -fotosyntéza -potravní řetězec, potravní pyramida -potravní řetězec a koncentrace	

koncentrace škodlivin v jednotlivých úrovních potravního řetězce, uveďte základní druhy škodlivin v přírodě -definuje obsah jednotlivých ekologických odvětví, v krajinné ekologii odliší hlavní typy krajinných prvků -stručně popíše historii vývoje člověka jako druhu, rozezná rozdíly v působení člověka v období lovecko-sběračském, zemědělsko-pasteveckém a industriálním -charakterizuje globální problémy na Zemi -hodnotí vliv různých činností člověka na jednotlivé složky životního prostředí -navrhuje řešení negativních vlivů člověka na přírodu -charakterizuje přírodní zdroje surovin a jejich vliv na prostředí -popíše způsoby nakládání s odpady, třídění, recyklace, druhotné využití odpadů -uveďte znečišťující látky v ovzduší, ve vodě a v půdě a vyhledejte informace o aktuální situaci -uveďte příklady chráněných krajinných území v regionu, akceptuje zásady chování v CHKO -má přehled o ekonomických, právních a informačních nástrojích společnosti na ochranu přírody a prostředí a o indikátorech životního prostředí -vysvětlí udržitelný rozvoj jako integraci environmentálních, ekonomických, technologických a sociálních přístupů k ochraně životního prostředí -zdůvodní odpovědnost každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí, na konkrétním příkladu z občanského života a odborné praxe navrhne řešení	škodlivin -odvětví ekologie: klasická, krajinná, ostrovní, invazní, paleoekologie <u>Nauka o životním prostředí</u> -vznik a vývoj civilizace, vliv činnosti člověka na prostředí v různých obdobích -exponenciální růst lidské populace, populační exploze a problémy které přináší: nedostatek potravin, nedostatek pitné vody, vytváření pouští, ničení lesů, růst počtu obyvatel ve městech, používání většího množství pesticidů a hnojiv, problémy se skládkami odpadků, skleníkový efekt CHKO Jizerské hory CHKO Lužické hory CHKO Český ráj -nástroje společnosti na ochranu životního prostředí -odpovědnost jedince za ochranu přírody a životního prostředí <u>Základy anatomie</u>	
--	---	--

-popíše buňku jako základní stavební a funkční jednotku života, vysvětlí rozdíl mezi prokariotickou a eukariotickou buňkou -uvede rozdíly mezi rostlinnou a živočišnou buňkou - pojmenuje jednotlivé kosti, určí jejich základní funkce a umístění na kostře, zakreslí je do slepého schématu -uvede význam svalů jako aktivní složky pohybového aparátu, popíše podstatu svalové práce a význam antagonistických svalů -pojmenuje základní svaly, určí jejich umístění na lidském těle, zakreslí je do slepého schématu -formou skupinové diskuse si upevňuje zásady zdravého životního stylu, hodnotí vlastní jídelníček a srovná jej se zásadami zdravé výživy (potravní pyramida)	-tkáň, buňka -kostra jako osa těla: páteř, hrudník, kosti lebky, kostra horní a dolní končetiny -svalstvo a jeho význam: svaly lebky, krční svaly, hrudní svaly, břišní a zádové svaly, svaly horní a dolní končetiny -beseda na téma zdravý životní styl, zdraví, nemoc a zásady zdravé výživy	
--	---	--

Tělesná výchova

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 8

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Tělesná výchova je součástí povinného vzdělávání a představuje nejdůležitější formu pohybového učení žáků. Hlavním cílem tělesné výchovy je přispívat k všestrannému a harmonickému rozvoji žáků upevňováním zdraví, rozvojem pohybových schopností, prohlubováním pohybových dovedností a vědomostí tvořících součást tělesné kultury a formováním pozitivních přístupů ke sportu obecně. Rozvíjí a podporuje postoje žáků ke zdravému životnímu stylu a celoživotní odpovědnosti za své zdraví, zároveň rozvíjí pozitivní vlastnosti osobnosti žáka. Kladný vztah k pohybovému vzdělávání a péči o vlastní zdravý životní styl může být inspirací pro náplň volnočasových aktivit žáka a stává se tak jistým obranným systémem proti negativním vlivům společnosti (závislosti různého charakteru).

Charakteristika učiva

V předmětu tělesná výchova jsou žáci seznámeni se základy běžných sportovních odvětví a vedeni k aktivnímu a pravidelnému pohybu, mohou během období studia najít sportovní činnost, která jim bude blízká a v budoucnu jim umožní věnovat se aktivnímu pohybu. Teoretické poznatky z oblasti tréninku, relaxace a účinků fyzické zátěže na organismus žákům umožní i v budoucnu plánovat svou fyzickou aktivitu přiměřeně svým možnostem. Žáci jsou vedeni k pravidelnému provádění pohybových činností, usilování o vlastní sebezdokonalování v rámci svých možností, k pocitu uspokojení a radosti z pohybu, k využívání pohybových činností k dodržování zásad fair play nejen při sportu. Součástí náplně tělesné výchovy je zároveň vytvoření kritického odstupu žáků ke komerčním vlivům médií, přispět ke spokojenosti se sebou samým. Ve výuce je rovněž kladen důraz na bezpečnost, prevenci úrazů, základy první pomoci a význam správné životosprávy a správného životního stylu pro duševní zdraví. Škola pravidelně organizuje soutěže, turnaje, kde žáci mají možnost se účastnit v nejrůznějších sportovních odvětvích, účast je otevřena všem zájemcům z řad žáků školy. Navíc žáci mohou mimo vyučování navštěvovat sportovní kroužky. Součástí výuky 2. ročníku je absolvování povinného lyžařského kurzu.

Pojetí výuky, formy a metody práce
Tělesná výchova je realizována ve dvojhodinové dotaci týdně. Výuka probíhá v tělocvičně vybavené běžným sportovním nářadím a náčiním, ve venkovních sportovních areálech určených zejména pro atletiku, míčové sporty a hry, případně v pronajatých specializovaných prostorách. Rozpis učiva obsahuje některé netradiční sportovní aktivity, jejichž výběr je z velké míry ovlivněn zájmem žáků. Výuka probíhá ve smíšených skupinách dívek a chlapců, při vytváření konkrétních skupin v rámci hodiny je zohledněna fyzická vybavenost jedinců, znalosti, dovednosti a schopnosti žáků. Zároveň kromě skupinového vyučování je ve výuce uplatňována i individuální forma vyučování, zejména při pohybových aktivitách (př. posilování, nácvik jednotlivých sportovních disciplín, atd.), které by bez individuálního přístupu učitele k žákovi ztratily efektivitu. Náplň tělesné výchovy je určena především zájmy a zaměřením třídního kolektivu, hodiny jsou vedeny tak, aby pro žáky byly efektivní co se znalostí, dovedností a schopností týče, ale zároveň nebyly nudné a stereotypní. Ve výuce žák užívá znalosti ze základní školy i z jiných předmětů (biologie, základy ekologie, základy společenských věd, ... atd.), zároveň je kladen důraz na sociální dovednosti, a to hlavně při skupinovém vyučování. V tělesné výchově je dán prostor jak pohybově nadaným žákům, tak zdravotně oslabeným žákům. Pro žáky se zdravotním oslabením je výuka přizpůsobena dle jejich možností.
Hodnocení výsledků žáků
Při hodnocení výsledků žáka jsou zohledněny nejen získané znalosti, schopnosti a dovednosti, ale i přístup k předmětu. Vzhledem k zaměření školy při celkovém hodnocení není ani tak určující úroveň sportovních výkonů jako snaha se v jednotlivých sportovních aktivitách zlepšit, zároveň dosáhnout pravidelného pohybu a prospěšného životního stylu obecně. Základem hodnocení je plnění testů zdatnosti, kontrolní měření výkonnosti a vyhodnocení výsledků. Žák je testován průběžně během roku, vždy po řádném nácviku jednotlivých sportovních aktivit, je přihlíženo k individuálním schopnostem žáka.
Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat
Kompetence: a) Kompetence k učení: Žák je veden: - k vyhledávání informací z oblasti zdraví a pohybu - uplatňování techniky a základů taktiky ve vyučovaných sportovních disciplínách - ke zdokonalování se v jednotlivých sportovních aktivitách - k dodržování zásad vlastní bezpečnosti i bezpečnosti ostatních - k efektivnímu využití sil při sportovních výkonech a zároveň k umění relaxovat - k samostatnosti, ke konkrétnímu posouzení získaných dovedností

- k rozvoji vůle a k překonávání překážek
- k sebehodnocení

b) Kompetence k řešení problémů

Žák je veden:

- k aktivnímu podílu ve všech fázích činnosti a k zapojení se do řešení problémových situací
- k identifikaci a analýze problému, zvažování možnosti jejich řešení, vybírání a navrhování optimálního řešení v dané situaci
- k uplatňování různých metod myšlení, ke zdůvodnění, vyhodnocování a ověřování správnosti zvoleného postupu
- při samotném řešení zapojit jak teoretické znalosti, tak i praktické
- řešení problémů individuální cestou nebo ve skupině

c) Kompetence komunikativní

Žák:

- se vyjadřuje a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování při pohybových aktivitách
- komunikuje při pohybových činnostech se svým okolím (signály, vyjadřuje se vhodnou terminologií,... atd.)
- diskutuje o pohybové činnosti

d) Kompetence personální, sociální a občanské

Žák:

- posuzuje své fyzické a duševní možnosti, odhaduje výsledky svého jednání a chování v různých situacích, pečuje o své fyzické a duševní zdraví
- participuje na týmových herních činnostech družstva
- uplatňuje férové jednání, rozliší jednání nesportovní
- dodržováním smluvních pravidel při sportovních činnostech rozvíjí vlastní morální vlastnosti a respekt k daným pravidlům a předpisům
- si v rámci skupinového vyučování rozvíjí pocit zodpovědnosti jednotlivce za výsledky kolektivu
- se učí snášet vlastní neúspěch a naopak se radovat i z nepatrných pokroků
- se učí nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k jiným lidem, snaží se předcházet osobním konfliktům, přispívat k vytváření příznivých mezilidských vztahů

e) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žák je veden:

- ke kooperaci v týmu
- respektování práv a povinností v rámci skupinové práce

- k sebehodnocení, hodnocení dosažených pracovních výsledků s ohledem na reálné možnosti

g) Kompetence matematické

- žák při řešení jednotlivých úkolů je nucen užívat logické myšlení a analyzovat jednotlivé problémy
- při měření výkonů využívá žák znalostí z matematiky (měření rychlosti, výšky, délky, počty jednotlivých úkonů, ...atd.)

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií

Žák je veden k tomu, aby

- využíval internet jako jeden z informačních zdrojů, dále aby uměl pracovat s dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií
- vybíral informace z kvalitních mediálních zdrojů a získané informace zpracovával dle vlastní potřeby
- získával a kriticky hodnotil informace z různých zdrojů a předával je vhodným způsobem s ohledem na uživatele

Průřezová témata:

a) Občan v demokratické společnosti

Výuka tělesné výchovy je vedena v souladu se zásadami demokratické společnosti. Žák se učí prakticky principy demokracie užívat, a to především v rámci kooperace v týmu při sportovních aktivitách. Ve výuce je kladen důraz na schopnost vést dialog, argumentovat, efektivně se rozhodovat v souladu s vlastními zájmy i se zájmy druhých, nést odpovědnost za jednotlivá rozhodnutí, vyjednávat, tolerovat,...atd.

b) Člověk a svět práce

Žák je během tělesné výchovy veden k tomu, aby pracovní náplň zvládal efektivně a byl odpovědný za svá rozhodnutí. Dokázal po absolvování studia v zaměstnání uplatnit schopnost kooperace, diskuse, tolerance, sebehodnocení, dodržovat daná pravidla, získávat nové zkušenosti a přistupovat k pracovním výzvám svědomitě a s jistou dávkou kreativity. Dovede posoudit vliv pracovních podmínek a povolání na své zdraví v dlouhodobé perspektivě a ví, jak by mohl kompenzovat jejich nežádoucí důsledky.

c) Člověk a životní prostředí

Značná část výuky je vedena ve volné přírodě. Žák je veden k tomu, aby zbytečně neničil přírodu kolem sebe, a to nejen v hodinách tělesné, ale obecně, a vytvářel si k ní pozitivní vztah. Choval se k prostředí kolem sebe ekologicky, s co největší možnou mírou tolerance k životnímu prostředí budoucích generací.

d) Informační a komunikační technologie

Práce s informační a komunikační technologií není v tělesné výchově značná, nikoliv však zanedbatelná. Žák využívá internetu a dalších informačních technologií zejména v rámci vlastního sebezdokonalování v pohybových činnostech, o které jeví největší zájem. Vyhledává místa, kde je možno danou činnost praktikovat, zajímá se nejen o pravidla a taktiku, ale i o aktuální dění v konkrétních sportovních odvětvích. Získané informace si může v hodinách tělesné výchovy prakticky vyzkoušet a ověřit si jejich efektivitu.

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník – 2 hodiny týdně, tj. 64 hodin za rok

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
Žák si je vědom významu pravidel bezpečnosti nejen v hodinách TEV, ale při sportu obecně; pravidla dodržuje; komunikuje a používá správnou terminologii; usiluje o optimální rozvoj pohybových schopností, usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých; ověří si jednoduchými testy vlastní úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy; předchází zátěžovým situacím stresům, umí relaxovat; poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách.	Teoretické poznatky Základní ponaučení o bezpečnosti a hygieně v hodinách TEV; odborné názvosloví, význam pohybu pro zdraví, péče o sebe sama; osobní sportovní zaměření žáků; základy první pomoci.	4
Žák zvládá základy sportovních disciplín a nácvik, představí pravidla a historii jednotlivých sportů, dokáže dodržovat pravidla hry, rozliší jednání fair play od nesportovního jednání, uplatňuje zásady bezpečnosti při hře; respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly	Sportovní hry Základy sportovních disciplín: přehazovaná, ringo, indiana, basketbal, kopaná, floorball, vybíjená. Před zahájením činnosti se žák seznámí s taktikou, technikou, odbornými termíny, významem pohybu, výstrojí, výzbrojí, regeneračním cvičením,	28

a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících; sleduje výkony jednotlivců a týmů; participuje na týmových herních činnostech družstva; dodržuje smluvené signály při hře a vhodně používá odbornou terminologii; dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit; snaží se o sebe zdokonalení v jednotlivých disciplínách.	pravidly hry.	
Žák zná základní techniky, ověří si jednoduchými testy vlastní úroveň svalové nerovnováhy, dokáže případnou svalovou nerovnováhu kompenzovat; dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit.	Úpolové hry Základní techniky, přetahy, přetlaky, zvedání, nošení, využívání hmotnosti vlastního těla při posilovacích cvičení, hry, strečink	4
Žák zvládá jednotlivá cvičení; je schopen zacvičit gymnastickou sestavu; pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu, snaží se případné nedostatky odstranit či je alespoň vylepšit; je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby, hudebně pohybové motivy a vytvořit pohybovou sestavu ; dodržuje zásady bezpečnosti.	Gymnastika Organizace a bezpečnost, vhodná výstroj, hygiena; technika + dopomoc; akrobacie - kotouly, modifikace, vazby; stoje; šplh na tyči; hrazda - náskok do vzporu, zákmitem seskok; výmyk odrazem jednonož nebo obounož; skoky na trampolíně.	8
Žák zvládá základní běžeckou techniku, běžecké starty; rozvíjí svalovou sílu, rychlost, vytrvalost a pohyblivost; uplatňuje zásady sportovního tréninku; v přírodě se chová ekologicky; dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmu.	Atletika Rychlostní (60 a 100m) a vytrvalostní běh (800, 1500m), štafetový běh, nízký a vysoký start, hod granátem nebo míčkem do dálky a na cíl, skok do dálky.	10

Žák zvládá dva základní způsoby plavání, pozná chybně a správně prováděnou techniku, snaží se případné nedostatky odstranit či je alespoň vylepšit; je schopen v případě nutnosti pomoci tonoucímu.	Plavání Plavecké způsoby – kraul, prsa; skoky do vody, dopomoc unavenému plavci a tonoucímu.	6
Žák si na konci pololetí ověří kvalitu a úroveň dosažených znalostí a dovedností.	Testování tělesné zdatnosti Závěrečný motorický test	4

2. ročník - 2 hodiny týdně, tj. 64 hodin za rok + pětidenní lyžařský kurz

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
Žák si je vědom významu pravidel bezpečnosti nejen v hodinách TEV, ale při sportu obecně; pravidla dodržuje; usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých; ověří si jednoduchými testy vlastní úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy; předchází zátěžovým situacím stresům, umí relaxovat; poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách.	Teoretické poznatky Základní ponaučení o bezpečnosti a hygieně v hodinách TEV; opakování základů první pomoci.	2
Žák si ověřuje dovednosti a dosaženou úroveň jednotlivých disciplín z 1. ročníku, zvládá základy a nácvik dalších vybraných sportovních her, představí pravidla a historii jednotlivých sportů, dokáže dodržovat pravidla hry, rozliší jednání fair play od nesportovního jednání, uplatňuje zásady bezpečnosti při hře; respektuje	Sportovní hry Opakování sportovních disciplín: přehazovaná, ringo, indíaca, basketbal, kopaná, floorball, vybíjená+ základy dalších sportovních her: volejbal, házená, stolní tenis - před zahájením činnosti se žák seznámí s taktikou, technikou, odbornými termíny, významem pohybu, výstrojí, výzbrojí,	25

věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících; sleduje výkony jednotlivců a týmů; participuje na týmových herních činnostech družstva; dodržuje smluvené signály při hře a vhodně používá odbornou terminologii; dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit; snaží se o sebe zdokonalení v jednotlivých disciplínách.	regeneračním cvičením, pravidly hry.	
Žák zvládá jednotlivá cvičení; je schopen zacvičit gymnastickou sestavu; pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu, snaží se případné nedostatky odstranit či je alespoň vylepšit; je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby, hudebně pohybové motivy a vytvořit pohybovou sestavu; dodržuje zásady bezpečnosti.	Gymnastika Organizace a bezpečnost, vhodná výstroj, hygiena; technika + dopomoc; opakování akrobacie - kotouly, modifikace, vazby; stoje, vazby; šplh na tyči; kruhy - svis stojmo, svis vznesmo, svis stojmo, vzadu a zpět; skoky na trampolíně.	8
Žák porovnává dosažené výsledky s výsledky z 1.ročníku; zvládá základní běžeckou techniku, běžecké starty; rozvíjí svalovou sílu, rychlost, vytrvalost a pohyblivost; uplatňuje zásady sportovního tréninku; v přírodě se chová ekologicky; dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmu.	Atletika Rychlostní (60 a 100m) a vytrvalostní běh (800, 1500m), štafetový běh, orientační běh, hod granátem nebo míčkem do dálky a na cíl, skok do dálky.	10
Žák sestaví soubor posilovacích cviků dle svých možností a schopností; zvládá cvičení pro tělesnou a duševní	Posilování + strečink Individuální posilovací cviky podle schopností, možností a zaměření žáka,	6

relaxaci; rozvíjí svalovou sílu a pohyblivost; po testování vlastní fyzické úrovně zvolí vhodná cvičení ke korekci svého zdravotního oslabení a dokáže rozlišit vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem k nedostatkům svého zdraví; dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem; kriticky hodnotí mediální obraz krásy lidského těla a komerční reklamu; dovede posoudit prospěšné možnosti kultivace a estetizace svého vzhledu.	vhodné protahovací cviky.	
Žák zvládá základy a nácvik sportovních disciplín, představí pravidla a historii sportů, dokáže dodržovat pravidla hry, rozliší jednání fair play od nesportovního jednání, uplatňuje zásady bezpečnosti při hře; diskutuje, analyzuje a hodnotí hru, snaží se o sebe zdokonalení v jednotlivých disciplínách.	Netradiční sportovní hry v přírodě základy sportovních her: petanque, kriket, frisbee - před zahájením činnosti se žák seznámí s taktikou, technikou, odbornými termíny, významem pohybu, výstrojí, výzbrojí, pravidly hry.	10
Žák si na konci pololetí ověří kvalitu a úroveň dosažených znalostí a dovedností.	Testování tělesné zdatnosti Závěrečný motorický test	4
Žák podle zaměření zvládá lyžařskou techniku; volí vhodné sportovní vybavení (výstroj a výzbroj), odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat; v přírodě se chová ekologicky; v případě nutnosti zvládá poskytnout první pomoc;	Lyžařský výcvik Základy sjezdového lyžování (zatačení, zastavování, sjíždění i přes terénní nerovnosti), základy snowboardingu; základy běžeckého lyžování; chování při pobytu v horském prostředí.	5 dní

3. ročník - 2 hodiny týdně, tj. 64 hodin za rok

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
Žák si je vědom významu pravidel bezpečnosti nejen v hodinách TEV, ale při sportu obecně; pravidla dodržuje; usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých; ověří si jednoduchými testy vlastní úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy; předchází zátěžovým situacím stresům, umí relaxovat; poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách.	Teoretické poznatky Základní ponaučení o bezpečnosti a hygieně v hodinách TEV; opakování základů první pomoci.	2
Žák si ověřuje dovednosti a dosaženou úroveň jednotlivých disciplín z předchozích ročníků, zvládá základy a nácvik dalších vybraných sportovních disciplín, představí pravidla a historii jednotlivých sportů, dokáže dodržovat pravidla hry, rozliší jednání fair play od nesportovního jednání, uplatňuje zásady bezpečnosti při hře; respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících; sleduje výkony jednotlivců a týmů; participuje na týmových herních činnostech družstva; dodržuje smluvené signály při hře a vhodně používá odbornou terminologii; dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit; snaží se o sebe	Sportovní hry Opakování sportovních disciplín: volejbal, ringo, házená, stolní tenis, basketbal, kopaná, floorball, + základy dalších sportovních her: beach volejbal, softball- před zahájením činnosti se žák seznámí s taktikou, technikou, odbornými termíny, významem pohybu, výstrojí, výzbrojí, regeneračním cvičením, pravidly hry.	29

zdokonalení v jednotlivých disciplínách.		
Žák zvládá jednotlivá cvičení; je schopen zacvičit gymnastickou sestavu; pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu, snaží se případné nedostatky odstranit či je alespoň vylepšit; je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby, hudebně pohybové motivy a vytvořit pohybovou sestavu; dodržuje zásady bezpečnosti.	Gymnastika Organizace a bezpečnost, vhodná výstroj, hygiena; technika + pomoc; opakování akrobacie - kotouly, modifikace, vazby; stoje, vazby; šplh na tyči; + kladina - náskoky, seskoky, chůze, poskoky, rovnovážné stoje s pohybem paží; skoky na trampolíně.	6
Žák porovnává dosažené výsledky s výsledky z předchozích ročníků; zvládá základní běžeckou techniku, běžecké starty; rozvíjí svalovou sílu, rychlost, vytrvalost a pohyblivost; uplatňuje zásady sportovního tréninku; v přírodě se chová ekologicky; dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmu.	Atletika Rychlostní (60 a 100m) a vytrvalostní běh (800, 1500m), orientační běh, skok do dálky.	8
Žák pozná pravidla lezení, získá bezpečné lezecké návyky, které mu zaručí bezpečný pohyb při lezení po stěně, manipuluje s horolezeckým materiálem, rozvíjí svalovou sílu, rychlost, vytrvalost a pohyblivost; uplatňuje zásady sportovního tréninku; používá odbornou terminologii; dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit; snaží se o sebe zdokonalení.	Kurz lezení na umělé stěně. Základy lezení, bezpečnosti na stěně, seznámení s horolezeckou výstrojí a výzbrojí a jejím použitím.	10
Žák sestaví soubor posilovacích cviků dle svých možností a schopností; zvládá	Posilování + strečink Individuální posilovací cviky podle	5

cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci; rozvíjí svalovou sílu a pohyblivost; po testování vlastního fyzické úrovně zvolí vhodná cvičení ke korekci svého zdravotního oslabení a dokáže rozlišit vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem k nedostatkům svého zdraví; dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem.	schopností, možností a zaměření žáka, vhodné protahovací cviky.	
Žák si na konci pololetí ověří kvalitu a úroveň dosažených znalostí a dovedností.	Testování tělesné zdatnosti Závěrečný motorický test	4

4. ročník - 2 hodiny týdně, tj. 54 hodin za rok

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
Žák si je vědom významu pravidel bezpečnosti nejen v hodinách TEV, ale při sportu obecně; pravidla dodržuje; usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých; ověří si jednoduchými testy vlastní úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy; předchází zátěžovým situacím stresům, umí relaxovat; poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách.	Teoretické poznatky Základní ponaučení o bezpečnosti a hygieně v hodinách TEV; opakování základů první pomoci.	2
Žák si ověřuje dovednosti a dosaženou úroveň jednotlivých disciplín z předchozích ročníků, zvládá základy, představí pravidla jednotlivých sportů,	Sportovní hry Opakování všech sportovních disciplín z minulých ročníků se zaměřením na volejbal, basketbal, floorball, kopanou –	30

dokáže dodržovat pravidla hry, rozliší jednání fair play od nesportovního jednání, uplatňuje zásady bezpečnosti při hře; respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících; sleduje výkony jednotlivců a týmů; participuje na týmových herních činnostech družstva; dodržuje smluvené signály při hře a vhodně používá odbornou terminologii; dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit; snaží se o sebe zdokonalení v jednotlivých disciplínách.	zdokonalení herních kombinací a taktiky	
Žák sestaví soubor posilovacích cviků dle svých možností a schopností; zvládá cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci; rozvíjí svalovou sílu a pohyblivost; po testování vlastního fyzické úrovně zvolí vhodná cvičení ke korekci svého zdravotního oslabení a dokáže rozlišit vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem k nedostatkům svého zdraví; dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem.	Posilování + strečink Individuální posilovací cviky podle schopností, možností a zaměření žáka, vhodné protahovací cviky.	8
Žák porovnává dosažené výsledky s výsledky z předchozích ročníků; zvládá základní běžeckou techniku, běžecké starty; rozvíjí svalovou sílu, rychlost, vytrvalost a pohyblivost; uplatňuje zásady sportovního tréninku; v přírodě se chová ekologicky; dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat	Atletika Rychlostní (60 a 100m) a vytrvalostní běh (800, 1500m), štafetový běh, hod granátem či míčkem d dálky a na cíl, orientační běh, skok do dálky.	6

výkony jednotlivců nebo týmu.		
Žák zvládá základy, pravidla a taktiku sportovních disciplín, rozliší jednání fair play od nesportovního jednání, uplatňuje zásady bezpečnosti při hře; diskutuje, analyzuje a hodnotí hru, snaží se o sebe zdokonalení v jednotlivých disciplínách.	Netradiční sportovní hry v přírodě petanque, kriket, frisbee	4
Žák si na konci pololetí ověří kvalitu a úroveň dosažených znalostí a dovedností.	Testování tělesné zdatnosti Závěrečný motorický test	4

Učební osnova vyučovacího předmětu

Dějiny výtvarné kultury

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 3

Počet hodin celkem za 4 roky: 360

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem vyučovacího předmětu Dějiny výtvarné kultury je poskytnout studentovi celkové historické poučení a přehled o vývoji společnosti a umění od pravěku po současnost. Student je seznámen s všeobecným kulturním a historickým rozhledem.

Charakteristika učiva

Student je obeznámen s obecnými historickými zákonitostmi a periodizací historického vývoje společnosti a výtvarné kultury, dále s odlišností vývoje výtvarného umění dle lokalizace, periodizace, popř. vlivu náboženství. Žák je seznámen s vývojem architektury, sochařství, malířství a užitého umění ve světě a na našem území od prehistorie po současnost. Žák lokalizuje zeměpisně a časově historická a výtvarná fakta, události a dění.

Pojetí výuky, formy a metody práce

Metoda slovního výkladu je kombinována s obrazovou reprodukcí z výtvarných knih, s promítáním videa a DVD k daným tématům. Součástí výuky jsou návštěvy galerií, muzeí a výstav jejichž exponáty se k výuce výtvarné kultury vztahují. Přístup ke studentům se střídá s individuální samostatnou prací žáků, založenou na postupně rozvíjených schopnostech a dovednostech studentů, čerpat historické informace ze všech druhů a typů pomůcek (referáty, životopisy umělců atd.)

Hodnocení výsledků žáků

Hlobka porozumění učivu a pochopení určité historické epochy v co nejširších souvislostech na pozadí obecných dějin umění, světových a českých, schopnost využívat znalostí z dějin výtvarné kultury ve výtvarné tvorbě, v literatuře atp. Hodnocení probíhá formou bodového systému stanoveného školním řádem.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Klíčové kompetence:

a) Kompetence k učení: Student si osvojuje vyhledávání informací k danému tématu v historických dokumentech, či na internetu. Organizuje si vlastní studium, výtahy, výpisky. Vytřídí si procesy a druhy učení (využívá sluchovou a vizuální paměť).

b) Kompetence k řešení problémů: Student je veden k tomu, aby dokázal vyřešit problémové

otázky a vtahy, které mohou nastat. Vyhledává informace k danému tématu a zpracovává je.

c) Kompetence komunikativní: Student výstižně prezentuje své znalosti v ústní i písemné formě a v souladu se spisovnou normou češtiny, formou diskuze je schopen debaty a přijímání jiných názorů ostatních studentů, konfrontace mezi žáky, odborná periodika.

d)e) Kompetence personální, sociální a občanské: Student bere ohled na názory a pocity druhých, respektuje je, ocení úspěch druhých, poučuje se z chyb, v případě potřeby požádá o pomoc nebo ji naopak nabídne tomu kdo ji potřebuje. Respektuje společenská pravidla a podílí se na jejich vytváření.

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám: Student dokáže zhodnotit dosažený stupeň svých znalostí a dovedností a s ohledem na ně volit své budoucí zaměření či další vzdělávání.

g) Kompetence matematické: Žák se orientuje v časových osách jednotlivých uměleckých slohů a směrů. Charakterizuje obrazovou kompozici z matematického hlediska (zlatý řez, různé druhy kompozic, formáty, časová periodizace).

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií: Při realizaci celoročních projektů DVK si student osvojuje znalosti a dovednosti z oblastí ICT v rámci vytváření prezentací na dané téma.

Kompetence odborné:

Kompetence odborné využívají při své práci znalosti o historickém vývoji a současných trendech výtvarné kultury a výtvarné tvorby v rámci svého oboru; uplatňují vlastní výtvarný názor, výtvarně vnímají, myslí a samostatně se vyjadřují, hledají a využívají inspirační zdroje;

Průřezová témata:

a) Občan v demokratické společnosti: Celkové zaměření předmětu na praktických příkladech (výtvarné umělecké dílo) podává svědectví o fungování společnosti (nejen evropské) v různých kulturněpolitických epochách. Student má možnost porovnávat dnešní demokratickou společnost s kulturněpolitickohistorickými událostmi a fungováním společnosti v dobách minulých.

b) Člověk a svět práce: Formou projektů, které jsou individuálně studentům zadávány získávají žáci přehled o profesích z oblasti výtvarného umění (restaurátor, malíř, grafik, ilustrátor, teoretik umění, kurátor, architekt, sochař, typograf, animátor, fotograf atd.)

c) Člověk a životní prostředí: Ve výuce je kladen důraz na vytváření hodnotících postojů vůči životnímu prostředí a uplatňování trvalých estetických hodnot, ekologických a ekonomicky úsporných hodnot (městská a vesnická architektura, kulturní život, specifika krajových zvláštností). Nosným tématem je ochrana kulturněhistorických památek a citlivé zasahování člověka do životního prostředí.

d) Informační a komunikační technologie: Studenti si samostatně vyhledávají informace přesahující hranice předmětu DVK, využívají internet, sítě knihoven, jsou schopni si sami vytvářet vlastní postoje a názory na informace, které jim předávají masmédi (Rádio, televize).

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
1. ročník Úvodní hodina Žák je seznámen s předmětem a jeho obsahem - chápe význam znalosti historie umění - je obeznámen s náměty a tématy pro celé čtyři ročníky - orientuje se v úvodní terminologii(sloh, směr, sakrální, profánní atp.) Žák určí periodizaci pravěku. - popíše vztahy vývoje podmínek, umění a společnosti - orientuje se ve vývoji umění této doby, Megalitické architektury, sochařství atd. - vytřídí charakteristické znaky pravěkých nástrojů, materiálů a používaných technik - popíše vývoj první keramiky, její druhy, typy a účel - je seznámen s památkami v Evropě a na našem území z Doby železné a bronzové a také s důležitými kulturami, které zde v tu dobu působily Žák určí periodizaci Egypta.	1. ročník Úvod do předmětu - náplň a témata pro čtyři ročníky - smysl a zaměření předmětu, rozvržení učiva - význam poznávání historie umění - terminologie umění, umělecké dílo, sloh, směr, atd. a) výtvarné umění pravěku - časová periodizace (Paleolit, Mezolit, Neolit) - umění této doby- jeskynní malby, sochařské nálezy (Venuše), šperky, materiály a techniky používané v sochařství - vývoj první keramiky (druhy a typy) - Megalitická architektura (menhir, dolmen, kromlech), její účel a význam - pravěké zbraně a nástroje - doba bronzová a železná v Evropě a na našem území - doba laténská a halštatská - Keltové (kmeny Bojů) - památky a šperky z tohoto období b) výtvarné umění Starověku Egypt	

- orientuje se v náboženství, architektuře, sochařství a malířství této doby. Rozezná symboliku a důvod zobrazení. - žák určí významná naleziště, orientuje se v materiálech a technikách egyptského umění a v historických událostech doby - vyjmenuje nejdůležitější panovníky a jejich vliv na vývoj umění	- časová periodizace, náboženství a jeho vliv na život egyptanů - umění této doby - architektura – sakrální a profánní - vývoj pohřbívání v Egyptě – hrobky, mastaby, pyramidy, skalní hroby - sochařství – popis chrámů a sloupů, realistické a monumentální sochařství - malířství – náměty a techniky, zobrazení - hieratická perspektiva - písmo a hieroglyfy - užité umění – materiály a techniky - významní faraoni Egypta (Cheops, Rachev, Džoser, Amenhotep IV, Tutanchamon)	
Žák určí periodizaci Mezopotámie, orientuje se v náboženství, architektuře, sochařství a v uměleckém řemesle této doby. - určí významné památky v městě Babylon - popíše materiály a techniky mezopotámského umění - rozumí základním rozdílům mezi kulturou Egypta a Mezopotámie - vyjmenuje významné panovníky a jejich vliv na vývoj umění	Mezopotámie - časová periodizace - náboženství - umění této doby - architektura – sakrální a profánní (zikuraty, opevnění, Babylonská věž, Semiramidiny terasy atd.) - sochařství – zákoníky, stély, válečková pečetidla, sochy gudeů - malířství – náměty a techniky - užité umění – materiály a techniky - důležitá centra této doby – Babylon - významní panovníci (Chammurappi, Sargon I.)	

Žák určí periodizaci obou civilizací, orientuje se ve vývoji jednotlivých náboženství, architektury, sochařství, malířství a v uměleckém řemesle této doby - popíše významné památky architektury, sochařství a malířství - vyjmenuje významné panovníky a dynastie Číny a Indie - orientuje se v používaných technikách a materiálech těchto kultur a v jejich vynálezech	Indie a Čína - časová periodizace obou civilizací - umění a vynálezy těchto kultur - náboženství- jeho vývoj od védismu, brahmanismu, hinduismu k buddhismu - architektura těchto kultur – sakrální a profánní (stúpy, pagody, Čínská zeď atp.) - nejvýznamější architektonické památky - sochařství – náměty, materiály, rozmanitost obou kultur - malířství – náměty a techniky - užité umění – materiály a techniky - významní panovníci a dynastie této doby (Ašoka, Konfucius, Šang atp.) - vynálezy Číny – hedvábí, kompas, porcelán, střelný prach, papír aj.	
Žák určí periodizaci obou kultur,dále archeology, kteří se podílely na obnově těchto civilizací - orientuje se v náboženství, architektuře, sochařství, malířství a v uměleckém řemesle těchto kultur, které se navzájem ovlivňovaly - vyjmenuje důležité panovníky Kréty a Mykén, dále používané materiály a techniky	Kréta a Mykény - časová periodizace obou kultur - náboženství - umění těchto kultur - architektura – sakrální profánní (labyrinty, hrobky) - sochařství – rhytony, alabastrový trůn, kněžky lásky, pohřební zlaté masky - malířství – náměty a techniky - užité umění – materiály a techniky - důležitá centra této doby (Minojský palác, Mykény)	

- porovná krétskou a mykénskou civilizaci a jejich umění	- archeologové těchto civilizací – sir Arthur Evans, Heinrich Schliemann - purismus - významní panovníci této doby – král Minoa, Agamemnon - dochovalé nálezy těchto civilizací (hrobové okrsy, tholy, kyklopské zdivo)	
Žák určí periodizaci Řecka -vyjmenuje a popíše mythologii, vyšší a nižší božstva, jednotlivé architektonické řády a jejich specifikace, v sochařství určí vývoj a umělce až po dobu helénistickou, orientuje se v jednotlivých sochařích a jejich dílech - v malířství určí památky Pompejí a Herkulánea, techniky a styly zde použité - pojmenuje jednotlivé materiály a techniky užitého umění - žák vytřídí nejvýznamější architektonické památky a oblasti Řecka (Akropole v Athénách, divadla, různé zachovalejší chrámy atp.)	Řecko - časová periodizace - náboženství-mythologie-vyšší a nižší božstva - umění této doby - architektura-sakrální, profánní, dorský, ionský a korintský styl - sochařství – autoři, díla, vývoj sochařství - malířství - Pompeje a Herkuláneum, užitý styl, techniky - důležitá centra této doby (Athény, Sparta, Korint, Athénská Akropole atp.) - vývoj vázového malířství a druhy keramiky - život Řeků, zvyky, odívání - důležití panovníci této doby a jejich vliv na vývoj umění (Perikles atp.) - užitý umění – techniky, materiály - řecká divadla Etruskové	

Žák určí periodizaci Etrusků - vyjmenuje a popíše architektonické, sochařské a malířské památky této doby - vysvětlí vliv Etrusků na římské umění - popíše používané materiály a techniky	- časová periodizace - architektura-sakrální, profánní - sochařství-sochy, tumby, terakota - malířství-náměty techniky - užité umění-materiály, techniky (bronz, šperky) - vliv etruského umění na Řím	
Žák určí periodizaci Říma, vyjmenuje a popíše architektonické, sochařské a malířské památky Říma, vysvětlí a upřesní účel užitkových staveb (akvadukty, mosty, viadukty atd.) - popíše používané materiály a techniky porovná charakteristické znaky řeckého umění a římského - na příkladu Pompejí a Herkulánea se orientuje ve vývoji malířství a v používaných technikách	Řím - časová periodizace - náboženství - architektura-sakrální, profánní, užitková architektura, akvadukty, viadukty, divadla, cirkusy, fora, oblouky, thermy atp. - sochařství-vliv Řecka, reliéfní a volná socha - malířství-vliv Řecka, Pompeje a Herkulánea, náměty a techniky - důležití císaři a jejich vliv na umění - život Římanů, odívání	
2. ročník Žák určí periodizaci tohoto období, orientuje se v životě Ježíše Krista, ve vzniku křesťanství, v životě prvních křesťanů - popíše katakomby, první křesťanské stavby, jejich půdorysy a typy - orientuje se v základních	2. ročník c) výtvarné umění středověku - křesťanská antika - časová periodizace - Ježíš Kristus – životopis - vznik křesťanství - architektura – katakomby, první křesťanské stavby, jejich druhy	

křesťanských symbolech v ikonografii a názvosloví - popíše znaky a projevy raně křesťanského umění v Ravenně, vznik východořímské říše, život a význam Konstantina Velikého - popíše a určí typické byzantské stavby - vyjmenuje používané materiály a techniky této doby	a půdorysy, bazilika, centrála - život prvních křesťanů - Konstantin a jeho vliv na křesťanství – rok 313 edikt Milánský - rozdíly mezi křesťanstvím, judaismem a pohanstvím - základní historické události této doby - Ravenna – význam tohoto raně křesťanského města v Itálii - symbolika raně křesťanské doby - sochařství a malířství – techniky, náměty - malířství a mozaika - užité umění – techniky a materiály - Byzanc - vznik východořímské říše - Konstantin a jeho doba - Konstantinopol – význam tohoto místa, architektura, sochařství, malířství této doby (mozaika) - Hagia Sofia, Hagia Eirene	
Žák určí vznik a vývoj Islámské kultury, o čem hovoří Korán - popíše architektonické, sochařské a malířské památky islámu - orientuje se v rozšíření tohoto umění v tehdejších světech - popíše islámská významná centra ve Španělsku na blízkém východě a v Indii - orientuje se v základních islámských symbolech a názvosloví	Islám - Hidžra – počátek muslimské éry - náboženství – Mohamed, korán, Mekka, kalifové, Medina atd. - architektura – mešity, mauzolea - sochařství – druhy a typy oblouků, Alhambra - malířství – techniky a náměty - významná centra Islámské kultury (Jeruzalém, Agra, Cordoba, Granada atd.)	

Žák se orientuje v raně středověké Evropě - určí a popíše politické uspořádání v době Velké Moravy - vyjmenuje důležité osobnosti této doby, nalezené a dochované památky na tomto území - žák popíše časovou periodizaci předrománského umění - určí význam osobnosti Karla Velikého, architektonické, sochařské, malířské a knižní památky této doby - orientuje se v používaných technikách a materiálech - popíše první kolonizační kláštery -Žák určí časovou periodizaci tohoto období v Evropě a našem území - orientuje se v historických událostech této doby - specifikuje znaky slohu - architektonické, sochařské, malířské a knižní památky v Evropě a u nás - vyjmenuje techniky a používané materiály	Umění raně středověké Evropy - Velká Morava - rozsah Velkomoravské říše, politické uspořádání a panovníci - první slovanské písmo (Cyril a Metoděj) - architektura a umělecké řemeslo (dochované šperky, materiály a techniky zpracování) Předrománské umění - časová periodizace - umění této doby - Karolínská a Otonská renesance - Karel Veliký a jeho vliv na umění této doby - architektura – sakrální a profánní (falce, kaple, první kolonizační kláštery a jejich popis) - sochařství – náměty a techniky - malířství a knižní tvorba – náměty, techniky Románské umění v Evropě a na našem území - časová periodizace - specifické znaky slohu – silné zdi, malá okna, rotundy, obloučkový vlys atd. - architektura – sakrální, profánní (kostely, kaple, kláštery)	
---	---	--

-Žák určí časovou periodizaci tohoto období - orientuje se v rozdílech mezi románským a gotickým slohem - specifikuje znaky slohu - rozezná charakteristické projevy gotického umění v architektuře, sochařství, malířství a uměleckém řemesle - popíše náměty, materiály a techniky gotického umění - rozlišuje znaky a projevy profánního a sakrálního umění, historické události a jejich souvislosti v Evropě a v Čechách - popíše vývoj gotického umění na našem území a specifikuje jeho projevy - určí nejvýznamější kulturní centra gotického umění v Evropě i v Čechách, díla a přínos významných osobností doby - rozezná charakteristické znaky krásného slohu a určí příklady	- sochařství – reliéfní výzdoba (tympanony, sloupy) - malířství – náměty a techniky - knižní tvorba - nejvýznamější památky této doby v Evropě (Pizza, Verona, atd.) Gotické umění v Evropě a v Čechách - časová periodizace - specifické znaky slohu – lomený oblouk, vertikálita, klenby, opěrný systém - architektura – sakrální a profánní, katedrály (Remeš, Notre Dame, chrám Sv. Víta, Chartres, Exeter, Kolín nad Rýnem, atd.) - sochařství – reliéfní výzdoba, volná plastika - malířství – náměty, techniky, vitraje - knižní malba a umělecké řemeslo - nejvýznamější architektonické, sochařské a malířské památky této doby - důležití panovníci, kteří ovlivnily umění (Karel IV.) - významná kulturní centra gotického umění v Evropě a v Čechách (Paříž, Praha, Londýn, atd.) - díla a přínos významných osobností doby (Parléř, Mistr Theodorik, Giotto, Van Eyck, rodina Pisanů, Bosch) - rozvoj hradní architektury – Točnick, Kost, Kašperk, Bezděz, Karlštejn - Krásný sloh	
---	---	--

3. ročník Žák určí časovou periodizaci renesance v Evropě a v Čechách - orientuje se v rozdílech mezi gotikou a renesancí - rozezná charakteristické znaky a projevy renesance v architektuře, sochařství, malířství a užitém umění - vyjmenuje materiály a používané techniky - rozlišuje znaky a projevy sakrálního a profánního umění, určí historické události a jejich souvislosti v Evropě a u nás - popíše vývoj renesančního umění v Evropě a v Čechách a specifikuje jeho projevy - určí nejdůležitější centra renesance, díla a přínos nejvýznamějších osobností - vysvětlí význam manýrismu a jeho představitele - posoudí změny životního stylu - orientuje se v individuálním přístupu v dílech výrazných osobností	- v architektuře, sochařství a malířství - používané materiály a techniky v gotickém umění 3. ročník d) Výtvarné umění Novověku - Renaissance v Evropě a v Čechách - časová periodizace - specifické znaky slohu - horizontalita, římsy, symetrie - architektura – sakrální a profánní (chrámy, baziliky, kostely, měštanské paláce) - sochařství – reliéfní výzdoba, volná plastika, náměty a materiály - malířství – náměty a techniky - knižní malba a umělecké řemeslo - nejvýznamější památky architektury, sochařství a malířství v Evropě a na našem území - důležité osobnosti této doby, kteří ovlivnily umění (papežové, Rudolf II. atd.) - významná kulturní centra (Praha, Benátky, Řím, Florencie, Paříž, atd.) - díla a přínos významných osobností doby (Michelangelo, Leonardo da Vinci, Donatello, Raffael, Bramante, Tizian, El Greco, Holbein, Cranach, Wolmut, Arcimboldo, Brueghel, atd.) - manýrismus-představitelé	
--	--	--

Žák určí časovou periodizaci tohoto období - orientuje se v rozdílech mezi renesancí a barokem - rozezná charakteristické znaky a projevy baroka v architektuře, sochařství, malířství a uměleckém řemesle - charakterisuje materiály, náměty a techniky baroka - rozlišuje znaky a projevy profánního a sakrálního umění a určí historické události a jejich souvislosti v Evropě a na našem území - popíše vývoj barokního umění v Evropě a v Čechách a specifikuje jeho projevy - orientuje se v individuálním přístupu v dílech výrazných osobností - popíše specifické znaky rokoka a jeho představitele	Baroko v Evropě a v Čechách - časová periodizace - specifické znaky slohu – kupole, zdvojování článků ve fasádě, zplacatělá voluta, atp. - architektura – sakrální, profánní - rozdělení baroku – dynamizující, klasicizující - sochařství – reliéfní výzdoba, volná plastika, náměty, techniky - malířství – náměty, techniky - knižní malby a umělecké řemeslo - nejvýznamější památky této doby - důležití panovníci a politické uspořádání - významná kulturní centra baroka v Evropě a v Čechách - díla a přínos významných osobností doby (Berniny, Rembrandt, Hals, Velasquez, Caravaggio, Rubens, Dientzenhofer, Aichl, Mathey, Van Delft, Goya , Braun, Brokof atd.) - Rokoko – závěrečné období baroka - představitelé, díla	
Žák určí časovou periodizaci klasicismu a empíru - orientuje se v historických událostech v Evropě, Francii a na našem území - specifikuje znaky směru, architektonické, sochařské a malířské památky v Evropě a u nás - vyjmenuje techniky, náměty	e) umění 18. a 19. století Klasicismus v Evropě a u nás - časová periodizace - specifické znaky směru - události doby klasicismu a jejich souvislosti ve světě a u nás - architektura - sochařství - malířství	

a používané materiály - popíše život Napoleona a jeho vliv na dění v Evropě - orientuje se v individuálním přístupu v dílech výrazných osobností	- umělecké řemeslo - charakteristické znaky a projevy klasicismu v Evropě a v Čechách - díla a přínos významných osobností doby (David, Canova, Ingres, Machek, Mánes, Tkadlík) - vláda Napoleona – Empír - jeho život a vliv na dění v soudobé Evropě - důležité osobnosti tohoto období a jejich díla	
4. ročník	4. ročník Romantismus v Evropě a v Čechách - časová periodizace - specifické znaky směru - architektura – historismus	
Žák určí časovou periodizaci romantismu - orientuje se v historických událostech v Evropě a na našem území - specifikuje znaky směru, architektonické, sochařské a malířské památky v Evropě a u nás - objasní vznik historismu - vyjmenuje techniky, náměty a používané materiály - orientuje se v individuálním přístupu v dílech výrazných osobností	(pseudogotika, pseudorenesance atd.) - sochařství - malířství - umělecká řemesla - charakteristické znaky a projevy romantismu v Evropě a v Čechách - výrazné osobnosti tohoto období a jejich díla	
Žák určí časovou periodizaci realismu - specifikuje znaky směru - vyjmenuje techniky, náměty a používané materiály	Realismus v Evropě a v Čechách, generace Národního divadla - časová periodizace - specifické znaky směru - architektura - sochařství - malířství – Barbizonská škola	

- orientuje se v individuálním přístupu v dílech výrazných osobností jak francouzského tak českého realismu - určí představitele a osobnosti stavby Národního divadla	- charakteristické znaky a projevy realismu v Evropě a v Čechách - důležité osobnosti této doby a jejich díla (Millet, Courbet, Purkyně, Pinkas, Daumier atd.) - Národní divadlo - výrazné osobnosti a jejich díla (Zítek, Myslbek, Ženíšek, Brožík, Mařák atd.)	
Žák určí časovou periodizaci impresi - popíše charakteristické znaky a projevy tohoto směru - vyjmenuje náměty a techniky - orientuje se v individuálním přístupu a v dílech výrazných osobností jak evropského tak českého impresionismu	Impresionismus - časová periodizace - specifické znaky a projevy impresi - vliv E.Maneta na tento směr - náměty, techniky impresionismu - dílo a přínos významných osobností (Monet, Renoir, Degas, Sisley, Rodin, Slavíček, atd.) - významná kulturní centra impresionismu	
Žák určí časovou periodizaci postimpresi - popíše charakteristické znaky a projevy tohoto směru - vyjmenuje náměty a techniky - orientuje se v individuálním přístupu v dílech výrazných osobností postimpresionismu	Postimpresionismus - časová periodizace - specifické znaky a projevy postimpresi - náměty a techniky - dílo a přínos významných osobností (Gogh, Gauguin, Lautrec, atd.) - pointilismus - specifické znaky a projevy - předtavitelé a díla	
	Symbolismus a Secese v Evropě a v	

Žák určí časovou periodizaci secese a symbolismu - popíše charakteristické znaky a projevy tohoto směru a slohu - vyjmenuje náměty, techniky a používané materiály - orientuje se v individuálním přístupu v dílech výrazných osobností jak evropské tak české secese	Čechách - časová periodizace - specifické znaky a projevy symbolismu a secese - architektura – geometrická, biomorfni - sochařství – náměty a materiály - malířství – techniky a náměty - umělecké řemeslo – materiály, techniky - dílo a přínos významných osobností (Gaudi, Redon, Loos, Hoffmann, Horta, Tiffany, Kotěra, Fanta, Kupka, Švabinský, Kubišta, Štursa atd.) - události doby secese a jejich souvislosti v Evropě a u nás	
Žák se orientuje ve vzniku jednotlivých směrů - rozezná charakteristické znaky a projevy jednotlivých směrů a přístupy v dílech výrazných osobností reprezentujících jednotlivé umělecké směry	f) umění 20. století Evropa a USA 1. pol. 20. stol. - časová periodizace jednotlivých směrů - charakteristické znaky a projevy bauhausu, funkcionalismu, konstruktivismu, exprese, kubismu, futurismu, dadaismu, fauvismu, surrealismu, abstrakce atd. - architektura - sochařství - malířství - umělecké řemeslo - náměty, techniky a materiály - dílo a přínos významných osobností (Picasso, Filla, Brancusi, Matisse, Eifel, Kandinskij, Kupka, Dalí, Miro, Gočár, Boccioni, Tatlin, Munch, Klee, Le Corbusier, Gropius, Duchamp,	

Žák se orientuje ve vzniku jednotlivých směrů - popíše charakteristické znaky a projevy jednotlivých směrů a přístupy v dílech výrazných osobností reprezentujících jednotlivé umělecké směry - popíše vývoj používaných technologií a materiálů	Giacometti, Arp, Čapek, Zrzavý, atd.) - fotografie a design - vliv totalitních režimů na umění 1. pol. 20. stol. Evropa a USA 2.pol. 20. stol. - časová periodizace jednotlivých směrů - charakteristické znaky a projevy abstrakce, informelu, sociálního realismu, op artu, pop artu, kinetického umění, land art, body artu, nové figurace, atd. - architektura - sochařství - malířství - náměty, rečníky a materiály - dílo a přínos významných osobností (Warhol, Vasarely, Calder, Rileyová, Pollock, Christo, Hartung, Rothko, Segal, Lichtenstein atd.)	
Žák se orientuje v časové periodizaci jednotlivých směrů - popíše charakteristické znaky a projevy jednotlivých směrů a individuální přístupy v dílech významných osobností reprezentujících jednotlivé umělecké směry - orientuje se ve vývoji používaných technologií a materiálů - vysvětlí vliv totalitních režimů na umění 20. stol. V Čechách	umění 20. stol. v našich zemích - časová periodizace jednotlivých směrů - historické i kulturní souvislosti a události 20. stol. - charakteristické znaky a projevy kubismu, funkcionalismu, surrealismu, socialistického realismu, abstrakce, atd. - v architektura, sochařství, malířství a v umělecké řemeslo - používané náměty, techniky a materiály - charakteristické znaky a projevy v individuálních přístupech v dílech výrazných osobností (Knížák, Zoubek,	

	Načeradský, Boudník, Medek, David atd.) - náměty a materiály jednotlivých směrů - vliv totalitních režimů na české umění 20. stol.	
--	--	--

Učební osnova vyučovacího předmětu

Technické kreslení

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 2

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem předmětu je rozvíjení prostorové představivosti a přispění k rozvoji technického myšlení žáků. Žáci se učí číst a zároveň kreslit technické výkresy. Zvládnutí učiva vytváří vědomostní a dovednostní základ pro tvorbu technické dokumentace.

Charakteristika učiva

Učivo je rozděleno do pěti tematických celků. V prvním je žák seznámen obecně s pojmem technická normalizace a se základními normami pro tvorbu technické dokumentace. Ve druhé části si osvojí zásady promítání a rozvine prostorovou představivost. Třetí část je věnována způsobům kótování. Čtvrtá část je věnována principům přepisování přesnosti rozměrů, úhlů, geometrických tolerancí, jakosti povrchu a tepelného zpracování. Závěrečná kapitola pojednává o principech vytváření kuželoseček a rovinných křivek z pohledu deskriptivní geometrie.

Pojetí výuky, formy a metody práce

Při výuce technického kreslení jsou využívány běžné výukové metody (výklad, práce s odbornou literaturou a normami, práce s elektronickými informacemi). Dále je využíváno především samostatné práce žáků při řešení individuálních zadání.

Zvláštní důraz je kladen na osvojování správných pracovních návyků – pečlivosti, přesnosti a přehlednosti vytvářené technické dokumentace. Výsledky své práce dokáže obhájit před kolektivem.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení je prováděno v souladu s klasifikačním řádem. Základem pro hodnocení žáka jsou výsledky při plnění individuálních zadání. Kromě těchto zadání jsou též využívána srovnávací zadání (vždy minimálně jedenkrát v každém tematickém celku). Důraz je kladen zejména na správnost řešení, ale přihlíží se též ke grafického rovni odvedené práce.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Kompetence:

a) Kompetence k učení:

- užívání inovativních metod práce jako např. práce ve skupinách, rozhovor, samostatná činnost, řízená diskuse o problému.

b) Kompetence k řešení problémů

- při probírání nového učiva postupovat induktivně – od jednoduchého k složitějšímu, od jednotlivých případů k obecnému principu
- zadávat vhodné, přiměřeně obtížné úlohy

c) Kompetence komunikativní

- žák se srozumitelně a přehledně vyjadřuje v mluvených psaných projevech při respektování platných norem a předpisů.

d)e) Kompetence personální, sociální a občanské

- žák odpovědně plní zadané úkoly, snaží se porozumět zadání, navrhnout způsob řešení a zdůvodnit jej.
- Samostatnost při řešení úkolů – volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušenosti a vědomosti nabyté dříve.

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- žák je seznámen s důležitostí znalostí problematiky technického kreslení pro jeho uplatnění na trhu práce.

g) Kompetence matematické

- je schopen nacházet funkční závislost a využívat je.

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií

- využívání grafických programů pro technické kreslení

Průřezová témata:

a) Občan v demokratické společnosti

Žák je stimulován k aktivitě, angažovanosti a k diskusím nad konkrétními úlohami praxe. Je veden ke komunikaci a zásadám slušného chování ve společnosti.

b) Člověk a svět práce

Technické kreslení podporuje jednoznačné a přesné vyjadřování, dovednost získávat a efektivně využívat informace z různých zdrojů. Žák řeší příklady praktické úlohy tématicky zaměřené.

c) Člověk a životní prostředí

Žák si osvojuje a třídí názory na spotřebu energie, na používané technologické metody a pracovní postupy, které jsou šetrné k životnímu prostředí, učí se uplatňovat nejen kritérium ekonomické efektivnosti, ale i hledisko ekologické, uvědomuje si problematiku odpadů – vznik, druhy, zneškodňování, způsoby minimalizaci jejich vzniku a vliv člověka na živou přírodu.

d) Informační a komunikační technologie

Žák využívá prvků moderních informačních a komunikačních technologií, efektivně je využívá v průběhu vzdělávání i při samostatném řešení praktických úkolů.

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

2. ročník

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
– vypracovává konstrukční dokumentaci – kreslí a čte výkresy součástí – zobrazuje tvar součástí, kótuje jejich délkové rozměry a úhly, stanovuje jejich dovolené úchylky, úchylky geometrického tvaru a vzájemné polohy jejich plocha prvků – kreslí a čte výkresy jednodušších sestavní, vypracovává k nim rozpisky součástí, – vypracovává návrhy technických popisů a návodů k používání jednoduchých výrobků, technických podmínek pro kontrolu jakosti, přejím výrobku apod. – vypracovává přípravnou projektovou dokumentaci .	Technické zobrazování Kótování Předepisování přesnosti rozměrů, úhlů, geometrických tolerancí, jakosti povrchu a tepelného zpracování Výkresy součástí a sestavení Schémata	
– zná druhy a kreslí kuželosečky a rovinné křivky	Základy deskriptivní geometrie	

Učební osnova vyučovacího předmětu

Výtvarná příprava

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 3 hodiny

Počet hodin celkem za 4 roky: 192 hodin

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Předmět směřuje k získání ucelené výtvarné orientace a ovládání základních teoretických a praktických poznatků ve výtvarné tvorbě. Osvojení výtvarného jazyka, široký základ schopností a dovedností vyústí do výtvarné aktivity ve 3. a 4. ročníku.

Charakteristika učiva

Učivo výtvarné přípravy je rozvrženo do 1. a 2. ročníku studia a má teoreticko-praktický charakter. Obsah předmětu tvoří v 1. ročníku dva základní tématické okruhy, které jsou zaměřeny na poznání a ovládnutí výtvarného jazyka a prostředků kompozice tzv. morfologie a syntaxe výtvarné tvorby. Jednotlivé prvky, prostředky a principy se procvičují v logických vztazích s ostatními a v souvislosti s mezipředmětovými vztahy. Ve 2. ročníku je věnována pozornost souhrnným kompozičním cvičením, analýze obsahu a formy uměleckého díla, fantazijně-koncepčním cvičením a studiu reálií zaměřeném na obtížnější zvládnutí věcného motivu.

Z hlediska **odborných kompetencí** předmět poskytuje žákům znalosti a dovednosti potřebné pro názorné vyjadřování myšlenek, rozvíjení jejich výtvarné zkušenost a pochopení umění jako prostředku komunikace. Žáci pracují s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou důležitým nástrojem výtvarné užité tvorby. Učí se základům zobrazování, rozvíjejí výtvarného myšlení a vidění, schopnosti pozorovat, vybavovat si vjemy, posilovat paměť, analyzovat a hodnotit přírodní a společenské jevy z výtvarného hlediska. Žáci své myšlenky vyjadřují pomocí prvků výtvarného jazyka a vycházejí přitom ze zásad pro volné a užité umění. Vyjadřují se výtvarnými technikami vyplývajících z výtvarného zpracování materiálu daného studijnímu oboru a mají o nich přehled. Dávají přednost tvořivému výkonu, vyhýbají se pasivnímu přijímání hotových schémat a jediného způsobu řešení, aktivně zkoumají jevy a získávají nové zkušenosti v tvůrčím procesu.

Ve výtvarné přípravě je podporována samostatnost, originalita, fantazie, smysl pro řemeslnost

a čistotu vypracování, usilování o nejvyšší kvalitu svého produktu a správného postupu realizace práce, citlivost k sobě a ostatním, vnitřní pohyblivost, schopnost obměňovat, cílevědomé objevování, výtvarný experiment, hodnocení vlastní práce, výtvarný soud a kooperace s ostatními. Žáci si vytváří vztah k výtvarnému umění, vytvořeným hodnotám, všímá si okolního světa a vytváří si vlastní názor.

V hodinách si žáci osvojují pracovní návyky, základní kresebné, malířské a kombinované techniky v ploše, řeší technologické problémy a vlastní organizaci práce. Kromě toho je jejich činnost přiměřeně zaměřena i na práci v prostoru. Získávají poučení o prostorovém vnímání, formách, prostorových vztazích a možnostech jejich vyjádření v plastice a reliéfu. Cvičení rozvíjejí obrazotvornost, zručnost, cit pro materiál trojrozměrných objektů, proporci, strukturu, povrch a rozložení hmot. Žáci se opírají o pozorování vlastností materiálu a hledají tvořivá řešení. Při práci dbají na tvůrčí atmosféru v učebně, na ochranu vlastního zdraví a ostatních a dodržují základní bezpečnostní předpisy, jednají ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje.

Pojetí výuky, formy a metody práce

Výtvarnou přípravu je možné členit na dva samostatné vyučovací celky: přípravnou kresbu a plošnou prostorovou tvorbu.

Předmět „**přípravná kresba**“ se vyučuje 3 hodiny týdně v učebně kreslírny a je zaměřena především na věcné, aspektové, analytické studie podle skutečnosti a syntetický výklad jako příprava pro další studium figurální kresby ve 3. a 4. ročníku. Předmět „**plošná a prostorová tvorba**“ s dotací 3 hodiny týdně se vyučuje v grafické dílně a vychází z praktických plošných či prostorových kompozičních a fantazijních cvičení. Je zaměřena na teoretické a praktické zvládnutí vyjadřovacích prostředků a rozmanitých výtvarných technik. Přípravuje žáky pro následnou tvorbu ručních grafických technik a navrhování ve 3. a 4. ročníku.

Výuka je dána převahou odborně praktického učiva, sleduje zaměření oboru a je vymezena časovým a tématickým rozvržením učiva, s kterým jsou žáci seznámeni na začátku školního období. V procesu učení jsou upevňovány mezipředmětové vztahy s dějinami umění, písmem, grafikou, figurální kresbou, technologií a navrhováním. Převažuje vlastní praktická činnost studenta příležitostně kombinovaná s činností ve skupině a spoluprací ve dvojici.

V závěru každého klasifikačního období je zařazena klauzurní práce, kde žák samostatně v příslušném časovém úseku vytvoří práci, která shrnuje dosažené výsledky za uplynulé období. Součástí výuky tvoří návštěvy galerií, exkurze, účast v soutěžích, workshopech, pomoc při prezentaci školy a vlastní jiné výtvarné aktivity žáků. Výstavy a komentované prohlídky vybírá učitel aktuálně po dohodě s ostatními minimálně jednou za pololetí. Malbě a kresbě v exteriéru se

žáci věnují každoročně na týdenním kurzu v plenéru. Učitel koordinuje výuku v demokratickém prostředí a věnuje se každému žákovi individuálně. Pomáhá mu hledat optimální řešení úkolu, sleduje správnost pracovních návyků. Žák je veden ke tvořivosti, samostatnosti, zodpovědnosti, pečlivosti při vytváření zadaného tématu a rozvržení jednotlivých kroků. Učitel používá aktivizačních metod výuky, podněcuje zájem žáků v učení a stanovuje jasná pravidla v hodině. Dává prostor k tomu, aby se žáci učili i navzájem od sebe. Je náročný k nadaným a výtvarně zdatnějším rozšiřuje výuku o doplňující cvičení s možností individuálního plánu. Žáky s odevzdanou prací před termínem odevzdání motivuje k dalším aktivitám. V případě samostatných realizací zaměřených na vlastní výběr techniky a námětu učitel podporuje žáky v adekvátní volbě řešení ve vztahu k jejich možnostem a schopnostem individuálního zaujetí a dosavadnímu směřování.

Ve výuce se používají nejrozličnější názorové pomůcky – modely, ukázky prací z archivu, knižní materiály, fotodokumentace apod. Učitel zařazuje aktuální informace z oboru. Vytváří podmínky pro rozvíjení diskuse, připomínek a návrhů. Kromě pracovních návyků rozvoje motorických dovedností klade důraz na další formy vzdělávání jako je pozorování, analýza, vyhledávání informací, hodnocení, pokusy a experimenty.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází ze školního klasifikačního řádu a bodového systému určeného pro výtvarné předměty. Učitel vymezuje jasná vlastní kritéria hodnocení a seznámí s nimi žáky na začátku školního období. Snaží se o komplexní způsob hodnocení a úroveň srovnává s danou formou. Respektuje osobitý styl žákovy samostatné tvůrčí práce, požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupu práce, hodnotí individuální pokrok, snahu o dosahování osobního maxima, podporuje osobitý přístup k řešení práce. Sleduje žáka, aby při práci dodržoval kromě pracovního postupu také hygienická a bezpečnostní pravidla. Na základě partnerského vztahu učitel chválí, hodnotí snahu, dokáže ocenit žakovu práci a na správném místě vyjádřit kritiku. Věnuje se každému a slabším, kteří projeví zájem, pomáhá. Sleduje celkový rozvoj osobnosti, učí žáky sebehodnocení za účelem objektivního vnímání dosažených výsledků a další motivace spolu s upevňováním jejich sebevědomí. Přihlíží k jejich aktivitě během procesu učení, flexibilitě, přístupu k ostatním, schopnosti spolupráce, mimoškolní aktivitě, vyhledávání materiálu, přípravě pomůcek, schopnosti komunikace a úrovni výtvarného soudu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Kompetence:

a) Kompetence k učení:

Žák si je si vědom změn přicházejících s přechodem ze ZŠ na SŠ. Dokáže se vyrovnat s nutností

větší samostatnosti, rozhodnosti a efektivností organizace vlastní práce. Úkoly odevzdává v dohodnutém termínu, učí se vlastní sebekontrola a nespolehá jenom na učitele. Uvědomuje si sám sebe v tvůrčím procesu, dbá na průběh a výsledek práce a pozitivně rozvíjí vlastní osobnost. Během výkladu učitele pozorně naslouchá, třídí si myšlenky o postupu práce, radí se a účastní se diskuse. Učí se postupy jednotlivých plošných a prostorových technik, kromě řemeslné zdatnosti dokáže i experimentovat, srovnává vlastní výsledky s ostatními, pracuje s dalšími zdroji sebevzdělávání. Zajímá se o výtvarné dění ve škole i mimo ni, dosažené výsledky spolužáků v soutěžích, jako začátečník si postupně uceluje představu o své budoucí profesi a směřuje k ní své aktivity.

b) Kompetence k řešení problémů

Žák je schopen řešit způsob prezentace vlastních vjemů, pocitů, myšlenek a představ. Hledá pro ně účinné vyjadřovací prostředky a varianty řešení. Učí se základním výtvarným myšlenko-vým operacím a hledá osobitý tvůrčí postup při rozvíjení vlastní kreativity. Uplatňuje vlastní výtvarný názor a formuluje výtvarnou myšlenku. Rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější metodu dosažení cíle.

c) Kompetence komunikativní

Žák odborně komunikuje s divákem prostřednictvím praktického a teoretického osvojení výtvarných vyjadřovacích prostředků. Nezapomíná na výtvarný nápad, ve vyjadřování na skloubení vtipu s hravostí. Hledá další významové roviny a skryté obsahy výtvarného sdělení. Rozvíjí řemeslnou dovednost komunikovat skrze vlastní výtvarnou práci. Diskutuje o umění, výtvarnících a aktualitách předmětu. Dokáže vést dialog na výtvarné téma. Naslouchá druhým lidem a umí argumentovat. Jeho jednání a vystupování vychází z pravidel a norem školy.

d)e) Kompetence personální, sociální a občanské

Žák dbá na vlastní osobní rozvoj a svým životním stylem a pracovním přístupem pozitivně ovlivňuje jednání druhých. Preferuje podnětnou a příjemnou pracovní atmosféru ve třídě, sám se na ni aktivně podílí. Je ohleduplný k výtvarné činnosti a pracovnímu zázemí spolužáků, dokáže poradit, zhodnotit a unést případnou kritiku. Spolupracuje s ostatními, je tolerantní k odlišnosti názorů např. při diskusi na výtvarné téma, učí se hodnotit a vyjádřit kritiku v závislosti na pozorování výsledků vlastní a jiné práce. Pracuje s osobní zkušeností a o její hodnotu obohacuje práci v týmu, upevňuje tvůrčí klima, iniciativně vystupuje s vlastními ukázkami mimoškolní práce a diskutuje o nich s ostatními. Respektuje výtvarné hodnoty, které byly vytvořeny, vytváří si k nim vztah a uvědomuje si jejich důležitost v rámci konkrétního prostředí.

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Žák si od 1. ročníku vytváří pozitivní vztah k manuálním výtvarným činnostem. Dokáže se koncentrovat na výtvarný problém a svůj vlastní pracovní výkon. Využívá své dosažené výsledky

a zkušenosti k dalšímu individuálnímu rozvoji. Na základě poznání sebe samotného hledá a směřuje své aktivity k budoucímu pracovnímu či studijnímu uplatnění. Vytváří si reálnou představu o oboru, který studuje a sleduje výtvarné aktivity ve škole i mimo ni. Hledá vhodné způsoby prezentace svých prací a přijímá potřebu neustále se zdokonalovat. Shromažďuje a dokumentuje si svou práci pro budoucí portfolio.

g) Kompetence matematické

Žák je používá v případech potřeby konkrétního výpočtu a měření ve výtvarné práci např. přípravy formátu, množství materiálu, odhadu spotřeby, konstrukce modelů a velikosti jejich komponentů, změny měřítka modelu a umísťování v ploše, výpočtu proporcí, vizování apod.

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií

Žák je používá k rozšíření výtvarného obzoru. Vyhledává dostupné zdroje informací. Srovnává vlastní výsledky s jinými, využívá možnosti prezentace na internetu. Informace třídí a kriticky hodnotí, sleduje novinky oboru a příspěvky výtvarných institucí.

Průřezová témata:

S průřezovými tématy se pracuje podle příležitostí a probíraného učiva v hodině a jsou propojovány s běžným životem. Jsou interpretovány jako součást běžné výuky pokud nejde např. o konkrétní projekt na dané téma. V rámci průřezových témat jsou zahrnuty především tyto domény:

a) Občan v demokratické společnosti

- současné výtvarné aktivity v kontextu s vývojem výtvarného umění, doprovodné výstavy, pracovní klima ve třídě, vstřícná diskuse, pozitivní návrhy, činy a rozhodování, psychohygiena, sebekontrola, vlastní poznání, morálka, postoje, hodnoty, výtvarná relaxace a uvolnění.

b) Člověk a svět práce

- umění jako prostředek komunikace, výtvarné sebevyjádření, prosazování vlastního názoru, rozbor uměleckého díla, kresebné, malířské a prostorové techniky, realizace nápadů, výtvarné a organizační dovednosti, kreativita, soutěže, workshopy.

c) Člověk a životní prostředí

-výtvarná tvorba v přírodě, plenér, vnímání tvarů a hodnot v přírodě, znázornění a pojmenování skutečnosti, péče o flóru a faunu, kresby v zoo, vztah k vlastnímu a jinému prostředí, ekologické kluby a sdružení v regionu

d) Informační a komunikační technologie

- objektivní vnímání výtvarné skutečnosti, aktivní práce se zdroji výtvarných informací a jejich adekvátní posuzování, spolupráce se školním časopisem a webovými stránkami školy.

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
1. ročník V úvodní hodině se žák seznámí s charakteristikou a pojetím výuky předmětu výtvarná příprava, způsobem organizace předmětu, rozvržením učiva ve dvou ročnících, hodnocením výsledků, bezpečnostními a hygienickými pravidly při výtvarné práci. Žák rozumí účelu určení výtvarných prostředků v dorozumívacím procesu, který předpokládá dobré osvojení výtvarného jazyka a pravidla zobrazování. Žák pojmenuje výtvarné prvky díla: bod, skvrna, linie, plocha, tvar, světlo a stín, barva a prostor. Rozpozná informaci o vzniku výtvarného díla. Žák vnímá bod a skvrnu jako jeden ze základních elementů vyjadřování, rozpozná jejich výtvarné možnosti, dokáže vytvářet různou hustotu bodů rozmanité struktury, obrazce a plasticitu objemu. Žák používá kresebný tah ke znázornění obrysu předmětů. Sleduje jeho průběh, rytmus, různé přítlaky, modelační účinky, autonomní	1) Úvod do předmětu Smysl a zaměření předmětu, organizace a náplň práce, dosavadní výtvarné aktivity žáků, časový plán a rozvržení učiva, výtvarný materiál a pomůcky. Bezpečnost a hygiena práce v učebně. 2) Morfologie výtvarného díla, výrazové a vyjadřovací prostředky Všeobecná charakteristika výtvarných prostředků a jejich postupné osvojování a procvičování. Základní prostředky výtvarného vyjadřování jako základní stavební kámen kompozice. Forma a obsah výtvarného díla. a) <u>Skvrna, bod</u> Skvrna z hlediska výrazu a významu při pozorování, hry se skvrnou, vytváření struktur. Výrazové možnosti bodu a jeho působení v ploše a prostoru, dva a více bodů, vztahy mezi nimi, rozmanitosti struktury bodů v kompozici, cvičení. b) <u>Linie, čára</u> Vznik linie, výrazové možnosti čáry ve výtvarném díle, čára jako projev psychiky. Čára jako abstrakce a základní prvek kresby. Linie přírodní a geometrické, jejich další dělení a charakteristika. Cvičení na	Prk 3 hod. Ppt 3 hod. Prk 3 hod. Ppt 9 hod. Prk 3 hod.

dynamiku, ornamentální a dekorativní schopnosti, prostorotvornost a kresebnou konstrukci.	vedení a průběh čáry.	Ppt 6 hod.
Výtvarný účinek plochy vyjadřuje různými kresebnými technikami, prostorovým členěním materiálu či pojímá různými barvami. Žák porozumí plastičnosti geometrického tvaru a skladebné variaci kompozice. Tvaruje, ubírá, při-dává plastické formy, aby vytvořil jed-noduchý geometrický reliéf.	c) <u>Plocha</u> Vznik plochy, rovina a zakřivená plocha. Výtvarný účín jejího povrchu v plošné tvorbě. Rytmičká kresebná cvičení, skladebná plošná a plastická variace na téma. Tvarování rovné a zaoblené formy, jednoduchý noduchý geometrický reliéf v materiálu. d) <u>Tvar</u> Vnímání tvaru a vzhledu předmětů. Tvar přírodní, geometrický a abstraktní. Dělení tvaru podle kontrastu a jeho výstavby. Tvar v užitém umění, architektonická bionika, stylizace tvaru, postupy v konkrétním cvičení, technika šablonování.	Prk 6 hod. Ppt6 hod.
Žák uvědoměle pozoruje tvary jako nej-důležitější složku zobrazování. Rozezná tvar podle toho, jak vzniká a uvědomu-je si přírodní zákonitosti růstu. Roz-děluje tvary z hlediska výstavby a vzniku. Při stylizaci tvaru se zaměřuje na to, co je pro tvar typické a připravuje šablonu pro další použití v práci s barvou. Při kresbě podle modelu pozoruje tvar a analyzuje. Postihuje poměr velikostí, jeho polohu, obrys a hloubku stínu. Rozvrhuje kresbu a umístění modelu. Vystihuje základní proporce, zjišťuje hlavní osy předmětů a základní konstrukci před provedením finální kresby. Vychází od celku a postupuje k částem. Kromě toho experimentuje s dalšími možnostmi zobrazení. Při studijní kresbě dbá zásad kreslení na svislé nákresně, správného držení materiálu a adekvátního odstupu	Výtvarné studium přírodních tvarů a odhalování jejich řádu a zákonitostí stavby. Estetické vnímání, osvojení a hodnocení přírodní a věcné reality. Výtvarné osvojování vegetativních zvláštností a struktur, rytmu v přírodě. Tradiční kresebné studie a další techni-ky dající vyniknout strukturálnímu cha-akteru zvláštností, otisky, frotáže a de-kalky. Uvědomělé pozorování jako nejdůleži-tější složka zobrazování. Studie přírod-ních a věcných motivů podle skutečnos-ti. Zásady, základní dovednosti a postupy	

od modelu. Žák pracuje podle metodických pokynů učitele. Zobrazuje hranaté a rotační předměty podle pravidel zra- kových dojmů tzv. centrální perspektivy. Správně vyčte perspektivní jevy pozorovaného modelu a snaží se zobrazit předmět tak, jak jej vidí z daného stanoviska. Žák dodržuje principy trojrozměrného vyjadřování a používá vhodné nástroje při modelování, odlévání a tvarování. Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce v dílně. Rozvíjí cit pro prostorovou tvorbu, hledá výrazové možnosti materiálu. Klade důraz na čistotu zpracování a správný technologický postup. Žák rozlišuje dva světelné zdroje, přirozené a umělé. Celkový výraz kresby podřizuje intenzitě osvětlení. V modelaci předmětu uplatňuje metodu světelného odstupňování od bílé po černou, aby tak vznikl dojem plastické modelace. K dosažení bohaté škály tónů používá různé způsoby např. zrnění, šrafo- vání, tečkování či změny přítlaku na nástroj. Prostor vnímá jako trojrozměrné prostředí. Rozumí příkladům dvojrozměrné a trojrozměrné tvorby. Žák se seznámí s koncepcemi výtvarného řešení prostoru v kontextu s dějinami umění. Při sestavování zátiší si žák všímá zákonitostí	při perspektivním kreslení. Pravidla zobrazování rotačních a hranatých těles, nákresna, hlavní bod, horizont a úběž- níky. Cvičení zaměřená na správnost zobrazení předmětů v centrální perspektivě. Materiálové studie v prostoru, plastická výstavba tvaru, pochopení měřítka, prostoru, objemu, konstrukce hmot, úlohy pohledu ze všech stran. Volná plastika podle modelu. Bezpečnost a technologická pravidla při práci. e) <u>Světlo a stín</u> Zdroje světla. Světlo jako základní podmínka vnímání. Výrazové možnosti světla. Světlo, polostín a stín ve výtvarném umění. Světelné škály ve vztahu k objemu předmětu. Šerosvitné, valérové či barevné studie podle modelu z různých materiálů, draperie látky a papíru. Vyjádření rozmanitosti tónů rozličnými technikami, které rozvíjí dále ve 2. ročníku. f) <u>Prostor</u> Trojrozměrné a dvojrozměrné chápání prostoru, příklady uplatnění v reálném prostoru jako je např. socha a architektura. Prostředky řešení prostoru v obrazové ploše. Sestava skupiny. Zákonitosti výtvarné kompozice. Funkce předmětu v sestavě, poloha, vzájemné prostorové a světelné	Prk 18 hod. Ppt 6 hod. Prk 12 hod. Ppt 3 hod.
---	--	---

aranžování modelů, jejich umístění, rozvržení, natočení, rozložení barev, materiálů a tvarů v prostoru. Vybírá vhodné stanoviště svého pracovního místa a dodržuje vzdálenost od skupiny. Srovnává odlišnosti tvarů, perspektivní zkratky, správně poměřuje proporce a velikosti a pomáhá si vizováním. Kromě studia vycházejícího z přímého optického vjemu se vyjadřuje i z paměti, uplatňuje fantazii, představivost a schopnost vybavování tvarů. Směřuje k výtvarné parafrázi a rozvíjí vlastní tvořivé dispozice. Rozvíjí výtvarné myšlení a cítění v plastické tvorbě. Modeluje jednoduché formy s cílem dosáhnout iluzi prostoru. Žák se zajímá o teorii barev a zákonitosti jejich vnímání. Barvu charakterizuje třemi základními kvalitami. Orientuje se v možnostech užití světla v obraze v kontextu s dějinami umění. Rozumí řeči barev a vymezuje základní malířské postupy. Rozlišuje hodnotu barvy, její funkce a působení na člověka. Zhotoví barevný kruh a pokouší se o vymíchání dalších odstínů. V barevném kruhu rozeznává výrazové kvality barev a pojmenuje je. Používá pomůcky a výtvarný materiál určený k technice akrylové barvy. Řídí se metodickými	vztahy. Porovnávání jednotlivých tvarů. Úloha vlastního stanoviště. Dodržování základních zásad při kreslení sestavy předmětů. Postup při studijní kresbě podle skutečnosti. Cvičení z paměti zaměřené na posilování výtvarné představivosti a tvořivých schopností žáka. Tvůrčí přístup ve smyslu výběru, typizace, nadsázky a zkratky a vybavování vjemů. Hledání vlastního způsobu vyjádření. Kompozice na dané téma jako fantazijně koncepční cvičení. Principy plastické a prostorové tvorby ve ztvárnění iluzivního reliéfu. Studijní cvičení. Orientace ve vzájemných vztazích a poměrech hmot. g) <u>Barva</u> Barva z fyzikálního, fyziologického a psychologického hlediska. Barevný vjem. Barva a světlo. Barevný kruh. Působení barev na naši psychiku, barevné preference a symbolika. Barva a životní prostředí, reklama. Výrazová stránka barev a jejich dělení. Barevné vztahy. Míchání základních, podvojných a lomených barev v barevném kruhu. Návosloví. Cvičení zaměřené na praktické osvojení práce s akrylovou barvou. Míchání dalších odstínů, vlastní vzorníky. Příprava podložky a napínání papíru, nanesení podkladu. Kompoziční etudy zaměřené na vlastní barevnou představu.	. Prk 18 hod. Ppt 6 hod Prk 6 hod. Ppt 9 hod.
---	--	--

pokyny učitele. Ověřený způsob míchání barev si dále upevňuje v samostatném kompozičním cvičení podle vlastní fantazie. Žák definuje pojem kompozice jako vnitřní skladbu výtvarného díla usilující o uspořádání a jednotu výtvarného celku. Ve výtvarné kompozici žák uspořádá akcenty, rytmické figury a prázdná místa na konkrétním cvičení. Rozeznává plošný a plastický ornament, jeho jednotlivé druhy. Motiv podrobuje úpravě, výrazně zjednodušuje, vylučuje detaily za účelem dosažení grafické zkratky. Jako variantu skládá, vystřihuje, lepí, spojuje, vyklápí, přehýbá, konstruuje plochu rytmizováním a opakováním papírových prvků, vytváří kompoziční celek. Žák člení výtvarné prvky podle osy, používá zrcadlovou symetrii a pozoruje příklady nepatrných rozdílů v přírodě. Využívá symetrii jako aspekt rovnováhy v kompozičním cvičení. Vyjadřuje opak symetrie asymetrií, působí dynamicky na kompozici, vyjadřuje neklid a oživení. Pozoruje živé a neživé tvary, které se skládají z částí a jsou uspořádány podle určitého principu.	3) Kompozice a prostředky výstavby, syntax výtvarného díla Všeobecné zákonitosti výstavby výtvarného díla, osvojování a procvičování na základě zobecněných principů zdůrazňujících skladebný zřetel. a) <u>Rytmus</u> Biologický a mechanický rytmus. Rytmus a metrum v umění. Druhy ornamentu a jeho základní kompoziční principy, úloha barvy a stylizace tvaru. Řazení v ploše a prostoru. Kompoziční dekorativní cvičení zaměřené na rytmus, světelné, tvarové či barevné protiklady. Konkávní a konvexní tvary, vrstvení, lepení, skládání vyřezávání apod. Reliéfní kompozice z papíru. b) <u>Symetrie a asymetrie</u> Uspořádání prvků podle osy, jejich členění, symetrická a asymetrická kompozice, její účast v architektuře, malířství a užité tvorbě. Výtvarný účín a působivost výtvarného díla ve vztahu k porušení dokonalé harmonie. Studium přírodních a umělých forem, jejich uspořádání, kompoziční fantazijní cvičení. c) <u>Rovnováha a nerovnováha</u> Způsoby jejich dosažení v kompozici. Vznik napětí v díle. Komponování vy-	Ppt 9 hod. Ppt 6 hod.
---	--	-------------------------------------

Žák kombinuje výtvarné prvky. Nevyvážené jevy používá záměrně tam, kde potřebuje vyvolat aktivitu. Správně samostatně rozkládá prvky v obraze, aby dosáhl přiměřenou rovnováhu. Vyhledává další možnosti tvarování papírového či jiného materiálu prostoru a zdokonaluje svou manuálně-technickou zručnost. Při kresbě respektuje vizuální zkušenosti reality a vazebné záležitosti v kompozici. Hledá zákonitosti harmonického uspořádání částí a celku, vyvozuje pravidla zobrazování tzv. kánon. Nalézá „zlaté proporce“ lidského těla a přírodních tvarů. Určuje ideální rozvržení prvků v rámci daného prostoru. Sestrojí příklad zlatého řezu a uvádí jej do praxe. Geometrickou strukturou zachytí přesné proporce lebky jako základní tvar pro další kresebné studie. Odkrývá vnitřní strukturu kostí při různých úhlech pohledu. Studuje jednotlivé části hlavy podle sádrového modelu při pohledu z profilu, poloprofilu a zepředu. Po cvičné lineární kresbě provádí modelaci stínováním. Žák pracuje s protiklady jako důležitými principy výtvarné tvorby a uplatňuje rozdílné stránky jevů. Pojmenuje protikladné barvy, světlostní kontrast, barevný kontrast, lokální barevnost,	vážených a nevyvážených prvků. Praktická cvičení zaměřená na seskupení prvků. Vyváženost tvarová, barevná, světelná, proporční a prostorová. Zhotovení papírového modelu, kresebná vizualizace nápadu, prostorová kompozice. Příklady rovnováhy v zátiší, analytické studie podle skutečnosti, aranžování modelu, kompoziční skicy. d) <u>Proporce</u> Vztahy částí a celku. Proporce lidského těla – kánon. Zlatý řez a jeho pravidlo v obraze, princip sestrojení, cvičení na hledání a záznam proporčních vztahů. Kresebné studie podle modelu, kresba lebky. Základní stavební schema lebky a její kresebná analýza z různých stran. Kresba částí hlavy podle sádrového modelu. Stanovení typu hlavy, organická výstavba celku, proporce a celková charakteristika. Lineární a valérové kresby se zaměřením na polohy hlavních hmot a objemové vyjádření anatomických jevů. e) <u>Protiklady a souzvuky</u> Jejich dialektický vztah a působení v kompozici. Kontrast tvarový, proporční, světelný a barevný. Význam barevných vztahů, kontrast následný a současný. Příprava na výtvarný kurz v plenéru, úvod do malby a kresby krajiny a jejího	Prk 6 hod. Ppt 12 hod. Prk 9 hod. Ppt 3 hod.
---	---	--

nadsázku a transpozici barev. Přípravu- je se na malbu a kresbu v plénu a v úvodním cvičení se snaží zachytit viděnou skutečnost. Buduje prostor po- mocí barevných vztahů a plánů. Prostor a objem tvarů vyjadřuje techni- kou šrafování tuší a perem, rozlišuje světelné škály modelu a dbá na dodrže- ní celistvosti pozorovaného objektu. Žák pojmenuje druhy pohybu a rozlišu- je přemísťování plynulé, přerušované a sekvenční. Pozoruje zachycení pohy- bu na ukázkách. Zaznamenává pohyb z představy pro- střednictvím výtvarných prvků a zvole- ných technik. Výtvarnou zkratkou zachycuje podstat- né znaky pohybujícího se zvířete.	detailu. Postup práce při tvorbě v plé- ru. Kresebná a barevná konstrukce ob- razu. Světelný kontrast v technice perokres- by, křížená šrafura a cvičení na vedení čáry. Grafická zkratka ve výtvarném umění, cvičení. f) <u>Pohyb</u> Pohyb zdánlivý a skutečný. Vznik po- hybu v umění prostřednictvím výtvar- ných prvků. Vyjádření pohybu napětím, deformací, nerovnováhou a kontrastem. Příklady na konkrétních dílech, analýza pohybu. Kompoziční cvičení zaměřené na vyjádření pohybu. Studie pohybu, kresba zvířat v ZOO a účelný skicovitý způsob kresby.	Prk 9 hod. Ppt 9 hod
2. ročník Žák studuje zákonitosti přírody, které mají svou logiku a jsou poučením pro výtvarníka a podnětem pro další tvůrčí práci. Zdokonaluje techniku stu- dijní kresby a malby podle skutečnosti. Posazení lidské hlavy chápe v kons- trukčních, typových, proporčních a po- hybových souvislostech s lidskou pos- tavou. Prostuduje a procvičí kresebný	1) Věcné studie Navazující úlohy z předcházejícího roč- níku se zřetelem na obtížnější vyjádření věcného motivu. a) <u>Studium přírody</u> a její rozmanitosti tvarů, vystižení charakteristiky propor- cí, světla a stínu, barevnosti a struktury. Příroda jako nevyčerpatelný zdroj pou- čení a inspirace. Kresba a malba podle modelu. Hlava jako organická součást lidské postavy, základní polohy, enface, profil a poloprofil. Rozčlenění lidské hlavy vzhledem k osám. Poměrování částí a konstrukční schéma. Kresba hlavy podle sádrového modelu. Lineární kres-	Prk 3 hod. Ppt 9 hod.

proces výstavby lidské hlavy podle sádrového modelu jako základ pro další práci v kresbě podle živého modelu ve 3. ročníku. Uvědoměle pozoruje, zjišťuje rozměry a proporce vyjadřuje světelné a prostorové vztahy šerosvitnou technikou a zdokonaluje se v technice šrafování. Vnímá a hodnotí přírodní realitu. Viděnou skutečnost transformuje do obrazové. Snaží se o vnější optické pozorování, vyhledává stanoviště a postupuje podle metodických rad učitele. Dodržuje hlavní zásady výstavby obrazu, pevnost obrazové skladby a kompaktnost forem. Žák výrazně uplatňuje výtvarnou paměť, rozvíjí představivost a fantazii. Směřuje k metafoře, rozvíjí tvořivé dispozice a výrazové schopnosti. Studuje anatomické zvláštnosti živočichů, zaměřuje se na osvojení druhových znaků a anatomické specifiky. U obratlovců se v kresebném postupu opírá o znalost konstrukce a znaků kostry, která udává proporce a základní tvarové rysy těla. Žák se učí vnímat, hodnotit a zobrazovat tvarové, prostorové a barevné vztahy předmětů vytvořené člověkem. Zobrazuje umělé tvary a rozvíjí své vidění ve složitějších tvarech. Analyzuje jejich objemovost, funkční znaky	ba, prostorové a plastické členění celkového objemu. Kresebné studie tužkou, uhlem, rudkou, sépií, perem a štětcem. Studie vycházející z přímého optického vjemu krajiny. Kresba a malba v pléneru. Tvar jako nositel malířských a kresebných hodnot v přírodě. Hlavní zákonitosti vyjádření prostoru v obraze. Studie krajiny technikou kresby suchým a mokrým materiálem, malbou akrylovými barvami, akvarelem, pastelem apod. Výtvarná parafráze, následná realizace z paměti, výběr, typizace, nadsázka a zkratka při výtvarném osvojování přírody. Kresba živého modelu v ZOO jako účelový skicovitý způsob studia, který umožňuje výtvarnou zkratkou charakterizovat podstatné znaky zvířete. Kresba materiálem odpovídajícím rychlému záznamu modelu. b) <u>Studium předmětné skutečnosti</u> Objevování krásy všedních věcí a chápání umělecké tvorby. Rozvíjení variability zobrazování stejné věci dalšími technikami a přístupy. Analýza umělých forem, různých vyrobených mechanismů a předmětů. Analytické studie od jednoduchých po složité. Praktická cvičení zaměřená na věcnou	Prk 32 hod.
--	--	--------------------

Komunikuje verbálně i neverbálně na úrovni, rozšiřuje vlastní výtvarný obzor o další postřehy a názory, všímá si námětů k zamyšlení. Shromažďuje, třídí a upevňuje výtvarné informace z různých zdrojů. Respektuje individuální potřeby jiných, svébytnost a osobitost, jedinečnost přírodního prostředí a výtvarné specifity dalších kultur. Zná klíčový princip tradiční tvorby, modernismu a postmodernismu. Praktickou činnost žák zaměřuje tak, aby vyústila v tematických pracích cílevědomého navrhování ve vyšším ročníku Žák mění výraz kompozice změnou měřítku poměru detailu k celku, umocňuje monumentalitu ploch poměrem drobné zmenšené části ke větší. Studuje a analyzuje jednotlivé části modelu a skládá v kompoziční celek. Samostatně volí techniku a způsob zpracování. Směřuje od jednotlivého konkrétního tvaru k abstraktnímu. Vyvozuje a zjišťuje obecné a podstatné vlastnosti předmětu. Volí takový pohled, ve kterém nejlépe vyniknou charakteristické vlastnosti předmětu. Výběr a nadsázku používá co nejvýstižněji. S tvary pracuje účelově a zjednodušeně, aby dosáhl plošnosti modelu. Používá pestrou škálu technik a přístupu stylizace forem.	šími zdroji informací, vlastní postřehy z výstav, zdokonalování úrovně komunikace. Pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších kulturních souvislostech, tolerantní přístup k různorodým výtvarným hodnotám. Priority životního postoje člověka. 3) Souhrnná kompoziční cvičení Přechod od zobecněných úloh ke kompozicím zaměřených na variabilní vyjádření skladby motivu. a) <u>kompoziční cvičení se změněným měřítkem</u> Vliv měřítka na výraz celku. Úloha nadsázky, zvětšování a zmenšování v kompozici. Možnosti uplatnění v propagační tvorbě. Studijní cvičení podle modelu vyjadřující konfrontaci různých měřítek a detailů, barevné či černobílé variace. b) <u>Abstrakce a stylizace</u> Analýza a syntéza tvaru. Naturalistický tvar a jeho přeměna ve znak. Výběr nejdůležitějších faktů, zjednodušování, typizace a deformace. Hledání podstaty problému. Vizuální zkušenost až po krajní zobecnění tvaru. Zobrazení předmětů v užité a propagační grafice, walldesignu, architektonického prostoru apod. Techniky kresebné, malířské, kombinované, šablonování, stříkání, tupování, tiskátka, koláž atd. Práce se siluetovými tvary, řezanou grafikou, 3 D prvky a jinými doplňky	Ppt 6 hod.
---	---	-------------------

Myslí tvořivě, konkrétně a cílevědomě, aby upevnil návyky pro další činnost ve vyšším ročníku. Promýšlí a volí pracovní postup podle dostupného materiálu. Žák transformuje a přetváří nastudované formy. Různým posunováním, dotvářením a přetvářením posunuje původní obsah sdělení. Využívá všechny dostupné výtvarné techniky. Přenáší a přeměňuje polohy daného jevu a transponuje jej podle určitého pořádku. Skládá prvky do většího celku, který umožňuje vznik nové kompozice v designu. Od klasické valérové kresby a malby se dopracovává k plošnějším kombinovaným technikám zejména v práci na papíře, vynalézá další dekorativní postupy a techniky vzorů. Žák hledá shodu dvou jevů na základě jejich shodných vlastností. Připodobňuje tvary různého původu, ale stejné funkce. Studium přírody používá jako inspirační zdroj, poučení a podnět pro práci. Žák nezůstává pouze u jevově popisujícího zobrazení, ale směřuje k pochopení obsahových principů za pomoci tvořivého přístupu, nápaditosti, vynalézáivosti a originality. Žák vyžaduje citlivý přístup ke kombinování různých forem. Zobrazuje	podporujícími finální efekt. c) <u>Posuny reálných, věcně nastudovaných tvarů</u> 1) Proměna tvaru a jeho transformace např. přeměna plošného tvaru na plastický a opačně, změna významu do nového obsahu sdělení, porušení proporcí, pravidelnosti, deformace s cílem nové výrazovosti. Cvičení zaměřená na flexibilitu myšlení. 2) Přenesení tvaru do jiné tóniny, struktury tzv. transpozice. Cvičení na přemísťování prvků, rozložení tvaru, opakování, barevné, černobílé či plastické variace. Skládání jednoduchých prvků do větších celků podle cíleného kompozičního záměru. 3) Připodobnění tzv. analogie, analýza a odvozování organických, přírodních tvarů. Jejich využití při vytváření výtvarných analogických tvarů. Studium struktury rostlin a živočichů, odhalování zákonitostí tektoniky a uspořádání. Výtvarné osvojování vegetativních zvláštností a jejich využití ve vlastní kompozici z fantazie s dalšími variacemi sdělení. d) <u>Kombinační, variační a permutační cvičení</u> 1) Kombinační cvičení daných prvků. Plošné, prostorové, barevné kombinování a experimentování s výtvarným materiálem. Plošné a prostorové kom-	Ppt 18 hod. Ppt 12 hod.
---	--	---------------------------------------

z představy funkční skladbu forem. Rozvíjí kombinatoriku myšlení a způsobu zpracování tématu. Kresebnou kompozici písma kombinuje s nízkým a vysokým reliéfem. Opírá se o znalost výstavby písma, hledá vtipná kompoziční řešení působící dojmem harmonicky vyváženého celku, který neporušuje čitelnost motivu. Žák rozvíjí variabilitu zobrazování stejné věci. Hledá varianty základního tvaru, mění velikosti, proporce, výraz a jeho význam. Experimentuje s kombinacemi různorodých materiálů včetně přírodních a syntetických. Používá výtvarné principy jednoty tvaru, účelu a materiálu ke tvořivému řešení. Opírá se o pozorování tvárných vlastností materiálu ve spojitosti s technickými možnostmi. Zvyšuje nároky na technické ovládání plastických elementů. Vyhledává dostupné prostředky pro tvorbu s alternativním materiálem, pracuje s důvtipem a citem pro materiál. Vtipně profituje ze tří zdrojů: volného umění, designu a městské subkultury. Zdánlivou nemožností a protirečivým spojením žák ztělesňuje paradox a přirovnání protikladem antitezi. Humorně řeší zdánlivě banální úkoly a přináší překvapivé myšlenkové asociace a zajímavé technické možnosti řešení. Pracuje pohotově a směle. Intuitivně	pozice, vytváření dezénů vycházejících z přírodních, geometrických, umělých a abstraktních forem. Cvičení s písmem, přechod do reliéfní tvorby, řešení písma v jednoduché kompozici, prostorové rozvržení tvarů v určeném formátu. 2) Variační cvičení na daný motiv, seskupování do nových konfigurací a přeměny do různých znaků. Cvičení na nonsens a novotvar jako programový titul skulptury, reliéfu a asambláže. Výtvarná hra, vtip, nezvyklost, zajímavost a originalita sdělení. Tvarování a konstruování, spojování hotových prvků, vytváření architektonických forem a konkrétního prostředí. Materiálové umění, tvorba objektů, montáže, kombinace hmot. Hravost a experiment jako posílení dalších obsahů. Demonstrace principu nalézání volby a rozhodnutí, odkrývání jedinečnosti, neobyčejnosti a skrytého výtvarného kouzla. 3) Paradoxy, nesmyslná spojení jako prostředek překvapení v reklamě. Antiteze ve výtvarném umění s překvapivými myšlenkovými asociacemi. Moderní doba a změny používající nové účinky, významové celky, odhalování sociálních podtextů, humor, agitace. Technika koláže, proláže, dekalku, alchymáže v kombinaci s kresbou, malbou, grafikou apod. 4) Metafory a parafráze. Nové postupy	Ppt 15 hod.
---	---	--------------------

a flexibilně reaguje na náhodné souvislosti fragmentů reality a vytváří je neobvyklými způsoby. Prostřednictvím výtvarné metaforvy vymýšlí další myšlenková sdělení, známý předmět přepracuje do jiných souvislostí a nalézá praktická řešení. Žák je schopný kombinovat pamětní obrazy a obdařovat skutečnost dalšími vlastnostmi. Posiluje obrazotvornost a imaginaci. Rozvíjí tvořivost a fantazii při tematických kompozicích na základě vlastní představy a zážitku a nepodléhá duševní pasivitě a lenosti. Tvořivost vnímá jako stálou změnu a dovednost reagovat transformacemi všeho druhu. Pracuje s klasickým materiálem rozšiřuje, výtvarné postupy, inovuje a osvobozuje vlastní fantazii. Objevuje cestu experimentu. Nápadys zaznamenává, aby získal receptář variant. Hledá nové výrazové možnosti papíru, přistupuje k němu jako k výchozímu materiálu a vidí v něm inspiraci. Inspiruje se změnami života a procesy v umění. Dodržuje kompoziční principy jednoty plošného a prostorového tvaru. Variabilně manipuluje s prostorovými papírovými elementy, které rýhuje, stříhá, řeže, lepí, stáčí, zasunuje, skládá, spojuje, prolamuje, přehýbá, překlápí a posunuje. Dodržuje promyšlený	řešení. Vynalézavost zpracování předloh, fotokopii, časopisů, využití techniky cut-out apod. individuální pojetí nové výrazovosti a výtvarné zkratky 4) Fantazijně koncepční cvičení Rozvíjení představivosti, optické paměti a aktivního tvořivého přístupu směřujícího k účelnosti řešení v daném oboru. Hledání vlastního způsobu vyjádření, vybavování vjemů, kombinování nastudovaného materiálu do nových konfigurací. Objevování dalších vztahů a výtvarných kvalit, práce s pamětními obrazy . Fantazijně koncepční plošné či prostorové studie vycházejícího z volného a užitého umění. Klasické, kombinované kresebné, malířské a jiné techniky. Tematické kompozice zaměřené na posilování výtvarné paměti, reprodukování představ, nekonvenční zacházení s formotvornými elementy a tříbení výtvarné řeči. Samostatná fantazijní cvičení založená na transformaci vjemů , hry a objevy, vynalézání metod a přístupů zpracování. Materiálové studie, tvorba prostorových a plošných výrobků z oblasti užitě tvorby. Zaměření na čistotu zpracování a kvalitu. Poznávání výtvarných principů ve spojitosti s technickými parametry. Rozvíjení estetického vnímání,	Ppt 12 hod.
---	---	--------------------

postup práce, pracovní disciplinovanost a rozvíjí vkus, cit a vztah k okolnímu prostředí.	spoluutváření exteriéru či interiéru prostřednictvím cvičení z volné a užité tvorby.	Ppt 24 hod.
---	--	-------------

Učební osnova vyučovacího předmětu

Písmo

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 6

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět písmo poskytuje žákům na přiměřené úrovni vědomosti o materiálech a nástrojích používaných při psaní, kreslení a rýsování písma. Písmo vede žáky k získání výtvarných předpokladů k rozvoji schopností a dovedností ve vlastní tvorbě, užívání písma z hlediska historického v návaznosti na pozorování, analyzování, hodnocení výtvarné tvorby a užité grafiky.

Charakteristika učiva

Předmět má teoreticko- praktický charakter. Žáci získají přehled o historickém vývoji písma, materiálů a psacích nástrojů. Poznají estetickou a dorozumivací hodnotu písma, seznámí se s druhy písma a jeho využitím v užité grafice. V praktických činnostech se seznámí s používáním psacích materiálů a nástrojů při tvorbě a konstrukci písma a jeho uplatnění při realizaci výtvarných záměrů.

Pojetí výuky, formy a metody práce

Výuka je členěna do tématických celků a rozvržena do hodinové dotace jednotlivých tématických celků. Organizace výuky je dána praktickým charakterem učiva v návaznosti na ostatní výtvarné disciplíny. K její realizaci lze využít nejrůznějších pedagogických metod s dodržáním pedagogických zásad výuky (samostatné práce, konzultace, instruktáž, výstavy, exkurze).

Hodnocení výsledků žáků

Vedle praktických schopností a dovedností (celkový estetický vzhled textu, preciznost provedení, kompozice, rytmus textu) je důležité i hodnocení teoretických vědomostí a poznatků. Hodnocení samostatných prací, ústního zkoušení, testů se řídí podle bodové stupnice hodnocení, která je stanovena ve školním řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Kompetence:

a) Kompetence k učení:

- student má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- ovládá různé techniky psaní písma
- využívá při své práci znalosti o historickém vývoji, o současných trendech výtvarné tvorby písma
- uplatňuje vlastní výtvarný názor
- využívá výtvarné a výrazové možnosti jednotlivých médií, technologických postupů,

technik a materiálů

- zná možnosti svého dalšího vzdělávání

b) Kompetence k řešení problémů:

- žáci nabývají schopnosti řešení určitých výtvarných problematik a jsou vedeni k čistotě, preciznosti a samostatnosti při jejich řešení
- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické)
- volí vhodné prostředky a způsoby (podložky, nástroje) pro splnění konkrétní výtvarné práce

c) Kompetence komunikativní:

- žák formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle
- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhajuje své názory
- zpracovává písemnosti a souvislé texty
- dosáhne jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění ve svém oboru (rozumí odborné terminologii a pracovním postupům)

d)e) Kompetence personální, sociální a občanské:

- student pracuje individuálně
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly
- reaguje adekvátně na hodnocení své práce a vystupování, přijímá radu a kritiku
- jedná odpovědně, samostatně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném
- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívá k uplatňování hodnot demokracie
- uznává tradice svého národa, chápe jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu
- podporuje hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a má k nim vytvořen pozitivní vztah

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám:

- student má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání, uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám
- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, cíleně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze

g) Kompetence matematické:

- student správně vyměřuje a používá písarskou osnovu
- aplikuje znalost o základních tvarech jednotlivých písmen a jejich vzájemné poloze (rozpal) v rovině a prostoru (konstruovaná abeceda)
- efektivně uplatňuje matematické postupy při rozvržení písma na plochu

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií:

- student se učí používat nové aplikace
- získává informace z otevřených zdrojů (internet)
- pracuje s informacemi z různých zdrojů nesených na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních) a to s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií

Průřezová témata:

a) Občan v demokratické společnosti: žáci jsou vedeni k tomu, aby měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnosti morálního úsudku. Hledali kompromisy mezi osobní

svobodou a sociální odpovědností a byli kriticky tolerantní. Byli schopni odolávat myšlenkové manipulaci. Dovedli jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení. Vážili si materiálových a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

b) Člověk a svět práce: student pracuje s informacemi, vyhledává, vyhodnocuje a využívá informace, aplikuje poznatky o profesních příležitostech, orientuje se v nich a vytváří si o nich základní představu. Písemně i verbálně se prezentuje při jednáních s potencionálními zaměstnavateli, formuluje své očekávání a své priority.

c) Člověk a životní prostředí: studenti jsou vedeni k tomu, aby dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a životní prostředí. Chápou postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život. V praktickém vyučování dodržují zásady bezpečnosti a hygieny práce.

d) Informační a komunikační technologie: žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují) stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
Žák : - správně používá základní názvosloví - ovládá základy psaní a kreslení písma - zvolí typ písma v souladu s výtvarným záměrem	I. ročník - úvod do písma - typografické základy – úvod, osnova stavba písmene, názvosloví - měření písma – didotův měrný systém, pica měrný systém, přepočty - rodina písma - skupiny řezu písma, klasifikace tiskových písem - cvičení - nácvik psaní různými typy pérek, linky, vlnovky, obloučky - kruhový grotesk - kruhový grotesk – kurzíva - římská kapitála - psaná antikva - kurzivní antikva - krasopisná stínovaná kurzíva - english hand - elegant - italika - cancelleresca corsiva - strukturovaná italika -italika ornamentální - perové písmo tučné - štětcové písmo - volné štětcové - průběžné štětcové písmo, formální - vývoj písma - psací látky - písařské náčiní, písaři - výjevové obrazy - klínové písmo, hieroglifické, čínské - hláskové písmo, fénické, řecké - latinské písmo - období starověké a přechodné, raně středověké a vrcholně středověké - období novověké, Čechy - období renesance, hlavní typografové - tisková písma 19. a 20. století, - fotosazba II. ročník - cvičení - čtvercová kapitála - volná karolína	
- popíše vývoj písma - orientuje se v různých typech nástrojů - určí časovou periodizaci vývoje jednotlivých typů písma - specifikuje rozdíly ve stavbě jednotlivých písem		
- žák - používá písařskou osnovu - ovládá základy psaní a kreslení písma		

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
Žák : - správně používá základní názvosloví - ovládá základy psaní a kreslení písma - zvolí typ písma v souladu s výtvarným záměrem	I. ročník - úvod do písma - typografické základy – úvod, osnova stavba písmene, názvosloví - měření písma – didotův měrný systém, pica měrný systém, přepočty - rodina písma - skupiny řezu písma, klasifikace tiskových písem - cvičení - nácvik psaní různými typy pérek, linky, vlnovky, obloučky - kruhový grotesk - kruhový grotesk – kurzíva - římská kapitála - psaná antikva - kurzivní antikva - krasopisná stínovaná kurzíva - english hand - elegant - italika - cancelleresca corsiva - strukturovaná italika -italika ornamentální - perové písmo tučné - štětcové písmo - volné štětcové - průběžné štětcové písmo, formální - vývoj písma - psací látky - písařské náčiní, písaři - výjevové obrazy - klínové písmo, hieroglifické, čínské - hláskové písmo, fénické, řecké - latinské písmo - období starověké a přechodné, raně středověké a vrcholně středověké - období novověké, Čechy - období renesance, hlavní typografové - tisková písma 19. a 20. století, - fotosazba II. ročník - cvičení - čtvercová kapitála - volná karolína	
- popíše vývoj písma - orientuje se v různých typech nástrojů - určí časovou periodizaci vývoje jednotlivých typů písma - specifikuje rozdíly ve stavbě jednotlivých písem		
- žák - používá písařskou osnovu - ovládá základy psaní a kreslení písma		

Figurální kresba

Školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 3 hodiny

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Náplní předmětu je formou praktické a teoretické výuky nabídnout studentům možnost získání dovedností a vědomostí v oboru figurální kresba, které dále uplatní v předmětech: výtvarné navrhování, grafické techniky, litografie, sítotisk a obecně ve výtvarné praxi.

Charakteristika učiva

Výuka předmětu figurální kresba je rozdělena do 3. a 4. ročníku a probíhá jak praktickou tak teoretickou formou. Obsah předmětu ve 3. ročníku je orientován především na vědomosti z oblasti anatomie zevních forem a dovednosti v zobrazování lidské postavy podle živého modelu. Ve 4. ročníku je výuka zaměřena na různé způsoby zpracování figurálního motivu a prohloubení získaných znalostí a dovedností.

Pojetí výuky, formy a metody práce

Stěžejní výukovou metodou v obou ročnících je kresba (příp.malba) podle živého modelu. Ve 3. ročníku tomu předchází studium kostry (podle odlítka) a zevních svalových forem. Teoretická část výuky zahrnuje především studium anatomie, hrubý přehled figurativního umění, současné tendence a přesahy do jiných médií.

Hodnocení výsledků žáků

Výsledky prací jsou hodnoceny na základě školního klasifikačního řádu a bodového systému určeného pro výtvarné předměty. Učitel vymezuje jasná vlastní kritéria hodnocení a seznámí s nimi žáky na začátku školního roku. Zahrnují v sobě: komplexnost, respekt k osobnosti studenta, individuální progres, snahu o osobní maximum, vlastní řešení. Na základě partnerského vztahu učitel hodnotí snahu, dokáže ocenit žakovu práci a na správném místě vyjádřit kritiku. Věnuje se každému individuálně. Sleduje celkový rozvoj osobnosti, učí žáky sebehodnocení za účelem objektivního vnímání dosažených výsledků a další motivace. Přihlíží k jejich aktivitě během procesu učení, flexibilitě, přístupu k ostatním, schopnosti spolupráce, mimoškolní aktivitě, schopnosti komunikace.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Kompetence:

a, Kompetence k učení:

Student si ověřuje význam teorie v praxi, tzn.konkrétní využití vědomostí při realizaci úkolu. Objevuje výhody systematického postupu od teorie k praxi. Chápe proces učení jako nezbytnou část odborného a procesního růstu, přijímá ho jako nedílnou součást rozvoje své

osobnosti a kulturní vybavenosti.

b, Kompetence k řešení problémů:

Základní postup práce (v předmětu), tj. od elementárních vnitřních konstrukčních vztahů a velkých forem po detail může studentu posloužit jako model k řešení problému nejen v ostatních výtvarných předmětech v rámci školy ale přesahuje obecně i do dalších činností.

c, Kompetence komunikativní

Student se vyjadřuje v odborné terminologii, obhazuje a formuluje své myšlenky, názory, postoje a vlastní přístup k úkolu, diskutuje a respektuje názory druhých.

d,e, Kompetence personální, sociální, občanské:

Komunikace nad tématy, v prostředí skupiny (s odlišnými postoji, přístupy a řešeními) v kombinaci s konzultací pedagoga, přispívá u studenta k tříbení svého osobního názoru a učí ho nejen kritickému pohledu na vlastní práci, ale pomáhá mu lépe vnímat sebe sama v sociálním kontextu (skupiny- obecně společnosti)

f, Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Student dokáže samostatně a flexibilně reagovat na změny a inovace spojené s vývojem zobrazivých technologií pro potřebu budoucí snadnější komunikace se softwareovými aplikacemi využívanými grafickými studií.

g, Kompetence matematické

Student dokáže aplikovat základní matematické postupy při řešení praktických úkolů- vizování, přímé měření

h, Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií

Student využívá informační a komunikační technologie k rozšíření obzoru v současných výtvarných disciplínách a ke všeobecnému přehledu. Srovnává vlastní výsledky s jinými, využívá možnosti prezentace na internetu. Informace třídí a kriticky hodnotí, sleduje současné dění v oboru a příspěvky výtvarných institucí.

Odborné kompetence

3. ročník

Anatomie zevních forem

- Žák definuje základní funkce a systémy lidského těla, průměrný rozsah a limity pohybového ústrojí, dokáže z paměti nakreslit kostru, její celky a části, zevně se projevující svaly (jejich soustavy

- a části), a popsat je odbornou terminologií

- Chápe studium vnitřních vztahů nejen jako východisko k zobrazování vnějších forem, ale jako

- obecný studijní postup

- Žák rozeznává vývojové změny, obvyklé proporční vztahy jednotlivých částí lebky během vývoje,

- rozdíly mezi pohlavími, definuje jednotlivé části, kosti, navazující chrupavky, zubní ústrojí, oční

- bulvy, úpony, ukotvení páteře, atd

- Své vědomosti ověřuje na modelu hapticky a pozorováním ze všech stran

Portrét a autoportrét

- Žák vytváří studie částí hlavy podle živého modelu, sebe sama nebo odlitku

- Nakreslí hlavu a krk podle živého modelu v perspektivní zkratce z pohledu en face, profilu, tříčtvrtečního pohledu a zezadu. Žák rozlišuje kresebný materiál na suchý, mokrý, mastný a podle vlastností na grafický a valérový (resp. kombinovaný)
- Žák si uvědomuje adekvátní použití materiálu vzhledem ke svému záměru, časové náročnosti, rozměru kresby, výrazu, rizika (především při použití kresebného materiálu který není možno odstranit)

Figura

- Žák nakreslí figuru podle živého modelu s důrazem na vnitřní stavbu, stabilitu a proporce
- Využívá poznatků ze studia anatomie zevních forem
- Žák vytváří v krátkém časovém limitu pohybové studie
- Výtvarné prostředky volí adekvátně k formátu a časové náročnosti

Žák zná vývoj zobrazování lidské figury od prehistorie do současnosti. Získané vědomosti prokáže

v neformální diskusi nad tématem. Inspiruje se a kriticky vymezuje. Ověřuje si a doplňuje své poznatky

(získané ve výtvarné praxi) nejen výstavami a exkurzemi, ale konfrontuje svou práci s pracemi

ostatních kolegů z oboru. Studuje jednotlivé techniky a jedinečnost rukopisu starých mistrů nejen

v literatuře, ale především na originálech.

4. ročník

Anatomie zevních forem

- Žák definuje základní funkce a systémy lidského těla, průměrný rozsah a limity pohybového ústrojí, dokáže z paměti nakreslit kostru, její celky a části, zevně se projevující svaly (jejich soustavy

a části), a popsat je odbornou terminologií

- Chápe studium vnitřních vztahů nejen jako východisko k zobrazování vnějších forem, ale jako

obecný studijní postup

- Žák rozeznává vývojové změny, obvyklé proporční vztahy jednotlivých částí lebky během vývoje,

rozdíly mezi pohlavími, definuje jednotlivé části, kosti, navazující chrupavky, zubní ústrojí, oční

bulvy, úpony, ukotvení páteře, atd

- Své vědomosti ověřuje na modelu hapticky a pozorováním ze všech stran

Portrét a autoportrét

- Žák vytváří studie částí hlavy podle živého modelu, sebe sama nebo odlitku

Nakreslí hlavu a krk podle živého modelu v perspektivní zkratce z pohledu en face, profilu, tříčtvrtečního pohledu a zezadu. Žák rozlišuje kresebný materiál na suchý, mokrý, mastný a podle

vlastností na grafický a valérový (resp. kombinovaný)

- Žák si uvědomuje adekvátní použití materiálu vzhledem ke svému záměru, časové náročnosti,

rozměru kresby, výrazu, rizika (především při použití kresebného materiálu který není možno odstranit)

Figura

- Žák nakreslí figuru podle živého modelu s důrazem na vnitřní stavbu, stabilitu a proporce

- Využívá poznatků ze studia anatomie zevních forem
 - Žák vytváří v krátkém časovém limitu pohybové studie
 - Výtvarné prostředky volí adekvátně k formátu a časové náročnosti
 - Rozumí nosným detailům, které v celkovém výrazu pomáhají budovat prostor a objem figury
 - Nachází vlastní přístup k tématu, jak v rovině formální – rukopisné, tak obsahové (filozoficky, spirituálně, fyzikálně, biologicky, sociálně apod.), ke které hledá adekvátní formální rámec – řeč, text, performance, nová či klasická média a podobně
 - Žák se při výběru úhlu pohledu na objekt zobrazování nevyhýbá perspektivně složitějším pozicím.
 - Vytváří studie figury s drapérií a oblečené figury
 - Vytváří série kreseb menšího formátu se zaměřením na stylizaci detailu v celku
 - Žák vytváří v krátkém časovém limitu pohybové studie
- Žák zná vývoj zobrazování lidské figury od prehistorie do současnosti. Získané vědomosti prokáže v neformální diskusi nad tématem. Inspiruje se a kriticky vymezuje. Ověřuje si a doplňuje své poznatky (získané ve výtvarné praxi) nejen výstavami a exkurzemi, ale konfrontuje svou práci s pracemi ostatních kolegů z oboru. Studuje jednotlivé techniky a jedinečnost rukopisu starých mistrů nejen v literatuře, ale především na originálech.

Průřezová témata:

a, Občan v demokratické společnosti

V obecně umělecké tvorbě, která by ve své podstatě měla být bytostně humanitní, se student učí vnímat sebe sama jako bytost sociální a respektovat společná práva a svobody.

b, Člověk a svět práce

Student se učí vnímat práci jako smysluplnou trajektorii vlastního života, nejen k prospěchu svému, ale především k empatii, pomoci a radosti druhým.

c, Člověk a životní prostředí

Studenti jsou vedeni k vnímání krajiny jako výseku vesmíru na nějž si klademe dočasné vlastnické nároky. Jako prostor nekonečně mnoha příběhů minulých a budoucích.

d, Informační a komunikační technologie

Student nepřijímá informace bezvýhradně (z jakéhokoli zdroje), ale ověřuje si jejich pravost i v jiných médiích, v ideálním případě vlastní zkušeností.

2, Rozpis učiva a realizace kompetencí

Výsledky vzdělávání	Učivo
3. ročník V úvodní hodině se žák seznámí s charakteristikou a pojetím výuky předmětu figurální kresba, způsobem organizace předmětu ve 3. ročníku, rozvržením učiva, hodnocením výsledků, bezpečnostními a hygienickými pravidly při výtvarné práci. Žák definuje základní funkce a systémy lidského těla, průměrný rozsah a limity pohybového ústrojí, dokáže z paměti nakreslit kostru, její celky a části, zevně se projevující svaly (jejich soustavy a části), a popsat je odbornou terminologií. Chápe studium vnitřních vztahů nejen jako východisko k zobrazování vnějších forem, ale jako obecný studijní postup. Žák rozeznává vývojové změny, obvyklé proporční vztahy jednotlivých částí lebky během vývoje, rozdíly mezi pohlavími, definuje jednotlivé části, kosti, navazující chrupavky, zubní ústrojí, oční bulvy, úpony, ukotvení páteře, atd. Své vědomosti ověřuje na modelu hapticky a pozorováním ze všech stran.	1, Úvod do předmětu Smysl a zaměření předmětu, organizace a náplň práce ve 3. ročníku, časový plán a rozvržení učiva, výtvarný materiál a pomůcky. Bezpečnost a hygiena práce v učebně. 2, Anatomie zevních forem Základní popis lidského těla-funkce, systémy. Jeho vývoj a přeměna v jednotlivých etapách lidského života, pohlavní rozdíly, Rozsah a limity pohybového ústrojí, zevrubný popis lidské kostry, proporční vztahy, členění, souvztažnost svalových skupin přes kosterní ústrojí, svalové úpony, základní skupiny příčně pruhovaných svalů, zevní projevy kostry, svalstva, tukových polštářů, kůže, žilního systému, deformací atd. Kresba z paměti: kostra jako celek, jednotlivé části, - příčně pruhované, zevně se projevující svaly (celek, soustavy, jednotlivé části), základní terminologie. 3, Kresba lebky Detailní studium odlitku lidské lebky, průměrné proporce, vývoj a přeměny v jednotlivých etapách lidského života, pohlavní rozdíly, mechanika a pohybové limity spodní čelisti, lebeční švy a jednotlivé kosti, návaznost na chrupavčité části (nos, uši), konstrukce, členění a popis zubů, proporce a usazení oční bulvy, svalové úpony, ukotvení obratlů krční páteře, zevní projevy. Studijní kresba orientovaná nejen na pevnou

Při zobrazování využívá osové symetrie (v další fázi, pro zpřesnění tvaru, její odchylky) a postupuje od velkých celků k detailu, přičemž si ověřuje proporční vztahy vizováním, či přímým měřením. Sleduje vedle funkční stránky jednotlivých detailů a celků i jejich tvarovou bohatost. Vede své úsilí ke snaze o co nejvyšší plastickou průkaznost, např. pomocí přiosvětlení nosného (nejbližšího) detailu, kontrastem pozadí, středně silným nasvícením z jednoho zdroje se zpětným reflexním působením okolního prostoru, atd. Žák nabitě vědomosti uplatňuje při kresbě z paměti s popisem v odborné terminologii. Žák se při zobrazování přidrží následujícího postupu: měřítko (nejlépe 1:1), umístění do formátu s ohledem na směr figury a obsahový význam prázdného prostoru, náklon hlavy a krku vůči posazení ramen a směru páteře. Podle úhlu pohledu: vertikální osa hlavy, rozdělení na horizontální výškové hladiny po středové ose : temeno- začátek vlasové části- hřeben nadočnicového oblouku- kořen nosu- podnosní trn- střed úst- konec brady. Rozdělení na vertikály způsobem „co je dřív a co se s čím protíná“ pomocí postupující (přibližné) vertikální kolmice (např. u profilu: špička nosu- nadočnic. oblouk atd.). Sklon hlavy (od kořene nosu po vrchol brady), úhel čela (od zač. vlas. části ,po hřeben nadočnic. oblouku), horní úhel nosu (od kořene), spodní úhel nosu (od trnu), úhel čelistí (od podnos. trnu po vrchol brady).úhel očí, úhel lícních kostí, úhel koutků úst, úhly sanice, plocha brady, posazení a velikost uší. U očí postupuje od jejich středu (pocitově)- poté přesně: spodní hrana horního víčka-	architekturu lebky, ale také na její plastické kvality. Kresba z paměti, popis. 4, Kresba hlavy a krku (návaznost na ramena, hrudník, záda) Kresba hlavy a krku (podle živého modelu) v návaznosti na soustavu klíčních kostí, lopatek, horních končetin a hrudníku. Postup při budování vnitřní a vnější stavby lidského těla, od hrubých rozměrů, základních os a úhlů, přes vzájemné proměřování proporcí, po přesnější soustavu bodů, zkonstruovanou pomocí průsečíků horizontál a vertikál. Důraz je kladen především na pevnou (vektorovou) stavbu a prostorové (sochařské) chápání tvaru.
---	--

vnitřní a vnější koutek (jejich úhel)+ bulva- horní hrana horního víčka (spodní strana nadočnic. oblouku) a horní hrana spodního víčka atd., vše od velkých celků k detailu. Celkový náklon krku (páteř), u přední části: úhel krčního laloku, oba úhly od chrupavky štítné, úhly zdvihačů hlavy, u zadní části: obratle krční páteře, úhly velkého zádového svalu. Poloha ramen vůči páteři a hlavě, jejich šířka. Přední část: úhly a křivka klíčních kostí, úhel sterna, úhly humerů. Zadní část. obratle krční a žeberní části páteře (správný počet a charakter), hrany a hřebeny lopatek po výběžek nad ramením kloubem, úhly trapézů a tvar pletence deltového svalu. Žák dokáže z paměti nakreslit a popsat kostřu. Žák dokáže z paměti nakreslit a popsat zevně se projevující (příčně pruhované)svaly na lidské kostře. Žák vytváří studie částí hlavy podle živého modelu, sebe sama nebo odlitku. Jednotlivé detaily studuje z různých pohledů tak, aby pochopil logiku tvaru a posazení, s funkcí zejména smyslových orgánů. Studuje pozice svalů hlavy, čelistí, očí, krku a tukových tkání při pohybu. Dokáže zevrubně popsat oční orgán v jeho celku, způsob přenosu obrazu, vnímání barev a základní zrakové poruchy. Dokáže z paměti popisně nakreslit oko, nos, ústa a ucho. Rozeznává základní typy očí, uší, nosu a úst.	5, Detaily obličeje a krku -popis oka, funkce zraku- Studium oka podle živého modelu, sebe sama, nebo odlitku. Detailní studie mechanismu oční bulvy a očních víček, pohybové limity oční bulvy, usazení v očním důlku. Nadočnicový a podočnicový oblouk. Řasy a obočí. Detailní studie očí při pohybu bulvy různým směrem (otevřené a zavřené), studie očí z různých úhlů (podhled, nadhled, z boku). Zevrubná typologie očních víček. Popis oka a funkce zraku, přenos obrazu, vnímání barev, základní poruchy. Studium nosu. Detailní studie vnitřní stavby nosu – kostí, přepážek, chrupavčitých částí a jejich vnějšího projevu na celku. Různé pohledy. Zevrubná typologie nosů. Studium ucha. Detailní studium ušní chrupavky, celku vnějšího ucha, akustické vlastnosti vnějšího ucha. Zevrubná typologie uší. Studium úst. Detailní studie tvaru horního a spodního rtu v závislosti na poloze čelistí. Zevrubná typologie úst.
--	--

Žák kreslí hlavu a krk podle živého modelu v perspektivní zkratce z pohledu en face, profilu, tříčtvrtečního pohledu a zezadu, zpočátku formou lineárních studií, aby si osvojil logiku perspektivních zkratk pomocí rotačních os- vrstevnic, kolmých na středovou vertikální osu hlavy. Postupuje od velkých tvarových hmot k detailu. Uvědomuje si změnu proporcí při perspektivní zkratce a snaží se nové úhly pohledu memorovat. Žák se snaží v první fázi objekt zobrazování především zkoumat pohledem, uvědomit si celkový charakter, základní proporční vztahy a nosné detaily. Následně se pokouší zobrazovaný objekt zrakem „projektovat“ na podložku. (děje se tak, když objekt soustředěně pozoruje a snaží se jej rychlým pohledem přesunout na prázdnou plochu podložky). Začíná pracovat teprve když už „ví“ co má kreslit (malovat), „vidí“ to před sebou na podložce (papíře, plátně apod.). Kontrola měřením (vizování), je ideální, když se provádí pouze myslí „očima“, neboť v případě použití měřidla, je nutné zachovat ze strany modelu neměnnou pozici a také udržovat stejnou vzdálenost mezi pozorovatelem, měřidlem a modelem. Není proto příliš vhodná pro měření krátkých vzdáleností. Kombinace obou přístupů při kontrole správnosti je optimální, ovšem při	Krční páteř a krční chrupavky. Svaly hlavy a krku. Vlasy a vousy, směry růstu, typy. Způsoby zobrazování (ve zkratce). 6, Kresba hlavy a krku podle živého modelu- perspektivní zkratky Kresba hlavy a krku podle živého modelu zaměřená na složité perspektivní zkratky- nadhled a podhled z en face, nadhled a podhled z profilu, nadhled a podhled ze tříčtvrtečního pohledu a nadhled a podhled zezadu. 7, Portrét Kresba hlavy, krku a ramenou s důrazem na vystižení podoby a výrazu.
--	--

tzv..vnitřní kontrole je pozorovatel více zainteresován a nespolehá tolik na metodu. Při práci z paměti pak postupuje bezděčně podobným způsobem, kdy představa je filtrována z paměťového rezervoáru zkušeností a probíhá mnohem rychleji. Při kresbě portrétu, má žák na paměti tyto poznatky: Vedle snahy o co nejpřesnější přepis soustavy bodů získané vizováním je důležité především rozpoznat typické rysy zobrazovaného. Hledá je jak v proporcích celku, tak v detailu. Např. : velikost a tvar hlavy vůči postavě, šířka a délka krku, sklon a šířka ramen. Celkový charakter hlavy: Poměr obličejové části k celku hlavy. Tvar sanice vůči obličejové a lebeční části. Šířka lebky, šířka čela (od spánkových kostí), šířka jařmových oblouků, šířka sanice (v místě kloubu a radiu), šířka brady. Výška- poměr bodů: temeno-vlasová část- hřeben nadočnicového oblouku-kořen nosu- špička nosu-střed úst-konec brady. Poměr úhlů v trojúhelníku: středy očí-střed úst. Tvar nosu: en face-šířka kořene, tělesa, chřípí, tvar a směr nozder. Profil- celkový úhel- v případě zlomu úhlu, přesně určit bod zlomu vůči délce. Tvar očí: en face- posazení (výšková hladina u obou očí zvlášť) a úhly přímek mezi vnitřním a vnějším koutkem-kontrola přes středovou osu a horizontálu. Profil- úhel pohledu-sklon mezi horním a spodním víčkem (při rovném držení hlavy horní víčko obvykle vystupuje před spodní, souvisí to s polohou nadočnicového a podočnicového oblouku). Detailním zkoumáním oka si ozřejmuje např. přesný tvar kontaktní plochy hor. a spod. víčka, jejich vnitřního a vnějšího koutku (slzní kanálek), růst a směr očních řas od hrany víček apod. z profilu např. zapuštěnou čočku zornice za rohovkou, způsob odrazu světla na oku, atd.	
---	--

Provádí kontrolu pomocí zrcadla (současně kresby i modelu) Porovnává symetrii přes středovou osu. (nachází asymetrie a disproporce, které jsou klíčem k přesnějšímu zachycení podoby). Vyhýbá se přílišnému zaujetí detailem před celkovým charakterem hlavy. Pro správné pochopení tvaru, pozoruje model ze všech úhlů (nejen ze svého stanoviště). Výrazem, rozumí duševní rozpoložení portrétovaného (oči, ochablost a tenze určitých svalových skupin apod.) Pokouší se všemi zmiňovanými prostředky, vystihnout osobnost portrétovaného. Vytváří studie grimas (živý model, autoportréty)- souvztažnost svalů hlavy a krku (při smíchu, pláči, vzteku, údivu, apod.) Vnímá úkol zároveň jako způsob jak lépe pochopit fyziognomii portrétovaného. Studium fyziognomie pozorováním- je čistě na žáku samotném. Odehrává se v běžném životě formou vědomého pozorování, uvědomování si poznatků a představy realizace. Přispívá k výraznému posunu jak po stránce řemeslné, tak rozšiřuje rezervoár při práci z paměti. Žák rozlišuje kresebný materiál na suchý, mokrý, mastný a podle vlastností na grafický a valérový (resp. kombinovaný). Grafickým materiálem rozumí ten, pro který je charakteristická ostrá stopa a zpracování obvykle šrafurou, tečkováním, čárkováním apod. Je to např: vodě odolná tuš, různé druhy fixů, obecně velmi rychle schnoucí barvy aplikované na savý podkladový materiál. Materiál umožňující valérové či obojí zpracování, je všechen ostatní : tužka, uhl, suchá rudka, suchá sépie, pastel, lavírovaná perokresba, lavírovaná kresba štětcem, airbrush apod.	8, Portrét – různé způsoby zpracování Kresba hlavy podle živého modelu rozličným typem materiálů (jejich kombinací) a tomu odpovídající zpracování. Druhy materiálů a jejich vlastnosti. Postup a způsoby modelace při použití jednotlivých materiálů. Kresba tužkou, uhlím, rudkou, sépií, tmavou a světlou křídou na střední tón podkladu (příp.pastel), lavírovaná perokresba, lavírovaná kresba štětcem(příp.malba,airbrush). Kombinace výše uvedeného.
---	--

(mastné křídly jsou z tohoto pohledu těžko zařaditelné). Žák si uvědomuje adekvátní použití materiálu vzhledem ke svému záměru, časové náročnosti, rozměru kresby, výrazu, rizika (především při použití kresebného materiálu který není možno odstranit). Při práci s materiálem umožňujícím grafický způsob zpracování postupuje nejprve od orientační podkresby odstranitelným materiálem (tužkou, uhlem apod.), neboť stopa fixu, rezistentní tuše aj. je prakticky nevratná. Kulturou šrafury rozumí zkušenost v kresbě čarou, ve vrstvení, směru, zakřivení, vynechání, apod. Tím, že technika spočívá v postupném překrývání, hustotě čar směrem do stínu, s minimem možností opravy, přidržuje se žák následujícího postupu : vedení základních linií a stínů nepříliš hustým šrafováním jedním směrem přirozeným pro kreslicí ruku. Hustotu , směr a případné zakřivení v dalším úhlu šrafur volí podle charakteru tvaru, intenzity světla a stínu, struktury apod. Řídí se pravidlem „úspory“ ve směru šrafur (předčasněmu vyčerpání možností při otočení v kruhu), důsledně zvažuje efekt každého následného směru šrafur. Pro první, druhý, třetí, čtvrtý náklon šrafur volí poněkud otevřenější úhel, pro možnost dalšího zjemnění, postupu o tón níž, přechodu k detailu apod. Při přechodu v ploše o tón níž, doplňuje sít' čar stejnoměrně bez akcentu na jakýkoli směr. Vyhýbá se nadměrnému použití kontur, možnost jejich efektu zvažuje (podle povahy zobrazovaného objektu, rukopisu, atd.) až na závěr (spíše před tím používá „nedopovězenou“ čáru (šrafovanou, tečkovanou, čárkovanou)). Vyhýbá se též mechanickému nadužívání šrafury pouze jedním směrem, křížové (kolmé) šrafuře, která dané místo zplošňuje a přílišnému používání zakřivených šrafur zvláště po směru tvaru. Postupuje od velkých celků k detailu. Postupuje s rezervou jak směrem k nejvyššímu světlu, tak k nejhlubší černé	
---	--

(maxima materiálu se kterým pracuje). Pracuje s vědomím komplikací při vrstvení šrafury- její konečnosti při několikerém otočení v kruhu, zdvojení čar apod. Dbá na čistotu kreslicích nástrojů. Při výběru suchého materiálu umožňujícím zároveň valérovou bohatost a ostrou kresbu, si žák předem ověří jeho odstranitelnost , sprašnost, přilnavost a valérové možnosti vzhledem k podložce. Využívá materiál v celé šíři možností. S opatrností kombinuje případné valéry přímo materiálem, pomocí jemné látky či prstů, liniemi a body, aby nedocházelo k vrstvení několika nesouvislých rovin a prostorovým propadům. K propojení suchého prašného materiálu s podkladovou vrstvou používá lihový (šelakový) nebo acetonový fixativ. V případě použití mokrého materiálu, si žák předem připraví podložku (napnutý papír, plátno na desku, na rám, karton, sololitovou desku apod.) a patřičný podklad (kliš/želatina, ředěná akrylátová disperze (sokrat), akrylátový šepš, gesso, popř.kliohokřídový šeps, olejový šeps, syntetický nebo nitrocelulózový základ (na kovové desky)apod., podle média (voda, olej, líh apod.) a techniky se kterou bude pracovat (akvarel, kvaš, tempera, akryl, olej, tuš, inkoust, airbrush) Dodržuje technologické zásady- schnutí vrstev, omezené převrstvení a vymývání u akvarelu, v případě oleje, postupného přimašťování, rozmývání spodních vrstev a krátkost u jednoduché tempéry. Má na vědomí změnu barevného tónu při práci do mokrého a po uschnutí. (zejména u tempéry při navazování na suchou vrstvu), apod. K jeho malířské výbavě patří: akvarelové a akrylové barvy (popř.olejové nebo jiné), dlouhé štětce s přírodním či syntetickým vlasem, široké štětce na podklad, lazury, závěrečný lak, palety (velké), bavlněné hadříky, uzavíratelné nádoby na médium a ředidlo. Malířské nástroje se snaží udržet v čistotě.	9, Kresba figury podle živého modelu –
---	--

Žák si zopakuje poznatky ze studia anatomie zevních forem. Žák se při zobrazování figury přidrží následujícího postupu: Měřítko, umístění do formátu s ohledem na směr figury a obsahový význam prázdného prostoru. (pomůckou je středový kříž či hustší síť pomocných čar), - tzn. střed obdélníku vymezeného výškou a šířkou figury, odtud přibližný střed figury (rozkrok) - osa páteře, (.křivka mezi rozkrokem a průsečíkem páteře a osy ramen, měřeno v závislosti na pozici, např. k proporci celé postavy), - rovina chodidel, rovina kyčlí, pánevního hřebene, rovina ramen – těžiště postavy – končetina na níž z větší části těžiště spočívá – druhá párová končetina, ostatní končetiny, zvlášť pokud vytvářejí pohyb, osa krku, náznak hlavy (sklon), náznak hrudního koše. V další fázi, projekce kostry a následně základních svalových skupin a tukových polštářů pro uvědomění, kde se na figuře jednotlivě projevují. Samotný tvar (obrys), postavy, konstruuje soustavou bodů pomocí posunujících se horizontál a vertikál způsobem „co je dřív a co se s čím protíná“. Body pro měření jsou konkávní a konvexní vrcholy křivek. Mezi nimi pak buduje soustavu rovin, která následně ukáže správnost měření. Měření provádí jak na celku, tak na krátkých úsecích (od trupu až k článkům prstů, obličej). Na takto zkonstruované „kostře“ pak snáze nachází přesný tvar křivek. Žák nejprve vizuálně studuje projevy kostry a svalů na živém modelu, modelu kostry a na	důraz na vnitřní stavbu, stabilitu, proporce. Opakování anatomie zevních forem. Vedle snahy o co nejpřesnější přepis soustavy bodů získané vizováním je důležité především rozpoznat typické rysy zobrazovaného. Hledáme je jak v proporcích celku, tak v detailu. Měřítko, umístění do formátu, postup při budování hlavních záchytných bodů, jako střed figury, osa páteře, osa ramen, osa kyčlí, osa chodidel atd., těžiště, končetiny tvořící pozici, jejich kontakt s prostorem, předměty, apod. V první fázi kresba figury v základních pozicích (stojící, ležící, sedící), v malém formátu, s důrazem na proporce, vnitřní stavbu a pevnou vnější architekturu svalových skupin (nepříliš detailně, zpočátku lineárně, postupně s důrazem na objem). 10, Studie horních a dolních končetin Studium horních končetin, pohybové limity, mechanismus kloubů, návaznost na trup (soustavu lopatkové a klíční kosti) Kostra horní končetiny (a navazujících kostí), vnější projevy. Způsob přetáčení radia a pozice lokte (epikondilu ulny a radia) při různém pohybu. Svalové soustavy, šlachy, vazy, žilní systém
--	--

svých vlastních rukou. Doplňuje poznatky teoretickým studiem anatomie zevních forem. Při zobrazování se přidržuje následujícího postupu: Měřítko 1:1, umístění do formátu vzhledem ke směru paže (těla), pohybu, pozici centra pozornosti (dlaňové části, lokte, ramene atd.) vůči celé paži, směr a velikost případného předmětu svíraného rukou, atd. Osa humeru, osa ulny a radia, osa dlaně (jako celku, příp.směr hřbetních šlach prstů) Zobrazovanou část ruky schematicky (proporčně správně) rozdělí na: humerus, ulnu a radius (po jejich zápěstní výběžky), krátkou část zápěstí v místě vazů přes zápěstní kůstky, dlaňovou část (první články prstů), (příp.osu a hmotu drženého předmětu), prstovou část : palec (vždy poněkud odděleně (od výběžku prvního článku)), ostatní prsty schematicky rozdělené (podle pozice) na články, osy článků všech prstů (pro kontrolu jejich velikosti a dosahu při obtížné zkratce). Přesnější vnější formu konstruuje soustavou bodů, průsečíků horizontál a vertikál. Proporce klíčových bodů (vrcholů konvexních a konkávních křivek) přeměřuje jak na celku, tak na jednotlivých částech. Sleduje stále celkový charakter. Provádí studie horní končetiny z různých úhlů pohledu, zejména se soustředí na dlaňovou a prstovou část v různých pozicích (perspektivních zkratkách, otevřenou, v pěst apod.) Využívá poznatků ze studia anatomie zevních forem. Žák nejprve vizuálně studuje projevy kostry a svalů na živém modelu, modelu kostry a na svých vlastních nohou. Doplňuje poznatky teoretickým studiem anatomie zevních forem. Při zobrazování se přidržuje následujícího postupu: Měřítko 1:1, umístění do formátu vzhledem ke směru dolní(ch) končetin a příp.trupu, pohybu, pozice centra pozornosti (chodidla, kotníku, kolene, kyčlí apod.) k celku nohy (nohou).	ruky. Studie rukou při uchopení různých předmětů různým způsobem. Nehty a nehtová lůžka, směry růstu a typy ochlupení. Změny struktury, tloušťky a barva kůže. Kresba horních končetin z různých úhlů pohledu. Studium dolních končetin, pohybové limity, mechanismus kloubů, stavba chodidla, návaznost na trup (pánev, páteř). Kostra dolní končetiny (a navazujících kostí), vnější projevy. Podrobné studium kostí chodidla, mechaniky kotníku, kolene a kyčlí při různém pohybu. Svalové soustavy, šlachy, vazy, žilní systém nohy a navazujících částí (pánve, břicha, hýždí) Studium chodidla při volném pohybu, různém způsobu našlápnutí, držení váhy apod. Nehty a nehtová lůžka, směry růstu a typy ochlupení. Změny struktury, tloušťky a barva kůže. Kresba dolních končetin z různých úhlů pohledu.
--	--

V případě dolních končetin je vhodné, kvůli místu těžiště, zobrazovat celou pozici (obě končetiny současně). Osy a pozice v perspektivě obou femurů, kostí tibie a fibuly a chodidel. Schematicky rozděluje dolní končetiny (proporčně správně) na části : délka femurů, délka kostí tibie a fibuly (jejich epikondylokníky), celek záprstních kůstek, kost patní, celek nártu, prstovou část od druhého článku. Kontaktními body chodidla při normálním postoji rozumí : spodní plochu kosti patní, klouby prvního a druhého článku prstu (u palce chráněného sezamskými kůstkami), poslední články prstů a hranou vnější strany chodidla (první článek malíku). Délku a rovinu chodidla měří v trojúhelníku : kontaktní části patní kosti, palec, malík. (celkovou délku od trnu kosti patní). Přesnější vnější formu konstruuje soustavou bodů, průsečíků horizontál a vertikál. Proporce klíčových bodů (vrcholů konvexních a konkávních křivek) přeměřuje jak na celku, tak na jednotlivých částech. Sleduje stále celkový charakter. Provádí studie dolních končetin z různých úhlů pohledu, zejména se soustředí na mechaniku kolene, kotníku a kyčlí (vnější projevy) a studie chodidla v různých pozicích (perspektivních zkratkách, apod.). Využívá poznatků ze studia anatomie zevních forem. V případě prvním, kdy žák kreslí pouze akt s draperií, se seznamuje s tím, jakým způsobem se různé druhy textilií projevují na různých částech lidského těla. Při práci postupuje tak, že nejprve zobrazuje figuru bez drapérie (na místech kde má spočívat, pouze lehkým náznakem). Postup při budování drapérie samotné provádí následujícím způsobem: začíná od proporčně správného rozvrhu větších	11, Studie drapérie na lidském těle V první fázi akt s draperií (přes půl těla, přes klín a kolena, přes rameno apod.(různé druhy tkanin)). V druhé fázi, figura oblečená (v různém typu oděvu).
---	--

tvarových objemů a klíčových záhybů (v ohybech paží, trupu, kolen apod.), přes větší či menší celky (skupiny) záhybů (správně proporčně spočítaných do měřených celků), až po samotné (nosné) detaily. Nosnými detaily rozumí ty, které v celkovém výrazu pomáhají budovat prostor a objem figury. Ty, které se projevují jako tvarově přesvědčivé (průkazné), jak pro draperii samotnou, tak pro část těla na které spočívá. Tyto poznatky využívá při kresbě oblečené figury (různé typy oděvu, upnuté, volné apod.). Při modelaci objemu, předem rozlišuje světlostí rozdíly mezi draperií a inkarnátem. Žák se při výběru úhlu pohledu na objekt zobrazování nevyhýbá perspektivně složitějším pozicím, zároveň však volí adekvátně vzhledem ke svým dosavadním řemeslným schopnostem. Před samotnou kresbou si pozorováním ze všech stran ozřejmuje tvar zobrazované části těla, zvláště tam, kde jej ze svého úhlu pohledu (stanoviště) pouze tuší. Pro přesnější pochopení tvaru si žák nejprve vytváří studie kostry a základních svalových skupin (konkrétně zevně se projevujících), pro přehlednost ne příliš detailně. Dbá na to, aby ve vyjádření zkratky příliš neprodlužoval, tzn. správně určuje především délku základní osy (např. končetiny, trupu) a v ní jednotlivé proporční vztahy důležitých (určujících) vrstevnic. Pro zdůraznění prostoru, si pomáhá zostřením a sytostí nejbližších částí těla (k oku pozorovatele), celkově též, případným nasvícením modelu tak, aby se ve zkratce zobrazovaná část těla stala čitelnější (kontrastem apod.). Obecně se vyhýbá takovým úhlům pohledu, které jsou tvarově neprůkazné a objekt zobrazování maximálně zplošňují (např. zcela frontální pozice prstů, končetin, trupu)	12, Kresba figury podle živého modelu – obtížné perspektivní zkratky, exponované pozice Studie aktu v obtížné perspektivní zkratce – celého těla: ležící figura, stojící (podhled, nadhled). Končetin a trupu: frontální zkratky. Studie aktu v exponovaných pozicích – přetočení podle osy páteře, pozice skrčená, propnutá apod.) 13, Figurální pohybové studie v krátkém časovém limitu
---	---

Žák vytváří v krátkém časovém limitu pohybové studie. Výtvarné prostředky volí adekvátně k formátu a časové náročnosti. Při práci na pohybových studiích si všímá základních os a trajektorií, které vytvářejí pohyb (přenášení těžiště, osa páteře, končetin, které vytvářejí či vyvažují pohyb) U skic v krátkém časovém limitu, kdy je model ve statické pozici, se snaží v první řadě určit několika body základní rozměry, osy, těžiště a rychle postupovat od těch částí těla, které jsou v dané pozici nejdůležitější (např. v kontrapostu v pořadí: osa páteře a nohy na níž spočívá těžiště- roviny (úhly) a rozměry: pánve a kyčlí vůči ramenům, postavením chodidel a kolenou- hrudní koš- odlehčená noha- horní končetiny, krk a hlava), až po nosné detaily, které celý pohyb (pozici) akcentují. Žák se inspiruje, kriticky se vymezuje, ověřuje si a doplňuje své poznatky (získané ve výtvarné praxi) nejen výstavami a exkurzemi pořádanými školou, ale konfrontuje svou práci s prací druhých především z vlastní iniciativy.	Fázování figury v pohybu (běh, skok apod.) Zachycení pohybu úsporným způsobem (různými prostředky). Kresba figury ve statické pozici v krátkém časovém limitu. 14, Exkurze, výstavy
--	--

2, Rozpis učiva a realizace kompetencí

Výsledky vzdělávání	Učivo
4. ročník V úvodní hodině se žák seznámí s charakteristikou a pojetím výuky předmětu figurální kresba, způsobem organizace předmětu ve 4. ročníku, rozvržením učiva, hodnocením výsledků, bezpečnostními a hygienickými pravidly při výtvarné práci. Žák si opakuje (příp.doplňuje) poznatky o anatomii člověka, získané ve třetím ročníku (studiemi, v odborné literatuře). Tzn. že: žák je schopen definovat základní funkce a systémy lidského těla, průměrný rozsah a limity pohybového ústrojí, dokáže z paměti nakreslit kostru, její celky a části, zevně se projevující svaly (jejich soustavy a části), a popsat je odbornou terminologií. Chápe studium vnitřních vztahů nejen jako východisko k zobrazování vnějších forem, ale jako obecný studijní postup. Žák se snaží v první fázi objekt zobrazování především zkoumat pohledem, uvědomit si celkový charakter, základní proporční vztahy a nosné detaily. Následně se pokouší zobrazovaný objekt zrakem „projektovat“ na podložku. (děje se tak, když objekt soustředěně pozoruje a snaží se jej rychlým pohledem přesunout na prázdnou plochu podložky). Začíná pracovat teprve když už	1, Úvod do předmětu Smysl a zaměření předmětu, organizace a náplň práce ve 4. ročníku, časový plán a rozvržení učiva, výtvarný materiál a pomůcky. Bezpečnost a hygiena práce v učebně. Fik 3 2, Anatomie zevních forem - opakování Opakování učiva – aktuálně během roku Základní popis lidského těla-funkce,systémy. Jeho vývoj a přeměna v jednotlivých etapách lidského života, pohlavní rozdíly, Rozsah a limity pohybového ústrojí, zevrubný popis lidské kostry,proporční vztahy, členění, souvztažnost svalových skupin přes kosterní ústrojí, svalové úpony, základní skupiny příčně pruhovaných svalů, zevní projevy kostry, svalstva, tukových polštářů, kůže, žilního systému, deformací atd. Kresba z paměti: kostra jako celek, jednotlivé části,- příčně pruhované, zevně se projevující svaly (celek, soustavy, jednotlivé části), základní terminologie. Fik 12 3, Portrét a autoportrét Kresba hlavy, krku a ramenou s důrazem na vystižení podoby a výrazu. Vlastní portrét, s důrazem na vystižení podoby a výrazu.

„ví“ co má kreslit (malovat), „vidí“ to před sebou na podložce (papíře, plátně apod.). Kontrola měřením (vizování), je ideální, když se provádí pouze myslí „očima“, neboť v případě použití měřidla, je nutné zachovat ze strany modelu neměnnou pozici a také udržovat stejnou vzdálenost mezi pozorovatelem, měřidlem a modelem. Není proto příliš vhodná pro měření krátkých vzdáleností. Kombinace obou přístupů při kontrole správnosti je optimální, ovšem při tzv. vnitřní kontrole je pozorovatel více zainteresován a nespolehá tolik na metodu. Při práci z paměti pak postupuje bezděčně podobným způsobem, kdy představa je filtrována z paměťového rezervoáru zkušeností a probíhá mnohem rychleji. Žák se při kresbě portréту přidrží následujícího postupu: měřítko (nejlépe 1:1), umístění do formátu s ohledem na směr figury a obsahový význam prázdného prostoru, náklon hlavy a krku vůči posazení ramen a směru páteře. Podle úhlu pohledu: vertikální osa hlavy, rozdělení na horizontální výškové hladiny po středové ose : temeno- začátek vlasové části- hřeben nadočnicového oblouku- kořen nosu- podnosní trn- střed úst- konec brady. Rozdělení na vertikály způsobem „co je dřív a co se s čím protíná“ pomocí postupující (přibližné) vertikální kolmice (např. u profilu: špička nosu- nadočnic. oblouk atd.). Sklon hlavy (od kořene nosu po vrchol brady), úhel čela (od zač. vlas. části ,po hřeben nadočnic. oblouku), horní úhel nosu (od kořene), spodní úhel nosu (od trnu), úhel čelistí (od podnos. trnu po vrchol brady). úhel očí, úhel lícních kostí, úhel koutků úst, úhly sanice, plocha brady, posazení a velikost uší. U očí postupuje od jejich středu (pocitově)- poté přesně: spodní hrana horního víčka- vnitřní a vnější koutek (jejich úhel)+ bulva- horní hrana horního víčka (spodní strana nadočnic. oblouku) a horní hrana spodního	
--	--

víčka atd., vše od velkých celků k detailu. Celkový náklon krku (páteř), u přední části: úhel krčního laloku, oba úhly od chrupavky štítné, úhly zdvihačů hlavy, u zadní části: obratle krční páteře, úhly velkého zádového svalu. Poloha ramen vůči páteři a hlavě, jejich šířka. Přední část: úhly a křivka klíčních kostí, úhel sterna, úhly humerů. Zadní část. obratle krční a žeberní části páteře (správný počet a charakter), hrany a hřebeny lopatek po výběžek nad ramením kloubem, úhly trapézů a tvar pletence deltového svalu. Vedle snahy o co nejpřesnější přepis soustavy bodů získané vizováním je důležité především rozpoznat typické rysy zobrazovaného. Hledá je jak v proporcích celku, tak v detailu. Např. : velikost a tvar hlavy vůči postavě, šířka a délka krku, sklon a šířka ramen. Celkový charakter hlavy: Poměr obličejové části k celku hlavy. Tvar sanice vůči obličejové a lebeční části. Šířka lebky, šířka čela (od spánkových kostí), šířka jařmových oblouků, šířka sanice (v místě kloubu a radiu), šířka brady. Výška- poměr bodů: temeno-vlasová část- hřeben nadočnicového oblouku-kořen nosu- špička nosu-střed úst-konec brady. Poměr úhlů v trojúhelníku: středy očí-střed úst. Tvar nosu: en face-šířka kořene, tělesa, chřípí, tvar a směr nozder. Profil- celkový úhel- v případě zlomu úhlu, přesně určit bod zlomu vůči délce. Tvar očí: en face- posazení (výšková hladina u obou očí zvlášť) a úhly přímek mezi vnitřním a vnějším koutkem-kontrola přes středovou osu a horizontálu. Profil- úhel pohledu-sklon mezi horním a spodním víčkem (při rovném držení hlavy horní víčko obvykle vystupuje před spodní, souvisí to s polohou nadočnicového a podočnicového oblouku). Detailním zkoumáním oka si ozřejmuje např. přesný tvar kontaktní plochy hor. a spod.	
---	--

víčka, jejich vnitřního a vnějšího koutku (slzní kanálek), růst a směr očních řas od hrany víček apod. z profilu např. zapuštěnou čočku zornice za rohovkou, způsob odrazu světla na oku, atd. Provádí kontrolu pomocí zrcadla (současně kresby i modelu) Porovnává symetrii přes středovou osu. (nachází asymetrie a disproporce, které jsou klíčem k přesnějšímu zachycení podoby). Vyhýbá se přílišnému zaujetí detailem před celkovým charakterem hlavy. Pro správné pochopení tvaru, pozoruje model ze všech úhlů (nejen ze svého stanoviště). Výrazem, rozumí duševní rozpoložení portrétovaného (oči, ochablost a tenze určitých svalových skupin apod.) Pokouší se všemi zmiňovanými prostředky, nakonec vystihnout osobnost portrétovaného. Žák postupuje stejným způsobem při autoportrétu. Pro různý úhel pohledu, používá soustavu zrcadel. Žák nejprve vizuálně studuje projevy kostry a svalů na živém modelu, modelu kostry a na svých vlastních rukou. Doplňuje poznatky teoretickým studiem anatomie zevních forem. Při zobrazování se přidržuje následujícího postupu: Měřítko 1:1, umístění do formátu vzhledem ke směru paže (těla), pohybu, pozici centra pozornosti (dlaňové části, lokte, ramene atd.) vůči celé paži, směr a velikost případného předmětu svíraného rukou, atd. Osa humeru, osa ulny a radia, osa dlaně (jako celku, příp.směr hřbetních šlach prstů) Zobrazovanou část ruky schematicky (proporčně správně) rozdělí na: humerus, ulnu a radius (po jejich zápěstní výběžky), krátkou část zápěstí v místě vazů přes	4, Studie horních a dolních končetin v návaznosti na trup, studie trupu – návaznost na končetiny a hlavu Studium horních končetin, pohybové limity, mechanismus kloubů, návaznost na trup (soustavu lopatkové a klíční kosti) Kostra horní končetiny (a navazujících kostí), vnější projevy. Způsob přetáčení radia a pozice lokte (epikondilu ulny a radia) při různém pohybu. Svalové soustavy, šlachy, vazy, žilní systém ruky. Studie rukou při uchopení různých předmětů různým způsobem. Nehty a nehtová lůžka, směry růstu a typy ochlupení. Změny struktury, tloušťky a barva kůže. Kresba horních končetin z různých úhlů pohledu. Studium dolních končetin, pohybové limity,
--	---

záprstní kůstky, dlaňovou část (první články prstů), (příp.osu a hmotu drženího předmětu), prstovou část : palec (vždy poněkud odděleně (od výběžku prvního článku)), ostatní prsty schematicky rozdělené (podle pozice) na články, osy článků všech prstů (pro kontrolu jejich velikosti a dosahu při obtížné zkratce). Přesnější vnější formu konstruuje soustavou bodů, průsečíků horizontál a vertikál. Proporce klíčových bodů (vrcholů konvexních a konkávních křivek) přeměřuje jak na celku, tak na jednotlivých částech. Sleduje stále celkový charakter. Provádí studie horní končetiny z různých úhlů pohledu, zejména se soustředí na dlaňovou a prstovou část v různých pozicích (perspektivních zkratkách, otevřenou, v pěst apod.) Využívá poznatků ze studia anatomie zevních forem. Žák nejprve vizuálně studuje projevy kostry a svalů na živém modelu, modelu kostry a na svých vlastních nohou. Doplňuje poznatky teoretickým studiem anatomie zevních forem. Při zobrazování se přidržuje následujícího postupu: Měřítko 1:1, umístění do formátu vzhledem ke směru dolní(ch) končetin a příp.trupu, pohybu, pozice centra pozornosti (chodidla, kotníku, kolene, kyčlí apod.) k celku nohy (nohou). V případě dolních končetin je vhodné, kvůli místu těžiště, zobrazovat celou pozici (obě končetiny současně). Osy a pozice v perspektivě obou femurů, kostí tibie a fibuly a chodidel. Schematicky rozděluje dolní končetiny (proporčně správně) na části : délka femurů, délka kostí tibie a fibuly (jejich epikondylo-kotníky), celek záprstních kůstek, kost patní, celek nártu, prstovou část od druhého článku. Kontaktními body chodidla při normálním postoji rozumí : spodní plochu kosti patní, klouby prvního a druhého článku prstu (u palce chráněného sezamskými kůstkami), poslední články prstů a hranou vnější strany chodidla (první článek malíku).	mechanismus kloubů, stavba chodidla, návaznost na trup (pánev, páteř). Kostra dolní končetiny (a navazujících kostí), vnější projevy. Podrobné studium kostí chodidla, mechaniky kotníku, kolene a kyčlí při různém pohybu. Svalové soustavy, šlachy, vazy, žilní systém nohy a navazujících částí (pánve, břicha, hýždí) Studium chodidla při volném pohybu, různém způsobu našlápnutí, držení váhy apod. Nehty a nehtová lůžka, směry růstu a typy ochlupení. Změny struktury, tloušťky a barva kůže. Kresba dolních končetin z různých úhlů pohledu. Studium trupu. Popis páteře, části, počet a tvar obratlů. Popis hrudního koše, části, počet a tvar žeber. Popis pánve. Popis lopatek. Svaly trupu a navazující na končetiny, krk a hlavu. Postup při budování vnitřní a vnější stavby lidského těla, od hrubých rozměrů, základních os a úhlů, přes vzájemné proměřování proporcí, po přesnější soustavu bodů, zkonstruovanou pomocí průsečíků horizontál a vertikál. Důraz je kladen především na pevnou (vektorovou) stavbu a prostorové (sochařské) chápání tvaru.
---	---

Délku a rovinu chodidla měří v trojúhelníku : kontaktní části patní kosti, palec, malík. (celkovou délku od trnu kosti patní). Přesnější vnější formu konstruuje soustavou bodů, průsečíků horizontál a vertikál. Proporce klíčových bodů (vrcholů konvexních a konkávních křivek) přeměřuje jak na celku, tak na jednotlivých částech. Sleduje stále celkový charakter. Provádí studie dolních končetiny z různých úhlů pohledu, zejména se soustředí na mechaniku kolene, kotníku a kyčlí (vnější projevy) a studie chodidla v různých pozicích (perspektivních zkratkách, apod.). Využívá poznatků ze studia anatomie zevních forem. Při zobrazování trupu postupuje nejdříve od konstrukce páteře (délka, rozdělení na části : krční, žeberní, bederní, kost křížová, kostrč), polohu a délku ramen pánve, délku šířku a mohutnost hrudního koše, délku a úhel sterna, lopatkové a klíční kosti. Následně končetiny, příp.lebku. Při konstrukci svalové hmoty a tukových polštářů postupuje nejprve od velkých svalových skupin (břišní, zádové, prsní, deltové atd.), po jednotlivé, zevně se projevující hlavy. Na této konstrukci pak následně buduje případné tukové polštáře stejným způsobem tj. od velkých forem po jednotlivé detaily a projevy kůže. Studie provádí z různých úhlů pohledu, při různých pozicích modelu (zejména se soustředí na polohu lopatek, klíčních kostí, ramen a pánve při různém pohybu. Žák si zopakuje poznatky ze studia anatomie zevních forem. Žák se při zobrazování figury přidrží následujícího postupu: Měřítko, umístění do formátu s ohledem na směr figury a obsahový význam prázdného prostoru. (pomůckou je středový kříž či hustší síť pomocných čar),-	5, Studie aktu podle živého modelu – různé prostředky zpracování – zasazení do prostoru Opakování anatomie zevních forem. Vedle snahy o co nejpřesnější přepis soustavy bodů získané vizováním je důležité především rozpoznat typické rysy zobrazovaného. Hledáme je jak v proporcích celku, tak v detailu. Měřítko, umístění do formátu, postup při budování hlavních záchytných bodů, jako střed figury, osa páteře, osa ramen, osa kyčlí, osa chodidel atd., těžiště, končetiny
---	--

tzn. střed obdélníku vymezeného výškou a šířkou figury, odtud přibližný střed figury (rozkrok) - osa páteře, (.křivka mezi rozkrokem a průsečíkem páteře a osy ramen, měřeno v závislosti na pozici, např. k proporci celé postavy), - rovina chodidel, rovina kyčlí, pánevního hřebene, rovina ramen – těžiště postavy – končetina na níž z větší části těžiště spočívá – druhá párová končetina, ostatní končetiny, zvlášť pokud vytvářejí pohyb, osa krku, náznak hlavy (sklon), náznak hrudního koše. V další fázi, projekce kostry a následně základních svalových skupin a tukových polštářů pro uvědomění, kde se na figuře jednotlivě projevují. Samotný tvar (obrys), postavy, konstruuje soustavou bodů pomocí posunujících se horizontál a vertikál způsobem „co je dřív a co se s čím protíná“. Body pro měření jsou konkávní a konvexní vrcholy křivek. Mezi nimi pak buduje soustavu rovin, která následně ukáže správnost měření. Měření provádí jak na celku, tak na krátkých úsecích (od trupu až k článkům prstů, obličejí). Na takto zkonstruované „kostře“ pak snáze nachází přesný tvar křivek. Žák zobrazuje figuru zasazenou do prostoru. Vědomě s tím pracuje už při výběru stanoviště – kontrast pozadí (výhody a komplikace- zploštění při přesvíceném pozadí (pokud není záměrem) apod.), hloubka prostoru umožňuje snadnější vnímání celku a jednotlivých komplikovaných partií lidského těla, stíny (přes figuru a od ní) apod. Všimá si a upravuje pozici předmětů v pozadí tak, aby nekomplikovaly celkové vyznění, soustředění na figuru. Např. předměty které svou osou (vychýlením) narušují stabilitu figury, předměty které svým tvarem příliš táhnou pozornost, předměty které zdvojují, kopírují linii (celé postavy, končetiny, trupu atd.). Žák rozlišuje kresebný materiál na suchý, mokrá, mastný a podle vlastností na grafický	tvůřící pozici, jejich kontakt s prostorem, předměty, apod. Způsoby zpracování : valér, šrafura, lavírovaná kresba, kresba křídou na středně tónovaný podklad, malba, kombinace), včetně umístění do prostoru, podpora modelace definováním obrazových plánů (obrysové linie nesená pouze pozadím, přístřeší atp.).
--	---

a valérový (resp. kombinovaný). Grafickým materiálem rozumí ten, pro který je charakteristická ostrá stopa a zpracování obvykle šrafurou, tečkováním, čárkováním apod. Je to např: vodě odolná tuš, různé druhy fixů, obecně velmi rychle schnoucí barvy aplikované na savý podkladový materiál. Materiál umožňující valérové či obojí zpracování, je všechen ostatní : tužka, uhl, suchá rudka, suchá sépie, pastel, lavírovaná perokresba, lavírovaná kresba štětcem, airbrush apod. (mastné křídly jsou z tohoto pohledu těžko zařaditelné). Žák si uvědomuje adekvátní použití materiálu vzhledem ke svému záměru, časové náročnosti, rozměru kresby, výrazu, rizika (především při použití kresebného materiálu který není možno odstranit). Při práci s materiálem umožňujícím grafický způsob zpracování postupuje nejprve od orientační podkresby odstranitelným materiálem (tužkou, uhlem apod.), neboť stopa fixu, rezistentní tuše aj. je prakticky nevratná. Kulturou šrafury rozumí zkušenost v kresbě čarou, ve vrstvení, směru, zakřivení, vynechání, apod. Tím, že technika spočívá v postupném překrývání, hustotě čar směrem do stínu, s minimem možností opravy, přidržuje se žák následujícího postupu : vedení základních linií a stínů nepřiliš hustým šrafováním jedním směrem přirozeným pro kreslicí ruku. Hustotu , směr a případné zakřivení v dalším úhlu šrafur volí podle charakteru tvaru, intenzity světla a stínu, struktury apod. Řídí se pravidlem „úspory“ ve směru šrafur (předčasněmu vyčerpání možností při otočení v kruhu), důsledně zvažuje efekt každého následného směru šrafur. Pro první, druhý, třetí, čtvrtý náklon šrafur volí poněkud otevřenější úhel, pro možnost dalšího zjemnění, postupu o tón níž, přechodu k detailu apod. Při přechodu v ploše o tón níž, doplňuje síť čar stejnoměrně bez akcentu na jakýkoli směr. Vyhýbá se nadměrnému použití kontur,	
---	--

možnost jejich efektu zvažuje (podle povahy zobrazovaného objektu, rukopisu, atd.) až na závěr (spíše před tím používá „nedopovězenou“ čáru (šrafovanou, tečkovanou, čárkovanou)). Vyhýbá se též mechanickému nadužívání šrafury pouze jedním směrem, křížové (kolmé) šrafuře, která dané místo zplošňuje a přílišnému používání zakřivených šrafur zvláště po směru tvaru. Postupuje od velkých celků k detailu. Postupuje s rezervou jak směrem k nejvyššímu světlu, tak k nejhlubší černé (maxima materiálu se kterým pracuje). Pracuje s vědomím komplikací při vrstvení šrafury- její konečnosti při několikerém otočení v kruhu, zdvojení čar apod. Dbá na čistotu kreslicích nástrojů. Při výběru suchého materiálu umožňujícím zároveň valérovou bohatost a ostrou kresbu, si žák předem ověří jeho odstranitelnost , sprašnost, přilnavost a valérové možnosti vzhledem k podložce. Využívá materiál v celé šíři možností. S opatrností kombinuje případné valéry přímo materiálem, pomocí jemné látky či prstů, liniemi a body, aby nedocházelo k vrstvení několika nesouvislých rovin a prostorovým propadům. K propojení suchého prašného materiálu s podkladovou vrstvou používá lihový (šelakový) nebo acetonový fixativ. V případě použití mokrého materiálu, si žák předem připraví podložku (napnutý papír, plátno na desku, na rám, karton, sololitovou desku apod.) a patřičný podklad (kliš/želatina, ředěná akrylátová disperze (sokrat), akrylátový šepš, gesso, popř.klihokřídový šeps, olejový šeps, syntetický nebo nitrocelulózový základ (na kovové desky)apod., podle média (voda, olej, líh apod.) a techniky se kterou bude pracovat (akvarel, kvaš, tempera, akryl, olej, tuš, inkoust, airbrush) Dodržuje technologické zásady- schnutí vrstev, omezené převrstvení a vymývání u akvarelu, v případě oleje, postupného přimašťování, rozmývání spodních vrstev	
---	--

a krátkost u jednoduché tempery. Má na vědomí změnu barevného tónu při práci do mokrého a po uschnutí. (zejména u tempery při navazování na suchou vrstvu), apod. K jeho malířské výbavě patří: akvarelové a akrylové barvy (popř.olejové nebo jiné), dlouhé štětce s přírodním či syntetickým vlasem, široké štětce na podklad, lazury, závěrečný lak, palety (velké), bavlněné hadříky, uzavíratelné nádoby na médium a ředidlo. Malířské nástroje se snaží udržet v čistotě. Nosnými detaily rozumí ty, které v celkovém výrazu pomáhají budovat prostor a objem figury. Ty, které se projevují jako tvarově přesvědčivé (průkazné). Např. ne vždy nejbližší detail nebo část(i), spíše sledovaný detail nebo část(i) důležitý v pozici- pohybu, např. přístřením a následným rozvolněním směrem od detailu , kontrastem pozadí, úpravou zdroje světla (vykrytím, zrcadlem, středně silným nasvícením z jednoho zdroje se zpětným reflexním působením okolního prostoru, apod.), směrem k plastické bohatosti detailu. Snaží se tímto způsobem o napětí, živost a výraz. Poznatky zúročuje ve snaze o zachycení výrazu (pohybu, vnitřního pnutí, grimasy apod.), jenž jsou kombinací studia fyziognomie a expresivního pojetí (vnitřního náboje), což nemusí znamenat nadsázku, primární dynamiku či jinak vyhrocenou formu. Studium fyziognomie pozorováním- je čistě na žáku samotném. Odehrává se v běžném životě formou vědomého pozorování, uvědomování si poznatků a představy realizace. Přispívá k výraznému posunu jak po stránce řemeslné, tak rozšiřuje rezervoár při práci z paměti.	6, Kresba aktu podle živého modelu s důrazem na detail (nosnost detailu vůči celku) a výraz, v delším časovém plánu Význam detailu k celku. Výraz, kombinace studia fyziognomie a expresivního vyjádření.
--	--

Žák hledá (nachází) vlastní přístup k tématu, jak v rovině formální-rukopisné, tak obsahové (filozoficky, spirituálně, fyzikálně, biologicky, sociálně apod.), ke které hledá adekvátní formální rámec – řeč, text, performance, nová či klasická média atd. Žák se při výběru úhlu pohledu na objekt zobrazování nevyhýbá perspektivně složitějším pozicím, zároveň však volí adekvátně vzhledem ke svým dosavadním řemeslným schopnostem. Před samotnou kresbou si pozorováním ze všech stran ozřejmuje tvar zobrazované části těla, zvláště tam, kde jej ze svého úhlu pohledu (stanoviště) pouze tuší. Pro přesnější pochopení tvaru si žák nejprve vytváří studie kostry a základních svalových skupin (konkrétně zevně se projevujících), pro přehlednost ne příliš detailně. Dbá na to, aby ve vyjádření zkratky příliš neprodlužoval, tzn. správně určuje především délku základní osy (např. končetiny, trupu) a v ní jednotlivé proporční vztahy důležitých (určujících) vrstevnic. Pro zdůraznění prostoru, si pomáhá zostřením a sytostí nejbližších částí těla (k oku pozorovatele), celkově též, případným nasvícením modelu tak, aby se ve zkratce zobrazovaná část těla stala čitelnější (kontrastem apod.). Obecně se vyhýbá takovým úhlům pohledu, které jsou tvarově neprůkazné a objekt zobrazování maximálně zplošňují (např. zcela frontální pozice prstů, končetin, trupu)	7, Téma figura –člověk. – individuální způsob zpracování (tématu) Volné zpracování tématu figura-člověk. (možnost živého modelu) 8, Studie aktu podle živého modelu - obtížné momenty ve zkratce, složitém pohybu, výrazu. - studie aktu s draperií Studie aktu v obtížné perspektivní zkratce – celého těla: ležící figura, stojící (podhled, nadhled). Končetin a trupu: frontální zkratky. Studie aktu v exponovaných pozicích – přetočení podle osy páteře, pozice skrčená, propnutá apod.) Studie aktu s draperií. V první fázi akt s draperií (přes půl těla, přes klín a kolena, přes rameno apod.(různé druhy tkanin)). V druhé fázi, figura oblečená (v různém typu oděvu).
--	--

Žák vytváří studie figury s draperií a oblečené figury. V případě prvním, kdy žák kreslí pouze akt s draperií, se seznamuje s tím, jakým způsobem se různé druhy textilií projevují na různých částech lidského těla. Při práci postupuje tak, že nejprve zobrazuje figuru bez drapérie (na místech kde má spočívat, pouze lehkým náznakem). Postup při budování drapérie samotné provádí následujícím způsobem: začíná od proporčně správného rozvrhu větších tvarových objemů a klíčových záhybů (v ohybech paží, trupu, kolen apod.), přes větší či menší celky (skupiny) záhybů (správně proporčně spočítaných do měřených celků), až po samotné (nosné) detaily. Nosnými detaily rozumí ty, které v celkovém výrazu pomáhají budovat prostor a objem figury. Ty, které se projevují jako tvarově přesvědčivé (průkazné), jak pro draperii samotnou, tak pro část těla na které spočívá. Tyto poznatky využívá při kresbě oblečené figury (různé typy oděvu, upnuté, volné apod.). Při modelaci objemu, předem rozlišuje světlostí rozdíly mezi draperií a inkarnátem. Žák vytváří série kreseb menšího formátu se zaměřením na stylizaci detailu v celku. Všímá si které části detailu jsou nosné a které naopak detail rozdrobují vůči celku. Míru stylizace volí adekvátně k pojetí celku. Všímá si stylizačních zkratk, které bezděčně vznikají (splývají) při větším odstupu. Zkouší způsoby stylizace různou formou (valér, šrafura, neředěná barva apod.)	9, Kresba aktu podle živého modelu - soustředění na stylizaci detailu v celku Kresba figury – stylizace detailu vůči celku (různý materiál) 10, Studie figury podle živého modelu - pohybové studie v krátkém časovém limitu - pohybové studie z paměti - figurální kompozice z paměti
--	---

lak. Při práci s olejem dbá na proschnutí jednotlivých vrstev. Dodržuje systém postupného přimašťování. Zná délku schnutí jednotlivých barev, médií, ředidel a laků. Rozlišuje vlastnosti jednotlivých médií, laků, sikativů a retardérů. Rozlišuje vhodnost použití jednotlivých druhů štětců a typů vlasu. Volí adekvátně ke svému záměru technický a technologický postup, druh podmalby (past) a jejího efektu pro samotnou malbu a lazurní vrstvu. Věnuje pozornost organizaci barev na paletě. Pro pochopení zákonitostí při míchání barev na paletě a na samotné obrazové ploše, si nejprve vytváří zkušební barevné vzorky. Nevyhýbá se malbě plnou barvou příliš častým ředěním (lazurováním), zvláště na barokní podmalbě (pastách). Obecně při výběru barev si uvědomuje jejich stupeň kryvosti a vhodnost použití především do spodních vrstev malby (olej-doba schnutí). Při přípravě podkladu na akvarel, kvaš a lavírovanou kresbu (malbu), věnuje pozornost povrchové úpravě papíru, gramáži a kvalitě klihové pásky. Dodržuje dobu schnutí jednotlivých vrstev a má na paměti barevný efekt (konečnost) mnohačetného vrstvení. Dodržuje postup: od tónu podkladu oběma směry (ke světlu a obvykle především do stínu). Při použití techniky pastelu si nejprve stejně jako v případě oleje, akrylu a tempery vytváří zkoušky míchání barevných pigmentů na různě tónovaném podkladu. (valérem, šrafurou, tečkováním, čárkováním, kombinací). Dodržuje postup: od tónu podkladu oběma směry (ke světlu a do stínu). Studuje jednotlivé techniky a jedinečnost rukopisu starých mistrů nejen v literatuře, ale především na originálech.	U oleje systém postupného přimašťování. Nutnost proschnutí jednotlivých vrstev. Schnutí médií, ředidel a laků. Druhy štětců, typy vlasu. Ostatní pomůcky. Příprava papíru pro akvarel, kvaš a lavírovanou kresbu (malbu). Pomůcky. Postup při práci na akvarelu, kvaši a lavírované kresbě. Příprava papíru pro pastel. Výběr adekvátního tónu k barevné skladbě. Způsoby a postupy při práci. Fixace Airbrush, spraye, práce na kovových deskách – způsoby vrstvení, vykrývání apod. Kombinace výše uvedeného. 11, Vývoj figurálního zobrazování Hrubý přehled vývoje zobrazování (nejen)
---	---

Žák se během roku seznámí (formou výkladu a ukázek) s vývojem zobrazování lidské figury od prehistorie do současnosti a závěrem prokáže získané vědomosti v neformální diskuzi nad tématem. Žák se inspiruje, kriticky se vymezuje, ověřuje si a doplňuje své poznatky (získané ve výtvarné praxi) nejen výstavami a exkurzemi pořádanými školou, ale konfrontuje svou práci s prací druhých především z vlastní iniciativy.	lidské figury od prehistorie do současnosti. 12, Exkurze, výstavy
--	--

Učební osnova vyučovacího předmětu

Počítačová grafika

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 1. ročník: 5 h; 2. ročník: 3 h; 3. ročník : 2 h

Počet hodin celkem za 4 roky: 340 h

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem vyučovacího předmětu je poskytovat žákům základní vědomosti a dovednosti v oblasti používání výpočetní techniky a širokou orientaci v možnostech využití grafických programů s ohledem na konkrétní potřeby grafického designu.

Vyučovací předmět počítačová grafika seznamuje žáky s praktickým využitím počítačových grafických systémů v průběhu jejich přípravy na povolání a následně v jejich využití ve vlastní profesní činnosti.

Charakteristika učiva

Obsah vyučovacího předmětu tvoří několik okruhů učiva. V prvním tématickém celku se žáci seznámí se základními pojmy a s možnostmi, které tato technika poskytuje danému oboru. Ve druhém tématickém celku se žáci během práce postupně seznamují s kreslicími programy a s možnostmi jejich využití. V dalších tématických celcích je použití programu přímo svázáno s vytvářením kompozic v návaznosti na výtvarnou přípravu. V závěru se žáci soustředí na využití specifických možností programu při řešení konkrétních úkolů daného oboru. Učivo tohoto předmětu má vztah k dalším odborným předmětům, především k výtvarné přípravě, technologii a je uplatňováno zejména v předmětu výtvarného navrhování.

Pojetí výuky, formy a metody práce

Výuka předmětu probíhá ve speciální odborné učebně. Základem výuky je vlastní práce žáků na počítači a s tím související osvojení konkrétních dovedností, které vyučující průběžně doplňují příslušným výkladem. Třída se při výuce dělí na skupiny, přičemž vybavení učebny počítači by mělo umožnit každému žákovi ve skupině samostatnou činnost.

Hodnocení výsledků žáků

Při hodnocení se bude klást důraz na:

- hloubku porozumění učivu a schopnost aplikovat poznatky v praxi

- samostatnost, logiku a kreativitu studentů při výběru a používání vhodných postupů, nástrojů a funkcí grafických programů v rámci realizaci jednotlivých zadání

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Kompetence:

a) Kompetence k učení: (student osvojuje základní postupy, procesy a druhy učení, chápe proces učení jako nezbytnou část odborného a profesního růstu, přijímá ho jako nedílnou součást rozvoje své osobnosti a technologické i technické gramotnosti, rozvíjí své vlastní modely a logické strategie řešení problémů a úkolů v rámci práce v grafických programech při realizaci konkrétních zadání)

b) Kompetence k řešení problémů: (Student se učí efektivně řešit problémy přesahující hranice předmětu počítačová grafika, komplexně a celostně hodnotí a řeší úkoly nejen s ohledem na problematiku oboru grafický design. Při řešení konkrétních zadání či projektů rozvíjí svou kreativitu, logiku a schopnost nahlížet na běžné věci originálním a neotřelým způsobem.)

c) Kompetence komunikativní: (Student se pregnantně vyjadřuje, obhajuje a formuluje své myšlenky a technické návrhy, názory a postoje, klade a formuluje otázky, hledá odpovědi, diskutuje a respektuje názory druhých. Osvojuje si nezbytné pojmy z odborné terminologie.)

d)e) Kompetence personální, sociální a občanské: (efektivně se učí, využívá zkušeností a dále své znalosti rozvíjí, adaptuje se na měnící se na aktuální technický vývoj v oblasti výpočetní techniky a novinky dokáže zohlednit ve své činnosti, učí se přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly. Praktické úkoly rozvíjí koncentraci, trpělivost a zvyšují pracovní nasazení a morálku.)

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám: (Dokáže samostatně a flexibilně reagovat na změny a inovace spojené s technickým vývojem fyzického i programového vybavení počítačů používaných v grafickém designu, osvojuje si odborné znalosti a dovednosti týkající se nejen grafické práce, ale i komunikace, používání SW určeného pro administrativu a externího HW a periférií. Tyto znalosti a dovednosti dokáže aplikovat v praxi a zvýšit tak svou budoucí konkurenceschopnost na trhu práce.)

g) Kompetence matematické: (dokáže aplikovat základní matematické postupy při řešení praktických úkolů - technický popis a nezbytné technické parametry při realizaci zadání, převody jednotek, aplikace matematických postupů v rámci porozumění základům informatiky, atd...)

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií: (Studenti jsou si vědomi důležitosti zvládnutí prostředků informačně komunikačních technologií jako nutného nástroje, jež je neoddělitelnou součástí a jedním ze základních medií v oboru grafického designu jako takového, chápou jej jako prostředek seberealizace a sebevzdělávání, uvědomují si nutnost zvládnutí těchto technologií jako důležitý aspekt konkurenceschopnosti na trhu práce a technické a technologické gramotnosti.)

Kompetence odborné: aktivně vyhledávají a využívají všechny dostupné zdroje informací o nových tendencích designu ve svém oboru; ovládají tradiční a nové technologické postupy a techniky, dokáží zvolit a obhájit nejvhodnější postup realizace výtvarného návrhu, průběžně hodnotí kvalitu výsledků dílčích pracovních operací; používají správně a podle příslušných pracovních postupů odpovídající zařízení, pomůcky, nástroje apod., znají způsoby jejich ošetřování a běžné údržby; efektivně organizují svou práci vzhledem ke stanovenému termínu, provádějí ji dokonale a v souladu s výtvarným záměrem a vysokými nároky na kvalitu zpracování finálního produktu; sledují vývoj nových technologií, materiálů, technického zařízení apod. a zavádějí je do praxe; osvojují si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeje apod.), rozpoznají možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a jsou schopni zajistit odstranění závad a možných rizik

Průřezová témata:

a) Občan v demokratické společnosti: Při výuce předmětu počítačová grafika jsou studenti seznamováni se zákony, které se týkají počítačové kriminality (nelegální nakládání se softwarem, hacking, nelegální distribuce a zveřejňování společensky, eticky a morálně závadných dat) a autorského zákona. V průběhu studia si osvojují názory a postoje podporující dodržování těchto zákonů.

b) Člověk a svět práce: Tento předmět si klade za cíl připravit studenta především po technické stránce, vypěstovat ve studentovi přirozenou potřebu se sebevzdělávat i po zakončení studia na naší škole a tím zvyšovat vlastní možnosti uplatnění na trhu práce, profilovat se a specializovat. Studenti si zde osvojují základní pravidla přesné, efektivní a kvalitní práce. Jsou vedeni k trpělivosti, soustředění a preciznosti.

c) Člověk a životní prostředí: Studenti řeší na vybraných úkolech otázky týkající se základů

ekologického chování a ochrany přírody s přesahem do ekologické výchovy. Studenti jsou vedeni k ekonomicky i technologicky úsporným řešením problémů.

d) Informační a komunikační technologie: Počítačová grafika je stěžejním předmětem naplňujícím požadavky PT IKT. Studenti jsou vedeni k efektivnímu a komplexnímu používání veškerých dostupných IKT a to HW i SW. Samotný dynamický a stále se rozvíjející charakter učiva předmětu odkazuje k neustálému vyhledávání informací a jejich aktualizace. Studenti jsou nuceni rozšiřovat své znalosti a dovednosti v souvislosti s technickým vývojem těchto technologií po celou dobu studia.

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
Student:	1. ročník	
- používá školní síť a vlastní zaheslovanou schránku - objasní obecnou terminologii HW a SW a popíše jednotlivé části počítačové sestavy a vnitřního vybavení poč. skříně. - vysvětlí a klasifikuje jednotlivé OS - vysvětlí princip scanování nastavení tisku a fungování jednotlivých druhů tiskáren - orientuje v legislativě týkající se počítačové kriminality - popíše historii a princip fungování internetu - používá int. prohlížeče, vyhledávače a komunikuje pře internet - pracuje v textovém editoru, vytváří tabulky a prezentace - orientuje se ve způsobech ochrany dat v počítači - charakterizuje základní principy práce s grafikou, popíše rozdíly mezi bitmapou a vektorem, orientuje se v barevných prostorech, režimech a nabídce grafických aplikací - používá grafický editor CorelDraw, vytváří jednoduché i složitější kresby,	- Základní pojmy – školní síť - hardware, software - části základní počítačové sestavy - vnitřní vybavení počítačové skříně - operační systémy, uspořádání a ukládání dat na disku, OS Windows - Tiskárny, konfigurace tisku, scanner - Počítačová kriminalita - Hygiena a zdraví při práci na PC. - internet: historie a jeho používání, prohlížeče, vyhledávače, komunikace - zálohování dat: paměťové nosiče, vypalování - software pro administrativu: textové editory, tabulkové editory, programy pro vytváření prezentací - počítačové viry a antivirové programy	20 h
	<i>Principy práce s grafikou (bitmapa, vektor, barevné prostory), grafické aplikační programy</i>	5

pracuje s textem - chápe fce. import, export, orientje se v ostatních programech Corel Graphics Suite a jejich specifických funkcích a vlastnostech	<i>Corel Draw – úvod, pracovní prostředí, klávesové zkratky jednoduchá kresba, kompozice, složitější kresba, práce s textem, práce ve vrstvách, export / import, vektorizace(trasování), ostatní programy Corel Graphics Suite (Corel Photo-paint, CorelTrace, Corel R.A.V.E.)</i>	20
- chápe a ovládá specifika a fce. Adobe Illustrator - pomocí osvojených vědomostí a dovedností (klávesové zkratky, vzorník, základní kreslení pomocí pera a čáry, uzavřené objekty, spojování tahů a čar, ukládání, vrstvy, přesné kreslení tvarů a jejich umisťování, transformace, zarovnávání, cestář, kreslení s využitím spojování cest, převod obrysů na výplň Live paint: výplně, mřížka, warp, přechodová výplň, text na křivce, knihovna barev, nastavení přetisků barev, Pantone. Písmo1: základy práce s textem - odstavcový a řetězcový text Písmo2: fce. najít – nahradit, řetězení textových bloků) vytváří jednoduché i složité kresby, loga, značky, minimanuál a pracuje s textem	<i>Adobe CS2</i> <i>Adobe Illustrator – úvod, pracovní prostředí, klávesové zkratky, vzorník, základní kreslení pomocí pera a čáry, uzavřené objekty, spojování tahů a čar, ukládání, vrstvy, přesné kreslení tvarů a jejich umisťování, transformace, zarovnávání, cestář, kreslení s využitím spojování cest, převod obrysů na výplň Live paint: výplně, mřížka, warp, přechodová výplň, text na křivce, knihovna barev, nastavení přetisků barev, Pantone.</i> <i>Písmo1: základy práce s textem</i> <i>- odstavcový a řetězcový text</i> <i>Písmo2: fce. najít – nahradit, řetězení textových bloků</i> <i>Praktické úkoly: vektorizace, kreslení složitých tvarů, práce s textem, logo, minimanuál</i>	80 h
- chápe a ovládá specifika a fce. Adobe Photoshop - pomocí osvojených vědomostí	<i>Adobe Photoshop</i>	50 h

a dovedností (klávesové zkratky, základní transformace obrazu, nejpoužívanější okna, navigátor, informace, histogram, barvy, vzorník, styly, historie, akce, vrstvy, kanály, cesty, znaky, odstavec, animace, nastavení velikosti plátna, zobrazení, vybrané filtry, výběr, režimy, přizpůsobení, ukládání, import, export, scanování, ořezávání, práce ve vrstvách, koláž, retuš, úprava expozice, formáty) vytváří koláže, animace, plakát, banner, retušuje	- pracovní prostředí, fce. Toolbox, plovoucí paletky, klávesové zkratky, základní transformace obrazu, nejpoužívanější okna, navigátor, informace, histogram, barvy, vzorník, styly, historie, akce, vrstvy, kanály, cesty, znaky, odstavec, animace, nastavení velikosti plátna, zobrazení, vybrané filtry, výběr, režimy, přizpůsobení, ukládání, import, export, scanování, ořezávání, práce ve vrstvách, koláž, retuš, úprava expozice, formáty	
- používá a aplikuje programy: Adobe ImageReady (animace), Adobe Acrobat, Adobe Distiller	Praktické úkoly: koláž, retuš, animace, plakát, banner Adobe ImageReady, Adobe Acrobat, Adobe Distiller	20 h
- vytváří tiskové PDF, orientuje se v procesech předcházejících tisk dokumentu (převod na polotóny, separace barev, barevný přetisk, tiskové značky)	Vytváření tiskového PDF, prepres, převod na polotóny, separace barev, barevný přetisk, tiskové značky	20 h
- orientuje se v terminologii pravidel sazby - upravuje dle pravidel sazby krátký i delší text - chápe a ovládá specifika a fce. Adobe	Pravidla sazby – psaní textu, čísla, zkratky, dělení slov, znaménka, odstavec, stránkový rejstřík, proklad, prostrkání, mezislovní mezera, sazebný obrazec, zarovnávání textu, hladká a smíšená sazba	15 h

InDesign - pomocí osvojených vědomostí a dovedností zpracovává návrhy tiskovin - využívá znalostí písma a typografie a uplatňuje je při sazbě vícesloupcových i vícestránkových dokumentů - vkládá do Indesignu grafické objekty známými postupy a pracuje s nimi dle potřeb návrhu - používá ořezové cesty, je-li potřeba - chápe práci s odstavcovými styly a dovede je správně používat - chápe a používá objektové styly - orientuje se v práci s tabulkami a dovede je vytvářet - využívá všech typografických možností InDesignu a OpenType písem - provádí úpravy a opravy textu pomocí vyhledávacích funkcí - orientuje se v práci s poznámkami pod čarou a dovede je upravovat - rozumí exportu dokumentu do pdf a správně volí potřebná nastavení dle požadavků výsledného souboru - výsledné návrhy připravuje pro tisk s potřebnými nastaveními - orientuje se v struktuře zdrojového	2. ročník InDesign - úvod, pracovní prostředí, nástroje, palety, klávesové zkratky - <i>nastavení dokumentu, řazení stránek, okraje, číslování stránek</i> - <i>textové nástroje, řetězení bloků, základní úprava textu – písma i odstacových bloků</i> - <i>barvy, výběr barev, vzorník, procesní a přímé barvy</i> - <i>vkládání grafiky, vazby a jejich aktualizace, úpravy,</i> - <i>ořezové cesty a jejich možnosti</i> - <i>odstavcové styly a jejich využití při sazbě delších dokumentů</i> - <i>objektové styly a jejich použití</i> - <i>tabulky, vkládání dat, úpravy, přehledné členění</i> - <i>vkládání speciálních znaků, typografických a jiných alternativ</i> - <i>pokročilá práce s textem, hledat a nahradit, editor článků,</i> - <i>poznámky pod čarou</i> - <i>export do pdf</i> - <i>příprava pro tisk, tiskové značky, nastavení barev, komprese grafiky, písem..., tvorba epsu a tiskového pdf</i> <i>Praktické úkoly: sazba letáku, inzerce, etiket, knihy a dalších vícestránkových</i>	50 h
--	---	-------------

kódu www stránky - rozumí jednotlivým tagům html a správně je vytváří a používá - správně člení hierarchicky text a vytváří správné tagy pro jeho členění - orientuje se v problematice tvorby odkazů - rozumí zápisu barev v html a správně jej používá - vytváří tabulky a formátuje je dle specifických potřeb, vytváří seznamy za použití správného html zápisu - používá blokové a řádkové prvky - správně pozicuje jednotlivé prvky na stránce - rozumí kaskádovým stylům a správně je přiřazuje k dokumentům - styluje jednotlivé textové i grafické prvky stránek - umísťuje hotové stránky do sítě internet a provádí kontrolu správnosti své práce - při tvorbě stránek využívá dostupných on-line i of-line pomocných materiálů a aplikuje je	<i>publikací, příprava dokumentů pro tisk</i> 3. ročník tvorba www stránek HTML - znalost pravidel pro tvorbu www stránek, pojmenovávání souborů a jejich organizování - znalost html a struktury www stránek - párové a nepárové tagy, hlava a tělo dokumentu, vlastnosti stránky - tagy pro text a jejich hierarchizace - vkládání a úpravy grafiky, grafické formáty, jejich vlastnosti a specifické použití - odkazy - absolutní, relativní, posun v úrovni adresářové struktury - barvy v html - tabulky a seznamy - blokové a řádkové elementy, pozicování prvků na stránce, okraje a odsazení CSS - znalost css, jeho správného začlenění do html dokumentu a použití - stylování vlastností stránky, textových tagů a dalších prvků stránky FTP - přenos zhotovených www stránek na internetový server pomocí ftp programu - kontrola správnosti, úpravy a aktualizace	60 h
---	---	-------------

Učební osnova vyučovacího předmětu

EKONOMIKA

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 3.ročník.....1 hod/týdně

4.ročník.....2 hod/týdně

Počet hodin celkem za 4 roky: 3

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Cílem vyučovacího předmětu je pochopit mechanismus fungování tržní ekonomiky, porozumět podstatě podnikatelské činnosti a principu hospodaření podniku. Poskytnout žákovi aktuální vědomosti, které lze uplatnit při orientaci v ekonomických souvislostech reálného života a na základě osvojených vědomostí získat dovednosti pro zpracování ekonomických informací.

Charakteristika učiva

Vyučovací předmět ekonomika seznamuje žáka s ekonomickým prostředím, v jehož rámci bude po absolvování vyvíjet svoji činnost a umožňuje praktické poznání základních činností, které souvisí se zaměstnaneckými a podnikatelskými aktivitami. Učivo je doplňováno o aktuální změny ke kterým v oblasti ekonomiky neustále dochází. Učivo se skládá z těchto tematických celků: Podstata fungování tržní ekonomiky, Podnikání, Podnik, majetek podniku a hospodaření podniku, Mzdy, Daňová soustava, Finanční trh, Osobní finance, Pracovně právní vztahy, Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice

Pojetí výuky, formy a metody práce

Vyučovací předmět je zaměřen na osvojení základů ekonomického vzdělávání obecně využitelného v reálném životě občanském, popřípadě profesním, na rozvoj ekonomického myšlení žáků a praktické využívání osvojených poznatků v oboru. Formou vyučování je efektivní výklad, práce u tabule, skupinová práce, samostatná práce, praktické procvičování, práce s ekonomickými texty, vyhledávání informací a zpracování referátu.

Metody expoziční - motivační vypravování, rozhovor, skupinová diskuse.

Metody osvojovací – metody slovního projevu: výklad, vysvětlení, rozhovor, skupinová diskuse, popis

- metody práce s odborným textem: vyhledávání informací, studium odborné literatury, práce s Internetem

Metody upevňovací – ústní opakování učiva, procvičování

Metody prověřování a hodnocení žákovských výkonů – klasické diagnostické metody: ústní zkoušení, písemné zkoušení dílčí, písemné zkoušení souhrnné

metody získávání diagnostických údajů: pozorování, diagnostický rozhovor

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení výsledů žáků vychází za školního klasifikačního řádu a bodového systému určeného pro teoretické předměty. Výsledný počet bodů je převeden na klasickou klasifikační stupnici. Učitel na počátku školního roku vymezí jasná kritéria a seznámí s nimi žáky. Učitel hodnotí žáka komplexně, respektuje osobnost jednotlivých žáků, hodnotí snahu, aktivitu a spolupráci se spolužáky i s vyučujícím. Největší důraz bude kladen na písemné prověřování probraného učiva, dále pak orientační zkoušení během výuky, hodnocení vypracování zadaných referátů a sledování změn v ekonomice (aktuality).

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Kompetence:

- a) Kompetence k učení: žák uplatňuje různé způsoby práce s textem, využívá ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí, přesně srozumitelně formuluje své myšlenky, efektivně se učí, má pozitivní vztah k vzdělávání, uplatňuje různé techniky a způsoby práce
- b) Kompetence k řešení problémů: žák myslí kriticky, zkoumá věrohodnost informací a tvoří si vlastní úsudek, řeší praktické úkoly v běžném životě i profesní praxi
- c) Kompetence komunikativní: žák se vyjadřuje přiměřeně v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje, formuje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně, formuje své názory, srozumitelně je předkládá v diskusích, obhájí je v souladu se zásadami slušného chování
- d)e) Kompetence personální, sociální a občanské: žák posuzuje reálně své schopnosti duševní a fyzické, podle nich si stanovuje své cíle a priority, odhaduje dopad svého jednání, adaptuje se na měnící se životní podmínky, aktivně pracuje v týmu, dodržuje zákony a společenské normy, jedná v souladu s morálními principy
- f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám: žák reálně zvažuje své možnosti, uplatňuje teoreticky získané vědomosti v praktickém životě, především v hledání uplatnění v zaměstnání, eventuelně podnikatelských aktivitách
- g) Kompetence matematické: žák uplatňuje získané vědomosti při řešení jednoduchých výpočtů výsledků hospodaření (výnosy, tržby, zisk)
- h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií: žák pracuje s běžným základním a aplikačním programovým vybavením, komunikuje elektronickou poštou a využívá další prostředky online a offline komunikace, získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak ze sítě Internet

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata:

- a) Občan v demokratické společnosti: ekonomika přispívá k rozvoji takových osobnostních kvalit žáka jako je kritické myšlení, odpovědnost, tolerance, zdvořilost, slušné chování, pomoc druhým lidem, schopnost nenásilně jednat a řešit problémy, obhajovat svoje názory, orientovat se v masových médiích, schopnost získávat a kriticky vyhodnocovat informace, uvědomování si svých práv a povinností. Tyto vlastnosti jsou jedním z předpokladů fungování demokracie.
- b) Člověk a svět práce: učitel vede žáka k pečlivosti, vytrvalosti, zodpovědnosti, ke schopnosti překonávat překážky, posiluje jeho schopnost pracovat v týmu a spolupracovat s ostatními lidmi,

dále pak k reálnému vyhodnocení svých schopností a pomáhá mu při rozhodování o dalším vzdělávacím a profesním zaměření, o možnostech uplatnění na trhu práce. Orientuje žáka ve světě práce jako celku i v hospodářské struktuře regionu, vede žáka k soustavnému sledování změn v ekonomice, k sebevzdělávání a celoživotnímu učení

c) Člověk a životní prostředí: žáci jsou vedeni k tomu, aby cítili odpovědnost občanskou i profesní za stav životního prostředí, respektovali zásady trvale udržitelného rozvoje, chápali vlivy prostředí na zdraví a život člověka a jeho postavení v přírodě, chápali vliv některých chemických látek na životní prostředí

d) Informační a komunikační technologie: žáci jsou vedeni k tomu, aby uměli zpracovat jednoduché texty na odborné téma, zaznamenali podstatné výtažky z textů, vyhledávali zadané úkoly na internetu, zpracovali je a předali.

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
-žák se seznámí s pojetím výuky, se způsobem organizace výuky a s kritérii hodnocení -seznámí se s odbornou literaturou -uvede hlavní charakteristiky ekonomie jako vědní disciplíny , rozliší členění ekonomické teorie na makroekonomii a mikroekonomii -používá a aplikuje základní ekonomické pojmy -na příkladu popíše fungování tržního mechanismu -posoudí vliv ceny na nabídku a poptávku -určí rovnovážnou cenu formou grafu -stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí jak se ceny liší podle místa, období apod. -rozpozná cenové triky a klamavou nabídku -vysvětlí termín obětovaná příležitost -vyjmenuje a rozpozná základní formy podnikání (s.r.o., a.s., v.o.s., k.s., družstvo) a charakterizuje základní znaky -posoudí jaká forma podnikání je nejvhodnější pro daný obor -orientuje se ve způsobech ukončení podnikání orientuje se v podnikatelském záměru a zakladatelském rozpočtu -vyhledá potřebné informace v příslušné zákonné úpravě -porovná podnikání se zaměstnáním -rozlišuje jednotlivé druhy majetku, orientuje se v evidenci majetku -rozliší jednotlivé druhy nákladů a výnosů -řeší jednoduché výpočty výsledků	<u>3.ročník</u> <u>Úvodní hodina</u> <u>Úvod do ekonomie</u> <u>Podstata fungování tržní ekonomiky</u> -potřeby, statky, služby, spotřeba, životní úroveň -výroba, výrobní faktory, hospodářský cyklus -trh, tržní subjekty, nabídka a poptávka, zboží, cena <u>Podnikání</u> -podnikání, právní normy -podnikatelský záměr -podnikání podle živnostenského zákona -základní ustanovení Obchodního a Občanského zákoníku vztahující se k předmětu podnikání <u>Podnik, majetek podniku a hospodaření podniku</u> -struktura majetku, dlouhodobý majetek, oběžný majetek -náklady, výnosy, výsledek hospodaření podniku	

hospodaření -orientuje s v zákonné úpravě mezd a provádí mzdové výpočty, zákonné odvody -popíše systém sociálního a zdravotního pojištění, uvede rozdíly mezi pojištěním zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných -posoudí na příkladu, které možnosti sociálních dávek lze využít a kde se získají bližší informace o jejich poskytování (dávky sociální podpory, podpora v nezaměstnanosti) -definuje daň jako platbu do státního rozpočtu, platbu vynucenou a nenávratnou -orientuje se v soustavě daní a registraci k daním -rozliší princip přímých a nepřímých daní -vede daňovou evidenci pro plátce i neplátce DPH -charakterizuje a rozliší jednotlivé formy peněz (hotovostní a bezhotovostní) a objasní jejich funkci -orientuje se v jednotlivých formách plateb a platebních nástrojů -charakterizuje finanční trh a jeho jednotlivé subjekty -charakterizuje druhy cenných papírů -charakterizuje náplň činnosti bank, posoudí možnosti využití různých bankovních produktů a služeb -navrhne a posoudí možnosti financování svých potřeb v konkrétních životních situacích v rámci rozpočtů (příjmů a výdajů) domácností -vymezí úlohu úspor a možností jejich zhodnocení -navrhne a posoudí možnosti řešení situace nedostatku finančních prostředků (úvěry, leasing) a identifikuje rizika s tím spojená -vysvětlí rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN -orientuje se v produktech	<u>Mzdy</u> -mzdová soustava, složky mzdy, mzdové předpisy -daně z příjmů -systém sociálního a zdravotního zabezpečení 4.ročník <u>Daňová soustava</u> -přímé a nepřímé daně - daňová evidenci <u>Finanční trh</u> -peníze, platební styk -finanční trh <u>Osobní finance</u> -finanční gramotnost	
---	--	--

pojišťovacího trhu, vybere nejvhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby -vyhledá informace o nabídkách zaměstnání -popíše náležitosti pracovní smlouvy -vysvětlí význam ukazatelů vývoje národního hospodářství ve vztahu ke studovanému oboru -uvede na příkladech zásahy státu do ekonomiky (např. snížení daní, zvýšení úroků...) -vysvětlí podstatu HDP jako hlavního ukazatele životní úrovně -objasní příčiny a druhy nezaměstnanosti, spočítá míru nezaměstnanosti -vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel a na příkladu ukáže, jak se bránit jejím nepříznivým důsledkům -srovnání malých a velkých podniků v ekonomice státu -na příkladech vysvětlí příjmy a výdaje státního rozpočtu -posuzuje vliv jednotného trhu EU na národní hospodářství	<u>Pracovně právní vztahy</u> -zaměstnání, úřad práce -kvalifikace, rekvalifikace, celoživotní vzdělávání -vznik, změna a ukončení pracovního poměru -povinnosti a práva zaměstnavatele a zaměstnance, zákoník práce <u>Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice</u> -struktura národního hospodářství -úloha státu v ekonomice -činitelé ovlivňující úroveň národního hospodářství -hrubý domácí produkt -nezaměstnanost -inflace -platební a obchodní bilance -vliv EU na rozvoj národního hospodářství	
--	---	--

Učební osnova vyučovacího předmětu

Technologie

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 2 h

Počet hodin celkem za 4 roky: 272 h

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Poskytuje studentům odborné vědomosti z oblasti uměleckých a průmyslových technik, jejich technologických postupů včetně používaných materiálů, strojů, a zařízení. Zdůrazňuje proces realizace konečné grafické práce jako sousled na sebe logicky navazujících a vzájemně se ovlivňujících pracovních postupů.

Charakteristika učiva

Studenti jsou seznamováni s jednotlivými technologickými a pracovními postupy ručních výtvarných technik, včetně používaných materiálů, dále s postupy práce s digitalizovaným materiálem, to vše v logických na sebe navazujících krocích objasňujících podstatu technologie grafického designu a jeho souvislostí s praxí a s přesahy do polygrafického průmyslu.

Pojetí výuky, formy a metody práce

Při probírání nového učiva je obvykle volena metoda výkladu nebo řízeného rozhovoru spojená názorným vyučováním pomocí didaktické techniky a rozsáhlého obrazového materiálu. Součástí výuky jsou odborné exkurze a návštěvy tematických výstav.

Hodnocení výsledků žáků

Při hodnocení se bude klást důraz na:

- hloubku porozumění učivu a schopnost aplikovat poznatky v praxi

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Klíčové kompetence:

a) Kompetence k učení: (vzhledem k charakteru předmětu a jeho výuky si student osvojuje základní postupy, procesy a druhy učení, chápe proces učení jako nezbytnou část odborného a profesního růstu, přijímá ho jako nedílnou součást)

b) Kompetence k řešení problémů: (student se učí efektivně řešit problémy přesahující hranice předmětu technologie grafického designu, komplexně a celostně hodnotí a řeší úkoly nejen s ohledem na problematiku oboru)

c) Kompetence komunikativní: (student se vhodně vyjadřuje, obhájí a formuluje své myšlenky, názory a postoje, diskutuje a respektuje názory druhých)

d)e) Kompetence personální, sociální a občanské: (efektivně se učí, využívá zkušeností a dále své znalosti rozvíjí, adaptuje se na měnící se technologické podmínky oboru, učí se přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly)

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám: (dokáže samostatně a flexibilně reagovat na změny a inovace v souvislosti s technologickým vývojem oboru grafického designu, své znalosti a dovednosti dokáže aplikovat v praxi)

g) Kompetence matematické: (dokáže aplikovat základní matematické postupy při řešení praktických úkolů)

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií: (studenti jsou si vědomi přesahu a návaznosti do oblasti informačně komunikačních technologií, jež jsou neoddělitelnou součástí grafického designu jako takového, chápou je jako prostředek a profesní nástroj seberealizace a sebevzdělávání, uvědomují si nutnost zvládnutí těchto technologií jako důležitý aspekt konkurenceschopnosti na trhu práce)

Kompetence odborné:

Kompetence odborné sledují vývoj nových technologií, materiálů, technického zařízení apod. a zavádějí je do praxe; mají komplexní přehled o druzích používaných materiálech, hospodárně a ekologicky s nimi zacházejí, umí posuzovat jejich vlastnosti a rozhodovat o jejich volbě z hlediska jejich výrazových možností a výsledného výtvarného vyznění realizovaného produktu; ovládají tradiční a nové technologické postupy a techniky, dokáží zvolit a obhájit nejvhodnější postup realizace výtvarného návrhu, průběžně hodnotí kvalitu výsledků dílčích pracovních operací;

Průřezová témata:

a) Občan v demokratické společnosti: Předmět technologie vede k orientaci v nejen masových médiích a jejich využívání, ale zároveň k analýze a porozumění jejich vizuálních prostředků a jejich kritickému hodnocení. Zvyšuje mediální gramotnost ve smyslu chápání masmedií jako prostředku komunikace v rámci budoucího profesního uplatnění absolventa na trhu práce.

b) Člověk a svět práce: Kromě nezbytného technologického základu, který se svou podstatou snaží

předmět studentovy vštípit a rozvinout tak dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, poskytuje neustále učivo předmětu důkaz o technologickém vývoji oboru a potřebě se sebevzdělávat v rámci celoživotního učení. Díky exkurzím a tematickým výstavám se studenti seznamují s provozy a technologiemi jež jim poskytují přehled o možném uplatnění ve světě práce.

c) Člověk a životní prostředí: Ve výuce je kladen zvláštní důraz na ekologické postupy likvidace nebezpečných materiálů používaných ve výtvarné praxi. Studenti řeší na konkrétních příkladech otázky týkající se základů ekologického chování a ochrany přírody. Jsou jim vštěpována základní pravidla používání chemických látek jako jsou ředidla, barvy, rozpouštědla, oleje, atd... i jejich následná ekologická likvidace. Studenti jsou vedeni k ekonomicky úsporným řešením technologický problémů a využívání recyklovaných materiálů.

d) Informační a komunikační technologie: V rámci přípravy na předmět technologie a při přešení individuálních zadání (referáty, eseje) jsou studenti vedeni k používání veškerých dostupných IKT. Samotný dynamický a stále se rozvíjející charakter předmětu odkazuje k neustálému vyhledávání informací a jejich aktualizace. Studenti si připravují vlastní prezentace na zadaná témata za pomoci grafického SW dostupného na všech školních stanicích (OpenOffice, Adobe CS2, Corel Graphics Suite, Internet Explorer, Mozilla Firefox, atd...)

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
1. ročník Žák: - objasní obecnou terminologii a popíše jednotlivé produkty grafického designu - vysvětlí a klasifikuje jednotlivé produkty (značka, leták, katalog, plakát, brožura atp.) - vysvětlí historii a druhy forem prvních psacích materiálů, popíše papyrus, pergamen a další organické a anorganické látky, na které se psalo. - charakterizuje strojní a ruční výrobu papíru, druhy podle obsahu klišu a užití v praxi, formáty archů. - objasní historický vývoj kresby od jeskynních maleb po uznání kresby za samostatnou výrazovou formu, - vyjmenuje suché a mokré kresebné prostředky, nástroje pro mokrou kresbu, druhy kresebného projevu (studijní kresba, skica, kompoziční druhy kresby a speciální druhy kresby) a popíše výrazové prostředky kresby (bod, linie, plocha). - pojmenuje obecnou terminologii barev (pigment, pojídlo, barvivo), jednotlivé nejpoužívanější pigmenty přírodního i syntetického původu (indigo, ultramarýn, siena, umbra atp.) - Popíše nejužívanější druhy pojidel, rostlinných, živočišných a syntetických,	1. ročník - obecná terminologie a seznámení s předmětem technologie grafického designu - produkty grafického designu (značka, tiskoviny, digitální výstupy, atd...), masmedia, signmaking, PR - <u>papír</u>: historie, klasifikace, ruční a průmyslová výroba. - <u>kresba</u>: historie, suché a mokré kresebné prostředky + nástroje, druhy kresebného projevu, výrazové prostředky kresby - <u>barvy</u>: obecná terminologie, druhy pigmentů, pojidla, balzámy, pryskyřice, vosky, oleje, ředidla, rozpouštědla, sikativy	

dále charakterizuje balzámy, pryskyřice, vosky a oleje, jejich vlastnosti, druhy a použití. - uvede důvody používání sikařů, jejich výhody, nevýhody a vlastnosti rozpouštědel (bod vzplanutí, druhy, jedovatost). - charakterizuje rozložení barev, objevy Newtona, rychlost světla, druhy paprsků, vnímání světla a šera. - chápe druhy barevných systémů (Goethe, Oswald, Itten), barevných kontrastů a vztahy jednotlivých barev mezi sebou. - určí barvy primární, sekundární a terciální z hlediska substrakce i adice, chromatické, achromatické, lomené. - vysvětlí problematiku barevných režimů a jejich souvislostí s obecnou teorií barev - aplikuje znalosti barevných kontrastů do praxe - charakterizuje techniku pastelu a akvarelu, druhy, podložky, postup práce v jednotlivých technikách, adjustace, prachutěsné rámy. - popíše základní malířské techniky tempery, olej a kvašová malba, uvede podložky, druhy, postupy práce v jednotlivých technikách a historii. - vyjmenuje nejpoužívanější nástěnné techniky enkaustika, freska, secco a sgrafito. U jednotlivých technik popíše historii, postupy práce, používané pigmenty, podklady,	<u>- teorie barvy:</u> barevné soustavy, barevné kontrasty, fyzikální vlastnosti barev, adice X substrakce, modely, režimy, kalibrace, správa barev <u>- přechodné výtvarné techniky:</u> pastel a akvarel – historie, podložka, podklad, pracovní postup <u>- základní malířské techniky:</u> tempera, olejomalba, kvaš - historie, podložka, podklad, pracovní postup, druhy, nástroje a vybavení <u>- nástěnné malířské techniky:</u> enkaustika, freska, secco, sgrafito - historie, podložka, podklad, pracovní postup, nástroje a vybavení	
---	--	--

podložky. - určí význam současných malířských technik, jako akrylové barvy, syntetické emaily a nitrosmalty, jejich použití, vlastnosti, podložky, ředitelnost, stálost atp. 2. ročník - popíše druhy grafických oblastí, grafickou terminologii (náklad, matrice, signování, grafický list, způsoby tisku, druhy lisů atp). - vyjmenuje a popíše jednotlivé druhy grafických technik tisku z výšky, z hloubky a plochy. U každé vysvětlí postup práce, druh a použití matrice, nástroje, přípravu barev, vícebarevný tisk, historii techniky. - určí vynálezce technik, u kterých se toví (Senefelder, Bewic atd.)	<u>- současné malířské techniky:</u> akrylové barvy, syntetické emaily, nitro smalty, airbrush - historie, podložka, podklad, pracovní postup, nástroje a vybavení 2. ročník <u>- grafické techniky:</u> základní terminologie <u>- oblasti grafické tvorby:</u> užitá, volná, propagační, reprodukční, knižní <u>- tisk z výšky:</u> xylografie, dřevořez, linoryt, linořez, kamenoryt, olovoryt - historie, matrice, barvy, pracovní postup, nástroje a vybavení, vícebarevný tisk <u>- tisk z hloubky:</u> a) suché techniky- suchá jehla, mědiryt, oceloryt, mezzotinta b) mokré techniky- čárový lept, mekký kryt, křídový lept, akvatinta, heliogravura - historie, matrice, barvy, pracovní postup, nástroje a vybavení, vícebarevný tisk	
---	--	--

- vyjmenuje a objasní pracovní postupy u netradičních grafických technik, jako je monotyp, protisk, gratáž, strukturální grafika, slepotisk aj. - orientuje se ve funkcích sochařských technik, v přípravných a definitivních sochařských materiálech, v druzích hlín a jejich vlastnostech a v používaných sochařských nástrojích (špachtle, lancety, očka, struny aj.) - popíše historický vývoj knihy, její předchůdce, papyrus, pergamen, forma svitků a kodexů, vznik první knižní vazby. - na příkladu objasní jednotlivé stránky v knize (frontispis, titulní strana, rubritulní strana atd.), přípravu knihy pro vydavatele a korektury. - určí druhy a rozdíly mezi používanými vazbami. 3.ročník - charakterizuje některé materiály využitelné v propagačním výtvarnictví jako je dřevo, plasty, lepidla a tmely. - uvede jejich vlastnosti, klasifikaci,	= - historie, tiskové jednotky, barvy, technologický postup, stroje a vybavení <u>- netradiční grafické techniky:</u> monotyp, protisk, gratáž, aktivní grafika, strukturální grafika, slepotisk, frotáž, atd... <u>- sochařství:</u> funkce, postupy, druhy přípravných a definitivních sochařských materiálů, druhy sochařských hlín, nástroje <u>- kniha:</u> historie a vývoj, jednotlivé části knihy, příprava knihy pro tisk + korektury, vazba – jednotlivé druhy vazeb, měkké, tvrdé, laminace tiskovin, lakování, ražba, vrtán <u>3. ročník</u> <u>- materiály využitelné v propagačním výtvarnictví:</u> dřevo, plasty, lepidla, tmely, textil	
---	---	--

způsoby využití v praxi. - charakterizuje grafické techniky z plochy a sítotiskové techniky - orientuje se v problematice autorského práva, systému odkupu fotomateriálu, chrakterizuje princip - popíše průmyslové tiskové techniky ofset, tamponový tisk, digitální tisk a flexotisk, u každé určí postup práce, přípravu tiskových jednotek, využití jednotlivých technik v praxi.	- vlastnosti, klasifikace, způsoby využití v praxi, druhy, rozdělení, výhody a nevýhody atd. <u>- tisk z plochy:</u> sítotisk (serigrafie), litografie - historie, matrice, barvy, pracovní postup, nástroje a vybavení, vícebarevný tisk - <u>průmyslové tiskové techniky:</u> - <u>ofset, tamponový tisk, flexotisk, digitální tisk (ofset), velkoformátové tisky</u> - <u>tiskové jednotky, principy, postupy, barvy, využití atd.</u>	
4. ročník -skenování a pořizování digitální fotografie, uvede druhy skenerů - objasní princip bitmapové grafiky, charakterizuje jí, uvede software pro její zpracování a souborové formáty - objasní princip vektorové grafiky, charakterizuje jí, uvede software pro její zpracování a souborové formáty - orientuje se v klasifikaci písem, popíše základní typografická pravidla,	- 4. ročník - <u>získávání digitálního materiálu:</u> foto, scan, odkup + autorské právo - <u>bitmapová grafika:</u> charakteristika, princip, jednotky, formáty, software pro zpracování BMP - <u>vektorová grafika:</u> charakteristika, princip, formáty, software pro zpracování vektoru - <u>typografie:</u> typografické písmo, stavba znaku,	

popíše stavbu znaku, písmařskou osnovu a základní pravidla sazby - vyjmenuje významné tvůrce písem, charakterizuje formáty písem, objasní princip jejich kódování a lokalizace, určí programy na tvorbu a správu písem - popíše historii vzniku a princip fungování světového internetu, vysvětlí základní způsoby programování a užití grafických formátů při vytváření www stránek - orientuje se problematice předtiskové přípravy, popíše pracovní postup přípravy tiskoviny před tiskem: písma (formální fce. Exportu), barvy (separace, přetisk, přímé barvy), převod na polotóny, rastrování, stochastické rastrování, technické parametry tiskoviny (spadávka, značky), popíše vytvoření tiskového PDF, definuje grafické formáty v DTP - vyjmenuje a objasní pracovní postupy jednotlivých technologií potiskové úpravy: výsek, vazba, ražba, laminace, číslování, bigování, zaoblování rohů, vrtání	klasifikace písem, základní typografická pravidla, textová sazba, sazba jednoduchých i náročnějších propagačních materiálů - <u>písmo</u>: formáty, kódování, lokalizace, programy na tvorbu a správu písem, tvůrci písem (ČR, zahraničí) - <u>internet</u>: princip, historie, použití, programy, grafické formáty - <u>předtisková příprava</u>: tvorba tiskového PDF + postscript, kontrola dat, písma (formální fce. Exportu), barvy (separace, přetisk, přímé barvy), převod na polotóny, rastrování, stochastické rastrování, technické parametry tiskoviny (spadávka, značky), speciální úpravy pro jednotlivé tiskové techniky, přenos dat, grafické formáty v DTP - <u>potisková úprava</u>: výsek, vazba, číslování, bigování, zaoblování rohů, vrtání - <u>signmaking</u>:	
--	---	--

- na příkladu uveďte technologické řešení konkrétního problému z oblasti signmakingu	lepená + řezaná grafika, světelná reklama, speciální techniky a materiály	
--	---	--

Učební osnova vyučovacího předmětu

Výtvarné navrhování

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 8 h

Počet hodin celkem za 4 roky: 544 h

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Komplexní charakter předmětu zahrnuje základní teoretickou a zejména praktickou přípravu absolventa pro výkon tvůrčích a realizačních činností ve sféře grafického designu. Cílem předmětu je vybavit studenty vědomostmi a dovednostmi z oblasti speciálních metod práce výtvarníka – designéra, rozvíjet jejich tvůrčí aktivitu a individuální invenční schopnosti.

Charakteristika učiva

Při řešení zadaných praktických témat se student zaměřuje na rozvoj schopnosti jasně formulovat výtvarnou myšlenku a obsahovou náplň výtvarného záměru. Rozšiřuje se a prohlubuje orientace studentů ve vývoji grafického designu a v jeho současných trendech, rozvíjí se jejich schopnost vnímat specifické rysy těchto trendů, hledat netradiční řešení zadaných úkolů a uplatňovat specifika jednotlivých médií. Zcela zásadní součástí je využívání odpovídajících funkcí a možností příslušného programového vybavení při řešení zadaných úkolů. Vzhledem k výtvarné a technologické vybavenosti studentů je učivo profilováno dvěma směry. Prvním je větev kladoucí důraz na digitální media (programování www stránek, animace, digitální výstup realizací, atd...). Druhý je zaměřen na DTP (od návrhu po tisk, tištěný výstup realizací).

Pojetí výuky, formy a metody práce

Výuka probíhá formou řešení konkrétních výtvarných zadání – úkolů a to ve dvou fázích. Tou první je ruční navrhování: Zde si studenti rozvíjí především schopnosti jasně formulovat výtvarnou myšlenku a obsahovou náplň výtvarného záměru. Soustředí se především na konceptuální řešení zadaného úkolu. Ve druhé fázi zpracovávají předchozí materiál do finálního výstupu. Zde se soustředí především na formální řešení zadaného úkolu a osvojují si odpovídající technické a technologické postupy.

Hodnocení výsledků žáků

V realizační fázi jsou studenti vedeni k pečlivé a přesné práci, k odpovědnosti za její kvalitu včetně uvědomění si důsledků vyplývajících z případného pochybení. Při hodnocení odvedené práce je zohledňována koncepční úroveň a kvalita formálního provedení realizace úkolu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Kompetence:

a) Kompetence k učení: (vzhledem k charakteru předmětu a jeho výuky si student osvojuje základní postupy, procesy a druhy učení, chápe proces učení jako nezbytnou část odborného a profesního růstu, přijímá ho jako nedílnou součást rozvoje své osobnosti a kulturní vybavenosti, rozvíjí své vlastní modely a strategie řešení problémů a úkolů v rámci návrhové činnosti)

b) Kompetence k řešení problémů: (student se učí efektivně řešit problémy přesahující hranice předmětu výtvarného navrhování, komplexně a celostně hodnotí a řeší úkoly nejen s ohledem na problematiku oboru, rozvíjí svou kreativitu, schopnost nahlížet na běžné věci originálním a neotřelým způsobem, hledá nové a neobvyklé souvislosti a dokáže je aplikovat do výtvarné návrhové činnosti)

c) Kompetence komunikativní: (student se vhodně vyjadřuje, obhájí a formuluje své myšlenky a výtvarné návrhy, názory a postoje, diskutuje a respektuje názory druhých)

d)e) Kompetence personální, sociální a občanské: (efektivně se učí, využívá zkušeností a dále své znalosti rozvíjí, adaptuje se na měnící se technologické kondice oboru a dokáže je zohlednit ve výtvarné návrhové činnosti, učí se přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly)

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám: (dokáže samostatně a flexibilně reagovat na změny a inovace v spojení s vývojem oboru grafického designu, dokáže reagovat na trendy společnosti a vymezit se vůči nim vlastním originálním způsobem, své znalosti a dovednosti dokáže aplikovat v praxi)

g) Kompetence matematické: (dokáže aplikovat základní matematické postupy při řešení praktických úkolů - technický popis a nezbytné technologické parametry návrhů)

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií: (studenti jsou si vědomi přesahu a návaznosti do oblasti informačně komunikačních technologií, jež jsou neoddělitelnou součástí a jedním ze základních nástrojů grafického designu jako takového, chápou je jako prostředek a medium seberealizace a sebevzdělávání, uvědomují si nutnost zvládnutí těchto technologií jako důležitý aspekt konkurenceschopnosti na trhu práce a technické a technologické gramotnosti)

Kompetence odborné: využívají při své práci znalosti o historickém vývoji a současných trendech výtvarné kultury a výtvarné tvorby v rámci svého oboru; uplatňují vlastní výtvarný názor, výtvarně vnímají, myslí a samostatně se vyjadřují, hledají a využívají inspirační zdroje; jasně formulují výtvarnou myšlenku a obsahovou náplň výtvarného záměru; volí možnosti výtvarného řešení na základě analýzy zadaného úkolu, dokáží je zhodnotit a obhájit; samostatně experimentují při řešení úkolu, uplatňují netradiční myšlenky a metody práce; využívají výtvarné a výrazové možnosti jednotlivých médií, technologických postupů, technik a materiálů; uplatňují při tvorbě výtvarného návrhu technická, výrobní a ekonomická hlediska jeho realizace; vhodně prezentují svou práci v závislosti na konkrétní situaci;

Průřezová témata:

- a) Občan v demokratické společnosti: Předmět výtvarné navrhování vede k orientaci v nejen masových médiích a jejich využívání, ale zároveň k analýze a porozumění jejich vizuálních prostředků, jejich kritickému hodnocení a jejich aplikaci ve výtvarné návrhové činnosti. Zvyšuje mediální gramotnost ve smyslu chápání masmedií jako prostředku komunikace v rámci budoucího profesního uplatnění absolventa na trhu práce.
- b) Člověk a svět práce: Kromě technologické základy, kterým se předmět nutně zabývá a rozvíjí tak dovednosti související s uplatněním studenta ve světě práce, poskytuje neustále učivo předmětu důkaz o vývoji oboru a potřebě se sebevzdělávat v rámci celoživotního učení. Díky exkurzím a tematickým výstavám se studenti seznamují s trendy, módními vlivy, výtvarníky, designéry, což jim poskytuje přehled o současném, ale i minulém stavu grafického designu u nás i ve světě. Tato konfrontace je nutná k utváření postojů a výtvarných názorů formujících osobnost studenta jako budoucího grafického designéra.
- c) Člověk a životní prostředí: Studenti řeší na konkrétních výtvarných zadáních otázky týkající se základů ekologického chování a ochrany přírody. Studenti jsou vedeni k ekonomicky i technologicky úsporným řešením problémů a k využívání recyklovaných materiálů.
- d) Informační a komunikační technologie: V rámci přípravy, ale především v realizacích úkolů předmětu výtvarné navrhování a při řešení individuálních zadání (referáty, eseje) jsou studenti vedeni ke komplexnímu používání veškerých dostupných IKT. Samotný dynamický a stále se rozvíjející charakter předmětu odkazuje k neustálému vyhledávání informací a jejich aktualizace.

Studenti si realizují vlastní návrhy na zadaná témata za pomoci grafického SW dostupného na všech školních stanicích (OpenOffice, Adobe CS2, Corel Grafics Suite, Internet Explorer, Mozilla Firefox, atd...)

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
Student:	3. ročník	21
- objasní obecnou terminologii a popíše jednotlivé produkty grafického designu - popíše historii reklamy a propagace - vysvětlí a klasifikuje jednotlivé produkty grafického designu - orientuje se v základních principech grafického designu - aplikuje v návrhové činnosti poznatky z oblasti psychologie tvaru - charakterizuje problematiku specifických cílových skupin a subkultur - popíše proces komunikace při zadávání grafického návrhu - orientuje se v možnostech reklamního a propagačního působení a základech konvenční vizuální komunikace - aplikuje znalosti o průmyslových tiskových technikách do návrhové činnosti - užívá poznatků psychologie reklamy při realizaci výtvarných zadání - charakterizuje druhy zakázané reklamy a propagace a určuje význam respektování morálních a etických zásad v grafickém designu - popíše neužívanější typy propagace na internetu a orientuje se ve vytváření struktury www stránek - pracuje v SW dostupném na všech školních stanicích (OpenOffice, Adobe CS2, Corel Grafics Suite, Internet	<u>Teoretický základ</u> - pojem reklamní a propagační výtvarnictví, historie reklamy a propagace - základní principy grafického designu - psychologie tvaru - cílová skupina a subkultury - propagační tiskoviny do periodik - zadání grafického návrhu - možnosti reklamního a propagačního působení - základy konvenční vizuální komunikace <u>Praktická výtvarná zadání</u> - Grafické řešení propagačních prostředků - značka - logotyp - Inzerát - přebal, etiketa, nálepka - letáček - novoročenka, kalendář - faktografie a zásady tvorby - Propagační prostředky v prostoru (signmaking) - řezaná grafika - vývesní štít	

Explorer, Mozilla Firefox, atd...) - aplikuje a zohledňuje své poznatky, zkušenosti a vědomosti teoretického okruhu do vlastní výtvarné návrhové činnosti, charakterizuje faktografii, zásady tvorby a specifické charakteristiky jednotlivých formátů a produktů grafického designu. - navrhuje a realizuje na základě poučení: značku, logotyp, Inzerát, přebal, etiketu, nálepku, letáček, novoročenku, kalendář, ceduli, samolepku, manuál design, návrh obálky knihy nebo časopisu, titulní list, ilustrace, plakát, billboard, banner, kampaň, orientační systém, dokumenty pro PR, www stránky, animace - navrhuje a realizuje poučení, koncepčně zajímavé, původní, originální, výtvarně a esteticky hodnotné, řádně technicky a technologicky zpracované řešení výtvarných úkolů. - konečné ruční návrhy, ale i finální realizace výtvarných zadání vhodně, čistě a svědomitě adjustuje - své návrhy a výtvarné záměry dovede obhájit a vhodně prezentovat	cedule polep auta - faktografie a zásady tvorby - Grafická úprava knihy, časopisu návrh obálky knihy nebo časopisu titulní list, vazba sazba, ilustrace - faktografie a zásady tvorby - Plakát klasické formáty velkoplošný - faktografie a zásady tvorby - Velkoplošná reklama billboard banner velkoplošný polep - faktografie a zásady tvorby <u>Historie grafického designu</u> - grafický design 1. pol. 20. stol. - grafický design 2. pol. 20. stol. - současný světový grafický design	219
	4. ročník	32
- orientuje se, aplikuje, inspiruje se, používá, vyhledává, konfrontuje, hodnotí práce grafiků světových i českých a to od začátku 20. století až	<u>Teoretický základ</u> - průmyslové tiskové techniky a jejich specifikace s ohledem na návrhovou činnost - psychologie reklamy a propagace	21

po současnost. - chápe a interpretuje vztahy a souvislosti mezi dějinami výtvarného umění konce 19. , 20. století a začátku 21. stol., fotografií, grafikou, typografií, průmyslovým designem a grafickým designem. - orientuje se v současném web designu - charakterizuje tvorbu současné světové i české designérské špičky	- zakázané druhy reklamy a propagace - grafický design a etické zásady - www reklama - logická struktura www stránek <u>Praktická výtvarná zadání</u> - Grafické řešení propagačních prostředků - značka - logotyp - Corporate design - manuál design - faktografie a zásady tvorby - Ucelený propagační set - kampaň - orientační systém - dokumenty pro PR - faktografie a zásady tvorby - Elektronická media - www stránky - animované prvky - redakční systém a jeho využití - v propagaci - faktografie a zásady tvorby	219
	<u>Historie grafického designu</u> - český grafický design 1. pol. 20. stol. - český grafický design 2. pol. 20. stol. - současný český grafický design - současný design www.	32

ÚVOD DO UMĚLECKÝCH GRAFICKÝCH TECHNIK

A

ATELIÉR GRAFICKÝCH TECHNIK

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 3 hodiny

Počet hodin celkem za 4 roky: 177 hodin

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Předmět seznamuje žáky se základními teoretickými vědomostmi a praktickými zkušenostmi z oblasti uměleckých grafických technik tisku z výšky a hloubky. Obsah předmětů je rozvržen do druhého a čtvrtého ročníku.

Charakteristika učiva

V průběhu vyučovacího procesu žáci poznávají jednotlivé technologické pracovní postupy tiskových technik a používané materiály tak, aby je dokázali aplikovat ve své grafické činnosti.

Ve 2. ročníku v předmětu „Úvod do uměleckých grafických technik“ žáci realizují zadaná témata učitelem a provádějí je v příslušné grafické technice tisku z výšky. Získávají zkušenosti v práci s grafickým materiálem, tiskařským zařízením a grafickými nástroji. Základní praktické návyky dále uplatňují v dalším ročníku v předmětu grafiky a navrhování.

Z hlediska **odborných kompetencí žáci** znají princip převedení vizuální skutečnosti do jednodušších výraznějších forem charakteristických pro grafické vyjádření. Žáci rozvíjejí grafické a estetické vnímání, výtvarné řemeslné dovednosti, posuzují vhodnost volby nástrojů, pomůcek a zařízení. Dokáží transformovat realitu do jednodušší grafické formy obrazu.

Vyzkoušením technik tisku z výšky dojdou k pochopení grafického zobrazování jako výtvarné převedení vnímatelné skutečnosti, zjednodušování, nadsazování, zvýrazňování a stylizace.

Organizují si práci z hlediska efektivního užívání materiálu, dodržení závazného termínu odevzdání úkolu, logicky přemýšlejí a soustavně se vzdělávají, sledují aktuality oboru. Umí využívat inspirační zdroje a používat variační přístup k praktikování řešení. Iniciativně řeší grafické úkoly, pohotově se rozhodují, samostatně se vyjadřují, mají vlastní názor, grafické výtvarné myšlení, rozumí prvkům grafického jazyka, zásadám volné a užité grafiky. Žáci získávají vyjadřovací

předpoklady pro další samostatnou tvorbu ve vyšších ročnících. Uplatňují v pracovních postupech klasické i nové možnosti, obhajují nejvhodnější postup realizace, sledují aktuality oboru a pracují též s digitální technologií. Během vykonávání praktických činností usilují o nejvyšší kvalitu své práce, dodržují zásady bezpečnosti práce, ochrany zdraví při práci, efektivity hospodaření s materiálem, protipožární ochrany a první pomoci. Dbají na hlediska ekonomická a ochranu životního prostředí. Znají princip používání nástrojů, pomůcek, zařízení a organizace práce v grafické dílně. Dodržují příslušné předpisy, zásady a stanovené pracovní postupy.

Ve 4. ročníku se žáci seznámí teoreticky a prakticky se základními hlubotiskovými technikami v rámci volitelného předmětu „ateliér grafických technik“ pod vedením učitele.

Žáci se učí řemeslu ovládnutí dalších grafických uměleckých technik, přičemž využívají doposud nabyté zkušenosti, návyky, dovednosti a kompetence z 2. ročníku.

Z hlediska **odborných kompetencí** dokáží strukturovat grafický problém, odlišovat náměty a použité techniky, vyjasňovat výtvarný problém a nalézat k němu paralely ve volném, užitém umění a grafickém designu. Žáci znají význam, účel a užitečnost umělecké grafiky jako alternativního tvořivého přístupu k řešení grafických úkolů v praxi. Využívají uměleckou grafiku k prezentaci vlastní práce, při přípravě k dalšímu studiu, maturitnímu tématu, zhotovení vlastního portfolia, workshopu s veřejností apod.

Ve 2. pololetí žáci sami realizují, vymýšlejí a organizují finální tematicky ucelený grafický projekt. Stanovují si vlastní tematický cíl, techniku provedení a hledají i nové cesty, postupy a možnosti ztvárnění grafického úkolu. Komunikují profesně, diskutují, prezentují a obhajují své názory. Jasně formulují myšlenku na danou věc včetně slovního a grafického vyjádření. Vnášejí do závěrečného úkolu vlastní invenci, osobní vklad a integrují výtvarné prvky do jednotného souvislého grafického celku jako vyvrcholení jejich dosavadní práce či následující přípravy pro praxi, případně další studium. Učitel přitom sleduje celý proces zhotovení konečného produktu autorovy práce a zajišťuje jeho kvalitu.

Pojetí výuky, formy a metody práce

Výuka probíhá z hlediska počtu žáků a místa skupinově v grafické dílně, učitel realizuje vzdělávací cíle prostřednictvím všech kompetencí: předmětové, didaktické, pedagogické, informační, manažerské a hodnotící. Forma výuky se prezentuje hlavně v grafické dílně, ale i mimoškolně např.: domácí příprava materiálu a návrhů, exkurze, návštěva grafických přehlídek, workshopů, účast na soutěžích, které přispívají k profesní orientaci, posilují zájem o předmět a umožňují, aby do něj vstoupil skutečný svět.

Výuka se řídí rozvrhem hodin ve škole a učitel ji organizuje tak, aby došlo k aktivnímu zapojení žáků do učení. Převládá jejich vlastní praktická činnost. Učitel objasňuje výtvarný problém, učí

hledat technický postup a možnosti řešení. Závazná témata střídá s volnými a to především ve 4. roč., aby žákům umožnil hledat vlastní přínos, osobní přístup, radost z grafické tvorby a bohatší možnosti zpracování vlastních nápadů.

Procvičování grafických technik záměrně neprobíhá podle historického vývoje, ale je organizováno v závislosti na obtížnosti technik od jednodušších po náročnější nakonec. Učitel demonstruje pracovní postup a pracuje s ukázkami jiných grafických děl, archivem prací, další odbornou literaturou a digitální dokumentací. Do metod vzdělávání jsou kromě individuální činnosti zapojeny i týmové spolupráce např. při obsluze a pomoci u tiskařského lisu, přípravě barev, úklidu dílny, hledání postupu práce, kdy je zapotřebí vzájemné komunikace, diskuse, pomoci a spolupráce.

Metody vzdělávání jsou založeny na efektivnosti a aktivitě žáků, tvořivosti obou stran, hledání vlastních inspiračních zdrojů, řízených diskusích, výkladech a demonstracích, samostatné práci, kooperaci, metodě objevování neobvyklých postupů grafických činností a samostudiu. Učitel respektuje při vzdělávání zásady uvědomělosti a aktivity, názornosti, soustavnosti, následnosti, přiměřenosti, trvalosti a individuálního přístupu. Prostřednictvím výchovných a vzdělávacích postupů umožňuje žákům osvojit si strategii učení a motivuje je pro celoživotní vzdělávání.

Učitel humanisticky usiluje o pracovní prostředí a komunikaci ve třídě, schopnost a vůli učit se, samostatně myslet, mít vlastní názor a úsudek. Vede žáky ke tvořivosti a vlastnímu růstu. Přemýšlí nad provázaností mezipředmětových vztahů, aby vytvářel dobré podmínky pro efektivitu výuky. Při všech formách vyučování dodržuje závazná platná právní ustanovení, vyhlášky, normy a předpisy obsahující bezpečnost a ochranu zdraví při práci.

Hodnocení výsledků žáků

Vychází ze školního klasifikačního řádu, uplatňuje individuální hodnocení a používá k němu bodový systém. Učitel vypracovává vlastní kritéria hodnocení a žáky s nimi seznámí na začátku klasifikačního období. Sleduje celkový rozvoj osobnosti a hodnotí vedle výkonu i procesualní složku.

To znamená, že kromě výsledků praktické činnosti žáka přihlíží k uvědomělosti žáka během výuky i mimo ni, flexibilitě myšlení, aktivitě v průběhu práce, zodpovědnosti za své jednání, samostatnému vyhledávání informací a nošení pracovního materiálu, úrovni komunikace, přístupu k ostatním, ochotě pomoci druhému a pracovat v týmu, celkovému pracovnímu nasazení a mimoškolní aktivitě. Učitel se tedy snaží o komplexní přístup při hodnocení, stanovuje jasná pravidla a úroveň práce srovnává s danou formou.

Učitel nehodnotí pouze sám, ale žáky učí sebehodnocení a kolektivnímu hodnocení formou diskuse. Základem pro hodnocení je partnerský přístup a respektování práva žáka na jeho individuální rozvoj. Pomáhá slabším žákům, pokud projeví zájem a je náročný k nadaným. Motivuje k hlubšímu rozvoji talentu a rozvíjí pozitivní důvěru.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat
Kompetence: a) Kompetence k učení: Žák efektivně využívá čas v hodině ke své grafické práci. Sám si ji plánuje a organizuje. Umí použít technické pomůcky včetně zařízení grafické dílny. Učí se postupy jednotlivých technik, samostatně experimentuje a nalézá řešení. Směřuje od samostatné domácí přípravy, zhotovení několika variant návrhů, přes konzultace s učitelem až k přípravě matrice a konečnému vlastnímu tisku na lisu. Návrhy tedy nezpracovává pouze ve škole, ale připravuje je i doma. Ve volném čase aktivně vyhledává potřebný zdrojový materiál. Žák přijímá hodnocení své činnosti od učitele, ale i od spolužáků a sleduje vývoj své práce. Může si vést pracovní deník s poznámkami, náčrty a různými postřehy. Během učitelovy motivace, výkladu či demonstrace apod. žák pozorně poslouchá výklad, sleduje ukázky technologických postupů a účastní se případné diskuse. b) Kompetence k řešení problémů Žák se snaží porozumět zadání grafického úkolu a sleduje učitelovy připomínky k dílčím postupům. Vlastní praktickou zkušeností získává potřebné návyky a informace o správných či vhodných krocích, které konzultuje s učitelem. V samostatné kompozici využívá praktických zkušeností, které nabyl dříve, sám hledá způsob technického řešení a přemýšlí o variantách provedení. Při práci se radí a polemizuje s ostatními. Činnost kombinuje s analýzou a syntézou, indukci a dedukcí řešení problémů. Vylučuje postupy netvořivé jako je kopírování, výtvarný diktát, které by znemožňovaly rozvoj vlastní aktivity a tvořivosti. Navrhuje nejlepší konečná řešení a ověřuje si je prakticky. c) Kompetence komunikativní Žák dokáže jasně a výstižně formulovat vlastní myšlenky o grafické práci a rozumí obsahu i formě grafického díla. Zná pravidla komunikace a způsob obhajoby vlastní práce. Používá správné termíny, vlastní názor a výtvarný soud. V úkolech užití grafiky pracuje s rychlostí a jednoduchostí za účelem dosažení zamýšleného výsledku komunikace. Grafiku používá jako médium k přenosu konceptuálních myšlenek a jako nejvýmluvnější techniku zobrazení. Komunikuje s konkrétními symboly a znaky, které předpokládají divákovu subjektivní komunikativní zkušenost. Vede dialog o aktualitách oboru, přináší diskusní příspěvky a polemizuje na úrovni o vlastní či jiné práci našich či světových grafiků. d)e) Kompetence personální, sociální a občanské Žák se zapojuje vstřícně i do týmové spolupráce především při vzájemné pomoci u lisu, přípravě barev a materiálu, posuzování technologického postupu a společného úklidu dílny. Žák jedná

v dílně v zájmu bezpečnosti zdraví všech, je ohleduplný a tolerantní a váží si práce ostatních.

Při likvidaci odpadu dbá na ochranu životního prostředí a postupuje podle pokynů učitele. Respektuje pracovní nasazení druhého, jeho tvůrčí aktivitu, pracovní místo, nezaneprazdňuje jej a neomezuje nevhodným chováním. Odpovědně se chová k vystaveným pracím ve škole. Sleduje získané praktické poznatky u sebe a ostatních, posuzuje je, hodnotí a zvažuje. Účastní se diskuse, hodnocení a sebehodnocení.

Esteticky spoluutváří životní prostředí dnešního člověka na veřejných prostranstvích, ve škole, ale i v soukromí. Váží si a respektuje výtvarné hodnoty, které byly vytvořeny jiným člověkem.

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Přijímá odpovědnost za sebe i práci ostatních. Zvyká si na odpovědnost za kvalitu a čistotu odevzdané práce. Pro budoucí profesi se učí základním pracovním návykům a alternativním možnostem řešení grafického úkolu. Pracuje v duchu svých možností, nepřeceňuje a naopak. Snaží se dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty z vlastní vykonané činnosti. Zajímá se o to, co se děje v jeho oboru, sleduje výsledky starších spolužáků a jejich účast v soutěžích. Porovnává je s výsledky jiných grafiků.

Postupně tak získává reálnou představu o studijních a pracovních příležitostech předtím, než ukončí školu. Spolupracuje s grafickým studiem ve škole a jako začátečník se pokouší o první vstupy v soutěžích či jinou prezentaci vlastní tvorby. Práce si dokumentuje a shromažďuje pro budoucí portfolio.

g) Kompetence matematické

Žák provádí reálný odhad spotřeby materiálu. Používá logickou úvahu při řešení jednotlivých kroků grafického řešení např. u soutisku několika barev. Vyzná se v signování umělecké grafiky a adjustaci prací ve správném rozměru a poměru stran. Dokáže aplikovat znalosti z technického kreslení o tvaru předmětu v prostoru.

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií

Pracuje s informacemi ze širokého spektra zdrojů včetně internetu, ale nepoužívá je pasivně. Třídí náměty, vybírá, má vlastní výtvarný názor a dokáže být kritický. Se získaným materiálem dále pracuje, nekopíruje, ale přetváří, rozvíjí, doplňuje, upravuje a vlastní invencí usiluje o kreativní řešení. Digitální technologii používá ke zjednodušení a urychlení práce např. k množení a přenosu návrhů na štoček, výběru fontu apod. Návrh zpracovává převážně ručně či upravuje v daném programu na počítači.

Průřezová témata:

Průřezová témata jsou využívána v běžných školních situacích a vkládána podle příležitostí do hodiny. Nemusí být vždy plánována, spontánně souvisejí s probíraným tématem či samotnou

činností žáka. Jsou propojována s oblastmi běžného života a týkají se především těchto domén:

a) Občan v demokratické společnosti

– přehled současných grafických aktivit v historickém kontextu, péče o dobré vztahy v grafické dílně, vzájemná spolupráce, kooperace, řešení problémů a technologických problémů, vstřícná diskuse, ovlivňování pracovního klimatu, seberegulace a sebepoznání, respektování tvorby druhých.

b) Člověk a svět práce

- logika a efektivnost řešení technologického postupu, orientace v grafické činnosti podle daných pokynů či návodu, role vlastní profese a její uplatnění v budoucnosti, zásady technické a pracovní kázně, hygiena a bezpečnost práce, grafická řeč díla, komunikace, prosazování vlastního názoru, současné trendy v grafické tvorbě.

c) Člověk a životní prostředí

– efektivita a ekonomika užívání materiálu, likvidace, třídění odpadů a jejich minimalizace, využívání nevydařených tisků a použitého materiálu, manipulace s čistícími prostředky a chemikáliemi v dílně ve vztahu k životnímu prostředí.

d) Informační a komunikační technologie

– grafické programy a internet jako pomocník ve výtvarné práci, rozvoj grafické komunikace, přehled o zdrojích IKT, získávání, třídění, výběr a kritické posuzování získaných informací.

Učební osnova vyučovacího předmětu

LITOGRAFIE

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 3

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Předmět litografie má teoreticko-praktický charakter. Obecným cílem předmětu je poskytnout žákům vědomosti a praktické dovednosti z obou uměleckých a průmyslových tiskových technik, technologických postupů, materiálů, pomůcek a strojů.

Předmět litografie je pojat jako tradiční umělecká technika s bohatou historií a také zadávaná témata jsou zpracovávána především klasickými technikami kresby, malby, případně jinými alternativními technikami.

Žáci rozvíjí své výtvarné myšlení, hledají nové přístupy k řešení témat, věnují dostatečnou pozornost fázi příprav, zkoušek a návrhů, náročné přípravě litografických kamenů a samotné realizaci úkolu.

Součástí výuky předmětu je poučení o pravidlech bezpečnosti, ochraně životního prostředí a hygieně práce v litografické dílně.

Obsahově se váže k předmětům technologická a technická příprava, výtvarná příprava, navrhování, informační a komunikační technologie.

Charakteristika učiva

Žák realizuje zadaná témata v jednotlivých litografických technikách tak, aby prošel a poznal různé možnosti zpracování návrhů od technicky jednoduchých až po složitější.

Pojetí výuky, formy a metody práce

Předmět je vyučován 3 hodiny týdně ve 4. ročníku.

Má především praktický charakter, ale zpočátku se žák seznamuje také s nezbytnou teoretickou částí zaměřenou na historický a technologický obsah předmětu.

Na zadaných tématech pracuje pod vedením učitele formou korektur a diskusí, kreativně přistupuje k úkolům, dostatečně se věnuje fázi navrhování, kresbě a malbě a především náročné fázi realizace tisku.

S jednotlivými tématy souvisí: práce s informacemi, porozumění technickým a technologickým metodám, pracovnímu postupu, inspirace v umění, výtvarné myšlení a vyjadřování.

Hodnocení výsledků žáků

Počet odevzdaných realizovaných prací a jejich technická a umělecká kvalita je zásadní pro hodnocení žáka. Sledován je také celý průběh řešení úkolu od první fáze navrhování až po samotnou realizaci, kreativitu návrhů, výtvarné myšlení, obhajoba navrženého řešení, myšlenkový obsah, technická příprava a průběh realizace.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Kompetence:

a) Kompetence k učení:

Informační zdroje – internet, tištěné informace – knihy, umělecké publikace, odborné umělecké

publikace, osobní zkušenosti ... žák aktivně využívá při zpracování zadávaných témat, umí je efektivně vyhledávat a zpracovat.

b) Kompetence k řešení problémů

Žák dokáže porozumět zadání, získat potřebné informace k jeho vypracování a navrhne možnosti řešení tématu – obhájí své výtvarné myšlenky, zvolenou litografickou techniku a pracovní postup.

c) Kompetence komunikativní

Před samotným započítím realizace úkolu probíhá přípravná fáze doprovázená korekturami a diskusí mezi žákem a učitelem jak v rovině obsahové, tak v rovině výtvarné. Srozumitelná formulace myšlenek je velmi důležitá.

d)e) Kompetence personální, sociální a občanské

Korektury jednotlivých návrhů otevírají diskuse mezi učitelem, žákem, vzájemně mezi žáky ve skupině. Jsou prostorem pro radu a kritiku.

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Litografie jako velmi specifická a tradiční grafická technika rozšiřuje pohled žákům na oblast originálních grafických technik. Seznámení žáků s daným oborem jim dává možnosti zvážit své další uplatnění v něm.

g) Kompetence matematické

Příprava litografického kamene a některé další fáze se neobejdou bez matematických znalostí.

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií

Práce s počítačem – jakožto se zdrojem uměleckých, výtvarných informací se také stává součástí plnění úkolů.

Kompetence odborné:

Žáci umí formulovat svůj výtvarný názor a pracovat s ním. Využívají experimentů, osobitých přístupů a metod, vnímají technickou, ekonomickou a marketingovou část návrhu a realizace. Dokáží komunikovat na pracovní úrovni s klienty, obchodními partnery. Znájí zásady bezpečnosti práce a poskytnutí první pomoci.

Průřezová témata:

a) Občan v demokratické společnosti

Jedno ze zadávaných témat se vždy váže k současnému dění – sociálnímu, politickému, konkrétní situaci ve společnosti.

Žáci se učí orientovat v mediálních zdrojích, svých názorech a diskusích na dané úkoly.

b) Člověk a svět práce

Odborné předměty včetně specifické grafické techniky litografie připravují žáka nejen po stránce vědomostní, ale také praktické a tyto vědomosti a dovednosti může využít pro úspěšné uplatnění na trhu práce.

c) Člověk a životní prostředí

Vliv pracovních činností a odpadu v litografických dílnách, používání chemikálií na prostředí a zdraví, dodržování bezpečnosti a hygieny práce.

d) Informační a komunikační technologie

Žáci při zpracovávání konkrétních témat používají informační a komunikační technologie k získávání obsahových i výtvarných informací.

Učební osnova vyučovacího předmětu

SÍTOTISK

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 3

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Obecným cílem předmětu sítotisk je poskytnout žákům vědomosti a praktické dovednosti, které jsou nezbytným základem odborného vzdělávání v oboru grafický design.

Předmět sítotisk je zaměřen převážně prakticky.

Žáci zde získávají informace z oblasti uměleckých a průmyslových sítotiskových technik, technologických postupů, používaných materiálů, pomůcek a strojů. Zároveň pracují na zadaných tématech, rozvíjí své výtvarné myšlení, hledají netradiční nové přístupy k jejich řešení a vhodné technické a technologické možnosti realizace.

Fázi realizace předchází nezbytná obsahová příprava, nalezení potřebných informací, diskuse s učitelem i mezi žáky navzájem. Nedílnou součástí je poučení o bezpečnosti, ochraně životního prostředí a hygieně práce v sítotiskové dílně.

Obsahově je předmět sítotisku provázán s oblastmi technologická a technická příprava, navrhování, informační a komunikační technologie.

Charakteristika učiva

Obsah učiva předmětu sítotisk je rozvržen tak, aby žák prošel všemi fázemi sítotiskových technik, jenž jsou v našich konkrétních podmínkách realizovatelné a to od technicky nejjednodušších až k technicky i výtvarně složitějším.

Pojetí výuky, formy a metody práce

Předmět se vyučuje 3 hodiny týdně ve 3. ročníku.

Výuka je zaměřena především prakticky, ale zpočátku se prolíná také s teoretickou částí, která je nezbytným zdrojem informací odborného předmětu.

Základem hodin sítotisku jsou zadávaná témata, jež pod vedením učitele, formou korektur a otevřených diskusí mají žáci kreativně rozpracovat a v realizační fázi pečlivě vyřešit.

S jednotlivými úkoly souvisí: práce s informacemi, porozumění technickým a technologickým metodám, pracovnímu postupu, ale také týmová práce, inspirace v umělecké tvorbě, vzájemná inspirace, výtvarné myšlení a vyjadřování.

Součástí výuky je odborná exkurze, která umožní žákům poznat reálné pracovní prostředí.

Hodnocení výsledků žáků

Žáci jsou hodnoceni na základě kvality odevzdaných realizovaných prací. Při hodnocení je sledována přípravná fáze, kreativita návrhů, výtvarné myšlení, obhajoba, myšlenkový obsah, technická příprava a samotný průběh realizace.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Kompetence:

a) Kompetence k učení:

Žáci aktivně využívají různé informační zdroje – internet, tištěné informace, film, hudbu, své

zkušenosti... k hledání obsahu zadaných témat. Učí se komunikovat a týmové práci.

b) Kompetence k řešení problémů

Vymezení problému, nalezení potřebných informací, formulace myšlenky, hledání postupů řešení, realizace.

c) Kompetence komunikativní

Vede žáky ke srozumitelnému vyjadřování a formulování nejen výtvarných myšlenek. Je přípravou na osobní a pracovní prezentaci v praktickém životě.

Otevřené diskuse a obhajoby obsahů daných témat jsou zásadní částí realizovaných úkolů.

d)e) Kompetence personální, sociální a občanské

Korektury znamenají střetávání se s názory jiných žáků a s názory učitele, jsou otevřeným jednáním podrobeným kritikou i radou.

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Seznámení žáků s daným oborem jim dává zvážit další možnosti svého uplatnění v něm.

g) Kompetence matematické

Žáci aplikují matematické postupy při hledání řešení vhodných kompozic a tvarů.

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií

Součástí plnění úkolů je nezbytnost práce s počítačem a jinými komunikačními zdroji (příprava fotochemických šablon, úprava návrhů pro osvit atd.).

Kompetence odborné:

Žáci umí formulovat svůj výtvarný názor a pracovat s ním. Využívají experimentů, osobitých přístupů a metod, vnímají technickou, ekonomickou a marketingovou část návrhu a realizace.

Dokáží komunikovat na pracovní úrovni s klienty, obchodními partnery.

Znají zásady bezpečnosti práce a poskytnutí první pomoci.

Průřezová témata:

a) Občan v demokratické společnosti

Zadávaná témata jsou úzce spjata a inspirována současným děním – světovým, politickým, sociálním, flexibilně reagují na situace v naší společnosti a podněcují tak žáky aktivně se věnovat řešeným úkolům, zorientovat se ve svých osobních postojích a názorech, dokázat své myšlenky obhájit, reagovat na kritiku ostatních žáků nebo učitele.

b) Člověk a svět práce

Jednou z metod jak přiblížit žákům tento obor v praktickém životě je exkurze do sítotiskové firmy. Žáci mají možnost nahlédnout do reálného pracovního prostředí, organizace práce, průběhu zakázky od jejího zadání až po konečnou realizaci a produkt.

c) Člověk a životní prostředí

Jedním z témat, které žáci řeší, se přímo dotýká životního prostředí, principů udržitelného rozvoje, vztahu člověka a přírody. Vlivy pracovních činností a odpadu zmiňovaného oboru sítotisk na prostředí a zdraví, dodržování bezpečnosti a hygieny práce.

d) Informační a komunikační technologie

Žáci při zpracování konkrétních úkolů používají informační a komunikační technologie, internet jako jeden ze zdrojů informací, obsahové stránky témat, počítač pro vytváření sítotiskových šablon.

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
Žák: - popíše základní rysy vývoje sítotisku a serigrafie - zná základní terminologii oboru - rozezná významné představitele sítotisku a serigrafie - vyjmenuje a popíše technologické postupy jednotlivých sítotiskových technik - vyjmenuje základní zařízení, stroje, pomůcky, materiály - zná pravidla bezpečnosti a hygieny práce v sítotiskové dílně a práce s technickými zařízeními v ní - zná postup a přípravu papírové vyřezávané šablony - výtvarně přemýšlí a hledá netradiční osobitá řešení úkolu - pracuje se stylizací a abstrakcí - používá sítotiskové pomůcky a tiskne - dokáže pracovat s piktogramy, zkratkami, logotvary - vyřezává papírové šablony přesně a pečlivě - ovládá principy kompozice - využívá dostupné informace k obsahové části tématu - formuluje výtvarnou myšlenku - experimentuje při řešení úkolu - prezentuje svůj výtvarný záměr a diskutuje o něm - realizaci předchází zkoušky materiálu - připravuje šablony z papíru nebo folie - tiskne - provede fotodokumentaci - přípravná fáze vyhledávání informací, navrhování řešení, experimenty, obhajoba výtvarného záměru - připravuje šablonu v pozitivu v počítači - připravuje síto k osvitu - vyhotovuje fotochemickou	- Historie sítotiskových technik - objevení, rozvoj - technika serigrafie - výtvarní umělci v daném oboru - přehled originálních sítotiskových technik - technické prvky, pomůcky a materiály - zařízení, stroje - sítotisková dílna a pravidla bezpečnosti práce - bezpečnost technických zařízení	9
	Zadání praktických jednoduchých úkolů, na kterých se žák učí tisknout a proniká do principů fungování sítotiskové dílny	6
	- technika papírová vyřezávaná šablona	6
		6
		6
		6
	Zadání 1. tématu	12
	- sítotisk více barev - technika papírová vyřezávaná šablona - realizace na triko	
	Zadání 2. tématu	21
	- technická fotochemická šablona - potisk vybraného materiálu	

ATELIÉR SÍTOTISKU

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 3

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Obecným cílem předmětu sítotisk - ateliér je rozšíření vědomostí a praktických dovedností žáků získaných ve 3. ročníku předmětu sítotisk.

Staví tak na základě informací nezbytných v odborném vzdělávání v oboru grafický design.

Předmět sítotisk má převážně praktický charakter.

Žáci poučení již z předešlého ročníku o sítotiskových technikách, technologických postupech, používaných materiálech a pomůckách pracují na složitějších, větších tématických celcích, na jejichž zadávání se také podílí, nebo jsou sami jejich autoři.

Rozvíjí své výtvarné myšlení, hledají netradiční nové přístupy a řešení, vhodné technické a technologické možnosti realizace.

Předmět sítotisk – ateliér je výběrovým předmětem, pro který se žáci rozhodují již s určitými představami o svých realizacích a možnostem.

Obsahově je předmět sítotisku provázán s oblastmi technologická a technická příprava, navrhování, informační a komunikační technologie.

Poučení o bezpečnosti, ochraně životního prostředí, hygieně práce v sítotiskové dílně je samozřejmostí.

Charakteristika učiva

Obsah učiva předmětu sítotisk - ateliér je zaměřen na další prohloubení vědomostí a praktických dovedností v tomto oboru, práce na větších tématických celcích, týmová práce na společném projektu.

Pojetí výuky, formy a metody práce

Předmět se vyučuje 3 hodiny týdně ve 4. ročníku.

Výuka je zaměřena především prakticky.

Základem hodin jsou témata, jejichž autorem je učitel nebo žáci, a která pod vedením učitele formou korektur v otevřených diskusích žáci kreativně zpracovávají a pečlivě řeší.

Nedílnou součástí úkolů je práce s informacemi, porozumění technickým a technologickým metodám, pracovnímu postupu, týmová práce, inspirace v umělecké tvorbě, vzájemná inspirace, výtvarné myšlení a vyjadřování, obhajoba svých myšlenek a názorů.

Odborná exkurze do sítotiskové firmy je jednou z forem výuky, která umožní žákům poznat reálné pracovní prostředí.

Hodnocení výsledků žáků

Odevzdané realizované práce jsou základem hodnocení žáků.

Zřetel je brán také na jednotlivé fáze řešených témat: přípravná fáze, kreativita návrhů, výtvarné myšlení, obhajoba myšlenkového obsahu, technická příprava a samotný průběh realizace.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Kompetence:

a) Kompetence k učení:

Ke zpracování zadávaných úkolů, k hledání jejich obsahové části, žáci aktivně a efektivně využívají informační a komunikační zdroje – internet, tištěné informace, film, hudbu, ale také své zkušenosti nebo zkušenosti svého okolí.

b) Kompetence k řešení problémů

Žáci nejprve pojmenují problém, získávají informace, formulují své myšlenky, hledají vhodná řešení, postupy, pomůcky, metody, techniky a po přípravných fázích realizují úkol.

c) Kompetence komunikativní

Srozumitelné vyjadřování, formulace myšlenek výtvarných i obsahových, otevřená diskuse s učitelem a s ostatními žáky na daná témata jsou nedílnou součástí realizovaných úkolů.

d)e) Kompetence personální, sociální a občanské

Korektury znamenají střetávání se s názory druhých a to často i na citlivá kontroverzní témata. Jsou otevřeným jednáním podrobeným kritikou i radou a možností naučit se je přijímat.

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Odborná exkurze do reálného prostředí sítotiskové dílny, případná spolupráce s ní a seznámení žáků s daným oborem jim dává možnosti zvážit své další uplatnění v něm.

g) Kompetence matematické

Žáci aplikují matematické postupy při hledání řešení vhodných kompozic a tvarů.

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií

Práce s počítačem a jinými komunikačními zdroji: orientace v nalezených informacích na internetu jsou výchozím bodem pro práci na zadaných úkolech (příprava fotochemických šablon, úprava návrhů pro osvit).

Kompetence odborné:

Žáci umí formulovat svůj výtvarný názor a pracovat s ním. Využívají experimentů, osobitých přístupů a metod, vnímají technickou, ekonomickou a marketingovou část návrhu a realizace. Dokáží komunikovat na pracovní úrovni s klienty, obchodními partnery. Znají zásady bezpečnosti práce a poskytnutí první pomoci.

Průřezová témata:

a) Občan v demokratické společnosti

Zadávaná témata jsou úzce spjata a inspirována současným děním – světovým, politickým, sociálním, flexibilně reagují na situace v naší společnosti a podněcují tak žáky aktivně se věnovat řešeným úkolům, zorientovat se ve svých osobních postojích a názorech, dokázat své myšlenky obhájit, reagovat na kritiku ostatních žáků nebo učitele.

b) Člověk a svět práce

Jednou z metod jak přiblížit žákům tento obor v praktickém životě je exkurze do sítotiskové firmy. Žáci mají možnost nahlédnout do reálného pracovního prostředí, organizace práce, průběhu zakázky od jejího zadání až po konečnou realizaci a produkt.

c) Člověk a životní prostředí

Jedním z témat, které žáci řeší, se přímo dotýká životního prostředí, principů udržitelného rozvoje, vztahu člověka a přírody.

Vlivy pracovních činností a odpadu zmiňovaného oboru sítotisk na prostředí a zdraví, dodržování

bezpečnosti a hygieny práce.

d) Informační a komunikační technologie

Žáci při zpracování konkrétních úkolů používají informační a komunikační technologie. Internet jako jeden ze zdrojů informací, obsahové stránky témat, počítač pro vytváření sítotiskových šablon.

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
Žák:		
- zná pravidla bezpečnosti a hygieny práce v sítotiskové dílně a práce s technickými zařízeními a stroji v ní	- sítotisková dílna a pravidla bezpečnosti a hygieny práce v ní - bezpečnost technických zařízení	3
- vyhledává dostupné informace k obsahové části předmětu - navazuje na vědomosti a praktické dovednosti ze 3. ročníku předmětu sítotisk - zná postup a přípravu papírové vyřezávané šablony - pracuje se stylizací, abstrakcí a kompozicí - výtvarně přemýšlí a hledá nové přístupy k řešení - pracuje s piktogramy, zkratkami, logotypy - formuluje a obhajuje výtvarnou myšlenku - přesně a pečlivě vyřezává papírové šablony - tiskne - provádí fotodokumentaci	Zadání 1. tématu - technika papírová vyřezávaná šablona - vícebarevných sítotisk - potisk vybraného materiálu	21
- přípravná fáze vyhledávání informací, navrhování řešení, experimenty, obhajoba výtvarného záměru - připravuje šablonu v pozitivu v počítači - připravuje síto k osvitu - vyhotovuje fotochemickou šablonu - tiskne - provede fotodokumentaci	Zadání 2. tématu - technická fotochemická šablona - barevný sítotisk - potisk vybraného materiálu	24
- objasní své zvolené téma a techniku - přípravná fáze spojená se všemi základními prvky řešení tématu - připravuje šablony z papíru nebo folie a počítačovou fotochemickou šablonu - volí vhodné barevné varianty - připravuje síto k osvitu - vyhotovuje fotochemickou	Zadání 3. tématu - autorské téma - žák si zvolí libovolné téma - technika spojení fotochemické šablony s jinou sítotiskovou technikou	24

šablonu - tiskne - provede fotodokumentaci - spolupracuje s ostatními žáky ve své skupině a aktivně diskutuje a hledá řešení společného tématu - žáci si rozdělí ve své skupině práci tak, aby se každý aktivně zapojil a stal se nedílnou součástí řešení úkolu - získává informace potřebné k řešení tématu - formuluje výtvarné myšlenky - pracuje se stylizací, abstrakcí a kompozicí - pracuje spolu s ostatními ve svém týmu na vybrané sítotiskové technice – připravuje šablony, podílí se na tisku a realizaci, fotodokumentuje	Zadání 4. tématu - týmová práce ve skupině - libovolná sítotisková technika, případně jejich kombinace	24
- přípravná fáze spojená se všemi základními prvky řešení tématu včetně přípravy šablon - tiskne - fotodokumentace	Zadání 5. tématu - technika fotochemické šablony s jinou libovolně zvolenou sítotiskovou technikou - vícebarevný soutisk	24

ATELIÉR KRESBY A MALBY

2, Rozpis učiva a realizace kompetencí

Výsledky vzdělávání	Učivo
4. ročník	1, Úvod do předmětu
V úvodní hodině se žák seznámí s charakteristikou a pojetím výuky, způsobem organizace, rozvržením učiva, hodnocením výsledků, bezpečnostními a hygienickými pravidly při výtvarné práci.	Smysl a zaměření předmětu, organizace a náplň práce, časový plán a rozvržení učiva, výtvarný materiál a pomůcky. Bezpečnost a hygiena práce v učebně.
Žák si opakuje (příp.doplňuje) poznatky o anatomii člověka, získané ve třetím ročníku (studiemi, v odborné literatuře). Tzn. že: žák je schopen definovat základní funkce a systémy lidského těla, průměrný rozsah a limity pohybového ústrojí, dokáže z paměti nakreslit kostru, její celky a části, zevně se projevující svaly (jejich soustavy a části), a popsat je odbornou terminologií. Chápe studium vnitřních vztahů nejen jako východisko k zobrazování vnějších forem, ale jako obecný studijní postup.	2, Anatomie zevních forem - opakování Opakování učiva – aktuálně během roku Základní popis lidského těla-funkce,systémy. Jeho vývoj a přeměna v jednotlivých etapách lidského života, pohlavní rozdíly, Rozsah a limity pohybového ústrojí, zevrubný popis lidské kostry,proporční vztahy, členění, souvztažnost svalových skupin přes kosterní ústrojí, svalové úpony, základní skupiny příčné pruhovalých svalů, zevní projevy kostry, svalstva, tukových polštářů, kůže, žilního systému, deformací atd. Kresba z paměti: kostra jako celek, jednotlivé části,- příčně pruhovalé, zevně se projevující svaly (celek, soustavy, jednotlivé části), základní terminologie.
Žák volí médium malby adekvátně ke svému záměru. Tomu následně podřizuje výběr podložky (např. lněné, konopné či bavlněné plátno, různé druhy dřevěných desek, sololit, MDF desky, kovové desky, papír, lepenka aj.) podkladu (olejový, akrylátový, emulzní nebo křídlový šeps, základový nátěr (synt., nitro, akryl.) na kov, atd. V případě výběru oleje, akrylu či tempere se přidrzuje postupu při budování obrazových vrstev v následujícím pořadí: izolace podložky (v případě plátna je třeba jej nejprve vyprat	3, Figurální malba Malba aktu podle živého modelu. Volba média – k tomu adekvátně: podložka, podklad, atd. Příprava podložky a podkladu. Obrazové vrstvy (olej, akryl, tempera) – (klič/želatina),podklad, imprimitura, podkresba, izolace, podmalba, izolace, malba, mezilaky, lazury, závěrečný lak. Druhy podmaleb – renesanční, barokní, grisalli, vrstevnatá (pod tónem). Způsoby organizace barev na paletě. Způsoby a zákonitosti při míchání barev (na

Výsledky vzdělávání	Učivo
v horké vodě a poté naklížit), podklad (šeps), imprimitura, podkresba (dbá na to, aby později neprostupovala do samotné malby (pokud to není záměr)), izolace, malba, (mezilaky), lazury, závěrečný lak. Při práci s olejem dbá na proschnutí jednotlivých vrstev. Dodržuje systém postupného přimašťování. Zná délku schnutí jednotlivých barev, médií, ředidel a laků. Rozlišuje vlastnosti jednotlivých médií, laků, sikativů a retardérů. Rozlišuje vhodnost použití jednotlivých druhů štětců a typů vlasu. Volí adekvátně ke svému záměru technický a technologický postup, druh podmalby (past) a jejího efektu pro samotnou malbu a lazurní vrstvu. Věnuje pozornost organizaci barev na paletě. Pro pochopení zákonitostí při míchání barev na paletě a na samotné obrazové ploše, si nejprve vytváří zkušební barevné vzorky. Nevyhýbá se malbě plnou barvou příliš častým ředěním (lazurováním), zvláště na barokní podmalbě (pastách). Obecně při výběru barev si uvědomuje jejich stupeň kryvosti a vhodnost použití především do spodních vrstev malby (olej-doba schnutí). Při přípravě podkladu na akvarel, kvaš a lavírovanou kresbu (malbu), věnuje pozornost povrchové úpravě papíru, gramáži a kvalitě klihové pásky. Dodržuje dobu schnutí jednotlivých vrstev a má na paměti barevný efekt (konečnost) mnohačetného vrstvení. Dodržuje postup: od tónu podkladu oběma směry (ke světlu a obvykle především do stínu). Při použití techniky pastelu si nejprve stejně jako v případě oleje, akrylu a tempery vytváří zkoušky míchání barevných pigmentů na různě tónovaném podkladu. (valérem, šrafurou, tečkováním, čárkováním, kombinací). Dodržuje postup: od tónu podkladu oběma směry (ke světlu a do stínu). Studuje jednotlivé techniky a jedinečnost rukopisu starých mistrů nejen v literatuře, ale především na originálech.	paletě, na plátně (podložce)). Vlastní malba na jednotlivých typech podmalby. Efekt mezilaků a lazur. Lakování. Média – olejová, akrylová, temperová. Ředidla. Sikativy a retardéry. Schnutí jednotlivých barev. U oleje systém postupného přimašťování. Nutnost proschnutí jednotlivých vrstev. Schnutí médií, ředidel a laků. Druhy štětců, typy vlasu. Ostatní pomůcky. Příprava papíru pro akvarel, kvaš a lavírovanou kresbu (malbu). Pomůcky. Postup při práci na akvarelu, kvaši a lavírované kresbě. Příprava papíru pro pastel. Výběr adekvátního tónu k barevné skladbě. Způsoby a postupy při práci. Fixace Airbrush, spraye, práce na kovových deskách – způsoby vrstvení, vykrývání apod. Kombinace výše uvedeného.

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák se snaží v první fázi objekt zobrazování především zkoumat pohledem, uvědomit si celkový charakter, základní proporční vztahy a nosné detaily. Následně se pokouší zobrazovaný objekt zrakem „projektovat“ na podložku. (děje se tak, když objekt soustředěně pozoruje a snaží se jej rychlým pohledem přesunout na prázdnou plochu podložky). Začíná pracovat teprve když už „ví“ co má kreslit (malovat), „vidí“ to před sebou na podložce (papíře, plátně apod.). Kontrola měřením (vizování), je ideální, když se provádí pouze myslí „očima“, neboť v případě použití měřidla, je nutné zachovat ze strany modelu neměnnou pozici a také udržovat stejnou vzdálenost mezi pozorovatelem, měřidlem a modelem. Není proto příliš vhodná pro měření krátkých vzdáleností. Kombinace obou přístupů při kontrole správnosti je optimální, ovšem při tzv. vnitřní kontrole je pozorovatel více zainteresován a nespolehá tolik na metodu. Při práci z paměti pak postupuje bezděčně podobným způsobem, kdy představa je filtrována z paměťového rezervoáru zkušeností a probíhá mnohem rychleji. Žák se při kresbě portrétu přidržuje následujícího postupu: měřítko (nejlépe 1:1), umístění do formátu s ohledem na směr figury a obsahový význam prázdného prostoru, náklon hlavy a krku vůči posazení ramen a směru páteře. Podle úhlu pohledu: vertikální osa hlavy, rozdělení na horizontální výškové hladiny po středové ose : temeno- začátek vlasové části- hřeben nadočnicového oblouku- kořen nosu- podnosítrn- střed úst- konec brady. Rozdělení na vertikály způsobem „co je dřív a co se s čím protíná“ pomocí postupující (přibližné) vertikální kolmice (např. u profilu: špička nosu- nadočnic. oblouk atd.). Sklon hlavy (od kořene nosu po vrchol brady), úhel čela (od zač. vlas. části ,po hřeben nadočnic. oblouku), horní úhel nosu (od kořene), spodní úhel nosu	4, Portrét a autoportrét Kresba hlavy, krku a ramenou s důrazem na vystižení podoby a výrazu. Vlastní portrét, s důrazem na vystižení podoby a výrazu.

Výsledky vzdělávání	Učivo
(od trnu), úhel čelistí (od podnos.trnu po vrchol brady).úhel očí, úhel lícních kostí, úhel koutků úst, úhly sanice, plocha brady, posazení a velikost uší. U očí postupuje od jejich středu (pocitově)- poté přesně: spodní hrana horního víčka- vnitřní a vnější koutek (jejich úhel)+ bulva- horní hrana horního víčka (spodní strana nadočnic. oblouku) a horní hrana spodního víčka atd., vše od velkých celků k detailu. Celkový náklon krku (páteř), u přední části: úhel krčního laloku, oba úhly od chrupavky štítné, úhly zdvihačů hlavy, u zadní části: obratle krční páteře, úhly velkého zádového svalu. Poloha ramen vůči páteři a hlavě, jejich šířka. Přední část: úhly a křivka klíčních kostí, úhel sterny, úhly humerů. Zadní část. obratle krční a žeberní části páteře (správný počet a charakter), hrany a hřebeny lopatek po výběžek nad ramením kloubem, úhly trapézů a tvar pletence deltového svalu. Vedle snahy o co nejpřesnější přepis soustavy bodů získané vizováním je důležité především rozpoznat typické rysy zobrazovaného. Hledá je jak v proporcích celku, tak v detailu. Např. : velikost a tvar hlavy vůči postavě, šířka a délka krku, sklon a šířka ramen. Celkový charakter hlavy: Poměr obličejové části k celku hlavy. Tvar sanice vůči obličejové a lebeční části. Šířka lebky, šířka čela (od spánkových kostí), šířka jařmových oblouků, šířka sanice (v místě kloubu a radiu), šířka brady. Výška- poměr bodů: temeno-vlasová část- hřeben nadočnicového oblouku-kořen nosu- špička nosu-střed úst-konec brady. Poměr úhlů v trojúhelníku: středy očí-střed úst. Tvar nosu: en face-šířka kořene, tělesa, chřípí, tvar a směr nozder. Profil- celkový úhel- v případě zlomu úhlu, přesně určit bod zlomu vůči délce. Tvar očí: en face- posazení (výšková hladina u obou očí zvlášť) a úhly přímek mezi vnitřním a vnějším koutkem-kontrola přes středovou osu a horizontálu. Profil- úhel pohledu-sklon mezi horním a spodním víčkem (při rovném držení hlavy horní víčko obvykle vystupuje před spodní,	

Výsledky vzdělávání	Učivo
souvisí to s polohou nadočnicového a podočnicového oblouku). Detailním zkoumáním oka si ozřejmuje např. přesný tvar kontaktní plochy hor. a spod. víčka, jejich vnitřního a vnějšího koutku (slzní kanálek), růst a směr očních řas od hrany víček apod. z profilu např. zapuštěnou čočku zornice za rohovkou, způsob odrazu světla na oku, atd. Provádí kontrolu pomocí zrcadla (současně kresby i modelu) Porovnává symetrii přes středovou osu.(nachází asymetrie a disproporce, které jsou klíčem k přesnějšímu zachycení podoby). Vyhýbá se přílišnému zaujetí detailem před celkovým charakterem hlavy. Pro správné pochopení tvaru, pozoruje model ze všech úhlů (nejen ze svého stanoviště). Výrazem, rozumí duševní rozpoložení portrétovaného (oči, ochablost a tenze určitých svalových skupin apod.) Pokouší se všemi zmiňovanými prostředky, nakonec vystihnout osobnost portrétovaného. Žák postupuje stejným způsobem při autoportrétu. Pro různý úhel pohledu, používá soustavu zrcadel. Žák nejprve vizuálně studuje projevy kostry a svalů na živém modelu, modelu kostry a na svých vlastních rukou. Doplňuje poznatky teoretickým studiem anatomie zevních forem. Při zobrazování se přidrží následujícího postupu: Měřítko 1:1, umístění do formátu vzhledem ke směru paže (těla), pohybu, pozici centra pozornosti (dlaňové části, lokte, ramene atd.) vůči celé paži, směr a velikost případného předmětu svíraného rukou, atd. Osa humeru, osa ulny a radia, osa dlaně (jako celku, příp.směr hřbetních šlach prstů) Zobrazovanou část ruky schematicky	5, Studie horních a dolních končetin v návaznosti na trup, studie trupu – návaznost na končetiny a hlavu Studium horních končetin, pohybové limity, mechanismus kloubů, návaznost na trup (soustavu lopatkové a klíční kosti) Kostra horní končetiny (a navazujících kostí), vnější projevy. Způsob přetáčení radia a pozice lokte (epikondilu ulny a radia) při různém pohybu.

Výsledky vzdělávání	Učivo
(proporčně správně) rozdělí na: humerus, ulnu a radius (po jejich zápěstní výběžky), krátkou část zápěstí v místě vazů přes záprstní kůstky, dlaňovou část (první články prstů), (příp.osu a hmotu drženého předmětu), prstovou část : palec (vždy poněkud odděleně (od výběžku prvního článku)), ostatní prsty schematicky rozdělené (podle pozice) na články, osy článků všech prstů (pro kontrolu jejich velikosti a dosahu při obtížné zkratce). Přesnější vnější formu konstruuje soustavou bodů, průsečíků horizontál a vertikál. Proporce klíčových bodů (vrcholů konvexních a konkávních křivek) přeměřuje jak na celku, tak na jednotlivých částech. Sleduje stále celkový charakter. Provádí studie horní končetiny z různých úhlů pohledu, zejména se soustředí na dlaňovou a prstovou část v různých pozicích (perspektivních zkratkách, otevřenou, v pěst apod.) Využívá poznatků ze studia anatomie zevních forem. Žák nejprve vizuálně studuje projevy kostry a svalů na živém modelu, modelu kostry a na svých vlastních nohou. Doplňuje poznatky teoretickým studiem anatomie zevních forem. Při zobrazování se přidržuje následujícího postupu: Měřítko 1:1, umístění do formátu vzhledem ke směru dolní(ch) končetin a příp.trupu, pohybu, pozice centra pozornosti (chodidla, kotníku, kolene, kyčlí apod.) k celku nohy (nohou). V případě dolních končetin je vhodné, kvůli místu těžiště, zobrazovat celou pozici (obě končetiny současně). Osy a pozice v perspektivě obou femurů, kostí tibie a fibuly a chodidel. Schematicky rozděluje dolní končetiny (proporčně správně) na části : délka femurů, délka kostí tibie a fibuly (jejich epikondylo-kotníky), celek záprstních kůstek, kost patní, celek nártu, prstovou část od druhého článku. Kontaktními body chodidla při normálním postoji rozumí : spodní plochu kosti patní, klouby prvního a druhého článku prstu (u palce chráněného sezamskými kůstkami), poslední články prstů a hranou vnější strany chodidla (první článek malíku).	Svalové soustavy, šlachy, vazy, žilní systém ruky. Studie rukou při uchopení různých předmětů různým způsobem. Nehty a nehtová lůžka, směry růstu a typy ochlupení. Změny struktury, tloušťky a barva kůže. Kresba horních končetin z různých úhlů pohledu. Studium dolních končetin, pohybové limity, mechanismus kloubů, stavba chodidla, návaznost na trup (pánev, páteř). Kostra dolní končetiny (a navazujících kostí), vnější projevy. Podrobné studium kostí chodidla, mechaniky kotníku, kolene a kyčlí při různém pohybu. Svalové soustavy, šlachy, vazy, žilní systém nohy a navazujících částí (pánve, břicha, hýždí) Studium chodidla při volném pohybu, různém způsobu našlápnutí, držení váhy apod. Nehty a nehtová lůžka, směry růstu a typy ochlupení. Změny struktury, tloušťky a barva kůže. Kresba dolních končetin z různých úhlů pohledu. Studium trupu. Popis páteře, části, počet a tvar obratlů. Popis hrudního koše, části, počet a tvar žeber. Popis pánve. Popis lopatek. Svaly trupu a navazující na končetiny, krk a hlavu. Postup při budování vnitřní a vnější stavby lidského těla, od hrubých rozměrů, základních os a úhlů, přes vzájemné proměřování proporcí, po přesnější soustavu bodů, zkonstruovanou pomocí průsečíků horizontál a vertikál. Důraz je kladen především na pevnou (vektorovou) stavbu a prostorové (sochařské) chápání tvaru.

Výsledky vzdělávání	Učivo
Délku a rovinu chodidla měří v trojúhelníku : kontaktní části patní kosti, palec, malík. (celkovou délkou od trnu kosti patní). Přesnější vnější formu konstruuje soustavou bodů, průsečíků horizontál a vertikál. Proporce klíčových bodů (vrcholů konvexních a konkávních křivek) přeměřuje jak na celku, tak na jednotlivých částech. Sleduje stále celkový charakter. Provádí studie dolních končetiny z různých úhlů pohledu, zejména se soustředí na mechaniku kolene, kotníku a kyčlí (vnější projevy) a studie chodidla v různých pozicích (perspektivních zkratkách, apod.). Využívá poznatků ze studia anatomie zevních forem. Při zobrazování trupu postupuje nejdříve od konstrukce páteře (délka, rozdělení na části : krční, žeberní, bederní, kost křížová, kostrč), polohu a délku ramen pánve, délku šířku a mohutnost hrudního koše, délku a úhel sternu, lopatkové a klíční kosti. Následně končetiny, příp.lebku. Při konstrukci svalové hmoty a tukových polštářů postupuje nejprve od velkých svalových skupin (břišní, zádové, prsní, deltové atd.), po jednotlivé, zevně se projevující hlavy. Na této konstrukci pak následně buduje případné tukové polštáře stejným způsobem tj. od velkých forem po jednotlivé detaily a projevy kůže. Studie provádí z různých úhlů pohledu, při různých pozicích modelu (zejména se soustředí na polohu lopatek, klíčních kostí, ramen a pánve při různém pohybu.	
Žák si zopakuje poznatky ze studia anatomie zevních forem. Žák se při zobrazování figury přidržuje následujícího postupu: Měřítka, umístění do formátu s ohledem na směr figury a obsahový význam prázdného prostoru. (pomůckou je středový kříž či hustší síť pomocných čar),- tzn. střed obdélníku vymezeného výškou	6, Studie aktu podle živého modelu – různé prostředky zpracování – zasazení do prostoru Opakování anatomie zevních forem. Vedle snahy o co nejpřesnější přepis soustavy bodů získané vizováním je důležité především

Výsledky vzdělávání	Učivo
a šířkou figury, odtud přibližný střed figury (rozkrok) - osa páteře, (.křivka mezi rozkrokem a průsečíkem páteře a osy ramen, měreno v závislosti na pozici, např. k proporci celé postavy), - rovina chodidel, rovina kyčlí, pánevního hřebene, rovina ramen – těžiště postavy – končetina na níž z větší části těžiště spočívá – druhá párová končetina, ostatní končetiny, zvlášť pokud vytvářejí pohyb, osa krku, náznak hlavy (sklon), náznak hrudního koše. V další fázi, projekce kostry a následně základních svalových skupin a tukových polštářů pro uvědomění, kde se na figuře jednotlivě projevují. Samotný tvar (obrys), postavy, konstruuje soustavou bodů pomocí posunujících se horizontál a vertikál způsobem „co je dřív a co se s čím protíná“. Body pro měření jsou konkávní a konvexní vrcholy křivek. Mezi nimi pak buduje soustavu rovin, která následně ukáže správnost měření. Měření provádí jak na celku, tak na krátkých úsecích (od trupu až k článkům prstů, obličejí). Na takto zkonstruované „kostře“ pak snáze nachází přesný tvar křivek. Žák zobrazuje figuru zasazenou do prostoru. Vědomě s tím pracuje už při výběru stanoviště – kontrast pozadí (výhody a komplikace-zplošnění při přesvíceném pozadí (pokud není záměrem) apod.), hloubka prostoru umožňuje snadnější vnímání celku a jednotlivých komplikovaných partií lidského těla, stíny (přes figuru a od ní) apod. Všímá si a upravuje pozici předmětů v pozadí tak, aby nekomplikovaly celkové vyznění, soustředění na figuru. Např. předměty které svou osou (vychýlením) narušují stabilitu figury, předměty které svým tvarem příliš táhnou pozornost, předměty které zdvojují, kopírují linii (celé postavy, končetiny, trupu atd.). Žák rozlišuje kresebný materiál na suchý, mokrá, mastný a podle vlastností na grafický a valérový (resp. kombinovaný). Grafickým materiálem rozumí ten, pro který je charakteristická ostrá stopa a zpracování obvykle šrafurou, tečkováním, čárkováním	rozpoznat typické rysy zobrazovaného. Hledáme je jak v proporcích celku, tak v detailu. Měřítka, umístění do formátu, postup při budování hlavních záchytných bodů, jako střed figury, osa páteře, osa ramen, osa kyčlí, osa chodidel atd., těžiště, končetiny tvořící pozici, jejich kontakt s prostorem, předměty, apod. Způsoby zpracování : valér, šrafura, lavírovaná kresba, kresba křídou na středně tónovaný podklad, malba, kombinace), včetně umístění do prostoru, podpora modelace definováním obrazových plánů (obrysová linie nesená pouze pozadím, přiosvětlení atp.).

Výsledky vzdělávání	Učivo
apod. Je to např: vodě odolná tuš, různé druhy fixů, obecně velmi rychle schnoucí barvy aplikované na savý podkladový materiál. Materiál umožňující valérové či obojí zpracování, je všechen ostatní : tužka, uhl, suchá rudka, suchá sépie, pastel, lavírovaná perokresba, lavírovaná kresba štětcem, airbrush apod. (mastné křídly jsou z tohoto pohledu těžko zařaditelné). Žák si uvědomuje adekvátní použití materiálu vzhledem ke svému záměru, časové náročnosti, rozměru kresby, výrazu, rizika (především při použití kresebného materiálu který není možno odstranit). Při práci s materiálem umožňujícím grafický způsob zpracování postupuje nejprve od orientační podkresby odstranitelným materiálem (tužkou, uhlem apod.), neboť stopa fixu, rezistentní tuše aj. je prakticky nevratná. Kulturou šrafury rozumí zkušenost v kresbě čarou, ve vrstvení, směru, zakřivení, vynechání, apod. Tím, že technika spočívá v postupném překrývání, hustotě čar směrem do stínu, s minimem možností opravy, přidržuje se žák následujícího postupu : vedení základních linií a stínů nepřiliš hustým šrafováním jedním směrem přirozeným pro kreslící ruku. Hustotu , směr a případné zakřivení v dalším úhlu šrafur volí podle charakteru tvaru, intenzity světla a stínu, struktury apod. Řídí se pravidlem „úspory“ ve směru šrafur (předčasněmu vyčerpání možností při otočení v kruhu), důsledně zvažuje efekt každého následného směru šrafur. Pro první, druhý, třetí, čtvrtý náklon šrafur volí poněkud otevřenější úhel, pro možnost dalšího zjemnění, postupu o tón níž, přechodu k detailu apod. Při přechodu v ploše o tón níž, doplňuje síť čar stejnoměrně bez akcentu na jakýkoli směr. Vyhýbá se nadměrnému použití kontur, možnost jejich efektu zvažuje (podle povahy zobrazovaného objektu, rukopisu, atd.) až na závěr (spíše před tím používá „nedopovězenou“ čáru (šrafovanou, tečkovanou, čárkovanou)). Vyhýbá se též mechanickému nadužívání šrafury pouze jedním směrem, křížové (kolmé) šrafure, která dané místo zplošňuje a přílišnému používání zakřivených šrafur zvláště po směru tvaru.	

Výsledky vzdělávání	Učivo
Postupuje od velkých celků k detailu. Postupuje s rezervou jak směrem k nejvyššímu světlu, tak k nejhlubší černé (maxima materiálu se kterým pracuje). Pracuje s vědomím komplikací při vrstvení šrafury- její konečnosti při několikerém otočení v kruhu, zdvojení čar apod. Dbá na čistotu kreslicích nástrojů. Při výběru suchého materiálu umožňujícím zároveň valérovou bohatost a ostrou kresbu, si žák předem ověří jeho odstranitelnost , sprašnost, přilnavost a valérové možnosti vzhledem k podložce. Využívá materiál v celé šíři možností. S opatrností kombinuje případné valéry přímo materiálem, pomocí jemné látky či prstů, liniemi a body, aby nedocházelo k vrstvení několika nesouvislých rovin a prostorovým propadům. K propojení suchého prašného materiálu s podkladovou vrstvou používá lihový (šelakový) nebo acetonový fixativ. V případě použití mokrého materiálu, si žák předem připraví podložku (napnutý papír, plátno na desku, na rám, karton, sololitovou desku apod.) a patřičný podklad (kliš/želatina, ředěná akrylátová disperze (sokrat), akrylátový šepš, gesso, popř.klihokřídový šeps, olejový šeps, syntetický nebo nitrocelulózový základ (na kovové desky)apod., podle média (voda, olej, líh apod.) a techniky se kterou bude pracovat (akvarel, kvaš, tempera, akryl, olej, tuš, inkoust, airbrush) Dodržuje technologické zásady- schnutí vrstev, omezené převrstvení a vymývání u akvarelu, v případě oleje, postupného přimašťování, rozmývání spodních vrstev a krátkost u jednoduché tempery. Má na vědomí změnu barevného tónu při práci do mokrého a po uschnutí. (zejména u tempery při navazování na suchou vrstvu), apod. K jeho malířské výbavě patří: akvarelové a akrylové barvy (popř.olejové nebo jiné), dlouhé štětce s přírodním či syntetickým vlasem, široké štětce na podklad, lazury, závěrečný lak, palety (velké), bavlněné hadříky, uzavíratelné nádoby na médium a ředidlo. Malířské nástroje se snaží udržet v čistotě.	

Výsledky vzdělávání	Učivo
Nosnými detaily rozumí ty, které v celkovém výrazu pomáhají budovat prostor a objem figury. Ty, které se projevují jako tvarově přesvědčivé (průkazné). Např. ne vždy nejbližší detail nebo část(i), spíše sledovaný detail nebo část(i) důležitý v pozici- pohybu, např. přístřehem a následným rozvolněním směrem od detailu , kontrastem pozadí, úpravou zdroje světla (vykrytím, zrcadlem, středně silným nasvícením z jednoho zdroje se zpětným reflexním působením okolního prostoru, apod.), směrem k plastické bohatosti detailu. Snaží se tímto způsobem o napětí, živost a výraz. Poznatky zúročuje ve snaze o zachycení výrazu (pohybu, vnitřního pnutí, grimasy apod.), jenž jsou kombinací studia fyziognomie a expresivního pojetí (vnitřního náboje), což nemusí znamenat nadsázku, primární dynamiku či jinak vyhraněnou formu. Studium fyziognomie pozorováním- je čistě na záku samotném. Odehrává se v běžném životě formou vědomého pozorování, uvědomování si poznatků a představy realizace. Přispívá k výraznému posunu jak po stránce řemeslné, tak rozšiřuje rezervoár při práci z paměti. Žák hledá (nachází) vlastní přístup k tématu, jak v rovině formální-rukopisné, tak obsahové (filozoficky, spirituálně, fyzikálně, biologicky, sociálně apod.), ke které hledá adekvátní formální rámec – řeč, text, performance, nová či klasická média atd.	7, Kresba aktu podle živého modelu s důrazem na detail (nosnost detailu vůči celku) a výraz, v delším časovém plánu Význam detailu k celku. Výraz, kombinace studia fyziognomie a expresivního vyjádření.

Výsledky vzdělávání	Učivo
Žák se při výběru úhlu pohledu na objekt zobrazování nevyhýbá perspektivně složitějším pozicím, zároveň však volí adekvátně vzhledem ke svým dosavadním řemeslným schopnostem. Před samotnou kresbou si pozorováním ze všech stran ozřejmuje tvar zobrazované části těla, zvláště tam, kde jej ze svého úhlu pohledu (stanoviště) pouze tuší. Pro přesnější pochopení tvaru si žák nejprve vytváří studie kostry a základních svalových skupin (konkrétně zevně se projevujících), pro přehlednost ne příliš detailně. Dbá na to, aby ve vyjádření zkratky příliš neprodlužoval, tzn. správně určuje především délku základní osy (např. končetiny, trupu) a v ní jednotlivé proporční vztahy důležitých (určujících) vrstevnic. Pro zdůraznění prostoru, si pomáhá zostřením a sytostí nejbližších částí těla (k oku pozorovatele), celkově též, případným nasvícením modelu tak, aby se ve zkratce zobrazovaná část těla stala čitelnější (kontrastem apod.). Obečně se vyhýbá takovým úhlům pohledu, které jsou tvarově neprůkazné a objekt zobrazování maximálně zplošňují (např. zcela frontální pozice prstů, končetin, trupu) Žák vytváří studie figury s draperií a oblečené figury. V případě prvním, kdy žák kreslí pouze akt s draperií, se seznamuje s tím, jakým způsobem se různé druhy textilií projevují na různých částech lidského těla. Při práci postupuje tak, že nejprve zobrazuje figuru bez drapérie (na místech kde má spočívat, pouze lehkým náznakem). Postup při budování drapérie samotné provádí následujícím způsobem: začíná od proporčně správného rozvrhu větších tvarových objemů a klíčových záhybů (v ohybech paží, trupu,	8, Téma figura –člověk. – individuální způsob zpracování (tématu) Volné zpracování tématu figura-člověk. (možnost živého modelu) 9, Studie aktu podle živého modelu – obtížné momenty ve zkratce, složitém pohybu, výrazu. – studie aktu s draperií Studie aktu v obtížné perspektivní zkratce – celého těla: ležící figura, stojící (podhled, nadhled). Končetin a trupu: frontální zkratky. Studie aktu v exponovaných pozicích – přetočení podle osy páteře, pozice skrčená, propnutá apod.) Studie aktu s draperií. V první fázi akt s draperií (přes púl těla, přes klín a kolena, přes rameno apod.(různé druhy tkanin)). V druhé fázi, figura oblečená (v různém typu oděvu).

Výsledky vzdělávání	Učivo
kolen apod.), přes větší či menší celky (skupiny) záhybů (správně proporčně spočítaných do měřených celků), až po samotné (nosné) detaily. Nosnými detaily rozumí ty, které v celkovém výrazu pomáhají budovat prostor a objem figury. Ty, které se projevují jako tvarově přesvědčivé (průkazné), jak pro draperii samotnou, tak pro část těla na které spočívá. Tyto poznatky využívá při kresbě oblečené figury (různé typy oděvu, upnuté, volné apod.). Při modelaci objemu, předem rozlišuje světlostí rozdíl mezi draperií a inkarnátem. Žák vytváří série kreseb menšího formátu se zaměřením na stylizaci detailu v celku. Všímá si které části detailu jsou nosné a které naopak detail rozdrobují vůči celku. Míru stylizace volí adekvátně k pojetí celku. Všímá si stylizačních zkratk, které bezděčně vznikají (splývají) při větším odstupu. Zkouší způsoby stylizace různou formou (valér, šrafura, neředená barva apod.) Žák vytváří v krátkém časovém limitu pohybové studie. Výtvarné prostředky volí adekvátně k formátu a časové náročnosti. Při práci na pohybových studiích si všímá základních os a trajektorií, které vytvářejí pohyb (přenášení těžiště, osa páteře, končetin, které vytvářejí či vyvažují pohyb) U skic v krátkém časovém limitu, kdy je model ve statické pozici, se snaží v první řadě určit několika body základní rozměry, osy, těžiště a rychle postupovat od těch částí těla, které jsou v dané pozici nejdůležitější (např. v kontrapostu v pořadí: osa páteře a nohy na níž spočívá těžiště- roviny (úhly) a rozměry: pánve a kyčlí vůči ramenům, postavením chodidel	10, Kresba aktu podle živého modelu - soustředění na stylizaci detailu v celku Kresba figury – stylizace detailu vůči celku (různý materiál) 11, Studie figury podle živého modelu - pohybové studie v krátkém časovém limitu

Výsledky vzdělávání	Učivo
a kolenou- hrudní koš- odlehčená noha- horní končetiny, krk a hlava), až po nosné detaily, které celý pohyb (pozici) akcentují. Z těchto zkušeností pak vychází při kresbě z paměti (figura a figurální kompozice ve statické pozici a v pohybu). Žák se během roku seznámí (formou výkladu a ukázek) s vývojem zobrazování lidské figury od prehistorie do současnosti a závěrem prokáže získané vědomosti v neformální diskuzi nad tématem. Žák si přináší (zcela dobrovolně) vlastní téma (a způsob zpracování) ke konzultaci, nejen z oblasti grafického designu, příp. volné tvorby, ale také z příbuzných oborů jako např. produktového, průmyslového, interiérového designu, textilní tvorby, architektury, restaurátorství apod. Případně z vlastní vůle pracuje na individuálním zadání z oblasti jeho zájmu. Žák se inspiruje, kriticky se vymezuje, ověřuje si a doplňuje své poznatky (získané ve výtvarné praxi) nejen výstavami a exkurzemi pořádanými školou, ale konfrontuje svou práci s prací druhých především z vlastní iniciativy.	- pohybové studie z paměti - figurální kompozice z paměti Fázování figury v pohybu (běh, skok apod.) Zachycení pohybu úsporným způsobem (různými prostředky). Kresba figury ve statické pozici v krátkém časovém limitu. Kresba figury z paměti (pohyb, statická pozice) Kresba figurální kompozice z paměti (pohyb, statická pozice) 12, Vývoj figurálního zobrazování Hrubý přehled vývoje zobrazování (nejen) lidské figury od prehistorie do současnosti. 13, Práce na vlastním tématu nebo individuálním zadání Mezioborová diskuze – mezioborové diskurze Formou cvičení, konkrétních úkolů či konzultací (k vlastnímu tématu a zpracování). Otevřené rozpravy nad jednotlivými tématy a různými způsoby zpracování. (literatura, média, aktuální akce atd.). 14, Exkurze, výstavy

Základy fotografování

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/05 Grafický design

Počet hodin týdně za studium: 5

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Vyučování předmětu základy fotografie vede žáky k získání výtvarných předpokladů k rozvoji optického, prostorového, kompozičního vnímání prostoru v oblasti vlastní tvorby. Užívání fotografie z hlediska pozorování, analyzování, hodnocení světa kolem nás.

Charakteristika učiva

Předmět má teoreticko-historický charakter. Žáci se seznámí s historií a vývojem fotografie, se stavbou fotoaparátu, jeho jednotlivými částmi a funkcemi, s chemickými látkami potřebnými pro fotografický proces, s technikami úprav fotografie. Poznají estetickou hodnotu fotografie, seznámí se s funkcí fotografie informativní a umělecké. V praktických činnostech se seznámí s funkcí chemických látek v negativním i pozitivním procesu, případně s tónovači nebo fotografickými emulzemi.

Pojetí výuky, formy a metody práce

Výuka je členěna do teoretických a praktických bloků. Organizace výuky je rozdělena na teoretický výklad a praktické ověřování osvojených poznatků. K její realizaci je využíváno nejrozličnějších pedagogických metod s dodržováním pedagogických zásad výuky (instruktáž, skupinová i samostatná práce, výklad, výstavy).

Hodnocení výsledků žáků

Vedle hodnocení teoretických vědomostí je důležité i hodnocení praktických schopností (estetické cítění, smysl pro kompozici, čistota provedení, originalita). Hodnotí se samostatné práce, vědomostní znalosti, testy. Hodnocení se řídí podle bodové stupnice stanovené ve školním řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a aplikaci průřezových témat

Kompetence:

a) Kompetence k učení:

- student má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- využívá při své práci znalosti o historickém vývoji fotografie, o současných trendech výtvarné fotografické tvorby.
- orientuje se v jednotlivých typech fotoaparátů a dovede posoudit jejich výhody a nevýhody v ovládání
- orientuje se v chemických látkách potřebných pro vyvolávání negativních nebo pozitivních materiálů
- uplatňuje vlastní výtvarný názor

- zná možnosti svého dalšího vzdělávání

b) Kompetence k řešení problémů:

- žáci jsou vedeni ke schopnosti řešit určité výtvarné problematiky a jsou vedeni k čistotě, preciznosti a samostatnosti při jejich řešení
- při řešení problémů uplatňují různé metody myšlení (logické, matematické)
- volí vhodné prostředky a způsoby (výběr vhodného typu fotopapíru, vhodný typ vývojky nebo ustalovače) k dosažení výsledné výtvarné práce

c) Kompetence komunikativní:

- žák formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle
- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhajuje své názory
- dosáhne jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění ve svém oboru (rozumí odborné terminologii, pracovním postupům)

d)e) Kompetence personální, sociální a občanské:

- student pracuje individuálně i v kolektivu
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly
- reaguje adekvátně na hodnocení své práce a vystupování, přijímá radu i kritiku
- žák jedná odpovědně, samostatně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném
- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí
- Jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívá k uplatňování hodnot demokracie
- uznává tradice svého národa, chápe jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu
- podporuje hodnoty místní, národní , evropské i sv. kultury

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám:

- student má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání, uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám
- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, cíleně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze

g) Kompetence matematické:

- student využívá znalosti základů kompozice (zlatý řez), perspektivy

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií:

- student se učí používat nové aplikace
- získává informace z otevřených zdrojů (internet)
- pracuje s informacemi z různých zdrojů nesených na různých médiích (tištěných, elektronických a audiovizuálních) a to s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií

Průřezová témata:

a) Občan v demokratické společnosti: žáci jsou vedeni k tomu, aby měli vhodnou míru sebevědomí, sebezodpovědnosti a schopnosti morálního úsudku. Hledali kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností a byli kriticky tolerantní. Byli schopni odolávat myšlenkové manipulaci. Dovedli jednat s lidmi, diskutovat o citlivých nebo kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení. Vážili si materiálových a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí

a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

b) Člověk a svět práce: student pracuje s informacemi, vyhledává, vyhodnocuje a využívá informace, aplikuje poznatky o profesních příležitostech, orientuje se v nich a vytváří si o nich základní představu. Písemně i verbálně se prezentuje při jednáních s potenciálními zaměstnavateli, formuluje své očekávání a své priority.

c) Člověk a životní prostředí: studenti jsou vedeni k tomu, aby dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a životní prostředí. Chápu postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život. V praktickém vyučování dodržují zásady bezpečnosti a hygieny práce.

d) Informační a komunikační technologie: žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují) stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hodinová dotace
- student - vysvětlí rozdělení fotoaparátů podle velikosti negativního políčka, jejich výhody a nevýhody - orientuje se v konstrukci a funkcích jednotlivých částí fotoaparátu a přídatných zařízení	I. ročník - rozdělení fotoaparátů podle velikosti formátu negativního políčka - základní části fotografického přístroje a jejich funkce – tělo přístroje, objektiv, ohnisková vzdálenost, světelnost objektivu, clona, rozlišovací schopnost a ostrost kresby, obrazový úhel, hledáček, zaostřovací zařízení, závěrka, zařízení na vkládání citlivého materiálu a jeho posun - fotografické doplňky – stativy, stativové hlavice, drátěná spoušť, samospoušť, filtry v černobílé fotografii, - výměnné objektivy – standardní objektivy, širokoúhlé objektivy, teleobjektivy, objektivy s proměnlivou ohniskovou vzdáleností	
- objasní princip negativního procesu, a funkci chemicko – fyzikálních reakcí - použije znalostí vlastností negativních materiálů při jejich zpracovávání	- princip negativního procesu – složení podložky - vlastnosti negativních materiálů – barevná citlivost, obecná citlivost, zrnitost, rozlišovací schopnost, gradace, expoziční pružnost, rozměry a balení negativního materiálu	
- orientuje se ve vlastnostech a složení negativních vývojek a používá je prakticky v negativním procesu	- negativní vývojky – vyvolávací látky, konzervační látky, zásadité látky, protizávojové látky - konfekční vývojky – vlastnosti vývojek - přerušovací lázeň - ustalování - praní a sušení filmů	
- vybírá vhodně fotopapíry podle jejich vlastností a dokáže určit jejich charakteristiku a specifika	- fotografické papíry – citlivost, povrch, gradace, barva, formát, tloušťka podložky - vady negativů - vady pozitivů	

- aplikuje vhodné typy okrajů snímků dle výběru fotografického námětu na základě vlastního estetického cítění - orientuje se ve vlastnostech a složení pozitivních vývojek a používá je prakticky v pozitivním procesu - orientuje se ve výběru vhodných chemikálií na našem trhu - student si prakticky ověří znalosti funkcí fotoaparátu, využije estetické cítění, smysl pro kompozici a prostorové vidění, rozliší vliv clony a expozice na výsledný snímek, pracuje se clonou v závislosti na hloubce ostrosti obrazu - určí časovou periodizaci - objasní životopisy jednotlivých fotografů, srovná způsob jejich tvorby, chápe jejich vliv na vývoj fotografického umění	- úprava okrajů snímků - pozitivní vývojky – konfekční vývojky, přerušovací proces, ustalování - chemikálie pro černobílé materiály - praktická cvičení - fotodiagramy - podzimní příroda - struktury povrchu - tónování sépií a indigem - detail architektury - krásy zimní krajiny - noční snímky - zvířata v akci - květiny II. ročník - prvopočátky vývoje fotografie (Niepsce, Daguerre, Talbot) - vizitková fotografie (Disdery) - portrétní fotografie 18.stol.(Nadar, Cameronová) - válečná fotografie 18.stol. (Fenton) - fotografie pro vědecké účely (Muybridge) - foto v umění 19.stol. (Mucha, Degas) - piktorialismus (Rejlander, robinson, Emerson) - secesní piktorialismus (Demachy, Drtikol) - skupina fotosecese (Stieglitz, Růžička) - moderní fotografie v USA , v čechách (Strand, Weston, Sudek) - dokumentární foto (Sutcliffe, Dmitrijev, Lartigue, Atget, Riis, Hine, Langeová, Sander) - Hledání nového pohledu (Blossfeldt, Renger-Patzsch, Ray, Nagy) - věčnost v čechách (Funke, Wiškovský, Sudek, Sutnar)	
--	--	--

- student prakticky používá fotoaparát při realizaci zadaného fotografického tématu, uplatňuje estetické cítění, smysl pro kompozici a prostorové vidění, pracuje s hloubkou ostrosti a krátkými nebo dlouhými expozičními časy	- experimentální výtvarný proud (Lisickij , Rodčenko, Funke, Rossler, Teige) - vidění okamžiku (Salomon, Munkáči, Man) - foto v dobách agitace a propagandy (Bluhová) - humanistická fotografie – skupina Magnum (Capa, Bischof, Seymour-Chim, Bresson, Koudelka) - praktická cvičení - reportáž z prázdnin - rytmy - autoportrét - portrét - závěrečná práce (individuální výběr témat)	
--	---	--

Hlasová výchova

školního vzdělávacího programu pro obor vzdělávání

82-41-M/02 Užitá fotografie a média

Počet hodin týdně za studium: 1

Počet hodin celkem za 3 roky: 3

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu

Obecným cílem výběrového předmětu Hlasová výchova (HLV) je, připravit žáky pro aktivní komunikativní dovednosti, správné používání hlasu, odpovídající výslovnosti, intonační techniky, pěveckých návyků. Využití dovedností v multimediální tvorbě (filmová tvorba, mixážní dovednosti), dále také ke kultivaci sociálního, etického a estetického, vědomí žáků a k posilování jejich přípravě k týmové práci.

Charakteristika učiva

Základním charakterem učiva HLV je příprava absolventa, který má nejen určitý odborný profil, ale přispívá i k naplňování cílů vzdělávání v rozvoji obecných kompetencí:

- identifikace a formulování vlastních priorit
- verbální i nonverbální komunikace s přípravou pro důležitá jednání
- komunikativní výstup formou osobní prezentace

Pojetí výuky, formy a metody práce

1. Informační

hlasové zvláštnosti a individuality

2. Teoretická

klasifikace hlásek, fonetika, rétorika, pěvecké techniky

3. Praktická

rétorické techniky, pěvecká průprava ve sborovém zpěvu včetně koncertních vystoupení

4. Provázanost s ostatními vyučovacími předměty:

ČJL, ANJ, OBN, DVK, ve vyšších ročnících v multimediální tvorbě

Hodnocení výsledků žáků

Hlavní norma pro hodnocení žáků je v souladu se školním řádem. Průběžně jsou hodnoceny výsledky práce a příprava žáka (osobní prezentace, koncertní vystoupení – reprezentace školy). Při hodnocení se vychází z individuálního přístupu. Kromě hodnocení písemného (numerického) se pracuje s hodnocením ústním. Celkovým zhodnocením práce žáka je písemné vysvědčení na závěr příslušného ročníku.

Rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence:

a) Kompetence k učení:

- čtenářská gramotnost a publicistický výstup
- efektivní vyhledávání a zpracování informačních zdrojů
- naslouchat mluveným projevům
- efektivní, systematické a účelné pořizování poznámek
- hodnocení pokroku při dosahování cílů svého učení

b) Kompetence k řešení problémů

- porozumění, řešení a vyhodnocení zadaného úkolu
- uplatnění různých metod myšlení při řešení problematiky
- zvolení prostředků a způsobů vhodných pro splnění zadané problematiky
- alternativa individuálního a týmového řešení problematiky

c) Kompetence komunikativní

- schopnost verbální i nonverbální komunikace
- rozvoj rétorických schopností
- schopnost souvislé a srozumitelné formulace myšlenek
- přehledný a jazykově správný publicistický výstup
- schopnost aktivní diskuze
- schopnost zpracovat administrativní písemnosti (tzv. štábní kultura)
- schopnost jazykové a stylistické normy a odborné terminologie
- schopnost vyjádření se a vystupování v souladu se zásadami kultury projevu a chování

d) Kompetence personální, sociální a občanské

- schopnost adekvátní reakce na hodnocení svého vystupování ze strany ostatních
- schopnost ověření si získaných poznatků, kritické zvažování názorů a postojů jednáni ostatních
- schopnost pracovat v týmu
- schopnost přijímat a odpovědně plnit zadané úkoly
- schopnost nezáujatě zvažovat návrhy a názory druhých
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů

e) Kompetence občanského a kulturního povědomí

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně ve vlastním, ale i veřejném zájmu
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých
- jednat v souladu s morálními principy a přispívat k uplatňování hodnot demokracie
- uvědomovat si multikulturní soužití, aktivně přistupovat k toleranci a identitě druhých
- zajímat se politické a společenské dění u nás, v EU i světě
- uznávat hodnotu života
- uznávat tradice a hodnoty svého národa
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, dalšího vzdělávání a sebevzdělávání
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru
- vhodně komunikovat s potencionálními zaměstnavateli
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků

- rozumět podstatě a principům podnikání včetně finanční gramotnosti

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník 34-36 h

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hod. dotace
- Teoretické	- Klasifikace hlásek - Tvoření hlasu - Příprava hlasového projevu - Příprava pěvecká	
- Praktické	- Individuální příprava s jednotlivými žáky - Pěvecká průprava - Koncertní vystoupení	

2. ročník 34-36 h

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hod. dotace
- Teoretické	- Opakování - Příprava hlasového projevu - Příprava pěvecká	
- Praktické	- Individuální příprava s jednotlivými žáky - Pěvecká průprava - Koncertní vystoupení - Záznam vystoupení a jeho úprava obrazový a hlasový záznam	

3. ročník 34-36 h

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo	Hod. dotace
- Teoretické	- Opakování - Příprava hlasového projevu - Příprava pěvecká	
- Praktické	- Pěvecká průprava - Koncertní vystoupení - Záznam vystoupení a jeho úprava obrazový a hlasový záznam - Práce s mikrofonom - Průprava konferování - Příprava scénáře vystoupení	